

K $\frac{5.097}{4}$

საქვე მოციქულთა

ქველი ხელნაწერების მიხედვით

ს ა ქ მ ე მ თ ე ი ქ უ ლ თ ა

საქართველოს
მეცნიერებათა
აკადემია

ПАМЯТНИКИ ДРЕВНЕГРУЗИНСКОГО ЯЗЫКА

ДЕЯНИЯ АПОСТОЛОВ

по древним рукописям

ИЗДАЛ

ИЛЬЯ АБУЛАДЗЕ

под редакцией

А. Шანიдзе

Издательство Академии Наук Грузинской ССР

Тбилиси—1950

4123 + 22/28

ქველი ქართული ენის ქვებზე. 7.

საქვე მოციქულთა

ქველი სელნაწერების მიხედვით

გამოსცა

ილია აბულაძემ

ა. შანიძის

რედაქციით

K 5.097
1605 X
y

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის გამომცემლობა

თბილისი—1950

რ ე ლ ა ქ ტ ო რ ი ს ა გ ა ნ

ძველი ქართული ენის მეტად საჩინო ძეგლებს შორის ერთი უპირველეს ადგილთაგანი, უეჭველია, „მოციქულთა საქმეს“ უჭირავს. იგი ადრე (IV—V საუკუნეში) უნდა ეთარგმნათ ქართულად, მაგრამ მისი შემცველი ძველის-ძველი ხელნაწერები, ჟამთა სიავის გამო, დაკარგულა. ჩვენამდის მოღწეულია მხოლოდ მე-10 საუკუნესა და მერმინდელ ხანებში გადაწერილ ხელნაწერებს, რომელთაგანაც, ტექსტის დადგენისა და გამოცემის მიზნით, არჩეულ იქნა ცხრა, რომლებიც უფრო აღრინდლებია მოღწეულებს შორის. ამათი ტექსტების ერთმანეთთან შედარებისა და შესწავლის საფუძველზე პროფ. ილია აბულაძემ გამოარკვია, რომ მოციქულთა საქმის ტექსტი ქართულად დღეს-დღეობით ოთხი რედაქციისა მოგვეპოვება, რომლებიც აქ **ჯ**, **ღ**, **შ**, **წ** ლიტერებით არის აღნიშნული. ამ რედაქციებში უძველესია **ჯ** (ხელნაწერები *AK*), ამისგან გამოდის **ღ** (ხელნაწერები *CD*), რომელსაც ეყრდნობა თავის მხრივ **შ** (ხელნაწერები *EF*), ამისგან კი უშუალოდ დამოკიდებულია **წ** (ხელნაწერები *GHI*).

გამოცემისთვის გამოყენებული ხელნაწერების უმეტესობა თბილისშია დაცული, ერთია ქუთაისში (*C*), ერთი ლენინგრადში (*I*) და ერთიც საბერძნეთში, ათონის ქართველთა მონასტერში (*D*). უკანასკნელის ფოტოპირები, ჩემი თხოვნით, გამოგზავნა ჰარვარდის უნივერსიტეტის პროფესორმა რობერტ ბლეიკმა, რომელსაც ამისთვის უღრმეს მადლობას მოვასხენებ.

დიდად სამწუხაროა, რომ ხელი არ მიგვიწვდებოდა ორ ხელნაწერზე, რომლებიც დაცულია სინას მთაზე (ეგვიპტეში), და რომლებიც მე-10 საუკუნეშია გადაწერილი: ერთი 974 წელს (ცაგარ. № 17, ჯავახ. № 39) და მეორე 977 წელს (ცაგარ. № 16, ჯავახ. № 31). უკანასკნელი მათგანის ტექსტი **ღ** რედაქციისა უნდა იყოს, რამდენადაც ეს ჩანს ი. ჯავახიშვილის აღწერილობაში მოყვანილი ერთი ადგილის მიხედვით: „სპარსნი და უტიენი და ელამიტენი“¹ (საქმე 2,9).

უნდა აღინიშნოს მაინც, რომ **ჯ** რედაქციის ტექსტი, რომელიც საფუძვლად უძველეს მომდევნო რედაქციებს, პირვანდელი სახით როდია ჩვენამდე მოსული: უთუოდ ის თავად წარმოადგენს წინანდელი ტექსტის გადამუშავებულ სახეს (იქნებ არაერთხელსაც). სხვა რომ არა იყოს რა, ის მაინც უცილობელია, რომ შიგ წაშლილია ყოველგვარი კვალი ხანმეტობისა, რაც პირვანდელი ტექსტის დამახასიათებელი იქნებოდა. აღნიშნული რედაქცია არც თუ უნაკლოა; მაგ., მას შემოუნახავს მცდარი წაკითხვა ერთი ადგილისა (საქმე 28,15): „მიერძმათა ესმა ჩუენთჳს და მოვიდეს შემთხუევად ჩუენდა ვიდრე აბის უბნადმდე და მესამე დ ღვნის საფარდულად“ (...„საფარდულადმდე“ *D*). გვჯონია, რომ

¹ ი. ჯავახიშვილი, სინის მთის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა. 1947, გვ. 53.

თავდაპირველად აქ იკითხებოდა არა „მესამედ ღვინის საფარდულად“¹, არამედ „მისამ ღვინის საფარდულად“², რაც ამას უდრის ბერძნულ ტექსტში: *ἀρχὴ Ἰ' Ἀπείσοι φρέια καὶ Ἰ' Ἰρῶν ταβερῶν*. ჩანს, რომ „მისამ“ (თუ „მისამად“: *მ-ს-ს-ს, მ-ს-ს-ს-ს*) სიტყვის *ο* (*Ἰ*) ე-დ წაუკითხავთ და შემდეგ მიუღიათ „მესამედ“ (*მ-ს-ს-ს-ს*). უცნაურია, რომ ეს მცდარი წაკითხვა გამოჰპარავიან შემდეგი დროის ცნობილ რედაქტორებს—გიორგი მთაწმიდელსა და ეფრემ მცირეს, რომლებიც, როგორც ვიცით, ქართულ ტექსტს ბერძნულ დედნებთან ადარებდნენ. მათი ტექსტებიდან კი შემდეგ მგვევ ფორმა ვეთალეს შესავალში გადასულა (სახელდობრ, პავლეს მიმოსვლის თავში, გვ. 217, 18) და დაბეჭდილ ტექსტებში (მაგ., 1912 წლის ახალ აღთქმაში).

ზოგიერთი ადგილი სხვა მხრით იპყრობს ჩვენს ყურადღებას. ერთგან (საქმე 27, 13) იკითხება: „აღდგეს ასონით და წარირჩევდეს კრეტში“ (კრიტიონ *Ἰ'δ*), რაც ამას უდრის: *ἀπαυξὲς ἀσσοῦν παρελέγειναι τῆν Κρήτην*. სიტყვა *ἀσσοῦν* (კირკუმფლექსით) ზმნიზდაა („უფრო ახლოს“), მაგრამ მოყვანილ კონტექსტში ის შეიძლება გეოგრაფიულ პუნქტადაც იქნეს გაგებული (როგორც ეს ბერძნული ტექსტის ზოგიერთ გამოცემაში ყოფილა,—მაშინ სხვა მახვილი უნდა: *Ἰ'Ασσοῦν*). ქართულში (ისე, როგორც ზოგიერთ ვერსიაში) ის გეოგრაფიულ სახელად არის წარმოდგენილი.

უნდა შევნიშნოთ, რომ ამგვარი ადგილების შესწორება, ისე როგორც საკუთარი სახელების შერყენილ ფორმათა გამართვა³, არ შედიოდა ამ გამოცემის მიზნებში.

მოციქულთა საქმის ქართული ვერსიის ტექსტი ბევრჯერ გამოცემულა (პირველად ის ვახტანგმა დაბეჭდა 1709 წ. თბილისში), მაგრამ ყველა უკრიტიკოა და სამეცნიერო მიზნებისათვის ძნელად გამოსაყენებელი. მართლაც, თავი რომ დავანებოთ ორთოგრაფიას, კაცმა არ იცის, რას წარმოადგენს დაბეჭდილი ტექსტი, რა ხელნაწერებს ემყარება ის და სხვა. არა და ოქსფორდის უნივერსიტეტის პროფესორი კონიბირი, რომელსაც ჰსურდა, გამოერკვია ამ ძეგლის ქართული ვერსიის მიმართება ბერძნულ ტექსტთან და სირიულ, სომხურ, ლათინურ და სხვა ვერსიებთან, *D* ხელნაწერის თორმეტი გვერდის ტექსტის მიხედვით (რომლის ფოტოსურათები მისთვის ლეიდენის პროფესორს Lake-ს გადაუღია ათონის მთაზე), იძულებული იყო, ხელნაწერის ტექსტის შესადარებლად ესარგებლნა ბიბლიური საზოგადოების მიერ გამოცემული ტექსტით³. ეს იყო

¹ შდრ. „მიცხრა დამამდე“ (მათ. 27, 45 C).

² კუნძულის სახელად ერთ ადგილას (საქმე 27, 16) პირველ ორ რედაქციაში „ავ“ იკითხება, მესამესა და მეოთხეში კი—„კლავდი“.

³ Fred. C. Conybeare, *The Old Georgian Version of Acts: Zeitschrift für die neutestamentliche Wissenschaft*, 1912, Heft 2/3, გვ. 131—140 (სამი ტაბულით).

კონიბირის უკირს კითხვა და ქართულ ფორმებში გარკვევა. მაგ. *შე უქიძის* (ადაერნდეს): საქმე 8, 11) მას ასე წაუკითხავს: *da edzides* (ე. ი. „და ეძიდეს“). მანასადავ, ქართული *რ* (*ძ*) მას ძ-დ მიიღია (*ძ*) და შემდგომი ასო *ქ* (*ჩ*). სომხურის გავლენით, *ო*-დ წაუკითხავს (სომხ. *ჩ* = ქართ. *ო*). აგრეთვე სუსტია ის ქართული პალეოგრაფიის საკითხები: *D* ხელნაწერი, გადა-

დაახლოებით ამ ორმოციოდე წლის წინათ. მას აქეთ მდგომარეობა დასაჯდა და ც არ შეცვლილა. მხოლოდ ეხლა მოგვეცა საშუალება, აღმოგვეჩვენა ის დიდი ნაკლი, რომელიც დიდი ხანია იგრძნობოდა, და ქართული ენის ისტორიის მკვლევართ ხელში ეძლევა ახალი აღთქმის კიდევ ერთი მოზრდილი წიგნის ტექსტი, მკაცრი მეცნიერული მოთხოვნების თანახმად დადგენილი და სანდოდ გამოცემული. ვფიქრობთ, რომ ამ სახით გამოცემულ ძეგლს მისი ისტორიულ-ლიტერატურული საკითხების მეძიებლებიც კმაყოფილებით შეჰხედებიან.

ა. შანიძე

24.1.1950
თბილისს.

P. S. მოციქულთა საქმის გამოცემა კაი ხანია განზრახული მქონდა. ამ მიზნით დავავალე ზემს ასპირანტს პ. ჯაჯანიძეს, რომ მას, თავის სადისერტაციო თემასთან დაკავშირებით, გადმოეწერა A ხელნაწერის ტექსტი და გვერდით მოეწერა ვარიანტები სხვა ხელნაწერებისა. ეს დავალე მან შავდ შეასრულა ზოგი ხელნაწერის მიხედვით (ACEFGH). მალე ის დიდ სამამულო ომში გაიწვიეს. რადგანაც მე დრო არ მქონდა, მივმართე პროფ. ილია აბულაძეს, რომ მას ეკისრა მოციქულთა საქმის გამოცემა. ის დათანხმდა და პ. ჯაჯანიძის გადმონაწერების მიხედვით გამოარკვია ხელნაწერთა მიმართება ერთმანეთთან და ის გზა, რომელსაც უნდა დავსდგომოდით ტექსტების გამოცემის დროს.

ამასობაში მივიღეთ ათონისა და ლენინგრადის ხელნაწერთა ფოტოპირებიც. ამათ მივამატა K ხელნაწერი და პირიდან დიდი გეგმა გაფართოვდა. ყველა ამ მასალის მიხედვით პროფ. ილია აბულაძემ გამართა ტექსტები სასტამბოდ, შეუდარა ისინი დედნებს (ხელნაწერებსა და ფოტოპირებს) და თანაც ეკისრა მთელი სიმძიმე კორექტურების კითხვისა. ამას გარდა, საკორექტურო ფურცლებში ანაწყოები ტექსტი მან ერთხელ კიდევ შეუდარა დედნებს.

ა. შ.

წერილი X ს.-ის 60-იან წლებში, მას მიუხედავად „არა უგვიანეს XIII საუკუნისად და საფიქრებელია XII საუკუნისად“. მიუხედავად ამისა, კონიბირის გამოკვლევა მიიწვს საფურადღებოა. ქართულ ტექსტში წინასწარი ვარაუდით ის სირიანებს მოელოდა და ხშირად წასწყდომია კი „დასავლურის“ მიმყოფ წაკითხვებს (ბერძნულ-ლათინურისას). ქართული ტექსტის ვითარება რომ გასაგები გამხდარიყო ქართულის აზამცოდნეთათვის, მან ბერძნულად თარგმნა ხელნაწერის ნაწვევები მთლიანად (საქმე 5,37—7,23 და 7,38—8,20) და დაურთო საჭირო შენიშვნები.

სამაგიეროდ რაღაც კუიოხია მთლად თავიდან ბოლომდის თ. კლუგეს წერილი: Th. Kluge, Die georgischen Übersetzungen des Neuen Testaments (იმავე ჟურნალში, 1911 Heft 4, გვ. 344—350).

ОТ РЕДАКТОРА

Среди важнейших памятников древнегрузинского языка одно из первых мест занимает, бесспорно, книга „Деяний апостолов“. Она, вероятно, рано (в IV—V в.в.) была переведена на грузинский язык, но древнейшие рукописи, содер­жащие этот памятник, погибли вследствие постигших Грузию бедствий. До нас дошли только рукописи X и последующих веков, из которых, в целях установления и издания текста, были привлечены девять, наиболее древние из сохранившихся. На основании сличения и изучения их текстов проф. И. В. Абуладзе пришел к заключению, что грузинские версии „Деяний“ образуют четыре редак­ции, отмеченные здесь литерами **С**, **Ч**, **Ж**, **Ф**. Из них самой древней является редак­ция **С** (рукописи *AK*), из нее выходит **Ч** (рукописи *CD*), на которую опирается, в свою очередь, **Ж** (рукописи *EF*) и, наконец, от нее непосредственно зависит **Ф** (рукописи *GHI*).

Большинство использованных для издания рукописей находится в Тбилиси, одна— в Кутаиси (*C*), одна— в Ленинграде (*I*) и одна— в Греции, в Иверском монастыре на Афоне (*D*). Фотокопии последней рукописи, по моей просьбе, прислал профессор Гарвардского университета R. P. Blake, которому за это приво­щу глубокую благодарность.

Весьма прискорбно, что нам не были доступны две рукописи, хранящиеся на Синайской горе (в Египте) и переписанные в X веке: одна в 974 г. (Шагар. № 17, Джавах. № 39), а другая в 977 г. (Шагар. № 16, Джавах. № 31). Текст последней воспроизводит, видимо, редакцию **Ч**, судя по одной цитате, приведенной в „Описании“ И. А. Джавахишвили¹: სპარსნი და უცხონი და ელაპიტელნი „Персы и ужики и эламиты“ (Дея. 2,9).

Есть основание сомневаться, чтобы текст редакции **С**, являющейся исходной для позднейших редакций, дошел до нас в первоначальном виде. Возможно даже, что он не раз подвергался ревизии. Во всяком случае несомненно, что в нем уничтожены все следы хан­мётности, являющейся формальным признаком древнейших грузинских текстов. Означенная редакция не безупречна,—она сохранила ошибочное чтение одного места (Дея. 28,15): მიერ ძმათა ესმა ჩუენთჳს და მოვიდეს შემთხუევად ჩუენდა ვიდრე აბის უბნადმდე და მესამედ ღუზნის საფარდელად (...საფარდულადმდე *D*). „Тамошние братья услышали о нас и пришли встретить нас до Аппиевой площади и до третьего виноторгового заведения“. Полагаем, что в

¹ ი. ჯავახიშვილი, სინის მთის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა. 1947, გვ. 53.

первоначальном тексте читалось: *მობად* (либо *მობადად*) *ლზხის საბაჟო* *მდგ¹*, что перелает следующее место греческого текста: *ἀρχὴ ἸΑππύου φόρου καὶ τῶν τρεῶν ταβερῶν* („до ἸАппиевой площади и¹ трех гостиниц“). Значит, *მ-ბცა(აბ)* прочли *მ-ბცა(აბ)*, что повело к искажению географического названия. Странно, что такое ошибочное чтение проникло в последующие редакционные обработки текста, принадлежавшие известным литераторам— Георгию Святогорцу (сконч. в 1065 г.) и Ефрему Младшему (сконч. до 1103 г.), которые, как хорошо известно, грузинский текст сличали с греческим. Означенная форма из их текста дальше перешла в Евфалиево Введение (в главу о странствованиях Павла, стр. 217, 18) и в печатные издания (напр., в Н. З. издания 1912 г.).

Некоторые места текста привлекают наше внимание с другой стороны. Так, в одном месте читается: *აღდგეს ასობ-თ და წიბობიზვედეს კრეტეს* „поднялись из Асона и предпочитали (плыть) к Криту“ (Дея. 27, 13). Это — перелача греч. текста *ἀρῆγες ἄσπον παρέλέγοντο τὴν Κρήτην*, где слово *ἄσπον* понято не как наречие („ближе“, *ἄσπον*, с облеченным ударением) а как географическое название. В этом случае слово должно иметь острое ударение (Ἄσπον), каковое понимание находит поддержку в некоторых изданиях греческого текста и в других версиях.

Нало подчеркнуть, что вносить изменения в такие места, равно как исправлять искаженные собственные имена², не входило в цели настоящего издания.

Грузинский текст Деяний апостолов издавался не раз (впервые он был напечатан Вахтангом VI в Тбилиси в 1709 г.), но ни одно издание не является критическим, вследствие чего все они мало пригодны для научных целей. Если оставить в стороне вопрос об обновленной орфографии, мы находимся в недоумении относительно рукописей, легших в основу издания. А между тем профессор Оксфордского университета Конибир, желавший выяснить отношение грузинского текста, в пределах имевшихся у него 12 страниц афонской рукописи *D* (святых для него Лейденским профессором Lake), к греческому тексту и к версиям: сирийской, армянской, латинской и другим, был принужден для сравнительных целей обращаться к Н. Завету, изданному библейским обществом³. То было лет 40

¹ Срв. подобное выражение: *მცხობა ჯამბდგა* „до девяти часов“ (Матф. 27, 25 С).

² Напр., в качестве имени одного острова в первых двух редакциях читается *კავ* (Кав), а в последних двух—*კლავდი* (Клавди) (Дея. 27, 16).

³ Конибиру не легко разобратся в древнегрузинских письменах и формах; так, напр., слова *მც ოჟიძენი* (Дея. 8, 11) он читает так: *da edzides*, т. е. букву *ძ* (ძ) он смешивает с буквой *ძ* (ძ), а следующую букву *ი* (ი) он, под влиянием армянского, читает, как *ი* (груз. *ი*=*ც*, арм. *ի*=*ი*) [стр. 140]. Не ориентирован он также в палеографических вопросах: рукопись *D*, переписанную в 60-ых годах X в., он считает появившейся „не позже 13-го в., вероятно в 12-м“. Несмотря на это, исследование Конибира заслужи-

УДК 125.3.02.0
 918.72.1.01.00.03

тому назад. С тех пор положение дел ни на йоту не изменилось. Теперь получили мы возможность восполнить большой пробел, существовавший давно, и историкам грузинского языка дать в руки еще один довольно крупный текст Н. Завета, отвечающий самым строгим требованиям научно-критического издания.

Полагаем, что настоящее издание „Деяний“ будет встречено не без чувства удовлетворения и в кругах исследователей историко-литературных вопросов, касающихся этого памятника.

А. Шанидзе

24.1.1950.
 Тбилиси

вает внимания. Ожилая в груз. тексте „сириаэмов“, он натолкнулся на большое количество „западных“ чтений. Для того, чтобы особенности грузинского текста были понятны и для лиц, не знающих грузинского языка, он весь отрывок афонской рукописи (Дея. 5,37—7,23 и 7,38—8,20) перевел на греческий язык и снабдил его своими примечаниями.

Что же касается статьи Т. Клуге (Th. Kluge, Die georgischen Übersetzungen des Neuen Testaments: там же, 1911, Heft 4, стр. 344—350), то она представляет собой с начала до конца сплошную курьеза.

წიენასიტყვაობა

„საქმე მოციქულთა“ ქართული ენის ერთ უძველეს ძეგლთაგანია. ოთხთავთან ერთად ის ძირითადი წიგნია ქრისტიანული მოძღვრების შესახებ, რის გამოც ის აღრევე უნდა ეთარგმნათ ქართულად (IV—V ს.ს-ში).

სამწუხაროდ, ამ ძეგლის აღრინდელ ნუსხებს ჩვენამდის არ მოუღწევია. სამოციქულოს უძველესი მთლიანი ნუსხები, რომლებშიც საქმე მოციქულთა არის წარმოდგენილი, როგორც შეზღვენილი ნაწილი სამოციქულოსი, მხოლოდ X საუკუნისა მოგვეპოვება, ისიც უშთავრესად მისი მეორე ნახევრისა, როგორც ამას მათი გადაწერის თარიღი ან პალეოგრაფიული ნიშნები არკვევს.

როცა ამ უძველეს ნუსხებს ტექსტობრივად ვადარებთ ერთმანეთს, ირკვევა, რომ მათ შორის ასეთი ურთიერთობაა: ერთ წყებას (A-სა და K ნუსხებს) ერთნაირი ტექსტი გააჩნია, ხოლო მეორეს (C-სა და D-ს)—მეორენაირი, ისე რომ ისინი სხვადასხვა რედაქციას ეკუთვნიან. პარალელური შესწავლით ისიც ნათელი ხდება, რომ ერთი რედაქცია (C) წინ უსწრებს მეორეს (D-ს), პირველი ამოსავალი ჩანს მეორისათვის. აქედან კი ცხადია, რომ პირველი მათგანი X საუკუნეზე გაცილებით უფრო ადრეა შემუშავებული ქართულად, როდესაც გადაუწერიათ ჩვენამდე მოღწეული ხელნაწერები.

ამ ორ რედაქციას გარდა, ჩვენ კიდევ მოგვეპოვება ამავე ძეგლის ორი მერმინდელი რედაქცია I და V, რომელთა რედაქტორებიცა და ხანაც კარგად ცნობილია ჩვენთვის.

რით უნდა იყოს გამოწვეული საქმე მოციქულთას და, საზოგადოდ, სამოციქულოს ახალ-ახალი რედაქციები? ამ კითხვაზე პასუხს ზოგჯერ რედაქტორებთანვე ვპოულობთ, მაგ., უკანასკნელი რედაქტორის ეფრემ მცირის ანდერძში. ეს ანდერძი, როგორც ცხადი გახდება ამ გამოცემისათვის გამოყენებული ხელნაწერების ქვემოთ წარმოდგენილი აღწერილობიდან, დართული აქვს (ამჟამად რამდენადმე ნაკლები სახით: აკლია თავსა და ბოლოს) საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმში დაცულ სამოციქულოს ერთ-ერთ ნუსხას (A 677, H ლიტერით წარმოდგენილს გამოცემაში), რომელიც ხელის მიხედვით¹ XII—XIII ს.-ისა უნდა იყოს. ანდერძი სრული სახით წარმოდგენილი ყოფილა იერუსალიმის ბერძენთა საპატრიარქოს წიგნთსაცავის ქართული ხელნაწერების კოლექციის ხელნაწერში (ა. ცავარლით № 135-ში, ნ. მარით № 25-ში და რ. ბლეიკით № 16-ში), რომელიც სამოციქულოს კომენტარიებს შეიცავს და რომელსაც,

¹ თ. ეო რ დ ა ნ ი ა, Описание рукописей..., кн. II, стр. 151. ანდერძი ნ. ქვემოთ აღწერილობაში, ნუსხის აღწერის ბოლოს (გვ. 029—031).

ნ. მარის აღწერილობის მიხედვით¹, შემდეგი სათაური აქვს: „წმინდა გიორგისა მამისა ჩუენისა იოანე ოქროპირისა კოსტანტინეპოლელ მთ ვარკის-კობოსისად განვრცელობითთა თარგმანთაგან შემოკრებული² თარგმანებად საქმისა მოციქულთადასა, რომელსა შინა იშუთ დაერთვის სხუათაცა წმიდათა თარგმანებულისაგან მოკლე ძალი სიტყუსად“.

სამოციქულოს ეს კომენტარები, როგორც სათაურიდან ჩანს, „შემოკრებული“ თარგმანები ყოფილა საქმე მოციქულთას იოანე ოქროპირისეული ვრცელი თარგმანებისა, მათ აქა იქ ჩართული ჰქონია სხვების თარგმანებიდან გამოკრებილი მოკლე კომენტარებიც. ნ. მარის აღწერილობით ამ წიგნს წინ უძღვის „განწესებად თავთად წმიდათა მოციქულთა საქმისად“ ($1a^1-2a^1$), ე. ი. სამოციქულო წიგნის პირველი ნაწილის—საქმე მოციქულთას—იმ წინასიტყვაობის ერთ-ერთი ბოლო თავი, რომელიც ჩვეულებრივ თავში აქვს გიორგი მთაწმიდლისა და ეფრემ მცირის ნარედაქციეუ ნუსხებს. მერჲე კი მას ეფრემ მცირის ზემოხსენებული ანდერძი მოსდევს ($2a^2-3b^2$), რის შემდეგ იწყება თვით თხზულება ($4a^1-210a^1$). ხელნაწერი არ მთავრდება საქმე მოციქულთას კომენტარებით. შემდეგ მათ კათოლიკე ეპისტოლეთა კომენტარები მიჰყვება, სადაც თვითვე ეპისტოლეს ისეთივე წინასიტყვაობა მოეპოვება, როგორც სამოციქულო წიგნების იმ ნუსხებშია წარმოდგენილი, რომლებიც გიორგი მთაწმიდლისა და ეფრემ მცირის რედაქციებს განეკუთვნება. ეს კომენტარები აქ 280 ფურცლამდის აღწევს და შემდეგ უნდა წყდებოდეს. მერმე მოსდევდა ალბათ პავლეს ეპისტოლეთა კომენტარებიც, რომელსაც კ. კეკელიძემ საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ხელნაწერთა A ფონდის ერთ ხელნაწერში მიაკვლია (№ 390)³. ამრიგად, ზემორე აღნიშნული ანდერძი იერუსალიმულ ხელნაწერში დართული ჰქონია და შეეხება არა მხოლოდ საქმე მოციქულთას თარგმანებას, რომელსაც ის უძღვის წინ, არამედ მთელი სამოციქულოს თარგმანებას, რომელიც, როგორც საქმე მოციქულთას სათაურშივეა აღნიშნული, ეფრემს ბერძულიდან გადმოვლია შემოკრებით (ანუ გამორჩევით, სხვანაირად რომ ვთქვათ, გამოკრებით, ე. ი. შემოკლებით), უმთავრესად იოანე ოქროპირის ვრცელი თარგმანებიდან⁴.

ხსენებული ანდერძი, თუ მის შინაარსს დაეუყვირდებით, დაწერილი ჩანს პირველ ყოვლისა ასეთი კომენტარებიანი სამოციქულოსათვის. ის გარემოება,

¹ Н. Марр. Краткое описание грузинских рукописей библиотеки православного греческого патриархата в Иерусалиме (გამოუქვეყნებელია: ხელნაწერი დაცულია ლენინგრადში: ГАИМК, Кабинет Марра, № 2925. მისი ფოტოპირი მოვალებდა საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმს, რომელიც მას გამოსაკვეყნებლად აშხადებს).

² რ. ბღვიის წაკითხვით: „შემოკლებული“ (მისი აღწერილობა № 16).

³ კ. კეკელიძე, ქართული ლიტერატურის ისტორია, ტ. 1, გვ. 232, თბილისი, 1941 წ.

⁴ ამას დასაბუღებული ხელნაწერის ერთი მინაწერიც აცხადებს თუხუე: „ხოლო ითარგმნა ბერძულისაგან ქართულად წიგნი ესე ღირსისა ეფრემ კარიკ-ს ძისა მიერ, რომლისა ესენებად და კურთხევაჲ სწოლ“ (279 b). უძველლა, რომ აქ მოხსენებული ეფრემ კარიკის ძე ეფრემ მცირეა. იგი კ. კეკელიძის მტკიცებით, ტაოელი უნდა იყოს.

ეფრემის სამხრეთ საქართველოდან წარმოშობილობაზე უნდა მიგვითითებდეს სამოციქულოს თარგმანების კაბადონის კიდებუ ვრთაგან გატანილი ეფრემის მენიშნავი „სწონლოროსის“ განმარტებისათვის: „შეისწავე, რამეთუ ამას სჯნოლოროსისა, რომელ არს თანა-მოსარნ-

რომ ეს ანდერძი უკომენტარიო სამოციქულო წიგნსაც ახლავს (მაგ., წიგნი „მეცხრე“), არ უნდა გვეუცხოვოს: სამოციქულოს სხვადასხვა ბერძნული კომენტარიების შესწავლისა და შემოკლებულად გადმოღების დროს ეფერემ მცირეს, ეტყოდა, შეუნიშნავს, რომ განსამარტებლად აღებული გიორგი მთაწმიდლისეული სამოციქულოს ტექსტი აქა-იქ შესწორებას მოითხოვდა¹. გიორგი მთაწმიდლის ავტორიტეტის პატივისცემით ეფერემს მიზანწეწონილად არ მიუჩნევია, შეეცაღა სამოციქულოს ტექსტი, და იმით დაკმაყოფილებულა, რომ შესასწორებელი სიტყვებისათვის პირობითი ნიშნები („იოტა“ და „უსაკუთრესი“) დაუსხამს ტექსტში და იგივე ნიშნები გაუტანია სტრიქონის გასწვრივ ამიგბზე, რათა ეჩვენებინა, რომ ესა თუ ის სიტყვა ან ადგილი ზედმიწეწვითი არ არისო. ასეთივე ნიშნები უხმარია მას მის მიერ დართულ კომენტარიებში ანუ „თარგმანში“, სადაც მას ტექსტის სიტყვები უკვე გაუმართავს. „გვედრები ყოველთა, — ამბობს ის ერთგან ანდერძში — რაჟთა პავლესა შინა გინა სხუასა სამოციქულოსა ამათ თარგმანთაჟან ცვალებული სიტყუაჲ არაჟინ ჩაპროთოთ, არამედ უცვალებელად იპყართ... ვითარ-ესე მეცა მისისაჲც (ე. ი. გიორგი მთაწმიდლის-ე. ი. აბ.) თარგმნისაჟან დამიწერიან აქა შინა სამოციქულონი სიტყუანი“.

ასეთი პირობითი ნიშნების მიწერასა და ტექსტის ხელ-შეუხებლობას ავალღებს ის გადამწერთაც. მოღწეული ნუსხების შესწავლით კი ირკვევა, რომ ეფერემის დაეაღრბა არ შეუსრულღებიათ. იერუსალიმის ნუსხის შესახებ ნ. მარი აღნიშნავს (აღწერილობაში, რომელიც ჯერ გამოუქვეყნღებელია), რომ ანდერძში აღნიშნული პირობითი ნიშნები, რომელთა დაცვას ეფერემი მოითხოვს, ნუსხაში აღარსად მოიპოვებო. არ მოიპოვებინ ისინი არც თბილისურ ხელნაწერებში, უნდა ვფიქროთ, რომ, გაფრთხიღების მიუხედავად, შემღვეი დროის გადამწერღებმა ეფერემის შესწორებანი ტექსტში შეიტანეს, რის გამო აღარ იყო საფუღველი ნიშნების დაწერისათვის ტექსტში და ამოაზე. გადამწერღები პირველ ყოვლისა ასე იქ მოიქცეოდნენ, სადაც სამოციქულოს ტექსტს კომენტარიები ანუ თარგმანები ახღდა. შემღვე კი მათ ჩამოუწორებიათ კომენტარიები, შესწორებული სამოციქულოს ტექსტი ცალღე წიგნად გამოუღღიათ და, ამგვარად, გიორგი მთაწმიდლის სამოციქულოს გვერღით ეფერემის ნარედაქციევი სამოციქულო წარმოუღღენიათ. ეს ახალი რედაქცია გიორგისეული რედაქციისაგან დღდად არ განსხვავღება, როგორც ამას ჩვენს გამოცემაში ერთიმეორის პარალელურად მოთავსებული I და II ტექსტების შედარღბა გვიჩვენებს. ასეთი მცირე განსხვავღების გამო შეიღღლებოღდა III-ს ტექსტი განსაკუთრებულ რედაქციად არც კი მიგვეჩნია, რომ არ

ღღ, მესბთა მერ ვ არ კ ი რ ი ჰ ჯ ვ ა ნ, მიხღღებით მოყვანღებულსა მოსარჩღღესა (ნახე ნ. მარის აღწერილობა). ცხადია, ეფერემი მესღურ მეტყვეღღებს იმიტომ მიჰმართავს, რომ ის თვითონ მესბთა.

სხვათა შორის, სულბან-ს. ბ. ორბღღლიანის განმარტება „სუნღლოროს“ სიტყვისა, რომელიც მას თავის ლექსიკონში „ვაქიღღ“ სიტყვასთან მოჰყავს, ამ წყაროსთან უნდა აღიღღოდეს უშუაღღოდ ან სხვა წიგნის შუღღლოთ: „ვაქიღღი თანამოსარჩღღე. ვაქიღღი მიხღღური მოსარჩღღე, რღღმელ არს სუნღლოროსი“ (სუნღლოროსი B).

¹ განსამარტებელი ტექსტის ადგღღებს ნუსხაში „მოციქულისაჲ“ ანუ ანდერძის „სიტყუაჲ სამოციქულოჲ“ ეწოღღება, ხოლო მათზე დართულ თვითღღულ განმარტებას — „თარგმანი“.

გვექონოდა ეფრემის ანდერძი, სადაც ზედმიწევნით არის აღნიშნული გაწეული მუშაობა, იქითკენ მიმართული, რომ სამოციქულოს ქართული თარგმანი მაქსიმალურად დაახლოვებოდა ბერძნულ დედანს. ეფრემისეული რედაქციის სიზუსტე და ბერძნულთან სიახლოვე უნდა იყოს იმის მიზეზიც, რომ ამ ტექსტმა მეტი ნდობა მოიპოვა ჩვენში, რაც იქიდან ჩანს, რომ სამოციქულოს მოღწეულ ხელნაწერებში უფრო მეტი რაოდენობით ეფრემის რედაქციისა გვხვდება.

გიორგი მთაწმიდელი თავისი ნამუშავეის ანდერძში აცხადებს, რომ ეს წიგნი მე „გლახაკმან გიორგი ხუცეს-მონაზონმან ვთარგმანე მთაწმიდას სულიერისა მოძღურისა ჩემისა გიორგის ბრძანებითა და მადლითა, რომელი მყოფ არს მთასა საკურველსა“-ო¹. მთარგმნელად ჰყავს მოხსენებული გიორგი მთაწმიდელი ეფრემ მცირესაც თავის ზემოთ მოხსენებულ ანდერძში, სადაც გიორგისეული რედაქციის ერთი თავისებურებაც არის აღნიშნული. გიორგის თარგმანს ეფრემი იწონებს, საერთოდ ხელ-უხლებლად სტოვებს მის ტექსტს, ოღონდ აქა-იქ ზოგიერთ სიტყვასა თუ ადგილს არ მიიჩნევს დედნის ზედმიწევნით შესაბამისად და ამას ხსნის „არა ევადენ სხვა რაჲსმე მიზეზისაგან, რაოდენ ძეული-სავე პავლისა წაყოლისაგან დაუტეობია“-ო². ასეთივე ვითარება ყოფილა დავითნის გიორგისეულ პირველ თარგმანშიც, რის გამოც ეს წიგნი ხელ-ახლა გაუმართიანებია ზემოხსენებულ მის მოძღვარს გიორგი დაყუდებულს, შავი მთის დიდ ქართველ მოღვაწეს. აქიდან, სხვათა შორის, ნათლად ჩანს დამოკიდებულება შავი მთის ქართული ფილოლოგიური სკოლის წარმომადგენლებისა (რომელთაც ეფრემ მცირეც ეკუთვნოდა) თარგმნის საკითხისადმი, კერძოდ, თუ რაოდენ ზედმიწევნილობას იცადენენ ისინი რომელიმე ძეგლის თარგმნისას.

გიორგი მთაწმიდელი რომ პირდაპირ კი არ თარგმნიდა, არამედ სამოციქულოს ძველ ქართულ თარგმანებშიც იხედებოდა და ხშირად მართლაც მათ წაჰყვებოდა ხოლმე, როგორც ამას ეფრემი ამბობს, ეს ცხადლივ ჩანს, როცა მის რედაქციას წინა დროის სხვა რედაქციებს ვუდარებთ. ასეთი რედაქციები დღეს-დღეობით ჩვენ ორი ვიცით (C და Q). გიორგი მთაწმიდლის რედაქციის ტექსტის მათთან შედარება გვიჩვენებს, რომ გიორგის ამ ორი რედაქციისაგან უფრო მეტად Q რედაქციით უსარგებლნია.

გიორგი მთაწმიდელი რომ კარგად იცნობს Q რედაქციას (კერძოდ მის ერთ ნუსხას, D-ს), ეს შემდეგითაც მტკიცდება: ერთგან (საქმე 20, 28) მას ტექსტისათვის შენიშვნა დაურთავს, რომ სიტყვები „წესსა მას ზედა სამღვდელისა და პატრისა დამტკიცებულსა ზაქარიაჲსსა“ ბერძნულად ვერ მიპოვნიაო. თუ რა უნდოდა ამით ეთქვა გიორგის, ამის პასუხს გვაძლევს ამ მუხლის ტექსტის შედარება ძველი ქართული თარგმანების სხვა რედაქციების სათანადო ადგილთან. ირკვევა, რომ ეს ფრაზა მხოლოდ Q რედაქციის ნუსხას დაუცავს. ამრიგად, გიორგი მთაწმიდელი (როგორც ამას თვით აღიარებს და ეფრემ მცირეც ადასტურებს) სამოციქულოს გადმოთარგმნისას ანგარიშს უწევს ძველ თარგმა-

¹ ნ. ქვემოთ E ხელნაწერის აღწერილობა, გვ. 022.

² ნ. ეფრემის ანდერძი ქვემოთ H ხელნაწერის აღწერილობაში, გვ. 029.

ნებსაც, კერძოდ ხელთა აქვს **ღ.** რედაქცია (შეიძლება *D* ხელნაწერზე, რომელიც გიორგის დროსაც, ალბათ, ათონზე იყო) და ზოგი რამ იქიდან შეუსწორებლად გადამაქვს, ანუ, როგორც ეფრემი შენიშნავს, „ძუელისავე პავლისა წაყოლისაგან დაუტეობია“.

ძველი ავტორების მოწმობათა მიხედვით და ტექსტობრივი შედარებიდან, მაშასადამე, ჩანს, რომ **ღ.** რედაქცია (კერძოდ მისი ერთ-ერთი ნუსხა, *D*) ქრონოლოგიურად გიორგი მთაწმიდლის რედაქციას უსწრებს (ამას ამ ნუსხის თარიღიც ემოწმება; იგი გადაწერილი ჩანს 970 წლისათვის). ის გარემოება, რომ მხოლოდ მისში მოიპოვება ის ფრაზა, რომლის შესახებაც გიორგი მთაწმიდელი შენიშნავდა, ბერძნულში ვერსად ვიპოვეთ, იმას უნდა მოწმობდეს, რომ ეს რედაქცია გიორგის მიაჩნია ბერძნულთან ახლო მდგომად და მასზე შეწამებულად ან მისგან უშუალოდ თარგმნილად. უნდა ვიფიქროთ, რომ ამ რედაქციის ბერძნულთან სიახლოვემ განსაზღვრა ის გარემოება, რომ თავის მუშაობაში გიორგი **ღ.** რედაქციას უფრო მეტად იყენებს. ეს ცხადად ჩანს **ჯ.**, **ღ.**, **ლ.** რედაქციათა ტექსტების ერთმანეთთან შედარებით. მართლაც, გიორგის ტექსტს ბლომად მოეპოვება ისეთი სიტყვები და ადგილები, რომლებიც წინანდელი რედაქციებისაგან მარტო **ღ.**-სათვისაა დამახასიათებელი.

ღ. რედაქციისად მივიჩნიეთ *C* ნუსხის ნაწყვეტებიც, უფრო იმიტომ, რომ მის ურთიერთობაში უძველეს რედაქციასთან (*ჯ.*-თან) ისეთივე ნიშნები გამოსკვივის, როგორც *D*-ს ახასიათებს. ამ ნუსხის ტექსტს რომ სრულად მოეღწია ჩვენამდის, მაშინ უფრო გარკვევით განისაზღვრებოდა მისი ადგილი ძველ ხელნაწერებს შორის. ვნახოთ, რას გვეტყვის ამ ნუსხის სამოციქულოს სხვა ნაწილები, როცა ისინიც მოხმობილი იქნებიან პავლეს ეპისტოლეთა გამოცემის დროს.

ჯ. რედაქცია რომ **ღ.**-ზე ადრინდელია, ამას მათი ერთმანეთთან შედარება გვიჩვენებს ენობრივი მხრით: უთუოდ ამას მოწმობს, ჯერ ერთი, არქაული გრამატიკული ფორმები; ამაზედვე მიგვითითებს, მერმე, ისეთი იშვიათი სიტყვები, როგორცაა: ბანდაკი, ჯადაგო, ქალაქპეტი, გინცობა, ფრომინი და სხ., რომლებიც მერმინდელ რედაქციებში უკვე სხვა ტერმინებითაა შეცვლილი.

საკითხი, თუ საიდან უნდა მომდინარეობდეს სამოციქულოს (და კერძოდ საქმე მოციქულთას) უძველესი რედაქცია, ცალკეა განსახილველი. ჯერ-ჯერობით ჩვენი მუშაობა უმთავრესად სამოციქულოს ნუსხების ერთმანეთთან მიმართებისა და რედაქციების დადგენის რკვევით უნდა შემოისაზღვროს. ცალკეა გასარკვევი ისიც, თუ რა მიმართებაშია ჩვენი რედაქციები ძველ ლექციონარებში შემაჯალ საქმე მოციქულთას ტექსტებთან, ერთი მხრით, და ძველი ქართველი ავტორების ნაწერებში წარმოდგენილ სამოციქულოს წიგნების ტიტულებთან, მეორე მხრით.

ილია აბულაძე

ხ ე ლ ნ ა წ ე რ ე ბ ი

საქმე მოციქულთას წინამდებარე გამოცემა ოთხ რედაქციას წარმოგვიდგენს. ოთხზე მეტი რედაქცია ჯერ-ჯერობით არ ჩანს. პირველის, უძველესი (C) რედაქციისა ორი ნუსხა მოგვეპოვება: A და K, მეორე რედაქციისა (L) — ორი: C (ნაწყვეტებად) და D (მთლიანად). რაც შეეხება მესამე და მეოთხე რედაქციას, მათი ნუსხები შედარებით მრავლად არსებობს, მაგრამ ჩვენ რამდენიმე ძველი ნუსხა შევარჩიეთ: მესამისათვის (L) ორი: E და F, მეოთხისათვის (D) კი — სამი: G, H და I.

ჯ რედაქციის ნუსხები

A

A ხელნაწერი (S 407) ს. ჯანაშიას სახელობის საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმშია დაცული. იგი ეკუთვნის ხელნაწერთა S ფონდს (ყოფ. წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების მუზეუმი).

ხელნაწერი შედგება 265 ფურცლისაგან, ჩასმულია ტყავ-გადაკრულ ფიცრის ყდაში (რომელიც ამჟამად შემოკლილი აქვს), ნაწერია მრგლოვანი ხელით კარგ ეტრატზე ორ სვეტად შავი საწერლით, გარდა სათაურებისა და ზოგიერთი საგანგებო აღგილისა, რომლებიც წითლად არის ნაწერი.

ზომა ხელნაწერისა: 25,2 × 21,3 სმ., ტექსტია სიმალით 18,5—19 სმ., სიგანით — 13,5 სმ. (სვეტებს შორის გაშვებულია დაუწერლად 1,5 სმ.). სვეტში 23 სტრიქონია (ფ.ფ. 1—25) ან 20 (დანარჩენ ფ.ფ.-ზე).

ტექსტი ნაწერია ერთი ხელით. ვადამწერის ვინაობა უცნობია, რადგან ხელნაწერს ამის მუწყებელი ანდერძი არ მოეპოვება. იგი მოსალოდნელი იყო თავსა ან ბოლოში, მაგრამ ერთიცა და მეორეც დღეს ხელნაწერს აკლია.

ხელის მიხედვით ხელნაწერი X ს. -ისა უნდა იყოს.

ხელნაწერში რვეულების სათვალავი ქართული ასოებით არის ვადამწერი-სავე ხელით დასმული. რვეულები 8-8 ფურცლისაგან შედგება, გარდა კდ (24-ე) რვეულისა, რომელშიც 10 ფურცელია.

პირველ რვეულს ერთი ფურცელი აკლია დასაწყისში; ხელნაწერს მთლიანად აკლია ორი რვეული: ივ (მე-16, 119-ე ფ.-სა და 120-ე ფ.-ს შორის) და ლდ (34-ე, 257-ე და 258-ე ფ.ფ.-ს შორის). წყდება ხელნაწერი ლე (35 ე) რვეულზე. რამდენი რვეული უნდა აკლდეს ამის შემდეგ, არ ვიცით. თუ ხელნაწერში მართო სამოციქულო (ე. ი. პავლეს ეპისტოლენი, საქმე მოციქულთა და კათოლიკე ეპისტოლენი) შედიოდა, მაშინ მას დაახლოებით 1 ან 2 რვეული აკლებს.

პირველი ოთხი რვეული (1r — 30v) შეიცავს ე. წ. „ვეთალეს სტიქომეტრიას“, რომელსაც დასაწყისში, როგორც აღინიშნა, ერთი ფურცელი აკლია. ვეთალეს სტიქომეტრია მხოლოდ პავლე მოციქულის ეპისტოლეებს შეეხება. სამოციქულოს დანარჩენ ნაწილებს ასეთი რამ არ გააჩნიათ.

სამოციქულოს ტექსტი პავლეს ეპისტოლეებით იწყება, რომელთაც უჭირავთ ფ.ფ. 32r— 85r ეს ეპისტოლეები შემდეგნაირად არის განლაგებული:

1. წიგნი პრომელთა მიმართ (32r—60r);
2. წიგნი კორინთელთა მიმართ ა (60v—87r);
3. წიგნი კორინთელთა მიმართ ბ (87r—106r);
4. წიგნი გალატელთა მიმართ (106r—115r);
5. წიგნი ეფესელთა მიმართ (115v—ბოლო-ნაკლულია);
6. [წიგნი ფილიპელთა მიმართ] (120r—123v; თავ-ნაკლულია);
7. წიგნი კოლასელთა მიმართ (124r—131r);
8. წიგნი თესლონიკელთა მიმართ ა (131r—137r);
9. წიგნი თესლონიკელთა მიმართ ბ (137v—141r);
10. წიგნი ჰებრაელთა მიმართ (141v—166r);
11. წიგნი ტიმოთეოსა მიმართ ა (166r—175v);
12. წიგნი ტიმოთეოსა მიმართ ბ (175v—180v);
13. წიგნი ტიტოსა მიმართ (181r—184r);
14. წიგნი ფილემონისა მიმართ (184r—185r).

პავლეს ეპისტოლეებს მოსდევს „საქმე წათა მოციქულთაჲ“, რომელიც კი (25-ე) რვეულით იწყება და ლგ (33-ე) რვეულის მე-7 ფ-მდის აღწევს, ე. ი. დღევანდელი პავინაციით უჭირავს ფ.ფ. 186r—256r.

საქმე მოციქულთას უშუალოდ მოსდევს კათოლიკე ეპისტოლენი, სახელდობრ:

1. იაკობისი კათოლიკე (256v—257v; ბოლო-ნაკლულია);
2. [წიგნი პეტრესი ა] (258r—262v; თავ-ნაკლულია);
3. წიგნი პეტრესი ბ (263r—ბოლო-ნაკლულია, წყდება 265 v-ზე).

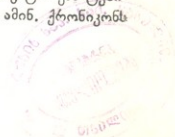
ოთხი დანარჩენი ეპისტოლე სრულიად დაკარგულია, რადგან, როგორც აღინიშნეთ, ხელნაწერს ბოლო აღარ შემორჩენია.

ხელნაწერში მოიპოვება ერთი მინიატურა—პავლე მოციქულის გამოხატულება, მთელი ტანით (31 v).

ნუსხაში ვხვდებით გადამწერის ხელით (ნუსხურით) შესრულებულ მინაწერებსაც: 1. „ქე შე გლუჯი სლითა“ (სახელი მოფხეკილია —60r., სინგურით); 2. „იჯ ქს აღუჯოცენ ყლნი ბრალნი მონასა შენსა“ (სახელი მოფხეკილია და მერმინდელი სხვა ხელითა და მელნით ჩაწერილია: „ბჯისლს ბერს“, შავი საწერილით, 256r).

ხელნაწერში ერთგან მოიპოვება გვიანდელი დროის მინაწერიც ასომთავრულად (31r-ზე), რომელიც ქარაგმების გახსნით ასე იკითხება: „მდინარეო სიბრძნისაო, უფსკრულო სწავლათაო, ქნარო ამისა ძალისაო, ნესტო კმა-ტკბილად მემობარეო, პავლე, მწე მეყავ ბატონიშვილს ვახტანგს, ამინ. ქრონიკონს

K5.097
Y

ტმ, დასაბამიდგან შეიდი ათას [ორ]*ასს“. ქრონიკონიცა და დასაბამითგან ნიც ჩენი წელთაღრიცხვის 1700 წელს იძლევა ($387+1312=7200-5500$). ვახტანგ ბატონიშვილი კი ამ დროს ვახტანგ VI-ა; მაშასადამე, ეს სამოციქულო ვახტანგ VI-ის ნაქონია.

K

K ხელნაწერი (S 1398) იქვეა დაცული, სადაც წინა ნუსხაა. იგიც, მსგავსად პირველისა, S ფონდს ეკუთვნის.

ხელნაწერი შედგება 147 ფურცლისაგან, უყდოა, ნაწერია ნუსხა-ხუცურით კარგ ეტრატზე ორ სვეტად შავი საწერლით, გარდა სათაურებისა და ზოგიერთი საგანგებო ადგილისა, რომლებიც წითლით არის შესრულებული.

ზომა ხელნაწერისა: 25×20 სმ., ტექსტის სიმაღლეა 18 სმ., სიგანე — 12,5 სმ. (სვეტებს შორის დაუწერლად გაშვებულია 1,5 სმ). სვეტში 20 სტრიქონია.

ტექსტი ნაწერია ერთი ხელით. გადამწერის ვინაობა უცნობია, რადგან ხელნაწერს ამის მაუწყებელი ანდერძი, რომელიც თავსა ან ბოლოში უნდა ჰქონოდა, მათი დაკარგვის გამო, აღარ მოეპოვება.

გადამწერის ხელით შესრულებული ერთი მინაწერი მხოლოდ მომგებელს იხსენიებს: „დიდებამ ღმერთსა, ყოვლისა კეთილისა მიზეზსა, განსრულდა პავლს. იესუ ქრისტე, ადიდე ორთავე სუფევათა მონამ შენი თე (=თევდორე); მომგებელი ამის წიგნისა! ამენ“ (75v). არსაიდან ჩანს, თუ ვინ არის ეს თევდორე და სად და როდის ცხოვრობდა ის.

ხელის მიხედვით, რომელიც დიდად ჩამოჰკავს შატბერდის ცნობილი კრებულისას, ხელნაწერი X ს-ისაა, დაახლოვებით 70-იანი წლებისა.

ხელნაწერში რვეულების სათვალავი ქართული ასოებით არის გადამწერი-სავე ხელით დასმული. რვეულები 8-8 ფურცლისაგან შედგება.

ნუსხას, როგორც ითქვა, თავსა და ბოლოს აკლია. დღეს იგი ივ (მე-16) რვეულით იწყება; მაშასადამე, აქ წინ მას 15 რვეული (ე. ი. 120 ფურცელი) ჰკლებია. ბოლო ღდ (34-ე) რვეულზე წყდება (ამ რვეულისა მხოლოდ 6 ფურცელია გადარჩენილი). ხელნაწერის კ (მე-20) რვეულს ერთი ფურცელი აკლია, ასე რომ დღეს იგი 149 ფ.-ს შეიცავს: $[(8 \times 19) - (2 + 1)]$. თუ იმავე შედგენილობისად მივიჩნევთ ამ ნუსხას, როგორადაც წინა (A ხელნაწერი) ვივარაუდეთ, მაშინ მას ბოლოში ოთხიოდე რვეული უნდა აკლდეს.

სამოციქულოს შემადგენელი ნაწილები ამ ხელნაწერშიაც ისეთივე რიგით არის დალაგებული, როგორც პირველში (A-ში) იყო: ჯერ პავლეს ეპისტოლენი და მერმე საქმე მოციქულთა. უკანასკნელად უნდა ყოფილიყო კათოლიკე ეპისტოლენი, რომელნიც ნუსხას აკლია.

ამჟამად ნუსხას სამოციქულოს შემდეგი წიგნები აბადია:

I. პავლეს ეპისტოლეთაგან:

1. წიგნი ეფესელთა მიმართ (1r—11r; დასაწყისი აკლია**);

* თუ ასე არ გაიზრთა, ისე დასაბამითვანი ქართ. ქრონიკონის ანგარიშს არ შეხვდება.

** A-ს ბოლო აკლია, აქ კი დაცულია, რაც შესაძლებლობას იძლევა, ეს ეპისტოლე მთლიანად იქნეს აღდგენილი.

2. წიგნი ფილიპელთა მიმართ (11v—18r*);
3. წიგნი კოლასელთა მიმართ (18r—25r);
4. წიგნი თესალონიკელთა მიმართ ა (25r—31r);
5. წიგნი თესალონიკელთა მიმართ ბ (31r—33v);
6. წიგნი ჰებრაელთა მიმართ (34r—57r);
7. წიგნი ტიმოთეოსა მიმართ ა (57v—65r);
8. წიგნი ტიმოთეოსა მიმართ ბ (65v—70ar);
9. წიგნი ტიტოსა მიმართ (70av—73v);
10. წიგნი ფილემონისა მიმართ (74r—75r).

როგორც ვხედავთ, ამ ნაწილს თავში აკლია მთლიანად პავლეს ოთხი ეპისტოლე (პრომაელთა მიმართ, კორინთელთა მიმართ ა, კორინთელთა მიმართ ბ და გალატელთა მიმართ), ხოლო ნაწილობრივ—მომდევნო წიგნის დასაწყისი; დაკლებული ნაწილი დაახლოვებით 90-ოდე ფურცელს უდრის (ანუ 11-ოდე რვეულს). ჩანს, რომ, მსგავსად A ხელნაწერისა, აქაც, სამოციქულოს დასაწყისში, ევთალეს სტიქომეტრია ყოფილა წამძღვარებული, რომელიც ამ ნუსხის 4-ოდე რვეულს დაიკავებდა. ერთად ეს დანაკლისი, მართლაც, 15 რვეულს უდრის (მე-16-ით, როგორც აღვნიშნეთ, იწყება დღევანდელი ნუსხა).

II. საქმე მოციქულთა თითქმის მთლიანად არის დაცული. იგი იწყება კვ (26-ე) რვეულით (76r) და წყდება ლდ (34-ე) რვეულის მეექვსე ფურცელზე (147v). ეს ნაწილი ამ რვეულით უნდა დამთავრებულიყო, ვინაიდან მისი დაკლებული 2 ფურცელი იმაზე მეტს ვერ დაიტევდა, რაც ამ ნაწილის ტექსტს აკლია ბოლო თავებში.

ხელნაწერი ამაზე წყდება და, როგორც აღვნიშნეთ, მას აქ აკლია 4-ოდე რვეული, რომელზედაც მოთავსებული იქნებოდა სამოციქულოს უკანასკნელი ნაწილი: კათოლიკე ეპისტოლენი.

4. რედაქციის ნუსხები

C

C ხელნაწერი ქუთაისის ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმის ხელნაწერთა ფონდშია დაცული (№ 176). იგი ნაწერია მრგლოვანი ხელით კარგ ეტრატზე ორ სვეტად შავი საწერლით, გარდა სათაურებისა და ზოგიერთი საგანგებო ადგილებისა, რომლებიც წითლით არის შესრულებული.

ზომა ხელნაწერისა: 40×25 სმ., ტექსტის სიმაღლეა 34 სმ., სიგანე—20,5 სმ. (სვეტებს შორის გაშვებულია დაუწერლად 1,5 სმ.).

ტექსტი ნაწერია ერთი ხელით. გადამწერის ვინაობა უცნობია, რადგან ხელნაწერს აკლია თავსა და ბოლოს, სადაც მოსალოდნელი იყო ამის მაუწყებელი ანდერძი.

ერთგან (115v) მოიბოგება გადამწერის ხელით წითლად შესრულებული მინაწერი: „უფალო იესუ ქრისტე, შეუდვენ ყოველნი ბრალნი ზაქარია მამათ

* A-ს დანაკლისი აქაც ივსება.

ქართული
საბჭოთაო
ენების
ინსტიტუტი

მთავართა მთავარსა და დაასაყდრე წმიდათა მოციქულთა თანაჲს სული მათი, ამჲნიჲ. აქ მოხსენებული პირი უნდა იყოს ცნობილი ზაქარია ვალაშკერტელი, რომელიც XI ს.-ის 30-იანი წლების მოღვაწედ ჩანს. მინაწერის მიხედვით ის გარდაცვლილად იხსენიება; ამიტომ აშკარაა, რომ ეს ხელნაწერი (თუ მართლაც მის მინაწერში მოხსენებული ზაქარია ცნობილი ზაქარია ვალაშკერტელია), გადაწერილი უნდა იყოს XI ს.-ის პირველ ნახევარში, არა უადრეს ამ საუკუნის 40-იანი წლებისა.

ხელნაწერი იწყება ოთხთავით, ამას მოსდევს მერმე სამოციქულო. სამოციქულოს ნაწილები ისეა დალაგებული, როგორც ეს ზემოთ აღწერილებში იყო. აქაც ჯერ პავლეს ეპისტოლეებია (96r—164v), რომელთაც წინ უძღვის ე. წ. ევთალეს სტიქომეტრია ამ ეპისტოლეებისა (87r—95v) და ესეც ისეთივე ტექსტია, როგორიც A-სა აქვს. ამ ნაწილს საქმე მოციქულთა (165r—173v) მოჰყვება. იგი მხოლოდ 9 ფურცლით არის წარმოდგენილი. კათოლიკე ეპისტოლეები კი სრულიად აღარ გააჩნია ხელნაწერს, დაკარგულია. საერთოდ, ხელნაწერი ყველა მის ნაწილშია მეტ-ნაკლებად ნაკლულევანი ფურცლების დაკარგვის გამო.

საქმე მოციქულთას მოღწეულ 9 ფურცელზე ორი ნაწყვეტია: პირველი შეიცავს ტექსტს 9,1—10,9-ისას, ხოლო მეორე—12,8—16,32-ისას.

D

D ხელნაწერი ათონის მონასტრისაა; რ. ბლეიკის აღწერილობით¹ ის №42-ად არის აღნუსხული, ხოლო ა. ცაგარლის აღწერილობით²—№11-ად.

ეს ხელნაწერი შედგება 237 ფურცლისაგან, ჩასმულია მუყაოს ყდაში, ნაწერია ნუსხა-ხუცური ხელით კარგ ეტრატზე ორ სვეტად შავი საწერლით, გარდა სათაურებისა და ზოგიერთი საკანგებო ადგილებისა, რომლებიც წითლით არის შესრულებული.

ზომა ხელნაწერისა 223 × 172 მმ. ტექსტის სიმაღლეა 182 მმ., სიგანე—118 მმ. (სვეტებს შორის 18 მმ. დაუწერლადაა გაშვებული). სვეტში 23 სტრიქონია.

ტექსტი ნაწერია ერთი ხელით. გადამწერის ვინაობა უცნობია. სამაგიეროდ ხელნაწერის ანდერძით, რომლის ბოლო გადექსილია, ცნობილი ხდება მომგებელი, დაწერის ადგილი და დრო: „მე მიქელ გლახაკმან, სახელად ხუცესმან, უნარჩევესმან³ მღდელთამან, მოვიგე წმიდაჲ ესე პავლე განზრახვითა მოძღურისა ჩემისა გიორგისითა და შეწვევითა იოვანე კახისათა⁴. დაიწერა

¹ Catalogue des manuscrits géorgiens de la bibliothèque de la Laure d'Iviron au mont Athos, par R. P. Blake. Extrait de la Revue de l'Orient Chrétien, 3 série, t. IX (XXIX), № 3 et 4 (1933—34), pp. 225—272 (ხელნაწერის დახასიათებისას ჩვენ უმთავრესად ამ აღწერილობით ვებმძღვანელობთ).

² А. Сагарели. Сведения о памятниках грузинской письменности, выпуск I. СПб, 1886, გვ. 76.

³ უნარჩევლესმან ც (რ. ბლეიკს გამოტოვებული აქვს სიტყვები: უნარჩევესმან მღდელთამან).

⁴ განზრახვითა... კახისათა] რ. ბლეიკს გამოტოვებული აქვს ეს სიტყვები.

წმიდასა მთასა ოლინპოსასა,¹ საყოფელსა წმიდათა კოზმან-დამიანეთასა,² პატრიარქობასა კოსტანტინეპოლეს პოლიოქტოვსა, მეფობასა ნიკიფორესა...

მე მიქაელ მღვდელმან,
 ზეკეპე ბერმან,
 ქუაბისა შვილმან,
 ბერთას აღზრდილმან,²
 ესე წმიდაჲ³
 პავლე მოვიგე.“

აქიდან ირკვევა, რომ ხელნაწერის მომგებელია მიქაელ მღვდელი, დაწერის ადგილია ულუმბო (ე. ი. ოლიმპოს მთა, ბიტიონიაში), ხოლო დრო—ზეობა კეისრის ნიკიფორე ფოკასი (959—969) და კოსტანტინეპოლის პატრიარქ პოლიოქტოსი (956—970), ე. ი. X ს.-ის 60-იანი წლები.

სამოციქულოს ნაწილები აქაც ისეა დალაგებული, როგორც ზემოთ განხილულგბში: ჯერ პავლეს ეპისტოლეები (1v—124r), მერმე საქმე მოციქულთა (124r—194v) და ბოლოს კათოლიკე ეპისტოლენი (194v—222r).

სამოციქულოს ბოლოს დართულია იმავე ხელით ნაწერი ერთი აგიოგრაფიული ტექსტიც, სახელდობრ: „თთუესა იენისსა კ-თ—წამებაჲ წმიდათა და ყოვლად ქებულთა მოციქულთაჲ პეტრესი და პავლესი“ (222r—235v).

236r-ზე მოიპოვება ანდერძიც, საიდანაც საგულისხმოდ ადგილი ზემორე მოვიყვანეთ.

ქ რედაქციის ნუსხები

E

E ხელნაწერი (A584) ს. ჯანაშიას სახელობის საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმშია დაცული. იგი ეკუთვნის ხელნაწერთა A ფონდს (ყოფილ საეკლესიო მუზეუმს).

ხელნაწერი შედგება 265 ფურცლისაგან, რომელთაგანაც 249 ფურცელი ეტრატია და ძველ ნუსხას წარმოადგენს, ხოლო 16 ფურცელი ქალაქია და ახალ დროს, XVIII ს.-ს, ეკუთვნის. ხელნაწერი ჩასმულია ტყავ-გადაკრულ ფიცრის ყდაში. ძველი ნაწილი ნაწერია ნუსხა-ხუცურით, როგორც აღვნიშნეთ, ეტრატზე, შავი საწერლით, გარდა სათაურებისა და საგანგებო ადგილებისა, რომლებიც წითლით არის შესრულებული.

¹ ოლინპოსასა ც

² ბერთა აღზრდილმან ზ.

³ იკითხე: წმიდაი.

ზომა ხელნაწერისა: 16×10 სმ., ტექსტის სიმაღლეა 12 სმ., სიგანეა 11 სმ., კაბადონი 25-26 სტრიქონს შეიცავს.

ხელნაწერის ძირითადი ნაწილი ნაწერია თავიდან ბოლომდის ერთი ხელით. საბედნიეროდ, ნუსხას მოგებობა მეტად საგულისხმო ანდერძები (228v—229r), მთარგმნელისა და გადამწერისა:

მთარგმნელისა

„წმიდანო მამანო, ესე წმიდად წიგნი და ყოვლისა სოფლისა მოძღუარი მე, გლახაკმან გიორგი ხუცეს-მონაზონმან ვთარგმანე მთაწმიდას სულიერისა მოძღუარისა ჩემისა გიორგის ბრძანებითა და მადლითა, რომელი მყოფ არს მთასა საკრველსა. აჲ გვედრები ყოველთა ღმრთის მოყუარეთა, რაჲთა გსენებულ შეყნეთ წმიდათა ლოცვათა თქუენთა მოძღუარნი და მშობელნი ჩუენნი და ყოველნი ძმანი, რაჲთა ღმერთმან თქუენცა სასყიდელი მოგანიქოს, ამინ.“

გადამწერისა

„გვრეთვე პირველ თარგმნელისა თვთ წმიდისა და ჩუენისა მამისა გიორგი მთაწმიდელისა ნუსხისა მეორედ გადმოწერილისაგან დაწერე ესე მესამე; რომლისა ამისა დედასა შინა ეწერა ხარკებით შეწამებად და ფრიადი სიმართლე, ვითარცა უთარგმნია პირსა მისსა წმიდასა წმიდისა სულისა მიერ მიცემულითა მადლითა და შეწვენითა. რომელი-ესე მისითავე მადლითა აღვწერე სამოძღურებელად და სალხინებელად, საწურთელად და გასანათლებელად დაბნელებულისა სულისა ჩემისა მე, უღირსმან გიორგი ხუცეს-მონაზონმან, ღირსისა და წმიდისა მამათა-მამისა გიორგი მთაწმიდელისა თუალით მხილველმან და ჯელით მსახურმან და მოწაფემან, ჟამთა მათ ქირისა და იწროებისათა, დევნულებისა და ტყუეობისათა, ოჯრებისა და სიკუდილისათა, ოდეს სრულიად აოჯრდა ზეგარდამო [||||] სამცხე თუნიერ რაჲმე ნეშტათასა; რომელნი სიმაგრეთა შინა დაშთეს, იგიცა საღმობიერნი და ურვეულნი. ქრონიკონსა 676, დასაბამითან წელნი 873[38].“

როგორც ვხედავთ, პირველი ანდერძით, რომელიც გადამწერს ეკუთვნის, სამოციქულოს მთარგმნელად დასახელებულია გიორგი მთაწმიდელი, რომელსაც ეს ძეგლი უთარგმნია ათონის მთაზე მისი მოძღვრის გიორგის ბრძანებით¹. მეორე ანდერძი კი, რომელიც გადამწერს ეკუთვნის, მოგვითხრობს, რომ ეს ნუსხა დაუწერია გიორგი მთაწმიდელის მოწაფეს გიორგი ხუცეს-მონაზონს, მისი მოძღვრის ხელნაწერიდან გადმოღებული პირის მიხედვით (780+303) 1083 წელს.

ხელნაწერს თავში აკლია. დაჰკარგვია მას პირველი რვეული და მეორე რვეულის ორი ფურცელი, რომლებზედაც, როგორც მათი გაგრძელების შედარება გვიჩვენებს სხვა მთლიანი ხელნაწერების ტექსტთან, მოთავსებული ყოფილა საქმე მოციქულთას წინასიტყვაობა: „სიტყუანი საქმისათჳს მოციქულთადასა

¹ ეს მოძღვარია გიორგი შეყენებული, რომელიც ანტიოქიის მახლობლად მოღვაწეობდა შავს მთაზე (ანუ საკვირველ მთაზე) და ერთ ხანს გიორგი მთაწმიდელის ხელმძღვანელი იყო (კ. კეკელიძე, ქართული ლიტერატურის ისტორია, I ტ., 1941 წ. გვ. 190—191).

და უწყება განწესებისათჳს თავთადასა“ (6. ამ გამოცემის გვ. გვ. 212—222), რომლის გამოთქმელად მეცნიერებაში მიიჩნევენ IV—V ს.-ის მოღვაწეს ევთალე ალექსანდრიელს, რომლისათვის ის დაუვალებია, როგორც ეს ნაწარმოებშია აღნიშნული, ვინმე ათანასის. დღეს ამ ნუსხას დასახელებული წინასიტყვაობისა მხოლოდ ბოლო მოეპოვება, სახელდობრ: თავთა განწესების ბოლო ნაწილი და წამებათა (ე. ი. ციტატების) განწესება.

სამოციქულოს შემადგენელი ნაწილები ამ ნუსხაში სხვა რიგით არის დალაგებული, ვიდრე ზემოთ აღწერილებში: მასში ჯერ საქმე მოციქულთა არის წარმოდგენილი აღნიშნული წინასიტყვაობით (ნაკულად; 1r—67v), მერმე —კათოლიკე ეპისტოლენი (67v—98v) და ბოლოს—პავლეს ეპისტოლენი (100r—228 v). ყოველ ეპისტოლეს მიუძღვის წინასიტყვაობა, რომლებშიც ჯერ, ცალკე თავად, საუბარია თვითეული ეპისტოლის „ძალსა და მიზეზზე“, ე. ი. დედაბარსა და დაწერის გამომწვევე მიზეზზე, და მერმე, ცალკე თავადვე, აღნუსხულია თვითეული ეპისტოლის თავები და მათი მოკლე შინაარსი. ამას გარდა, კათოლიკე ეპისტოლეებს აქვთ საერთო წინასიტყვაობა, სადაც გადმოცემულია ამ ეპისტოლეების „ძალი და მიზეზი“.

აღსანიშნავია, რომ პავლეს ეპისტოლეთა წინასიტყვაობა (თავთა განწესება და „ძალი და მიზეზი“) განსხვავებულია იმისაგან, რაც ორედაქციის A ხელნაწერისა და P ორედაქციის C ხელნაწერს მოეპოვება. უკანასკნელი სხვა გვემთა და შინაარსით შეუდგენილი ნაწარმოებია, რომელიც სხვადასხვა (ჩნობით კვლავ ევთალეს მიეწერება, მაგრამ სხვა დროისა და სხვა პირის დავალებით შედგენილად მიიჩნევა*.

ხელნაწერის ძირითად ნაწილში, სამოციქულოს გარდა, წარმოდგენილია აგრეთვე:

1. „აღსაარებად და უწყებად და სასწაული მართლისა სარწმუნოებისად და წმიდათა კრებათათჳს, რომელთა დაამტკიცეს მართალი სარწმუნოებად, რომელი-ესე ჯერ-არს ყოველთა ქრისტიანეთათჳს, რაითა კეთილად და გამოწულილ-ვით მეცნიერ იყვნენ“¹ (229 v—240 r).

2. „განიჩინებად სარწმუნოებისა დადებულისა და იოვანეს მიერ ღმრთის მეტყუელისა გამოცხადებით საკრველთ მოქმედისა გრიგოლის მიმართ ვითარცა ხუადშნებითა ღმრთის მშობლისადათა“ (240 r—241 r).

3. „მიქაელ სჯნელისა იშლისა მართლისა სარწმუნოებისა წარმოთქმამ (241 r—244 v).

4. აღსაარებად წმიდისა და უბიწოჲსა ქრისტიანეთა სარწმუნოებისა თქუმული წმიდისა ათანასე ალექსანდრიელისა, მეტლ-მეტლი“ (244 v—246 r).

5. თქუმული წმიდისა და ღმერთ-შემოსილისა მამისა ჩუენისა ათანასე ალექსანდრიელ მთავარ ეპისკოპოსისა ქალწულებისათჳს“ (246 r—247 r).

6. „ეპისტოლე წმიდისა ბასილი კესარიელ მთავარ ეპისკოპოსისა სიმოლიკიას მიმართ სეფე ქალისა მწველებელისა მონათა მისთა, რომელთა ეგონა წმიდისა ბასილის დათათჳს“ (247 r—247 v).

¹ გიორგი მთაწმიდლის ნათარგმნაო, შენიშვნა აშიაზე.

* ევთალეს თხზულებათა ქართულ თარგმანებს ცალკე ვაშხადებთ გამოსაქვეყნებლად და იქ საგანგებოდ გვექნება საუბარი მათ მიმართებაზე.

7. „მცნებაჲ წმიდისა მამისა ჩუენისა ბასილი კესარია კაბადლუქის მთავარ ეპისკოპოსისა მღვდელთა მიმართ“ (247 v—248 v).

ძირითად ხელნაწერს, როგორც აღვნიშნეთ, ერთვის 16 ფურცელი (250 r—265 v) XVIII ს.-ის ნუსხა-ხუცური ხელით ქალაღლზე ნაწერი ტექსტი, რომელიც სამოციქულოს საკითხავეების საძიებელს წარმოადგენს.

ხელნაწერის ძველ ნაწილს გადაწერის ხელით შესრულებული მინაწერებიც მოვპოვება:

1. „უფალო იესუ ქრისტე, ღმერთო ჩუენო, მოივსენე წმიდანი და ჩუენნი მამანი გიორგი მთაწმიდელი, ამისი მთარგმნელი, და გიორგი, მისი მოძღუარი, წმიდისა სვმიონის ლავრასა დაყუდებული, რომლისა მიერ აქა მოიწია“ (100 r).
2. „წმიდისა მამისა გიორგი მთაწმიდელისა მადლო, დამიცვე აგარიანთაგან. დიდისა ჩემისა გიორგის მადლო, განმავლე მშუდობით ღელვაჲ ამის სოფლისაჲ“ (141 v).

(ცალკეა აღსანიშნავი სამოციქულოს ბოლოს (228 v-ზე) მოთავსებული იამბიკური ლექსი, რომლის კიდურწერილობა ამას გვამცნევს: „დაესრულა პავლე, ქრისტე, შეიწყალე ცოდვილი გეორგი“. მაშასადამე, იამბიკური ლექსის ავტორია გეორგი, უეპველია, გიორგი მთაწმიდელი.

წიდებულო ქრისტეს მოციქულთა	თ ა ო,
წხალსა ამას ერსა საღმრთ	ო ს ა
უკლესიისა ნესტულად ვმა-ტკბი	ლ ა დ
საღმრთოდ სჯული ¹ დაგუმტკიცე ნეტ	ა რ ო,
ქამეთუ ძირი უღმრთოებისაჲ განჰვებ	უ ა რ;
ღამალღეს, უფროჲს ეათა მალა	ლ თ ა
წირუებაჲ ჰაერთაჲ დაანთქ ქუესკენე	ლ თ ა;
წჰკედ სამ ცამდე, ღმრთივ სწავლულ იქ	მ ე ნ;
წირნი ბრძენთა მათ ზუავთანი დაჰჰ	შ ე ნ
წცხოვნენ კაცნი, იესენ სოფ	ე ლ ი,
წითარცა მზე რაჲ აღავსე სოფ	ლი თ,
წოცვით მადლობაჲ ღმრთისაჲ მოგუმა	დ ლ ე,
წშმაკთა, მტერთა საბრენი დაჰჰს	ნ ე ნ.
ქებით დიდებაჲ შენი თანა-ვ	უ ა ც,
ქომელი მსნელმან ქრისტემან ჩინებულ	გ ყ ო
წსრად ელვისად, ენად ცეცხლი	ს ა შ
წამებისა დიდებაჲ ღმრთის მეტყუელ ჰ	ყ ა წ,
წომთა და ნათესავთა ² შთააცუ ნათ	ე ლ წ,
წკლესიაჲ ჰყავი შენ ამალღე	ბ უ ხ
წაბათნი დაჰჰსნენ, დააცხრვე შჯ	უ ლ წ
წრთარსებისა ბრწყინვალე ქა	დ ა წ!
წოტე ბნელი, მტერი დასთრგ	უ ნ წ,

¹ შჯული E. ² ნათესავთა] თესლთა F

ქესთა ზესენელთა წარჰვედ, წმი	და O,
ყოველთა ღმრთისა პირისპირ მდგომ	ხ ა ძ,
წლთქული იგი გვრგვნი დაგ	ა დ ლ
ხმობიერ ყვენ გულნი შენნი ფიცხე	ლ ნ 1
წოთბამიდ მკულდ მყვენ სასუფცევე	ლ ს ა?]

F

F ხელნაწერი (A 34) ს. ჯანაშიას სახელობის საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმშია დაცული. იგი ეკუთვნის ხელნაწერთა A ფონდს (ყოფ. საეკლესიო მუზეუმს).

ხელნაწერი შედგება 252 ფურცლისაგან, რომელთაგან 225 ფურცელი ეტრატია და ძველ ნუსხას წარმოადგენს, ხოლო 17 ფურცელი ქილაღია და ახალ დროს, XVI ს.-ს ეკუთვნის. ხელნაწერი ჩასმულია ტყავ-გადაკრულ ხის გატეხილ ყდაში. ძველი ნაწილი, რომელსაც საქმე მოციქულთა ეკუთვნის, ნაწერი ნუსხა-ხუცური ხელით, როგორც აღენიშნეთ, ეტრატზე, შავი საწერლით, გარდა სათაურებისა და საგანგებო ადგილებისა, რომლებიც წითლით არის შესრულებული.

ზომა ხელნაწერისა: 24,5×17 სმ. ტექსტის სიმაღლეა 17 სმ., სიგანე კი —12,5 სმ., კაბადონი 24-25 სტრიქონისაგან შედგება.

ხელნაწერის ეს ძირითადი ნაწილი ნაწერია თავიდან ბოლომდის ერთი ხელით. გადამწერის ვინაობა არ ჩანს, რადგან ნუსხას ანდერძი არ გააჩნია. ხელის მიხედვით კი იგი XIII ს.-ისა უნდა იყოს.

სამოციქულოს შემადგენელი ნაწილები ისეა დალაგებული, როგორც E ხელნაწერში: ჯერ საქმე მოციქულთა (1 r—63 v), მერმე კათოლიკე ეპისტოლენი (63 v—65 r) და ბოლოს პავლეს ეპისტოლენი (95 r—225 r). აქაც თვითეულ ნაწილს ისეთივე წინასიტყვაობანი მიუძღვის, როგორიც E ხელნაწერშია, მხოლოდ იმ განსხვავებით, რომ პავლეს ეპისტოლეთა „ძალნი და მიზეზნი“ და „განწესებაჲ თავთაჲ“ ყველა ეპისტოლისა ერთად არის თავმოყრილი (95 r—111 r) და წინ უძღვის პავლეს ეპისტოლეებს, წინააღმდეგ E ხელნაწერისა, სადაც შესაფერისი ტექსტი ცალ-ცალკეა მოცემული თვითეული ეპისტოლის წინ.

ხელნაწერის ძირითად ნაწილს, როგორც ზემოთ აღენიშნეთ, ერთვის გვიანი ხანის ნუსხა-ხუცურით ქილაღზე ნაწერი ტექსტი, რომელიც სამოციქულოს საკითხავების საძიებელს წარმოადგენს.

ეტრატზე ნაწერი ნუსხის დაუწერლად გაშვებული ერთი ფურცლის verso (111 v) შემდეგში გამოუყენებიათ შანაოზ მეფის მიერ ვინმე ნიკოლოზისადმი ბოძებული წყალობის წიგნის ტექსტის მოსათავსებლად, რაც მხედრულად არის ჩაწერილი.

სამოციქულოს ტექსტის ბოლოს (225 r) აქაც გიორგი მთაწმიდლის იამბიკური ლექსი იკითხება, რომელიც წინარე განხილულ ხელნაწერში ვნახეთ.

შ რედაქციის ნუსხები

G

G ხელნაწერი (A 137) ს. ჯანაშიას სახელობის საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმშია დაცული. იგი ეკუთვნის ხელნაწერთა A ფონდს (ყოფ. საეკლესიო მუზეუმს).

ხელნაწერი შედგება 342 ფურცლისაგან, ჩასმულია ტყავ-გადაკრულ ფიცრის ყდაში, ნაწერია ნუსხა-ხუცურით კარგ ეტრატზე ორ სვეტად შავი საწერლით, გარდა სათაურებისა და ზოგიერთი საგანგებო ადგილისა, რომლებიც წითლით არის შესრულებული.

ზომა ხელნაწერისა: 23×16 სმ., ტექსტის სიმაღლეა 17 სმ., სიგანე კი — 10,5 სმ. (სვეტებს შორის დაუწერლად გაშვებულია 1 სმ.). სვეტში 22 სტრიქონია. ტექსტი ნაწერია ერთი ხელით. ფურცლები: 1 r—v და 342 r—v ცარიელია. გადამწერის ვინაობა არ ირკვევა. ხელის მიხედვით მას XIV ს-ით ათარილებენ.¹

სამოციქულოს ნაწილები ისეა დალაგებული, როგორც E ხელნაწერში, ე. ი. ჯერ საქმე მოციქულთა არის მოთავსებული (2 r—97 v), მერმე — კათოლიკე ეპისტოლენი (97 v—143 r) და ბოლოს — პავლეს ეპისტოლენი (143 r—329 r). აქაც თვითეულ ნაწილს (და თვითეულ ეპისტოლეს) ისეთივე წინასიტყვაობანი მიუძღვის, როგორც E ხელნაწერში გვაქვს. სამოციქულოს ბოლოს (329 r—341 v) დართულია: „განგებად საეკლესიოდ წესსა ზედა ბერძულსა ამის წიგნისაჲ,“ რომელიც წარმოადგენს საკითხავების საძიებელს, დალაგებულს (თვეებისა და დღეების რიგზე).

ხელნაწერს გვიანი დროის მინაწერები მოეპოვება რომელთაგან ვტყობილობთ, რომ იგი ერთ დროს ჰკუთვნებია დოდოს მონასტერს გარეჯაში.

საქმე მოციქულთასათვის წამძღვარებულ წინასიტყვაობას, რომელიც ტექსტობრივ წინარე განხილული რედაქციის ნუსხებს იმეორებს, დართული აქვს იამბიკოები, როგორც თარგმნილი, ისე ორიგინალურიც. თარგმანის შემსრულებელი ეფრემ მცირეა, ხოლო ორიგინალური ეფრემ მცირესა და არსენ იყალთოელს ეკუთვნის. ეფრემის რედაქციის ნუსხებს ჩვეულებრივ ეს იამბიკოები ამ ადგილს მოეპოვება. მათ აქ სრულად მოვიყვანთ G ნუსხის მიხედვით.

იამბიკონი მოციქულთა საქმისა და მათთა მათ კათოლიკეთა და პავლეს ეპისტოლეთანი ბერძულნი, თარგმნილნი ეფრემ მცირე ახსანი:

აღმართების წიგნი ესე რჩეული

სუეტად უძრავად ბრძნისა ეკლესიისა,

სიტყვით მიუთხრობს მეგობართა რწმუნებით

საქმესა დიდთა ქრისტეს მოციქულთასა.

და ამას მისცემს მთად [17] დიდად ჩრდილოვანად

საკურნებელად ვნებათა სულისათა.

ლუკა არს მისსა აღმწერელ და განმგებელ,

ლუკა დიდი და უნაკლულოჲ სიტყვთა.

¹ თ. გორდანიძე, Описание рукописей..., кн. I, стр. 145.

ხოლო სიტყუად რად გესმეს ღირსსა მსმენელსა,
 ნუ ჰგონებ სიტყუად ჰაერად განბნევადად,
 არამედ სიღრმით გულთადათ აღმომავალად
 პოვნიერ ღმრთისა თანა მოქმედებითა.
 ესე რად წარჰვლო, მყის მახლობელ იპოვო
 ებისტოლესა ბრძნისა იაკობისსა,
 რომელსა მისწერს თესლთა ათორმეტ ტომთა
 სულიერად და სულთა საცხოვრებელად.
 პეტრე გეჰმნეს შენ კლდე სარწმუნოებისა
 და იოანე სამ სართულ ცხოვრებისა,
 რაჟამს რიცხვთა მით კათოლიკეთადათ
 გიჩუენოს მადლი წმიდისა სამებისაჲ.
 ხოლო იუდა შორის მოშურნეთაჲსა
 სახელოან არს და ერთ კათოლიკეთა,
 არამედ პავლე იყო ათ სამ მეტ და ერთ
 ებისტოლეთა თუსთა სამკაულითა,
 რომელთა-იგი სახედ ხატთა მეტყუელთა
 ღირსად მიჰმადლებს ყოველთა მორწმუნეთა,
 ამათ ყოველთა ერთ წიგნად შემკრებელი,
 უფალო, ღირს ყავ ზიარ[ჟ]ყოფად მათ თანა
 მეოხებითა დიდთა მოციქულთადათ
 და ვედრებითა ყოველთა წმიდათადათა.

ხოლო ამათ თუთ ეფრემ მეტყუელებს:

სახედ სიბრძნისა გიწეს: მოედ და შეედ,
 და განიცადე წიგნი სამოციქულოჲ,
 ვითარ მოქმედებს მას შინა იატაკად
 ლუკა საქმესა ქრისტეს მოციქულთასა,
 და იაკობ და პეტრე იოვანეთურთ
 შეუდგმენ შუდთა სუეტთა იუდაჲს თანა.
 ხოლო სართულსა მისსა პავლე შეამკობს
 მენაკებითა ოქრო-ცხებულებითა,
 რადთა შუდობაჲ კათოლიკეთაჲ დაჰროს
 ებისტოლეთა მიერ მრჩობლ შუდეულთა.
 ამათი თუსად განმასაკუთრებელი,
 უფალო, თუსად შენდა განისაკუთრე.

და არსენ მეტყუელებს ამათ იყალთლი:

ჩმიდა მყოფელი მიითუალე საუნჯე,
 სუნოსე მისთა მიჰრონთა სულნელებად,
 სანწყობილისა იხილე ვითარებაჲ,
 ჩივთ უბრწყინვალეს ოქროჲსა გეჰმნენ შენ,
 სნებოს რაჟამს უწყებად შენდა ლუკა

საქმე სიტყვა მოწიფითაჲ, და მიერ
 [18] ჴღვედ იაკობ უფლისა ძმისა ბრძნისა,
 შან წარგავლინოს ძისა ზიმართ, ტრედისა.
 ორთა ამით რაჲ თანა წარჰვდე. გეზრახოს
 ცაჲ პირმეტყუელი და თავი ღმრთის მეტყუელთაჲ,
 უღდაჲ მიერ შვდელად სრულ იქმნენინ
 ქადაგთა ოთხთა შვდნი კათოლიკენი,
 ოქშინაგანეს შეხვდე, თუ გეპოვნენინ
 ჴოლნი ათოთხმეტ რიცხუნი პატიოსანნი,
 ორღანოჲსა მის ღმრთისა ებისტოლენი,
 სუენედ ესენი ნათელ ალაგთა შენთა.
 იამბიკოს კიდურწერილობა ამას იძლევა: „წიგნი სამოციქულოი“.

H

H ხელნაწერი (A 677) ს. ჯანაშიას სახელობის საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმშია დაცული. იგი ეკუთვნის ხელნაწერთა A ფონდს (ყოფ. საეკლესიო მუზეუმს).

ხელნაწერი შედგება 245 ფურცლისაგან, ჩასმულია დაშლილი სახით ცაყვ-გადაკრულ ფიცრის ყდაში (ამჟამად მოცილებულში), ნაწერია მსხვილი ნუსხა-ხუცური ხელით კარგ ეტრატზე ორ სვეტად შვიი საწერლით, გარდა სათაურებისა და ზოგიერთი საგანგებო ადგილისა, რომლებიც წითლით არის შესრულებული.

ზომა ხელნაწერისა: 34,3×24,5 სმ., ტექსტის სიმაღლე 24,6 სმ., სიგანე კი—14,7 სმ; (სვეტებს შორის დაუწერლად გაშვებულია 1,6 სმ.), სვეტში 20-20 სტრიქონია. ტექსტი თავიდან ბოლომდის ნაწერია ერთი ხელით. გადამწერის ვინაობა არ ირკვევა. ხელის მიხედვით მას XII ს-ით ათარიღებენ¹.

ხელნაწერს თავსა და ბოლოს აკლია, დაკარგულია ფურცლები შიგადა-შიგაც.

სამოციქულოს ნაწილები ისეა დალაგებული, როგორც E-სა და G ხელნაწერში, ე. ი. ჯერ საქმე მოციქულთა არის მოთავსებული (1r—65v), მერმე—კათოლიკე-ეპისტოლენი (66r—100v) და ბოლოს პავლეს ეპისტოლენი (101r—241v). აქაც თვითეულ ნაწილს (და თვითეულ ეპისტოლეს) ისეთივე წინასიტყვაობანი მიუძღვის, როგორც E ხელნაწერში გვაქვს. სამოციქულოს ერთევის: 1. ე. წ. „წამებათა“ (ე. ი. დამოწმებული ადგილების) ცხრილი (242r—243v; მცირე ნაწყვეტი) და 2. ანდერძი (244r—245v; ესეც ნაკლები: აკლია თავსა და ბოლოს).

ანდერძი სამოციქულოს რედაქტორს, ეფრემ მცირეს ეკუთვნის. რადგანაც ამ ანდერძს დიდი ისტორიულ-ლიტერატურული მნიშვნელობა აქვს, მას აქვე მოვიყვანთ მთლიანად²:

¹ თ. ყო რ დ ა ნ ი ა. Описание рукописей., кн., II, стр. 151.

² როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ (გვ. 011), ამ ანდერძს ამ ნუსხაში აკლია დაკლებულ ადგილებს ვაგვებთ რ. ბლეიკის გამოცემით (პროფ. რ. ბლ ე ჯ, ეფრემ მცირის ლიტერატურული მოღვაწეობიდან: „მიმოხილველი“, თბილისი, 1926 წ., გვ. 160—166). ესარგებლობთ აგრეთვე ნ. მარის გადმონაწერით იმ.ვე იერუსალიმს დაკული „სამოციქულოს თარგმანების“ (№ 16) ანდერძიდან, რომელიც სწორედ რ. ბლეიკს აქვს გამოქვეყნებული.

[ესე საცნაურ იყავნ ყოველთა, რომელნი მიემთხვნეთ წმიდასა ამათსა ვითარმედ, ვითარცა-იგი დავითისა თარგმანთა შინა, ეგრეთვე ყოველსა ამას სამოციქულოსა წიგნსა შინა, ძალისაებრი მოწფობად დამიცავს დიდისა მის მოძღურისა და ყოველთა ეკლესიათა ჩუენთა¹ მნათობისა გიორგი მთაწმიდელისა საუკუნოდ მოკსენებულისა მე, უნდოსა მტუერსა¹ წმიდათა ფერქთა მათთასა², მათივე თარგმნილი საქმე მოციქულთად, კათოლიკენი და ეპისტოლენი წინა მესხნიან და სამოციქულოდ სიტყუად მიერ დამიწერია, რადთა არა მეორედ თარგმნილად შეირაცხოს წიგნი სამოციქულოდ.

ხოლო ვინაძთავნ ბერძენთა ენად უფსკრულ ღრმა არს და იგივე და ერთი სიტყუად მრავალსა პირსა აღიარებს, და უპირატესად ყოველისა მას ადგილსა ზედა-მიწეენით გამოიკულებს წმიდად იოვანე ოქროპირი და განცხადებულად უმეტულ ჰყოფს ვითარებასა მისსა, ამით ესევეთართა ღრმათა ადგილთა, სადაცა უქმდა შეცვალებად და სხუებრ ცვალებად სიტყუასა სამოციქულოსა ქართულსა, რომელი მაშინ-ღა ძლით გულისქვა-იყოფებოდის³, ოდეს სამნი გინა ოთხნი თარგმანი პავლისანი (!) და ეგოდენნივე ლექსიკონნი — რომელ⁴ არიან ღრმათა წიგნურთა სიტყუათა ანბანსა ზედა განწყობილნი სიტყუანი — ერთად შემოვიკრიბნი, მაშინ-ღა ძლით მოუპოვებ ქართული მსგავსებული სიტყუად. და ესევეთარნი სიტყუანი სადაცა შემიცვალებიან, კიდესა სტიქონისასა იოტად დამასუამს და შინა, სიტყუასა წინაძთ, ესე, ვითარმედ: უსაკუთრესი |||⁵, ესრეთ.

აწ უკუე, სადაცა კიდესა სტიქონისასა ანუ სიტყუასა ზედა იოტად ჰპოო და სიტყუასა თანა უსაკუთრესი, ცან, ვითარმედ მცირედ ცვალებად ჰნებებია მას სიტყუასა, რომელი-იგი წმიდასა მამასა ჩუენსა გიორგის არა ეგოდენ სხვსა რაღსმე მიზეზისაგან, რაოდენ ძუელისავე პავლისა წაყოლისაგან დაუტეობია; რამეთუ პირველნი დავითნიცა რომელ ახლად ეთარგმნენს, მრავალი სიტყუად ძუელისა ჩუელებისადა მიეყვანა, ვიდრემდის უკუნადასკნელ დიდისა⁶ მის მოლუწისა გიორგი დაყუდებულისა იძულებით ბრძან [244]ებითა კუალად უსარულესად და უწმიდესად ეთარგმნენს.

ამით მიზეზითა ვჰგონებ სამოციქულოსა ცა ამის წიგნისასა, ვითარმედ რომელი მრავალსა პირსა აღიარებდა, იგი ძუელისავე თარგმნილისადა მიუყვანებია. და მეცა ეგრეთვე სამოციქულოდ სიტყუად ვითა მათ ეთარგმნა, ეგრეთ დამიწერია პირველ, რადთა მოწფობად მისი სრულ ვყო მონებასავე თანა⁶. ხოლო სადა თარგმანი სიტყუსად მაიძულებდა იმუთ ცვალებასა სიტყუსასა, იგი თარგმანსა შინა იოტადთა და უსაკუთრესითა ამინიშნ[აქ]ს ყოველსა

* აქ ნიშნა ყოფილა გამოზატული, მაგრამ რა სახისა არ მოჰყავთ.

¹ უმ¹ კომპლექსი ორსავე ხელნაწერში „უმ¹“ სახით არის დაწერილი: ჩუენითა, მტუერსა და სხ., რასაც ჩვენ კლასიკური ქართულის ნორმით აღვადგენთ აქ. კავებში დაკლებული ადგილებია ჩასმული. ნ. მარის გადმოწერის წაკითხვებს მ. აქეს მიწერილი სქოლიოში, ხოლო პროფ. ბ. ლეიკისას — ბ.

² მათთასა მ., მათთასა] + ფერქმს მცირესა, რამეთუ მ. ³ იყოფებოდა ბ. ⁴ რომელ] ესე ბ.

⁵ დიდის] დიდძალ ბ. ⁶ მონებასავე თანა] — ბ. მ.

ადგილსა. და ამით სახითა ძალისაებრ განკრძალულ ვარ, რადგან შენა სხუებობამან შეცვალე-მცეს თარგმანიცა და დაგუაჰირვოს მართლ განმარტებული სიტყუაჲ წმიდათა მამათაჲ. არამედ, რადთა პირველად სიტყუაჲ სამოციქულოდ შევასწორო¹ ბერძულსა ძალისაებრ. თანა-შეწვენითა და წინა-ძღომითა თარგმანთა და ლექსიკონთაჲთა, რამეთუ არს მრავალი სიტყუაჲ, რომელ თსაგან პაულესა შინა ეგრე უფრო შეიწყობვის ქართულად, ხოლო ოდეს წმიდასა² თარგმანებასა თანა [ს] [შე] ატყუა, პირველად უცვალე-ბელად³ სამოციქულოსა სიტყუასა გამოკულიევაჲ უნა და შედარებაჲ და ეგრეთ-ლა თარგმანსა მისსა დაწერაჲ.

ამის პირისათჳს გვედრები ყოველთა ქრისტეს მოყუარეთა, რადთა პაულესა შინა გინა სხუასა სამოციქულოსა ამათ თარგმანთაგან⁴ ცვალებული სიტყუაჲ არავინ ჩაპროთოთ, არამედ უცვალებელად იპყართ დიდითა მოღუაწეებითა თარგმნილი წმიდისა მის⁵ მამისა ჩუენისაჲ, ვითარ-ესე მეცა მისისავე თარგმნილისაგან დამიწერიან აქა შინა სამოციქულონი სიტყუანი. და კუალად მე ნუ მბრალობელ⁶ მექმნებით ადგილ-ადგილთა უსაკუთრესათჳს, რამეთუ არა თუმცა პირველად სიტყუაჲ შემედარა, თარგმანი სიტყუსაჲ გაირყუნებოდა და კუალად შემდგომნი მეცნიერნი ბერძულისანი მბრალობელ გუქმნებოდეს გამოუძიებელად. დაწერისათჳს სიტყუათაჲსა. ამისთჳს ნუცა⁷ ვინ თქუენგანი მბრალობს, თუ ვითარ მე, სულით და ჳორციით მწინკულევანმან⁸, გამოძიებად ჳელ-ვყავ, და უკუეთუ ჩემითა ძალითა ჳეშმარიტად ცოფ და ნავდულლიან⁹ ვარ.

ხოლო უკუეთუ თუთ მათვე წმიდათა მამათა ეფთჳმეს¹⁰ და გიორგის მიოხებითა [245] წმიდისა იოანე ოქროპირისა თარგმნილსა სიტყუასა თანა შევატყუ¹¹ და ეგრეთ ძალისაებრი რადმე ვყავ¹², ამისთჳს უკუეთუ ვინმე მბრალობდეს, პირველად შენდობასა ვითხოვ და ამისსა შემდგომად განუტყადებ საიდუმლოსა გონებისა ჩემისასა და ვიტყვ: უკუეთუ რადცა-რად ვიდრე მოაქამდე მითარგმნიეს და რასაცა წაღმართ¹³ ღირს ვიქმნები თარგმნად და არა ყოველივე შემდგომად¹⁴ ღმრთისა და წმიდისა ჳპროთის მშობელისა და ყოველთა წმიდათა ეფთჳმეს¹⁵ და გიორგის მადლისად და წინა-ამაშურალობისა და აწ მეოხებისად შემირაცხიეს, ნუმ[ცა] შერაცხილ ვარ წესსა თანა ქრისტეანეთასა! და კუალადცა¹⁶ ვიტყვ: უკუეთუ არა ბერთა ჩუენთა ანტონის და საბაჲს ლოცუითა ქმნილად შევპრაცხო¹⁷ ყოველი ნიჭი, ეფთჳმეს და გიორგის¹⁸ ოხათა მიერ მონიჭებული ჩემდა, ნუმცა ღირს ვიქმნები წყალობასა ღმრთისასა!

ამას ყოველსა ვიტყვ მისთჳს, უკუეთუ რად იზოვოს თარგმნილთა ამით წიგნთა შინა ჩემთა ღირსი რადმე ღმრთისაჲ და შესგავსებული, საბაჲს და

¹ შეასწორო ბ. მ. ² წ-თა მ. ³ უცვალებელად]-ბ. მ. ⁴ თარგმანსაგან ბ. ⁵ მის]-ბ. მ. ⁶ მბრალებელ მ. ⁷ ნუცა] ნუ ბ. მ. ⁸ სულით და ჳორციით მწინკულევანმან] უნდოჳნ ბ. მ. ⁹ ნავდულიან ბ. მ. ¹⁰ ეფთჳმის მ. ¹¹ სიტყუასა თანა შევატყუ] სიტყუასა არა შეატყუ ბ. ¹² ვყავ]-ბ. მ. ¹³ აღმართ ბ. ¹⁴ შემდგომად] არამედ ბ. ¹⁵ ეფთჳმის ბ. მ. ¹⁶ კუალადცა] აწცა ბ. ¹⁷ შევირაცხო ბ. ¹⁸ და გიორგის]-ბ.

ანტონის მეოხებისად [არს], ხოლო რაოდენი-რად არს ამათ შინა სიტყვით გინა გულისგვის-ყოფით, მის[ს]ა აღვიარებ, ვითარმედ ჩემი ოდენ არს და ენებათა სამკვდრებელისა ამის გონებისა¹ სიმრავლისა ბრალთაჲსა და ფრიადისა უსწავლელობისა და უმეცრებისა, რომლითა² არცაღათუ ქრისტიანეთა რიცხუსა თანა ღირს ვარ აღრაცხუვად³.

ამისთჳს გხადი ყოველსა ნათესავსა ქართველთა მომავალთასა, რამეთუ თქუენი არს ნიჭი ესე და ყოველთა ლოცვისაჲ, რადთა პირველად თქუენ მომიტეოთ ყოველივე,⁴ რადცა-რად ცთომილებაჲ იპოვოს, რომელთაცა ჩემთა თარგმნილთა შინა უსწავლელობისათჳს და სიჭაბუქისა და უღირსებისა, დი სახიერებით ევედრნეთ ჩემთჳს ღმერთსა, რადთა არა დამსაჯოს საუკუნოდ, რამეთუ მე ძალისაებრ ვიღუწვიდ სიმართლესა და შედარებასა ბერძულისასა მრავალთა და მეცნიერთა მოძღუართა ბერძენთა და ქართველთა გამოკითხვითა. უფალმან თქუენითა ლოცვითა მისცეს⁵ მაღლი ყოველთა მიზეზთა და ძალ-მწეთა და სიტყვთ და საქმით თანა-შემწეთა ჩემისა თარგმნობისათა და თქუენ თანა-მკვდრ გყენეს⁶ სასუფეველსა მისსა და მე ზოგად თქუენ ყოველთა [ოხითა მივსნას პატივისაგან ყოველთა თანა-ნადებთა ჩემთასა. ამინ.

ესე საქმისა მოციქულთაჲსა თარგმანი სიტყუა-სიტყუად მრავალთა თარგმნილისაგან შემოკლებულ არს და სიწმინდისაგან სახელები არა თჳს-თჳს არა ეგებოდა დაწერაჲ. ხოლო ვითარცა ზედა-წარწერილი ცხად-ჰყოფს, უმრავლესი და ყოველგან წმიდისა იოვანე ოქროპირისაჲ არს და ადგილ-ადგილდა დაერთვის სხუათაცა წმიდათაჲ, მრავალთა წიგნთაგან ერთად შეკრებული წმიდისა კვირღეს მიერ].

I

I ხელნაწერი ლენინგრადს არის დაცული (საკავშირო მეცნიერებათა აკადემიის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტში). ამ ხელნაწერისა მხოლოდ საქმე მოციქულთას ტექსტის ფოტოპირი გვქონდა ხელთ გამოცემის დამზადებისას. ამიტომ მის შედგენილობასა და სხვა მხარეებზე ამჟამად ვერას ვიტყვით. ხელის მიხედვით იგი XIII ს.-ისა უნდა იყოს.

ტექსტისათვის

რედაქციის ნუსხები ორთოგრაფიულად ერთიმეორეს უჭერენ მხარს, მცირეა (ან, უკეთ, უმნიშვნელო) გადახრა. გამოცემაში ძირითადად A ხელნაწერის ტექსტია წარმოდგენილი, K-ს მცირეოდენი ორთოგრაფიული სხვაობანი სქოლიოებშია ჩატანილი. ეს კი იმიტომ, რომ მეტ არქაულობას ორთოგრაფიის მხრით A ხელნაწერი იჩენს.

რედაქციის ნუსხათაგან D ხელნაწერი რედაქციულადაც განსხვავებულია A-საგან და ორთოგრაფიულადაც დიდად განიჩრჩევა მისგან. კაცს თვალში ეცემა ამ მხრით:

¹ გონებისა მ. ² რომელთა ბ. ³ აღრაცხუად ბ. აღრაცხუად მ. ⁴ ყოველთავე] ვერათვე ბ. ⁵ მომცეს მ.—ბ ⁶ მყენეს მ. ბ.

1. ალ-პრევერბის მარტივი სახე: ამაღლდა, ამაღლებისა, ამაღლებდა, ამაღლებდეს და სხ...

2. უ-ს ნაცვლად ჯ-ს ხმარება: ჯუარსაცვთ, ჯეზნიერ, მაქს, მკვდრეთით, ცვდი, პრქეს, ზღვასა, ლვდიას, ძუძეს ტპ და სხ..., ან პირუტყუ:

3. ჯ-ს ნაცვლად უ-ს ხმარება: დაუქურდა, დრტუნვაა, მოწყუდნეს, მოხუდოდე, დაარღოეს, განიღუძე, ნანდულ, მახულითა და სხ...

4. უ-ს ნაცვლად ო-ს ხმარება სიტყვაში შუვა: შოვა.

5. ოვ ჯგუფის ნაცვლად ო სიტყვებში: ცხონდეს, ცხორებისანი, შორიელთა, განეშორენით, სტოასა და სხ...

6. ო-ს ნაცვლად ვ სიტყვაში: რავდენნი.

7. ც-ს ნაცვლად ე ყველგან სიტყვაში: შენება (მიშენეთ...).

8. რ-ს დაკარგვის შემთხვევები სიტყვაში: ჰ(რ)ქვან.

9. ხ-ს წინ ჰ-ს დაკარგვა: ხადოს, ხედავთ...

10. ზ-ს წინ ჰ-ს დაკარგვა: ზრდის, მიზიდვიდეს...

11. ხ-ს ნაცვლად ჯ-ს ხმარება სიტყვაში: გულისგმა.

12. ღყ კომპლექსის შეცვლა ტყ-თი სიტყვაში: ღალატ-ყვეს.

13. თთ-ს ნაცვლად თ სიტყვაში: წარმართა.

C ხელნაწერი D-ს ზოგიერთ თვისებას აქა-იქ იზიარებს, როგორც, მაგ.,

1. ც-ს ნაცვლად ე-ს ხმარებას სიტყვაში: შენნი (ნაცვლად შშენ-ისა) [9, 31].

2. ჰ-ს დაკარგვას მეტწილად ხ-ის წინ: ხადოდეს, მიხედა...

3. თთ კომპლექსის მაგიერ თ-ს ხმარებას სიტყვაში: წარმართ(თ)ა.

შეინიშნება მასში პრევერბის მარტივი სახეც: გან—გა: გარლუეული.

აღნიშნულს გარდა, მასში ყველგან მოიპოვება „მუნქუესე“ (მუნქუესე A).

ორთოგრაფიულ სიახლოვეს კლასიკური ქართული ენის ძველებთან თითქ-

მის ზედმიწევნით იცავს E ხელნაწერიც, რომელიც 1083 წელს არის გადაწერილი გიორგი მთაწმიდლის ავტოგრაფის პირიდან.

დანარჩენი ხელნაწერები (FGHI) რომლებიც XII—XIII სს-ს ეკუთვნის, ორთოგრაფიის მხრით მეტ-ნაკლებად ერთიმეორეს უჭერენ მხარს. საერთო მათთვის ისაა, რომ უფ კომპლექსს თათქმის ყველა უც-თი წარმოადგენს.

მერვე ე-ნის (E) ხმარება აქა-იქ ამ ჯგუფში ძველებურ ნორმას აღარ ემორჩილება და ხშირად მის ნაცვლად ე შეინიშნება, ან პირუტყუ: ე-ს ნაცვლად E (მოწყუდნთა F...)

ყველა რედაქციისათვის ერთიანი ორთოგრაფია არ გაგვიტარებია, რადგან მათი შემადგენელი ყოველი ხელნაწერის ორთოგრაფია გადაწერის დროის ამსახველია.

გამოცემაში C რედაქციისა და F რედაქციის ტექსტი მთლიანადაა წარ-

მოდგენილი: პირველი A ხელნაწერისა და მეორე E ხელნაწერის მიხედვით.

თვითეულ მათგანზე დამოკიდებული რედაქცია გვერდით უდგას მათ; C F და F D. ამათი რედაქციული ხასიათის სხვაობანი ხელნაწერის ორთოგრაფი-

ული სახის დაცვით, ძირითადი ტექსტების გვერდით მოვითავსეთ, სათანადო

ლიტერის მიწერით (გამონაკლისს D ხელნაწერი წარმოადგენს, როცა ის

მარტო უდგას გვერდით C რედაქციის ტექსტს), ხოლო წმინდა ორთოგრაფი-

ული ძირს ჩანოვიტანეთ სქოლიოებში: **ჯ** და **ჟ** რედაქციების ნუსხებისათვის ყველა ჟღერბლივ, **ღ** და **წ** რედაქციების ნუსხებისა კი ისინი ჩაგვქონდა, რომლებიც უმთავრესი იყო და თვითელი მათგანისათვის დამახასიათებელი, მაგრამ არა ყველა შემთხვევის ამოწყვიტო.

ქარაგმები ამ გამოცემაშიც ისეა გახსნილი, როგორც «ძველი ქართული ენის ძეგლების» სერიის სხვა ტომებშია მიღებული.

მოციქულთა საქმის ტექსტი ნუსხებში დაყოფილია თავებად, რომლებიც ეხლა მიღებულს არ ხედება. ეს დაყოფა რედაქციების მიხედვით სხვადასხვანაირია: **ღწ** რედაქციების ნუსხებს თავებად დაყოფა ერთნაირი აქვთ და ამ დაყოფას ყოველმხრივ ეფარდება „თავთა განწყესება“, რომელიც ამ ნუსხაზე დართულს ე. წ. ევთალეს წინასიტყვაობაშია მოცემული. **ჯღ** რედაქციების ნუსხებსაც თავებად დაყოფა მეტ-ნაკლებად ერთნაირი აქვთ, მაგრამ, მერმინდელი (**ღწ**) რედაქციების ნუსხებისაგან განსხვავებით, თავების რაოდენობა აქ გაცილებით მეტია (**ჯღ**-ში 57, **ღწ**-ში 40). ამას გარდა, თავების აღნიშვნის ტექნიკაც აქ განსხვავებულია: **ჯ**-ს ნუსხებში თავები, მსგავსად **ღწ** რედაქციების ნუსხებისა, რიცხვების გამომხატველი ასოებით არის აღნიშნული აშიებზე ტექსტის წინ, უსათაუროდ, ხოლო **ღ** რედაქციის ნუსხებში—ყველგან სათაურია მოყვანილი ტექსტშივე სინგურით: „ს ა ქ მ მ წ თ ა მ ო ც ი ქ უ ლ თ ა მ“, მაგრამ ურიცხვოდ. ძველი რედაქციის ნუსხებში ე. წ. ევთალეს სტიქომეტრია მარტო პავლეს ეპისტოლეებს შეეხება და გაურკვეველი რჩება, თუ რაზეა დაფუძნებული თავებად დაყოფა მოციქულთა საქმის წიგნში. ამ გამოცემაში დაცულია თავებად დაყოფის ძველად მიღებული წესიც, ოღონდ ყველგან რიცხვებით, რომლებიც ფრჩხილებშია ჩასმული. თავისთავად იგულისხმება, რომ **ღ** რედაქციაში თავთა რიცხვების ნაცვლად ყველგან სათაურია: „ს ა ქ მ მ წ თ ა მ ო ც ი ქ უ ლ თ ა მ“

ც

9

მოძღუართა, განიზრახვიდეს მათოჲს: რაჲ-მე იქმნა ესე?

25. მო-ვინმე-ვიდეს და უთხრეს, ვითარმედ: კაცი იგი, რომელ შესხენით საპყრობილედ, არიან ტაძარსა შინა, ღვანან და ასწავებენ ერსა.

26. მაშინ მივიდა ერისთავი იგი მსახურთა თანა და მოჰყვანდეს იგინი არა ძლით, რამეთუ ეშინოდა ერისა მისოჲს, ნუჟუჲ ქვაჲ დაჰკრიბონ მათ.

27. მოიყვანნეს იგინი და დაადგინნეს შორის კრებულსა; ჰკითხვიდა მათ მღვდელთ-მოძღუარი იგი

28. და ჰრქუა: მცნებით რაჲმე გამცენით თქუენ, რაჲთა არა ასწავებდეთ სახელათა ამით, და აწ ესერა აღგივისიეს იერუსალმში¹ მოძღურებითა თქუენითა და გნებაჲს ჩუენ ზე-და მოწევნად [197] სისხლი მის კაცისაჲ.

29. მიუგო პეტრე და მოციქულთა და ჰრქუეს: მორჩილებაჲ ჯერ-არს ღმრთისაჲ უფროჲს ვიდრე კაცთაჲ.

30. ღმერთმან მამათა ჩუენთამან აღადგინა იესუ, რომელსა-იგი თქუენ ჰელნი შესხენით და დამოჰკიდეთ ძელსა;

31. ესე ღმერთმან წინამძღურად და მაცხოვრად აღამალა მარჯუენითა თჳსითა მოცემად სინანული ისრაელსა და მოტევებაჲ ცოდვათაჲ,

32. და ჩუენ ვართ მისა მოწამე სიტყუათა ამით და სული იგი წმიდაჲ, რომელ მოსცა ღმერთმან მორჩილთა მისთა.

33. ხოლო მათ ვითარცა ესმა ესე, განიხერხებოდეს და ზრახეს მოკლვაჲ მათი.

(12)

34. აღ-ვინმე-დგა კრებულსა მას შორის ფარისეველი, რომელსა სახელი ერქუა გამალიელ, შჯულის მოძღუარი, პატივოსანი² ერსა შორის, და ბრძანა განყვანებაჲ კაცთაჲ მათ,

მო-ვინმე-ვიდეს და უთხრეს| მო-ვინმე-ვიდა და უთხრა მათ. რომელ| რნი თქნ. საპყრობილედ| საპყრობილესა

მივიდა| მოვიდა იგინი| იგი მისოჲს| მის მათ|— მოიყვანნეს| მოიყვანნა. და და-ადგინნეს|—

მის| ამის

[133]

მოცემად| მიცემად

მოწამე მისა. სიტყუათა ამით| სიტყუათა მათ. იგი|— მორჩილთა| მორწმუნეთა

მას|— ფარისეველი| ფარისეველთასა განყვანებაჲ| გარე განყვანებაჲ

¹ იმლმი D, იშმი K. ² პტსნი D.

7

8

განიზრახვიდეს მათოჲს, ვითარმედ: რამე იქნა ესე?

25. მო-ვინმე-ვიდა და უთხრა მათ და ჰრქუა, ვითარმედ: აჰა-ეგერა კაცნი იგი, რომელნი თქუენ შესხენით საპყრობილესა, არიან ტაძარსა შინა, დგანან და ასწავებენ ერსა.

26. მაშინ წარვიდა ერისთავი იგი მსახურთა თანა და მოიყვანა იგინი არა ძლით, რამეთუ ეშინოდა ერისა მის, ნუჟუკუე¹ ქვაჲ დაჰკრიბონ.

27. და ვითარცა მოიყვანნეს იგინი დაადგინნეს შორის კრებულსა და ჰკითხვიდა მათ მდღელთ მოძღუარი იგი

28. და ჰრქუა: არა მცნებით გამცენით თქუენ², რადთა არღარა ასწავებდეთ სახელითა ამით, და აჰა-ესერა აღგივსიეს იერუსალშში მოძღურებითა თქუენითა და გნებაჲს მოწვევად ჩუენ ზედა სისხლი კაცისაჲ ამის?

29. მიუგო პეტრე და მოციქულთა და ჰრქუეს: მორჩილებაჲ ჯერ-არს ღმრთისაჲ უფროჲს ვიდრე კაცთაჲ.

30. ღმერთმან მამათა ჩუენთამან აღადგინა იესუ, რომელსა-იგი თქუენ ველნი შეასხენით და დამოჰკიდეთ ძელსა;

31. ესე ღმერთიან წინამძღურად და მაცხოვრად აღამალლა მარჯუენითა³ თჳსითა მიცემად სინანული ისრაშლსა და მოტეეებაჲ [შ] ცოდვათაჲ,

32. და ჩუენ ვართ მოწამე მისა⁴ სიტყუათა ამით და სული წმიდაჲ, რომელ მოსცა ღმერთმან მორწმუნეთა მისთა.

33. ხოლო მათ ვითარცა ესმა ესე, განიხერხებოდეს და განიზრახვიდეს მოკლვასა მათსა.

34. ხოლო აღ-ვინმე -დგა კრებულსა მას შორის ფარისეველი, სახელით გამალიელ, შჯულის⁵ მოძღუარი, პატიოსანი ყოველსა ერსა შორის, და ბრძანა მცირედ გარე განყვანებაჲ მოციქულთაჲ,

აჰა-ეგერა] აჰა-ესერა FGI
~საპყრობილესა შესხენით F

იგინი]+და FGHI

იგი]-I

~ჩუენ ზედა მოწვევად F.

[14*]

ღმერთმან]-I

გარე განყვანებაჲ] გარე გარე ყვანებაჲ F.

¹ ნუჟუკუე FGI. ² თქუენ] თქნა I. ³ მარჯუენითა HI. ⁴ მისა HI. ⁵ სჯულის FGHI.
* აქედან ისევ მოიპოვება H-ის ტექსტი.

ც

9.

35. და ჰრქუა: კაცნი ისრაიტელნი, ეკრძა-
ლენით თავთა თქუენთა კაცთა ამათოჲს, რად
გეგულუების ყოფად?

ჰრქუა|+მათ
ამათოჲს|ამათგან

36. რამეთუ უწინარეს¹ დღეთა ამთ აღდგა
თეგდა და იტყოდა თავისა თვისისასა, ვითარ-
მედ არს რადმე, რომელსა მისდევდეს კაცნი
რიცხუთ² ვითარ ოთხას ოდენ, რომელ იგიცა
მოისპო და ყოველნი მორჩილნი მისნი განირ-
ლუეს³ და იქმნეს⁴ ვითარცა არარად.

თავისა თვისისასა| თავსა თვისსა
არს რადმე| დიდი ვინმე არს

განიროლუეს| განიბნინეს

37. ამისა შემდგომად აღდგა იუდა გალი-
ლეველი დღეთა მათ სოფლის წერისათა და
განიდგინა ერი მრავალი შემდგომად მისა;
იგიცა წარწყმდა და ყოველნი მორჩილნი მის-
ნი განიბნინეს.

იგინი| ეგე AK
საქმე|+ესე

38. და აწცა გეტყვ თქუენ: განეშოვრენით⁵
კაცთა ამათგან და უტყევენით⁶ იგინი. უკუეთუ
არს კაცთაგან სიტყუად ესე გინა თუ საქმე,
დაჰჳსნდეს;

კელ-გეწიფების
ღმრთის| ღმრთისა

39. უკუეთუ ღმრთისაგან არს, ვეო კელ-
გუეწიფების დაჰსნად მათა, ნუუკუე ღმრთის
მოლალეცა ვიპოვნეთ. ხოლო იგინი ერჩდეს
მას.

40. და მოუწოდეს მოციქულთა, ტანჯნეს
იგინი და ამცნეს, რადთა არა იტყოდიან სა-
ხელითა იესუსითა, და განუტყევენეს იგინი.

სახელისათჳს უფლისა| სახელი-
სა მისისათჳს

41. ხოლო იგინი წარვიდეს პირისაგან მის
კრებულისა და უხაროდა, რამეთუ ღირს იქმნ-
ნეს⁷ სახელისათჳს უფლისა გინებად.

უფლისა ჩუენისა|—

42. და ყოველსა დღესა ტაძარსა მას შინა
იყოფოდეს და არა დასცხრებოდეს მოძღურე-
ბითა და სახარებითა უფლისა ჩუენისა იესუ⁸
ქრისტესითა.

6; (13)

1. ამათ დღეთა შინა განმრავლებასა მოწა-
ჟეთასა იყო დრტუნგად⁹ ბერძენთაჲ [198] ებრა-

¹ უწინარეს K. ² რიცხუთ—K. ³ A-ში წერებულა „განირყუნეს“, „უ“ მოუფხვკით ნაწილო-
ბრიც და „ღ“ გამოუყვანიათ. ხოლო „ნ“ სრულიად ამოუფხვკით. ⁴ იქმნეს D. ⁵ განეშოვრენით
D. ⁶ მოუტყევენით K (A-შიც ასე ყოფილა, ზმნისწინი „მი“-მოუფხვკილია). ⁷ იქმნეს D. ⁸ იჳჯ D.
⁹ დრტუნგად D.

ღ

ჯ

35. და ჰრქუა მათ: კაცნო ისრაიტელნო¹,
ეკრძალენით თავთა თქუენთა კაცთა ამათგან,
რად გეგულეების ყოფად?

36. რამეთუ უწინარეს დღეთა ამათ აღ-
დგა თევდა და იტყოდა თავსა თვსსა, ვითარ-
მედ არს ვინმე, რომელსა მისდევდეს კაცნი
რიცხვთ ვითარ ოთხას ოდენ, რომელ იგიცა
მოისპო, და ყოველნი მორჩილნი მისნი განიბ-
ნინეს და იქმნნეს ვითარცა არარად.

37. ამისა² შემდგომად აღდგა იუდა გალი-
ლეველი დღეთა მათ სოფლის წერისათა³ და
განიდგინა ერი მრავალი შემდგომად მისსა⁴;
და იგიცა წარწყმდა და ყოველნი მორჩილნი
მისნი განიბნინეს.

38. და აწცა გეტყვ თქუენ: განეშორენით⁵
კაცთა ამათგან და უტევენით იგინი. რამეთუ,
უკუეთუ არს კაცთაგან ზრახვად ესე გინათუ
საქმე ესე, დაჰჴნდეს;

39. ხოლო უკუეთუ ღმრთისაგან არს, ვერ
ჴელ-გეწიფების დაჴსნად მისა⁶, ნუუკუემ
ღმრთის მოღალეცა იპოვნეთ. ხოლო იგინი
ერჩდეს მას.

40. და მოუწოდეს მოციქულთა, ტანჯნეს⁷
იგინი და ამცენეს, რადთა არღარა იტყოდინ
[15] სახელითა იესუჲსითა, და განუტევენეს
იგინი.

41. ხოლო იგინი წარვიდეს პირისაგან მის
კრებულისა და უხაროდა, რამეთუ ღირს იქმნ-
ნეს⁸ სახელისა მისისათჳს გინებად.

42. და ყოველსა დღესა ტაძარსა მას შინა
და სახლსა არა დასცხრებოდეს მოძღურებითა
და სახარებითა იესუ ქრისტესითა

განიდგინა] განადგინა GHI

კაცთა ამათგან]—F. იგინი] ეგე-
ნი G

ჴელ-გეწიფების] ჴელ-გუწი-
ფების GH.
იპოვნეთ] ვიპოვნეთ G

იგინი]—HI.

იესუ ქრისტესითა] იესუჲსი-
თა GHI.

6 (7)

1. ამათ დღეთა შინა განმრავლებასა მას
მოწაფეთასა იყო დრტუნეად ბერძენთაჲ ებრა-

¹ ისრაიტელნო FG. ² ამისსა FGH. ³ წერისათა E. ⁴ მისა F. ⁵ გეშორენით F. ⁶ მისსა GHI.
⁷ ტანჯნეს F. ⁸ იქმნეს F.

C

9.

ჟლთა მიმართ, რამეთუ უგულვებელ¹-იქმნებოდა მსახურებაჲ იგი დლითი-დღედი² ქურივთა მათთაჲ.

2. მაშინ მოუწოდეს ათორმეტთა მათ სიმრავლესა მოწაფეთასა და ჰრქუეს³: არა სათნო არს ჩუენდა დატევებაჲ სიტყუსა ღმრთისაჲ და მსახურებაჲ ტაბლებსა.

3. აწ გამოირჩინეთ, ძმანო, კაცი თქუენგანნი შუენი, რომელნი წამებულ იყვენენ, სავსენი სულითა წმიდითა და სიბრძნითა, რომელნი დაადგინნეთ სავარსა ამას ზედა.

4. ხოლო ჩუენ ლოცვასა და მსახურებასა ამის სიტყუსასა განვეკრძალნეთ.

5. და სათნო უჩნდა სიტყუაჲ ესე წინაშე ყოველსა მას სიმრავლესა, და გამოირჩიეს სტეფანე, კაცი სავსე⁴ სარწმუნოებითა და სულითა წმიდითა, და ფილიპე და პროქორონი⁵ და ნიკანორა და ტიმონა და პარმენა და ნიკოლას⁶, მწირი ანტიოქელი,

6. და დაადგინნეს წინაშე მოციქულთა და ილოცეს, და დაასხნეს მათ ზედა ჳელნი მათნი.

7. და სიტყუაჲ იგი უფლისაჲ აღორძნდებოდა და განმრავლდებოდა რიცხუ იგი მოწაფეთაჲ იერუსალმსჲ ფრიად და მრავალი ერი მღდელთაჲ მათ ერჩდა სარწმუნოებასა.

(14)

8. ხოლო სტეფანე სავსე იყო სულითა წმიდითა და ძალითა, იქმოდა ნიშნებსა და სასწაულებსა დიდ-დიდსა ერსა შორის სახელითა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესითა.

9. აღ-ვინმე-დგეს კრებულისა მისგან, რომელსა ჰრქვან⁷ ლიბერტიმელთაჲ⁸ და კვრინელთაჲ და აღექსანდრელთაჲ და კილიკიაჲთ და ასიაჲთ, და გამოიძიებდეს სიტყუასა სტეფანეს თანა,

10. და ვერ შეუძლებდეს წინა დადგომად სიბრძნითა მით და სულითა წმიდითა, რომელსა იტყოდა.

[134]

სიმრავლესა]+მის DK

შუენი]-. იყვენენ]+შუენი

გამოირჩიეს] გამოირჩინეს

უფლისაჲ] ღმ

მღდელთაჲ] მღდელთ მოძღუართაჲ

სულითა წმიდითა] მადლითა

მისგან] მისგანნი რომელსა] რლთა

გამოიძიებდეს] ეძიებდეს ~სტეფანეს თანა სიტყუასა

იტყოდა]+იგი

¹ უგულვებელ-იქმნებოდა D. ² დლითი-დღედი D. ³ ჰრქუეს D. ⁴ სავსე D. ⁵ პროქორონი D. ⁶ ნიკოლას D. ⁷ რქვან D. ⁸ ლიბერტიმელთა D.

1

8

ელთა: მიმართ, რამეთუ უგულვებელს-იქმნებო-
 და მსახურებაჲ იგი დღითი-დღედი ქურციკთა
 მათთაჲ.

2. მაშინ მოუწოდეს ათორმეტთა მათ სი-
 მრავლესა მას მოწაფეთასა¹ და პრკუეს: არა
 სათნო არს ჩუენ² და დატევებაჲ სიტყუსა ღმრთი-
 საჲ და მსახურებაჲ: ტაბლესა.

3. აწ გამოირჩიენით, ძმანო, კაცნი თქუენ-
 განნი, რომელნი წამებულ იყვნენ შუდნი, საე-
 სენნი სულითა წმიდითა და სიბრძნითა, რო-
 მელნი დავადგინნეთ საკმარსა ამას ზედა,

4. ხოლო ჩუენ ლოცვასა და მსახურებასა
 ამის სიტყუსასა განვეკრძალნეთ.

5. და სათნო უნდა სიტყუად ესე წინაშე
 ყოვლისა მის სიმრავლისა. და გამოირჩიეს სტე-
 ფანე, კაცი საესე სარწმუნოებითა და სული-
 თა წმიდითა; და ფილიპე და პროხორონ და
 ნიკანორა და ტიმონა და პარმენა და ნიკო-
 ლაოს², მწირი [v] ანტიოქელი,

6. და დაადგინნეს წინაშე მოციქულთა და
 ილოცეს, და დაახსნეს მათ ზედა კელნი მათ-
 ნი.

7. და სიტყუად იგი ღმრთისაჲ აღორძინდე-
 ბრდა და განმრავლდებოდა რიცხუ იგი მოწა-
 ფეთაჲ³ იერუსალიმს შინა ფრიად და მრავა-
 ლი ერი მდდელთაჲ მათ ერჩადა სარწმუნოებასა.

(8)

8. ხოლო სტეფანე საესე იყო მადლითა და
 ძალითა, იქმოდა სასწაულებსა და ნიშებსა
 დიდ-დიდსა ერსა შორის.

ძალითა]+და G. ~ნიშებსა და
 სასწაულებსა FGL

9. აღ-ვინმე-დგეს კრებულისა მისგან, რო-
 მელსა პრკუან ლიბირტიმელთაჲ⁴ და კვრინელ-
 თაჲ და ალექსანდრელთაჲ⁵ და კილიკიაჲთ და
 ასიაჲთ, და გამოეძიებდეს სტეფანეს თანა სი-
 ტყუასა,

10. და ვერ შეუძლებდეს წინა დადგომად
 სიბრძნითა მით და სულითა წმიდითა, რომ-
 ლითა იტყუადა იგი.

¹ მოწაფეთასა F. ² ნკლბ GI. ³ მოწაფეთაჲ F. ⁴ ლიბირტიმელთა I. ⁵ ალექსანდრელიელთაჲ FL.

* აქიდან H-ს აკლია (6,2—7,19).

C

11. მაშინ აბირნეს ვინმე კაცნი, რომელთა თქუეს, ვითარმედ: გუასმიეს ჩუნენ მაგისი, იტყოდა რაჲ სიტყუასა გმობისასა მოსსთჳს¹ და ღმრთისა.

12. აღძრეს ერი იგი და მოხუცებულნი და მწიგნობარნი და მიუტდეს და წარიტაცეს იგი და მოიყვანეს კრებულსა წინაშე,

13. და წარმოადგინნეს მოწამენი ცრუნი, რომელთა თქუეს, ვითარმედ: კაცი ესე არა დასცხრების სიტყუასა ბოროტსა ადგილისა ამისთჳს წმიდისა და შჯულისა²,

14. რამეთუ გუესმა მაგისგან, იტყოდა რაჲ, ვითარმედ: იესუ ნაზორეველმან³ დაარღოს⁴ ადგილი ესე და ცვალოს შჯული, რომელი მომცა ჩუნენ მოსე.

15. და მიჰხედეს მას [199] ყოველთაჲვე, რომელნი სხდეს კრებულსა მას შორის, და იხილეს პირი მისი ვითარცა პირი ანგელოზისაჲ.

7

1. ჰრქუა მას მღვდელთ მოძღუარმან მან: უკუეთუ ესე ესრეთ⁵ არს?

2. მიუგო სტეფანე და ჰრქუა: კაცო, ძმანო და მამანო, ისმინეთ ჩემი! ღმერთი დიდებისაჲ ეჩუნა მამასა ჩუნესა აბრაჰამს⁶, ვიდრე იყო-ლა იგი შოვა მდინარეს⁷, პირველ დამკვდრებამდე მისა ქარანს შინა, და ჰრქუა მას:

3. გამოვედ⁸ ქუეყანისაგან შენისა და მოვედ⁹ ქუეყანად, რომელი მე გიჩუნეო შენ.

4. მაშინ გამოვიდა იგი ქუეყანისა მისგან ქალდეველთაჲსა და დაემკვდრა ქარანს შინა. და შემდგომად სიკუდილისა მამისა მისისა მოვიდა ქუეყანასა ამას, რომელსა-ესე აწ თქუნენ დამკვდრებულ ხართ.

9.

რომელთა თქუეს] რნი იტყოდეს გუასმიეს... გმობისასა] გუესმა მაგისგან სიტყუაჲ გმობისაჲ, რლსა იტყოდა

მოხუცებულნი] + და მთავარნი მიუტდეს] წა მიუტდეს სტეფანეს. და წარიტაცეს იგი] — წინაშე] შს.

რომელთა თქუეს] რნი იტყოდეს სიტყუასა ბოროტსა] სიტყუად ბოროტისა.

რამეთუ] —. მაგისგან] + რ. რაჲ] —

და მიჰხედეს... სხდეს] ხედვიდეს მას რომელნი დგეს

[135]

მიუგო სტეფანე და ჰრქუა] ხ მან ჰქა მათ

შოვა მდინარეს] შუა მდინარესა ასურეთისასა. პირველ] ვ ე

ქუეყანად] ქუეყანასა მას

იგი] —. ქუეყანისა მისგან] ქუეყანისაგან. დაემკვდრა] და-ეშენა.

მოვიდა] დაემკვდრა. ამას] მას

¹ მოსსთჳს D. ² რჩულისა D. ³ ნაზორეველმან DK. ⁴ დაარღოს D. ⁵ ესრეთ D. ⁶ აბრაჰამსა DK. ⁷ შუა მდინარეს (ასვეუ ყოფილა A-შიც, მაგრამ მერმე მოუფხვკით „უ“ და ღარჩენილა „შოა“). ⁸ გამოვედ D. ⁹ მოვედ D.

4

11. მაშინ აბირნეს ვინმე კაცი, რომელნი იტყოდეს, ვითარმედ: გუესმნეს¹ მაგისგან სიტყუანი გმობისანი, რომელთა იტყოდა მოსესთვის და ღმრთისა.

12. და აღძრეს ერი იგი და მოხუცებულნი და მწიგნობარნი და ზედა მიადგეს და აღიტაცეს იგი და მოიყვანეს წინაშე კრებულისა,

13. და წარმოადგინნეს მოწამენი ცრუნი, რომელთა თქუეს²: კაცი ესე არა დასცხრების სიტყუად სიტყუთა გმობისათა ადგილისა ამისთვის წმიდისა და რჩულისა³,

14. რამეთუ გუესმა⁴ მაგისგან, იტყოდა რად, ვითარმედ: იესუ ნაზარეველმან [16] ამან დარღვოს ადგილი ესე და ცვალოს შჯული⁵, რომელი მომცა ჩუენ⁶ მოსე.

15. და მიხედეს⁷ მას ყოველთა, რომელნი სხდეს კრებულსა შინა, და იხილეს პირი მისი ვითარცა პირი ანგელოზისაჲ.

სიტყუად)—F*

კრებულსა]+მას G

7

1. ჰრქუა მას მღვდელთ მოძღუარმან მან: უკუეთუ ესე ესრეთ არსა?

2. ხოლო მან თქუა: კაცნო, ძმანო და მამანო, ისმინეთ ჩემი! ღმერთი დიდებისაჲ ეჩუენა⁸ მამასა ჩუენსა⁹ აბრაჰამს, ვიდრე იყოლა იგი შუა მდინარეს¹⁰, პირველ დამკვდრებისა მისისა ქარანს შინა, და ჰრქუა მას:

3. გამოვედ¹¹ ქუეყანისაგან შენისა და ნათესავეისაგან შენისა და მოვედ¹² ქუეყანად, რომელი მე გიჩუენო¹³ შენ.

4. მაშინ გამოვიდა ქუეყანისაგან ქალდეველთაჲსა და დაეშენა ქარანს შინა. და მიერ შემდგომად სიკუდილისა მამისა მისისა დაამკვდრა იგი ქუეყანასა ამას, რომელსა-ესე აწუ თქუენ დამკვდრებულ ხართ.

¹ გუესმნეს FGL. ² თქუეს FG. ³ სჯულისა FGL. ⁴ გუესმა FGL. ⁵ სჯული FGL. ⁶ ჩუენ G. ⁷ მიხედნეს E. ⁸ მიჰხედნეს F. ⁹ ჩუენსა FGL. ¹⁰ შუა მდინარეს G. ¹¹ გამოვედ GI. ¹² მოვედ GI. ¹³ გიჩუენო FGL.

* ადგილია გაშვებული, ეტყობა, ვერ ამოუკითხავს ეს სიტყვა.

C

5. და არა სცა მას სამკვდრებელი მას შინა, არცა წარსადგმელ ფერვის, და აღუთქუა მას მიცემად იგი სამკვდრებელად და ნათესავსა მისსა შემდგომად მისა. და არა ესუა მას შვილი.

6. ეტყოდა მას ღმერთი, ვითარმედ: მწირ იყოს ნათესავი შენი ქუეყანასა უცხოთა, და დაიმონონ იგი და ბოროტსა უყოფდენ მათ ოთხას წელ.

7. და ნათესავი იგი, რომელსა ჰმონებდენ, ესაჯო [v] მე, თქუა უფალმან, და ამისა შემდგომად გამოვიდენ და მმსახურებდენ¹ მე ადგილსა ამას.

8. და მოსცა მას შჯული² წინა-დაცუეთისაჲ, და მან შვა ისაჰაკი³ და წინა-დასცუთა მას დღესა მერვესა, და ისაჰაკმან⁴ — იაკობსა და იაკობმან — ათორმეტთა მათ მამათმთავართა⁵.

9. და მამათმთავარნი⁶ იგი ეშურებოდეს იოსეფს⁷ და განყიდეს იგი ეგვიპტედ⁸. და იყო ღმერთი მის თანა

10. და განარინა იგი ყოველთაგან ქირთა მისთა და მისცა მას მადლი და სიბრძნე წინაშე ფარაოჲსა, მეფისა მის მეგვიპტელთაჲსა. და დაადგინა იგი მთავრად ეგვიპტესა ზედა და ყოველსა სახლსა მისსა.

11. იყო სიყმილი⁹ ეგვიპტეს და ქანანს შინა ქირი დიდი, და არა ჰპოვებდეს¹⁰ საზრდელსა მამანი ჩუენნი.

12. ესმა იაკობს, ვითარმედ არს საზრდელი ეგვიპტეს, წარავლინნა მამანი ჩუენნი პირველად.

13. და მეორესა ჯერსა გამოეცხადა იოსეფ¹¹ ძმთა თჳსთა. და განეცხადა სახლსა ფარაოჲსა¹² ნათესავი იოსეფისი¹³.

14. წარავლინნა იოსეფ¹⁴ და მოუწოდა იაკობს მამასა თჳსსა [200] და ყოველსა ნათესავსა მისსა, სულსა სამეოც და ათხუთმეტსა.

9.

ფერვის წარსადგმელ მიცემად იგი] — შემდგომად მისა] —

ღმერთი] + ესრეთ

დაიმონონ იგი] ჰმონებდენ მათ. ბოროტსა] ძურსა. მათ] —

მე] — ადგილსა] ქყნსა

მერვესა დღესა

ყლთა ქირთა მისთაგან K მისცა] მოსცა ფარაოჲსა მეფისა მის] ფარაო მეფისა

ქანანს] ქარანს K. ქანანს შინა] ყლსა ქყნსა ქანანისსა. ქირი] და ქირი. ვითარმედ] რ

წარავლინნა] და მიავლინა. იაკობს] —

¹ მსახურებდენ D. ² რჩული D. ³ ისაკი DK. ⁴ ისაკმან DK. ⁵ მამადმთავართა D. ⁶ მამადმთავარნი D. ⁷ იოსეფს DK. ⁸ ეგვიპტეს D. ⁹ სიყმილი D. ¹⁰ ჰპოვებდეს DK. ¹¹ იოსეფ DK. ¹² ფარაოჲსა D. ¹³ იოსეფისი D. ¹⁴ იოსეფ D.

ღ

5. და არა სცა მას სამკვდრებელი მას შინა, არცა ფერჯის წარსადგმელ, და აღუთქუა მიცემად მას იგი სამკვდრებელად და ნათესავსა მისსა შემდგომად მისსა. და არა ესუა მას შვილი.

~მას მიცემად I

6. ეტყოდა მას ღმერთი ესრეთ, ვითარმედ: მწირ იყოს ნათესავი შენი ქუეყანასა უცხოთა, და დაიმონებდენ მათ და ძვრსა უყოფდენ ოთხას წელ.

7. და ნათესავი იგი, რომელსა ჰმონებდენ, [v] ესაჯო მე, თქუა უფალმან, და ამისა¹ შემდგომად გამოვიდენ და მმსახურებდენ მე ქუეყანასა აძას.

8. და მოსცა მას შჯული² წინა-დაცუეთისაჲ³, და მან შვა ისაკი და წინა-დასცუთა მას მერვესა დღესა, და ისაკიმან—იაკობსა და იაკობმან—ათორმეტთა მათ მამათმთავართა.

~დღესა მერვესა I
მათ]—I

9. და მამათმთავარნი იგი ეშურებოდეს იოსებს და განყიდეს იგი ეგვიპტეს. და იყო ღმერთი მის თანა

10. და განარინა იგი ყოველთაგან ჰირთა მისთა და მოსცა მას მადლი და სიბრძნე წინაშე ფარაო მეფისა მეგვიპტელთაჲსა და დაადგინა იგი მთავრად ეგვიპტესა ზედა და ყოველსა ზედა სახლსა მისსა.

მეფისა+მის I. ~მეფისა ფარაო-
მისსა G. მეგვიპტელთაჲ-
სა]—G

და]+იყო G

11. იყო სიყმილი ეგვიპტეს და ყოველსა ქუეყანასა ქანანისასა და ჰირი დიდი, და არა ჰპოებდეს საზრდელსა მამანი ჩუენნი.

12. ხოლო ესმა იაკობს, ვითარმედ არს საზრდელი ეგვიპტეს, წარავლინნა მამანი ჩუენნი პირველად.

13. და მეორესა ჯერსა გამოეცხადა იოსებ ძმათა თუსთა. და განეცხადა ფარაოს ნათესავი იოსებისი.

14. და მიავლინა⁴ იოსებ და მოუწოდა მამასა თუსსა იაკობს და ყოველსა ნათესავსა მისსა, სულსა სამეოც და ათხუთმეტსა.

მისსა] თუსსა I

¹ ამისა FGI ² სჯული FGI. ³ წინადაცუეთისაჲ FG. ⁴ მიავლინნა F.

C

9.

15. და შთავიდა იაკობ ეგვპტედ და აღესრულა იგი და მამანი ჩუენნი.

16. და მოიხუნეს იგინი სუქემდ და დაჰვლნეს საფლავსა მას, რომელი¹ მოიგო აბრაჰამ სასყიდლითა ვეცხლისადათა ძეთაჲან ემორისთა სუქემს.

17. და ვითარცა მოიწია ჟამი იგი აღთქუმისაჲ, რომელ-იგი აღუთქუა ღმერთმან აბრაჰამსა², აღორძნდა ერი იგი და განმრავლდა ეგვპტეს შინა,

18. ვიდრე აღდგა მეფე სხუად ეგვპტესა ზედა, რომელმან არა იცოდა იოსებუი³.

19. ესე ჰმძლავრობდა ნათესაესა ჩუენსა და ბოროტსა უყოფდა მამათა ჩუენთა და გარეგანუთხევედა ყრმათა მათთა, რადთამცა არა ცხოვნდეს.

20. ხოლო რომელსა ჟამსა იშვა მოსე, და იყო იგი მკარცხე წინაშე ღმრთისა, რომელი იზარდებოდა სამ თთუე⁴ სახლსა შინა მამისა თვისისა.

21. და გან-რაჲ-ავდეს იგი გარე, აღიქუა იგი ასულმან ფარაოჲსმან და განზარდა იგი თავისა თვისისა შვილად.

22. და განისწავლა მოსე ყოვლითა სიბრძნითა მეგვპტელთადათა და იყო იგი ძლიერ სიტყვთა [v] და საქმითა მისითა.

23. და ვითარცა აღივსნეს ორმოცონი ჟამნი წელთა მისთანი, მოუჭდა გულსა მისსა მიხედვად ძმათა თვისთა ძეთა ისრაჲლისათა,

24. და იხილა ვინმე დაწუნებული, ერეოდა მანებელსა მას, და ყო შურისგებაჲ დაწუნებულისაჲ მის და მოკლა მეგვპტელი იგი.

25. ჰგონებდა, ვითარმედ გულისხმა-ყონ⁵ ძმათა მისთა, რამეთუ ღმერთმან ჯელითა მისითა მოსცეს მათ ცხოვრებაჲ⁶, ხოლო მათ ვერ გულისხმა-ყვეს⁷.

26. კუალად შეორესა დღესა იხილნა ვინმე მოლაღენი, და დააგებდა მათ მშუდობად და

იგი] მუნ

[136]

დაჰვლნეს] დასხნეს იგინი

რომელ-იგი] რომელ

ვიდრე]— სხუად მეფე.

ეგვპტესა ზედა]—

რადთამცა] რა

ცხოვნდეს] ცხოვნდენ

ხოლო]—

მკარცხე] მკარცხლ. ღმრთისა]

ოსა. რომელი] და

გან-რაჲ-ავდეს] ვა. განავდეს.

აღივსნეს] აღესრულნეს. ჟამნი-
წელთა] წელნი ჟამთა. მის-
სა] თვისსამანებელსა მას]— დაწუნებუ-
ლისაჲ მის] დაწუნებულისა
მისთს

ღმერთმან]—

¹ რომელ D. ² აბრაჰამს D. ³ იოსები D. ⁴ თუე D. ⁵ გულისხმა-ყონ D. ⁶ ცხოვრება D.
⁷ გულისხმა-ყვეს D.

1.

8

15. და შთავიდა იაკობ ეგვპტედ და აღესრულა იგი და მამანი ჩუენნი.

16. და მოიხუნეს იგინი [17] სუქემდ და დიისხნეს საფლავსა მას, რომელ მოიგო აბრაჰამ სასყიდლითა ვეცლისაჲთა ძეთაგან ემორისთა სუქემს.

17. და ვითარცა მოეახლა ჟამი იგი აღთქუმისაჲ, რომლისათჳს ეფუცა ღმერთი აბრაჰამს, აღორძნდა ერი იგი და განმრავლდა ეგვპტეს შინა,

18. ვიდრემდის აღდგა სხუად მეფე¹ ეგვპტესა ზედა, რომელმან არა იცოდა იოსები.

19. ესე კმძლავრობდა ნათესავსა ჩუენსა და ბოროტსა უყოფდა მამათა ჩუენთა და გარეგანუთხევდა ყრმათა მათთა, რაჲთა არა ცხონდენ²,

20. რომელსა ჟამსა იშვა მოსე. და იყო იგი მკვარცხლ წინაშე უფლისა და იზარდებოდა სამ თუე³ სახლსა შინა მამისა თჳსისასა.

21. და ვითარცა განაგდეს იგი გარე, აღიქუა იგი ასულმან ფარაოჲსმან და განზარდა იგი თავისა თჳსისა შვილად.

22. და განისწავლა მოსე ყოვლითა სიბრძნითა მეგვპტელთაჲთა და იყო იგი ძლიერ სიტყუთა და საქმითა მისითა.

23. და ვითარცა აღესრულნეს ორმოცნი წელნი ჟამთა მისთანი, მოუტდა გულსა მისსა მიხედვად ძმათა თჳსთა ძეთა ისრაელისათა⁴,

24. და იხილა ვინმე დაწუნებული, ერიოდა, და ყო შურისგებაჲ დაწუნებულისა მისთჳს და მოკლა მეგვპტელი იგი.

25. [18] ჰგონებდა, ვითარმედ გულისგმა-ყონ ძმათა მისთა, რამეთუ ჳელითა მისითა მოსცეს მათ ღმერთმან ცხორებაჲ, ხოლო მათ არა გულისგმა-ყვეს.

26. კუალად მეორესა დღესა იხილნა ვინმე მოლალენი, და დააგებდა მათ მშუდობად და

რომელ] რომელი G

აბრაჰამს]+და G

ვიდრემდის] ვ'დ F

[15*] კმძლავრობდა] კბრძნობ-
და HI

აღიქუა] და აღიქუა G

თჳსთა] მისთა HI
დაწუნებული]+რომელსა G

¹ მეფე F. ² ცხონდენ G. ³ თთუშ F, თუშ GI. ⁴ ისრაელისათა E

* აქიდან კვლავ მოიპოვება H-ის ტექსტი.

C

ჰრქუა: კაცნო, ძმანი ხართ თქუნ, რაჲსა ავ-
 ნებთ ურთიერთას?

27. ხოლო რომელ-იგი¹ აენებდა მოყუასსა,
 აქენა მას და ჰრქუა: ვინ დაგადგინა შენ
 მთავრად და მსაჯულად ჩუენ ზედა?

28. ანუ მოკლვამ ჩემი გნებაეს, ვითარ-იგი
 გუშინ მოჰკალ მეგვბტელი იგი?

29. ხოლო მოსე ივლტოდა სიტყუსა ამის-
 თუს და იყო მწირ ქუეყანასა მადიამისასა,
 სადა-იგი ესხნეს მას ორ ძე².

30. და ვითარცა აღესრულნეს ორმოცონი
 წელნი, ეჩუენა მას უდაბნოსა მთისა სინაჲ-
 სასა³ ანგელოზი უფლისაჲ აღითა ცეცხლისაჲ-
 თა მაყულოანსა⁴ მას შინა.

31. [201] ხოლო მოსეს⁵ | დაუკვრდა ხილვად
 ესე. და ვითარ მივიდოდა განცდად, იყო ვმაჲ
 უფლისაჲ:

32. მე ვარ ღმერთი მამათა შენთაჲ, ღმერ-
 თი აბრაჰამისი, ღმერთი ისაჰაკისი⁶ და ღმერ-
 თი იაკობისი. ხოლო მოსე შეძრწუნდა და ვერ
 იკადრებდა განცდად.

33. ჰრქუა მას უფალმან: წარიჯადენ ვამლნი
 ფერჯთაგან შენთა, რამეთუ აღგილი ეგე, რო-
 მელსა შენ სდგა, ქუეყანაჲ წმიდა⁷ არს,

34. ხილვით ვიხილე ძკრი ერისა ჩემისაჲ,
 რომელი⁸ არს ეგვბტეს შინა და სულ-თქუმანი⁹
 მათნი მესმნეს და გარდამოვკვედ განრინებად
 მათა; და აწ მოედ¹⁰ და მიგავლინო შენ ეგვბ-
 ტედ.

35. ესე მოსე, რომელი უარ-ყვეს და თქუეს:
 ვინ დაგადგინა შენ მთავრად და მსაჯულად
 ჩუენ ზედა, ესე ღმერთმან მთავრად და მცსნე-
 ლად მოავლინა გელითა მის ანგელოზისაჲთა,
 რომელ-იგი ეჩუენა მაყულოანსა⁴ მას.

36. ამან გამოიყვანნა იგინი და ქმნა ნიშე-
 ბი და სასწაულები ქუეყანასა მას ეგვბტისასა
 და ზლუასა¹¹ მეწამულსა და უდაბნოსა ზედა
 ორმოც წელ.

D.

~თქნ ძმანი ხართ

~ჩემიცა მოკლვამ
 იგი|—

ხოლო|— ~ივლტოდა მოსე.
 სიტყუსა ამისთუს| სიტყუთა-
 მით. იყო მწირ| მწირობდა
 იგი. სადა-იგი| სადა. მას|—

მოსეს| მოსე იხილა და [137]
 ესე| იგი. იყო|+მისა მიმართ
 უფლისაჲ|—

ხოლო|— ~შეძრწუნდა მოსე
 იკადრებდა| ეძლო
 ვამლნი| სანდალნი
 აღგილი| ქქნ
 შენ| ზა

ძკრი| ჰირი
 შინა|—
 ~მესმნეს სლ-თქმანი მთნი

რომელი|—

მოავლინა| მოუვლინა
 რომელ-იგი| რნი. მას|+შინა

ზლუასა|+მას¹.

¹ რომელი-იგი D. ² ძმ D. ³ სინისასა D. ⁴ მაყულოანსა D. ⁵ მოსეს A. ⁶ ისაკისი D, ისა-
 კისა K. ⁷ წმიდა D. ⁸ რომელ D. ⁹ სულ-თქმანი A. ¹⁰ მოედ D. ¹¹ ზლუასა D.

ღ

8

პრქუა: კაცნო, თქუენ ძმანი ხართ, რაჲსათჳს ავნებთ ურთიერთას¹?

27. ხოლო რომელი-იგი ავნებდა მოყუასსა, აქენა მას და პრქუა: ვინ დაგადგინა შენ მთავრად და მსაჯულად ჩუენ ზედა?

28. ანუ ჩემიცა მოკლვად გნებავს, ვითარ-იგი მოჰკალ გუშინ მეგვპტელი იგი?

29. და იელტოდა მოსე სიტყუთა ამით, და მწირობდა იგი ქუეყანასა მადიამისასა, სადა-იგი ესხნეს ორ ძე.

30. და ვითარცა აღესრულნეს ორმეოცნი წელნი, ერჳენა მას უდაბნოსა მთისა სინისასა ანგელოზი უფლისაჲ აღითა ცეცხლისაჲთა მაყულოვნით².

31. ხოლო მოსე იხილა რაჲ, დაჴკვრდა ხილვად იგი. და ვითარ მივიდოდა განცდად, იყო მისა³ მიმართ ჳმად უფლისაჲ:

32. მე ვარ ღმერთი მამათა შენთაჲ, ღმერთი აბრაჰამისი, ღმერთი ისაკისი და ღმერთი იაკობისი. შეძრწუნდა მოსე და ვერ ეძლო განცდად.

33. პრქუა მას უფალმან: წარიჳადენ სან-დალნი ფერჳთავან შენთა, რამეთუ აღგილი ეგე. [18] რომელსა ზედა სდგა, ქუეყანად წმიდა⁴ არს,

34. ხილვით ვიხილე კირი ერისა ჩემისაჲ, რომელ არს ეგვპტეს და სულ-თქუმანი მათნი მესმნეს და გარდამოგვედ განრინებად მათა⁵, და აწ მოვედ⁶ და მიგავლინო შენ ეგვპტელ.

35. ესე მოსე, რომელი უარ-ყვეს⁷ და თქუეს⁸: ვინ დაგადგინა შენ მთავრად და მსაჯულად ჩუენ ზედა, ესე ღმერთმან მთავრად და მჳსნელად მოუვლინა ჳელითა მის ანგელოზისაჲთა, რომელი ერჳენა⁹ მაყულოანსა¹⁰ მას შინა.

36. ამან გამოიყვანნა იგინი და ქმნა ნიშე-ბი და სასწაულები ქუეყანასა მას ეგვპტისასა და ჴლუასა მას მეწამულსა და უდაბნოსა ჴე-და ორმოც წელ.

~გუშინ მოჰკალ H

ქუეყანასა]+მას HI

უფლისაჲ]-F

მის] მით F

¹ ურთიერთარს G. ² მაყულოანით G, მაყულოვანით HI. ³ მისსა FGHI. ⁴ წმიდაჲ FHI.

⁵ მათდა FGHI. ⁶ მოედG. ⁷ უვარ ყვეს GI. ⁸ თქუეს FG. ⁹ ერჳენა FGHI. ¹⁰ მაყულოვანსა FGHI.

C

37. ესე არს იგი მოსე, რომელმან ჰრქუა ძეთა ისრაელისათა: წინაწარმეტყუელი აღგიდგინოს თქუენ უფალმან ღმერთმან ძმათაგან თქუენთა ვითარცა ესე მე, მისი ისმინეთ.

38. [v] ესე არს, რომელი-იგი იყო ერისა თანა უდაბნოსა მას შინა ანგელოზისა მის თანა, რომელი-იგი ეტყოდა მას მთასა სინასა მამათა მათ ჩუენთა, რომელმან იგი შეიწყნარნა სიტყუანი ცხოვრებისანი მოცემად თქუენდა;

39. რომლისა არა ინებეს დამორჩილებად მამათა მათ ჩუენთა, არამედ განეშოვრნეს¹ იგინი და მართუკუნ იქცეს გულითა მათითა ქუეყანად ეგვიპტედ.

40. ეტყოდეს აპრონს: მიქმნენ ჩუენ ღმერთნი, რომელნი წინა მიძღუოდინან² ჩუენ, რამეთუ მოსე, რომელმან გამოიყვანნა ჩუენ ეგვიპტით, არა უწყით, რად ყოფილ არს მას.

41. და აღჰმართეს მათ დღეთა შინა ჯბოდ იგი და შეწირეს მსხუერპლი კერპისა მის და იხარებდეს ქმნულითა ჯელთა მათთადათა.

42. მიაქცინა ღმერთმან და მისცნა იგინი მსახურებად ძალთა ცისათა, ვითარცა წერილ არს წიგნსა მას წინაწარმეტყუელთასა: ნუ საკლველებსა და მსხუერპლებსა შემოჰწირედით³ ჩემდა ორმოცსა წელსა უდაბნოსა მას შინა, სახლი ეგე ისრაელისაჲ?

43. და აღიღეთ თქუენ კარავი იგი მოლოქისი და ვარსკულავი იგი [202] ღმრთისა თქუენისა რემფაჲსი, კერპნი იგი, რომელნი ჰქმნენით თაყუანის-საცემელად მათა, და შიგჰაქუნთ თქუენ მიერ კერძო ბიბლიონისა.

44. კარავი იგი საწამებელი, რომელი იყო მამათა ჩუენთა თანა უდაბნოსა მას ზედა, ვითარცა იგი ბრძანებაჲ მოიღო მოსე ანგელოზისა მისგან, რომელი-იგი ეტყოდა მას საქმედ მისა მსგავსად სახისა მის, რომელი იხილა მან მთასა ზედა,

Q

~იგი მოსე არს იშლისათა]+ვლ ღმერთმან]+თქმნან

ესე]+იგი. რომელი-იგი] რი-
 ერისა] კრებულსა მას. მას
 შინა]---. რომელი-იგი] რი.
 მამათა მათ] და მამათა. რო-
 მელმან იგი შეიწყნარნა] და
 მოიხუნა. სიტყუანი]+იგი
 რომლისა] რომელთაჲ
 ჩუენთა] თქუენთა. განიშოვრნეს
 იგინი] განიშორეს. მართ-
 უკუნ იქცეს] მიიქცეს

ეტყოდეს]+მოსეს და
 ჩუენ]+ქუენით

უწყით] ვიციით თუ. ყოფილ
 არს] შეემთხუა
 აღჰმართეს...შინა] ქმნეს—
 იგი] მსს დღესა შა
 ქმნულითა] ქმნულსა. მათთადათა]
 მათთასა
 ~და მისცნა იგინი ღნ

მას]—. ნუ]—. საკლველებ-
 სა] საკრველებსა ნუ
 ორმოცსა წელსა...შინა]—. მას]
 —K. სახლი ეგე ისრაელისაჲ]
 სახლო იშლისაო.
 თქუენ] —

რომელნი] რლ

მათა]—

[138] ბაბილონისა] ბაბილონისა
 რომელი]—

მას]—

ბრძანებაჲ...ანგელოზისა მისგან]
 უბრძანა. მას] მოსეს
 სახისა] ხატისა. რომელი] რი-
 იგი. იხილა] ეხილვა
 მან მთასა ზედა]—

¹ განეშოვრნეს K. ² მიძღუოდინან DK. ³ შემოსწირვიდეთ D.

რომელმან-იგი | რომელმან G

37. ესე არს მოსე, რომელმან-იგი ჰრქუა ძეთა ისრაელისათა, ვითარმედ: წინაწარმეტყუელი აღვადგინოს¹ თქუენ უფალმან ღმერთმან თქუენმან ძმათაგან თქუენთა ვითარცა ესე მე, მისი ისმინეთ.

ვითარცა | ვითარ GHI

38. ესე არს, რომელი იყო კრებულსა მას თანა უდაბნოსა ზედა ანგელოზისა მის თანა, რომელი ეტყოდა მას მთასა სინასა და მამათა ჩუენთა, რომელმან შეიწყნარნა სიტყუანი იგი ცხორებისანი მოცემად ჩუენდა.

იგი | ესე G
ღამორჩილებად G

39. რომელთაჲ არა ინებეს დამორჩილებად მამათა მათ ჩუენთა², არამედ განიშორნეს და მიიქცეს გულთა მათითა ეგვპტედ.

ეტყოდეს | და ეტყოდეს G

40. ეტყოდეს აჰრონს: [ვ] მიქმნენ ჩუენ ღმერთნი, რომელნი წინა მიძლოდიან ჩუენ, რამეთუ მოსე ესე, რომელმან გამოიყვანნა ჩუენ ქუეყანით ეგვპტით, არა³ ვიცით, თუ რაჲ შეემთხვა მას.

41. და ქმნეს ვბოჲ მათ დღეთა შინა და შეწირეს მსხუერპლი⁴ კერპისა მის და იხარებდეს ქმნულსა გელთა მათთასა.

~ძალთა ცისათა მსახურებად F
წიგნსა]+მას G

42. მიაქცინა და მისცნა იგინი ღმერთმან მსახურებად ძალთა ცისათა, ვითარცა წერილ არს წიგნსა წინაღწარმეტყუელთასა: საკლელებსა ნუ და მსხუერპლებსა შესწირევდით ჩემდა უდაბნოსა ზედა ორმოც წელ, სახლო ისრაელისაო⁵?

43. და აღიღეთ კარავი იგი მოლოქისი და ვარსკულავი⁶ ღმრთისა თქუენისა რემფაჲსი, კერპნი იგი, რომელ ჰქმნენით თაყუანის საცემელად, და მიგვადნე თქუენ მიერ კერძო ბაბილოენსა.

ბაბილოენსა | ბაბილოენისა F

44. კარავი იგი საწამებელი იყო მამათა ჩუენთა თანა უდაბნოსა ზედა, ვითარცა-იგი უბრძანა, რომელი-იგი ეტყოდა მოსეს საქმედ მისა⁷ მსგავსად ხატისა მის, რომელი-იგი ეხილვა,

რომელი-იგი | რომელი HI

ეხილვა | ეხილვა მას GHI

¹ ავადგინოს F. ² ჩუენთა G. ³ არაჲ E. ⁴ მსხუერპლი G. ⁵ ისრაელისაო E. ⁶ ვარსკლავი I.

⁷ მისსა GHI.

ჯ

45. რომელიცა შემოიღეს შემდგომითი-შემდგომად მამათა ჩუენთა იესუს¹ თანა დაპყრობასა მას წარმართთასა², რომელნი-იგი მოსპნა ღმერთმან პირისაგან მამათა ჩუენთაჲსა ვიდრე დღეთა მათმდე დავითისთა,

46. რომელმან-იგი პოვა მადლი წინაშე ღმრთისა და ითხოა³ პოვნად საყოფელი ღმრთისა იაკობისი.

47. სოლომონმანცა რამე უშენა⁴ მას სახლი.

48. არამედ არა თუ მალალი იგი გელით ქმნულთა ტაძართა შინა დამკვდრებულ არს, ვითარცა თქუა წინაწარმეტყუელმან:

49. ცანი საყდარნი ჩემნი არიან და ქუეყანაჲ კუარცხბეგი⁵ ფერჯთა ჩემთაჲ. რაბამი სახლი მიშენოთ⁶ მე, თქუა უფალმან, ანუ რაჲ-მე აღგილი იყოს განსასუენებელისა მის ჩემისაჲ?

50. [v] ანუ არა გელმან ჩემმან შექმნა ესე ყოველი?

51. გულ-ფიცხელნო და ქედ-ფიცხელნო და წინა-დაუტუეთელნო, გულითა და სასმენელითა, თქუენ მარადის სულსა წმიდასა მკდომად წინა-ალუდგებით, ვითარცა მამანი თქუენნი, ვგრეცა თქუენ.

52. რომელნიმე წინაწარმეტყუელთაგანნი არა დევნეს მამათა თქუენთა? და მოწყუდნეს⁷, რომელნი-იგი წინამსწარ უთხრობდეს მოსლვასა მას წმიდისასა, რომლისათჳს აწ თქუენ შინა-განმცემელ და მკლველ იქმნენით⁸,

53. რომელთა მოიღეთ შჯული⁹ ბრძანებუ-საებრ ანგელოზთაჲსა და არა დაიმარხეთ.

54. ვითარცა ესმოდა ესე მათ, განსთქდებოდეს გულითა მათითა და იღრქუნდეს მის ზედა კბილთა მათთა.

55. ხოლო იგი სავსე იყო სარწმუნოებითა და სულითა წმიდითა, აღჰხედა ცად და იხილა დიდებად ღმრთისაჲ და იესუ, მდგომარს მარჯუენით ღმრთისა.

რ-ლცა-იგი შემოიღეს მამათა ჩ-ნ-თა შემდგომითი-შემდგომად ისჯს თანა დამკვდრებასა მას წარმართთასა, რ-ნი-იგი მოს-რნა. დღეთა მათმდე დღედ-მდე. დ თისსა რომელმან-იგი რ-ნ

მას|—

თქუა წინაწარმეტყუელმან
წ-წული იტყჳს
ჩემსაჲ|+არს. რაბამიქ-რი

მის|—

არა| არა-მე K

მკდომად| ანტაკრად
წინა-ალუდგებით| წინა-ალუდ-გით

მამათა|+მათ
რომელნი-იგი| რომელნი
წმიდისასა|+და მართლისასა.
აწ|—

ესე|— განსთქდებოდეს| განი-ხერხებოდეს

სარწმუნოებითა და|—
აღჰხედა| ახედნა

¹ ისჯ D, ისჯს K. ² წარმართთასა D. ³ ითხოვა DK. ⁴ უშენა D. ⁵ კუარცხბეგი D. ⁶ მი-შენოთ D. ⁷ მოწყუდნეს D, მოსწყუდნეს K. ⁸ ექმნენით K. ⁹ რჩული D.

ღ

45. რომელცა-იგი შემოიღეს მამათა ჩუენ-
თა შემდგომითი-შემდგომად იესუს თანა და-
მკვდრებასა მას წარმართთასა, რომელნი-იგი
მოსრნა ღმერთმან პირისაგან მამათა ჩუენთაჲ-
სა ვიდრე დღეთადმდე¹ დავითისთა,

46. [19] რომელმან პოა² მადლი წინაშე
ღმრთისა და ითხოა³ პოვნად საყოფელი
ღმრთისა იაკობისი.

47. ხოლო სოლომონცა უშენა მას სახლი.

48. არამედ არა თუ მალალი იგი ჯელით
ქმნულთა⁴ ტაძართა შინა დამკვდრებულ არს,
ვითარცა წინაწარმეტყუელი იტყჳს:

49. ცანი საყდარნი ჩემნი⁵ და ჭეყანაჲ კუა-
რცხლბერკი⁶ არს ფერჯთა ჩემთაჲ, ვითარი სახ-
ლი მიშენოთ მე, თქუა ღმერთმან, ანუ რაჲ-
მე აღგილი იყოს განსასუენებელისა⁷ ჩემისაჲ?

იესუს] ისოას *FGHI*

არს]—*FGI*

ღმერთმან] უფალმან *FGI*

50. ანუ არა ჯელმან ჩემმან შექმნა ესე ყო-
ველი?

51. ჭედ-ფიცხელნო და წინა-დაუცუეთელნო⁷
გულითა და სასმენელითა, თქუენ მარადის
სულსა წმიდასა ანტაკრად წინა-აღუდგებით,
ვითარცა მამანი თქუენნი, ეგრეცა⁸ თქუენ.

52. რომელნიმე წინაწარმეტყუელთაგანნი
არა დევნეს⁹ მამათა მათ თქუენთა¹⁰ და მო-
სწყდნეს, რომელნი წინამსწარ უთხოობდეს
მოსლვასა მას მართლისასა, რომლისა-იგი თქუ-
ენ აწ შინა-განმცემელ და მკლველ იქმნენით,

53. რომელთა მოიღეთ შჯული¹¹ ბრძანე-
ბისაებრ ანგელოზთაჲსა და არა დაიშარხეთ.

54. ხოლო მათ ვითარცა ესმოდა ესე, განი-
ხერხებოდეს გულითა მათითა და იღრჳენდეს
მის ზედა კბილთა მათთა.

55. ხოლო იგი საესე იყო სულითა წმიდი-
თა, ახედნა¹² ცად და იხილა დიდებაჲ ღმრთი-
საჲ და იესუ, მდგომარე მარჯუენით ღმრთისა.

მათ]—*G*

რომელნი] რომელნი-იგი *F*

~აწ თქუენ *FGI*

მოიღეთ] მიიღეთ *I*

¹ დღეთადმდე *FHI*. ² პოვა *FGHI*. ³ ითხოვა *GHI*. ⁴ ჯელით ქმნილთა *FG*. ⁵ კუარცხლბეკი *FGL*.

⁶ განსასუენებელისა *FG*. ⁷ წინადაუცუეთელნო *FG*. ⁸ ეგრეთცა *F*. ⁹ დევნესა *G*. ¹⁰ თქუენთა *G*.

¹¹ სჯული *FGL*. ¹² აღჳედნა *F*, აღხედნა *G*.

¹³ აქიდან აკლია *H*-ს (7,49—8,22).

ჯ

56. და თქუა: აჰა-ესერა ვხედავ მე ცათა განხუმულთა და ძესა კაცისასა, მდგომარესა მარჯუენით ღმრთისა.

57. ხოლო მათ ვმითა მალლითა ღალად-ყვეს¹ და ჭელნი ყურთა შეისხნეს და მოუჭ-დეს მას ზედა;

58. და განიყვანეს იგი გარეშე ქალაქსა [203] მას და ქეასა დაჰკრებდეს. და რომელნი-იგი მკლველნი იყვნეს, განიძარცუვიდეს სანო-სელსა მათსა და დასდებდეს ფერჯთა თანა ჰაბუკისა² ვისამე, რომელსა სახელი ერქუა საველე.

59. და ქვითა განსტუნიდეს სტეფანეს³. ხოლო იგი ღალადებდა და იტყოდა: უფალო, შეივედრე სული ჩემი.

60. და დაიდგნა მუჯლნი, ღალად-ყო და თქუა ვმითა დიდითა: უფალო, ნუ შეურაცხ ამათ ცოდვასა ამას. და ესე რაჲ თქუა, შეი-სლუნა.

8

1. საველე იყო თანა-ჯერისმჩინებელ მოკლ-ვისა მას მისსა.

იყო უკუე მათ დღეთა შინა დევნულე-ბად დიდი ეკლესიათა მათ ზედა, რომელნი იყვნეს იერუსალმსს. და ყოველნივე განიბნი-ნეს სოფლებსა მას ჰურიასტანისასა და სამა-რიადსასა, თუნიერ ხოლო მოციქულთა.

2. მივიდეს და აღიღეს სტეფანე კაცთა მოშიშთა ღმრთისათა, და ყვეს ტყეზად დიდი მას ზედა.

(15)

3. საველე ესე ფრიად მავნებელი იყო ეკლე-სიათა მიმართ, სახლებსა შევიდოდა და გა-მოითრევდა მამებსა და დედებსა და მისცემ-და საპყრობილედ.

4. მოციქულნი იგი მიმოდაჯდეს და ახა-რებდეს სიტყუასა [15] მას ცხოვრებისასა⁴.

¹ ღალატყვეს D. ² ჰაბუკისა DK. ³ სტეფანუს A. ⁴ ცხოვრებისასა D.

~მარჯუენით ღმრთისა მდგომარესა

ხოლო— მათ]+გ^ა ესმა ესე მოუჭდეს მას ზ^ა] ზ^ა მიუჭდეს

იგი— მას]— დაჰკრებდეს]+სტეფა-ნეს. და რომელნი იგი] ხ^რნი. [139] ვისამე] ვისთამე

ღალადებდა] ილოცვიდა. უფა-ლო]+ი^ვ ქ^ე და]— ღალად-ყო]— ~ვმითა დიდითა თ^ქა რაჲ] გ^ა. შეისლუნა] დაიძინა

საველე] ესე საველე. თანა-ჯერის-მჩინებელ] ჯერისმჩინებელ. მას]— უკუე]— ზ^ა] +ღ^რისათა რომელნი...იერუსალმს]—

მივიდეს და აღიღეს] და შემოსეს ~ღ^რის მოშიშთა მას] მის

გამოითრევდა] ითრევდა მიმოდაჯდეს] მიმოგუნეს

7

56. და თქუა: [v] აპა-ესერა ვხედავ ცათა განხუმულთა და ძესა კაცისასა, მარჯუენით ღმრთისა მდგომარესა.

57. ხოლო მათ ვმითა მალლითა დადად-ყვეს¹ და გელნი ყურთა შეისხნეს და მიჰმარ-თეს ერთბამად მის ზედა;

58. და განიყვანეს გარეშე ქალაქსა და ქვა-სა დაჰკრებდეს. და მკლველნი იგი დასდებ-დეს სამოსელსა მათსა ფერჯთა თანა ქაბუჯისა ვისთამე, რომელსა სახელი ერქუა სავლე.

სახელი]—1

59. და ქვასა დაჰკრებდეს სტეფანეს. ხო-ლო იგი ილოცვიდა და იტყოდა: უფალო იე-სუ ქრისტე, შეიგედრე სული ჩემი.

60. დაიდგნა მუკლნი და ვმითა დიდითა თქუა: უფალო, ნუ შეურაცხ ამათ ცოდვასა ამას. და ესე ვითარცა თქუა, დაიძინა.

დაიდგნა] და დაიდგნა FI

8

1. ხოლო სავლე იყო თანა-ჯერ მჩინებელ მო-კლვასა მისსა.

(9)

იყო მას დღესა შინა დევნულებად დიდი ეკლესიათა მათ ზედა, რომელნი იყვნეს იერუ-სალმს². და ყოველნივე განიბნინეს სოფლებ-სა მას ჰურიასტანისასა და სამარიადსასა, თვნი-ერ ხოლო მოციქულთა.

2. და შემოსეს სტეფანე კაცთა ღმრთის მოშიშთა და ყვეს ტყეზად დიდი მის ზედა.

3. ხოლო სავლე ფრიად მაგნებელ იყო ეკ-ლესიათა მიმართ, სახლებსა შევიდოდა და ითრევედა მამებსა და დედებსა და მისცემდა საპრობილედ.

4. და რომელნი-იგი მიმოდებნინეს, ვი-დოდეს და ახარებდეს სიტყუასა მას ცხორე-ბისასა.

¹ დადატყვეს F. ² იქლემს E.

C

შთავიდოდა. ერთსა] მას

 5. ფილიპე შთავიდა ქალაქსა ერთსა სამი-
 რიტელთასა და უქადაგებდა ქრისტესა.

მათ]+რომელთა ეტყოდა მათ

 6. ჰხედვიდა ერი იგი სიტყუათა მათ ერთ-
 ბამად სმენად მათა და ხილვად სასწაულებსა
 მას, რომელსა იქმოდა.

 არაწმიდაჲ] არაწმიდებისაჲ
 ლალადებდეს] ლალადებედ

 7. რამეთუ რომელთა თანა იყო სული არა-
 წმიდაჲ, ლალადებდეს ჳმითა მალლითა და გან-
 ვიდიან. მრავალნი განრლუეულნიცა და მკე-
 ლობელნი განიკურნებოდეს.

 8. და იყო სიხარული დიდი ქალაქსა მას
 შინა.

თავისა თვისისასა] თავსა თვისსა

 9. კაცი ვინნე იყო, რომელსა სახელი¹ ერ-
 ქუა სუმონ², წინაჲთვე იყო ქალაქსა მას ში-
 ნა, გრძნებდა³ და განაკურვებდა⁴ ნათესავსა
 მას სამარტელთასა, და იტყოდა თავისა თვ-
 სისასა, ვითარმედ; დიდ⁵ ვინმე არს,

დიდ] ძალ დიდ

 10. რომელსა ჰხედვიდეს⁶ ყოველნი, მცი-
 რითგან ვიდრე დიდადმდე,⁷ და იტყოდეს,
 ვითარმედ: ესე არს ძალი ღმრთისაჲ, რო-
 მელსა ჰრქვან დიდ.

 11. და ერჩიდეს მას, რამეთუ მრავლით ე-
 მითგან გრძნებითა განეკურენეს⁸ იგინი.

 12. და რაჲამს ჰრწმენა ფილიპსი⁹, სახა-
 რებაჲ სასუფეველისათჳს ღმრთისა და სახე-
 ლისათჳს იესუ ქრისტესისა, | ნათელ¹⁰-იღებდეს
 მიმანი და დედანი.

[140]

 13. და სუმონსცა¹¹ თუთ ჰრწმენავე [204] და
 ნათელ-ილო, და იყო შეკრძალულ და შეუდგა
 ფილიპეს. ვითარცა ჰხედვიდა¹² სასწაულებსა
 მას და დიდ-დიდსა ძალსა, რომელ-იგი¹³ იქ-
 მნებოდა, და დაუკურდებოდა.

მას]—

და]—

 14. ესმა რაჲ უკუე მოციქულოა, რომელნი
 იყვნეს იერუსალმს¹⁴, რამეთუ შეიწყნარეს სა-
 მარიას სიტყუაჲ იგი ღმრთისაჲ, მიავლინნეს
 მათა პეტრე და იოვანე,

იგი]—K

 15. რომელნი-იგი ვითარცა მივიდეს, ლოც-
 ვა ყვეს მათთვის, რადთამცა მოვიდა მათ ზედა
 სული წმიდაჲ.

¹ სახელსა K. ² ერქვა სიმონ D. ³ ჰგრძნებდა D. ⁴ განაკურვებდა D. ⁵ დიდი D. ⁶ ხედვიდეს D. ⁷ დიდადმდე K. ⁸ განეკურენეს D. ⁹ ფილიპესი D. ¹⁰ ნათელსა K. ¹¹ სიმონსცა D. ¹² ხედ-
 ვიდა D. ¹³ რომელი-იგი D. ¹⁴ იერუსალმს D.

ჟ.

5. [20] ფილიპე შთავიდა ქალაქსა მას სამარიტელთასა და უქადაგებდა მათ ქრისტესა.

6. და ერჩიდა ერი იგი სიტყუათა მათ ფილიპესთა ერთბამად სმენად მათდა და ხილვად სასწაულებსა მას, რომელსა იქმოდა.

7. რამეთუ მრავალთა რომელთა თანა იყო სულეები არაწმიდები, ღალატებედ ვმითა მალღითა და განვიდიან. და მრავალნი განრღუეულნი¹ და მკელობელნი განიკურნებოდეს.

8. და იყო სიხარული დიდი ქალაქსა მას შინა.

(10)

9. კაცი ვინმე იყო, რომელსა სახელი ერქუა სიმონ, წინაძთვე იყო ქალაქსა მას შინა, ჰგრძნებდა და განაკურვებდა ნათესავსა მას სამარიტელთასა.

ღალატებედ] ღალატებდე ს G

10. რომელსა ხედვიდეს² ყოველნი, მცირითგან ვიდრე დიდამდე, და იტყოდეს, ვითარმედ: ესე არს ძალი ღმრთისაჲ დიდი.

11. ხოლო ერჩიდეს მას, რამეთუ მრავლით შამითგან გრძნებითა განეკურვნეს იგინი.

12. და რაჟამს ჰრწმენა ფილიპესი, სახარებაჲ სასუფეველისათჳს ღმრთისა და სახელისათჳს იესუ ქრისტესისა, ნათელს-იღებდეს³ მამანი და დედანი.

13. და სიმონსცა თუთ ჰრწმენაჲ და ნათელს-ილო⁴, და იყო დადგრომილ ფილიპეს თანა. და ჰხედვიდა⁵ სასწაულებსა და ძალთა დიდთა, რომელნი-იგი იქმნებოდეს, და დაუკრდებოდა.

14. [V] ესმა რაჲ უკუჲ⁶ მოციქულთა, რომელნი იყვნეს იერუსალიმს⁷, რამეთუ შეიწყნარეს სამარიას სიტყუაჲ ღმრთისაჲ, მიავლინნეს მათ და პეტრე და იოვანე,

15. რომელნი-იგი ვითარცა მივიდეს, ლოცვა ყვეს მათთჳს, რაჲთა მიიღონ სული წმიდაჲ.

თუჲ]—G

რომელნი-იგი] რომელნი I

მივიდეს] მოვიდეს FI

¹ განრღუეულნი FG. ² ჰხედვიდეს FG. ³ ნათელ-იღებდეს FI. ⁴ ნათელ-ილო EFGI, ⁵ ხედვიდა FHI. ⁶ უკუჲ FGI. ⁷ იერუსალიმს E.

C

16. რამეთუ მუნამდე არა იყო არცა ერთ-სა მათგანსა ზედა მოწვეულ სული წმიდად, გარნა ბანილ ზოლო იყვნეს სახელითა უფლისა იესუ ქრისტესითა.

17. მაშინ დასდებდეს ჯელსა მათსა და მოვილოდა მათ ზედა სული წმიდად.

18. ვითარცა იხილა სჯომონ¹, რამეთუ ჯელის დადებითა მოციქულთათა შოეცემის სული წმიდად, მიუპყრა მათ ფასი,

19. და ჰრქუა: მომეცით მეცა ჯელ-მწიფე-ბად ესე, რადთა, რომელსა დავსდვა ჯელი, მიილოს სული წმიდად. ჰრქუა მას პეტრე:

20. ვეცხლი ეგე შენი შენდავე იყავნ წარსაწყმედელად, რამეთუ ნიჰსა მას ღმრთისასა ჰგონებ შენ ფასითა მოპოვნებად.

21. არა გიც შენ ნაწილ². არცა სამკვდრებელ³ სიტყუასა მას შინა, [v] რამეთუ გული შენი არა არს წრფელ წინაშე ღმრთისა.

22. შეინანე შენ აწ უკეთურებისაგან შენისა და ვევდრე უფალსა მი-ხოლო თუ-გეტევენენ უკეთურებანი ეგე ზრახვითა გულისა შენისათანი,

23. რამეთუ სიმწარესა ნავლისასა თანა შეკრულ ცოდვისა გხვდავ შენ, ვითარმედ ხარ.

24. მიუგო სჯომონ⁴ და ჰრქუა: ილოცეთ თქუენ ჩემთვის უფლისა მიმართ, რადთა არა მოვიდეს ჩემ ზედა, რად იგი თქუენ სთქუთ⁵.

25. მათ მიმოდააწვეს წამებად იგი სიტყუსა მის და იტყოდეს სიტყუასა მას უფლისასა, და მოიქცეს იერუსალმად⁶ და მრავალსა სხუასა დაბნებსა და ქალაქებსა სამარტელთასა ახარებდეს.

(16)

26. ანგელოზი უფლისად ეტყოდა ფილიპეს და ჰრქუა: აღდეგ შენ და მიედ სამხრით კერძო გზასა მას, რომელი შთააც იერუსალმით⁷ გაზად⁸. ესე არს უდაბნოდ⁹.

27. აღდვა მეყსეულად ფილიპე და წარვიდა. და აპა-ესერა ჰინდომ | ერთი საქურისი,

~მათგანსა არცა ერთსა ზ^ა

ხოლო|--K

იესუ ქრისტესითა| იჯ^ასითა

ჯელის| ჯელისა
დადებითა|+მით

მიილოს| მიილოდის

შენდავე| შენ თანავე. წარსაწყმე-
დელად|+შენდა.
შენ|--

მას| ამას

მი-ხოლო თუ-გეტევენენ|+შენ

სიმწარედ ნავლისადა DK

მიმოდააწვეს| მიმოდააწვესს

სხუასა| სხუასაცა

~და მივედ შენ
რომელი| რ^ა-იგი. შთააც|
შთავალს. უდაბნოდ

[141]

¹ სიმონ D. ² ნაწილი D. ³ სამკვდრებელი D. ⁴ სიმონ D. ⁵ სთქუთ D. ⁶ ი^ალმად D. ⁷ ი^ალმით D. ⁸ გაზად A (პირველი ა აწერია ზემოდან). ⁹ უდაბნო K.

ღ

ფ

16. რამეთუ მუნამდე არა იყო არცა ერთ-სა მათგანსა ზედა მოწვევულ სული წმიდაჲ, გარნა ბანილ ხოლო იყვნეს სახელითა უფლისა იესუმსითა.

არცა]—F

17. მაშინ დაიხსმიდეს ჯელთა მათ ზედა, და მიაქუნდა სული წმიდაჲ.

(11)

18. ვითარცა იხილა სიმონ, რამეთუ ჯელთ-დასხმითა მით მოციქულთათა მოვეცემის სული წმიდაჲ, მიუპყრა მათ ფასი

მით]—I. მიეცემის I

19. და ჰრქუა: მომეცით მეცა ჯელწმიფებაჲ ესე, რაჲთა, რომელსაცა დავასხნე ჯელნი, მი-აქუნდეს სული წმიდაჲ. ჰრქუა მას პეტრე:

20. ევცხლი ვგე შენი შენთანავე იყავნ წარსაწყმედელად შენდა, რამეთუ ნიქსა მას ღმრთისასა ჰგონებ ფასითა მოპოვნებად.

21. არა გიც შენ ნაწილი, არცა სამკვლრე-ბელი სიტყუასა ამას შინა, რამეთუ გოლი შე-ნი არა არს წრფელ წინაზე ღმრთისა.

22. შეინანე უაჟე¹ უკეთურებისა ამისგან შენისა და ევედრე უფალსა მი-ხოლო თუ-გე-ტეოს შენ უშჯულოებაჲ² ეგე გულისა შენისაჲ,

მი-ხოლო თუ-გეტეოს F
[17*]

23. რამეთუ სიმწარედ ნავ[21]ლისა და თა-ნა შეკრულ ცოდვისა გხედავ შენ, რამეთუ ხარ-

შეკრულ] შეკრულად G

24. მიუგო სიმონ და ჰრქუა: ილოცეთ თქუ-ენ ჩემოვს უფლისა მიმართ, რაჲთა არა მოვი-დეს ჩემ ზედა, რომელი-იგი თქუნ სთქუთ.

რ-ლი-იგი] რაჲ-იგი FGHI
~სთქუთ თქუნ G

25. ხოლო მათ მიმოდამწესეს წამებაჲ იგი სიტყუსაჲ³ მის და იტყოდეს სიტყუასა მას უფ-ლისასა, და მოიქცეს იერუსალმდ⁴ და მრავალსა დაბნებსა სამართელთასა ახარებდეს.

26. ანგელოზი უფლისაჲ ეტყოდა ფილიპეს და ჰრქუა: აღდეგ და მივედ⁵ შენ სამხრით კერძო, გზასა მას, რომელი შთავალს იერუსა-ლმით⁶ გაზად⁷. ესე არს უდაბნოდ.

27. და აღდგა და წარვიდა.

(12)

და აჰა ესერა კაცი ჰინდოდ საკურსი ძლიერი კანდაკესი

კანდაკესი] კანდაკისი HI

¹ უაჟე FGL. ² უსჯულოებაჲ FGL. ³ სიტყ-ა E. ⁴ იმ-ლემდ E. ⁵ მიედ G. ⁶ იმ-ლემით E. ⁷ და-ზად HI.

* აქედან ისევ მოიპოვება H-ის ტექსტი.

ლ

ძლიერი კანდაქსი დედოფლისა¹ მის ჰინდო-ეთისაჲ, რომელი იყო ყოველსა ზედა ფასსა მისსა, რომელ-იგი მისრულ იყო თაყუანის-ცემად იერუსალმად².

28. და მოქცეულ იყო და ჯდა იგი ეტლთა მისთა ზედა და იკითხვიდა იგი [205] ესაია წინაწარმეტყუელსა.

29. ჰრქუა სულმან წმიდამან ფილიპეს: მიედ³ და შეეახლე შენ ეტლთა იმათ.

30. და მივიდა ფილიპე და იწყო სმენად, ვითარ-იგი იკითხვიდა ესაია⁴ წინაწარმეტყუელსა; იწყო მისა კითხვად და ჰრქუა: უწყებეა ეგე, რასა იკითხავ?

31. ხოლო მან მიუგო და ჰრქუა: და ვითარ-მე მიძლოს უწყებად, არა თუ ვინ იყოს წინამძღუარ ჩემდა? და ჰლოცვიდა იგი ფილიპეს, რადთამცა აღცდა იგი და დაჯდა მის თანა ეტლთა მათ.

32. ხოლო თავი საკითხავისაჲ მის, რომელსა იკითხვიდა, იყო ესე: ვითარცა ცხოვარი კლვად მიეცა და ვითარცა ტარიგი წინაშე მრისუველისა უცმობელად დგა, ესრეთ⁵ არა აღდგებს პირსა თუსსა.

33. სიმდაბლითა მისითა სამართალნი მისნი მიეხუნეს, და თესლ-ტომი მისი ვინ უძლოს მითხრობად, რამეთუ აღდგებულ⁶ არს ქუეყანისაგან ცხოვრებაჲ⁷ მისი.

34. მიუგო საჭურისმან მან ფილიპეს და ჰრქუა: გვედრებნი შენ, ვისთჲს იტყჳს წინაწარმეტყუელი, თავისა თუსისათჲს იტყჳსა, ანუ სხჳსა ვისთჲსმე?

35. აღალო პირი თჳსი ფილიპე და იწყო [v] წიგნთა მათგან ხარებად მისა იესუჲსთჳს.

36. ვითარცა მი-ოდენ-ვიდოდეს მგზავრ, მოვიდეს წყალსა ერთსა ზედა და თქუა საჭურისმან მან: აჰა-ესერა წყალი, ამიერითგან რაჲ ყენება არს ჩემდა ნათლის-ღებისა?⁸

კანდაქსი| კანდაკე
 ფასსა| საფასესა
 რლ-იგი| რ-იგი

~ზედა მისთა. იგი ესაია წინა-
 წარმეტყუელსა| წიგნსა ესაია
 წწყლისასა

~ვითარ იკითხვიდა იგი

~რასა-ეგე
 ხოლო| და. და ვითარ-მე| ვითარ-
 ვინ| ვინმე

~ეტლთა მათ მის თანა

ხოლო| და
 ~ესე იყო
 მიეცა| მიიგუარა

თუსსა| მისსა

ვინ| ვინმე. უძლოს| შეუძ-
 ლოს

~და ჰრქუა ფილიპეს
 იტყჳსა|—
 სხჳსა ვისთჲსმე| სხჳსათჳს

წიგნთა მათგან| წიგნთაგან. ხა-
 რებად| თხრობად
 მი-ოდენ-ვიდოდეს.

მოვიდეს|—
 ~მან საჭურისმან

¹ დედოფლისა DK. ² იშმდ D. ³ მივედ D. ⁴ ესაია D. ⁵ ესრეთ DK. ⁶ აღდგებულ D. ⁷ ცხო-
 რება D. ⁸ ნათლის-ღებისა D.

ღ

დედოფლისა მის ჰინდოეთისაჲ, რომელი იყო ყოველსა ზედა საფასესა მისსა, რომელი-იგი მოსრულ იყო თაყუანის-ცემად იერუსალმდ¹,

28. და მოქცეულ იყო და ჯდა იგი ეტლთა ზედა მისთა და იკითხვიდა წიგნსა ესაია წინაწარმეტყუელისასა.

29. ჰრქვა სულმან წმიდამან ფილიბეს: მივედ² და შეეახლე შენ ეტლთა იმათ.

30. და შივიდა ფილიბე და ისმენდა მისსა, ვითარ-იგი იკითხვიდა ესაჲ³ წინაწარმეტყუელსა; და ჰრქვა: უწყი-მეა, რასა-ეგვი იკითხავ?

31. ხოლო მან ჰრქვა: და ვითარ-მე ნეძლოს უწყებად, არა თუ [ვ] ვინმე იყოს წინამძღუარ ჩემდა? და ჰლოცვიდა ფილიბეს აღსლვად და დაჯდომად მის თანა.

32. ხოლო თავი საკითხავისაჲ მის, რომელსა იკითხვიდა, იყო ესე: ვითარცა ცხოვარი კლვად მიიგუარა და ვითარცა ტარიგი წინაშე მრისუველისა უგმობელად, ესრეთ არა აღადებს პირსა თქსა.

33. სიმდაბლითა თქსითა საშჯელი⁴ მისი მიეღო. ხოლო თესლ-ტომი მისი ვინ-მე მიუთხრას, რამეთუ აღებულ არს ქუეყანით ცხორებაჲ მისი.

34. მიუგო საჭურისმან მან და ჰრქვა ფილიბეს: გვედრები შენ, ვისთჲ იტყჲს წინაწარმეტყუელი ამას, თავისა თქსისათჲს, ანუ სხჲსა ვისთჲსმე?

35. აღაღო პირი თქსი ფილიბე და იწყო თხრობად მისა⁵ და ხარებად წიგნთაგან იესუს-თჲს.

36. და ვითარცა მი-ოდენ-ვიდოდეს მგზავრ, მოვიდეს წყალსა ერთსა ზედა და ჰრქვა საჭურისმან მან: აჲ წყალი, რაჲღა ყენება⁶ არს ჩემდა ნათლის-ღებად?

დაჯდომად] ჯდომად F

თქსითა] მისითა FGHI

მან]—G

¹ იწლებდ E. ² მიედ G. ³ ესაია EL. ⁴ სასჯელი FGHI. ⁵ მისა GHI. ⁶ ყენებაჲ FG.

C

37. ჰრქუა მას ფილიპე: გრწამს თუ ყოვლი-
თა გულითა, ჯერ-არს. მიუგო და ჰრქუა მას:
მრწამს ძმ ლმრთისაჲ იესუ ქრისტე¹.

გულითა]+შითა

38. და უბრძანა დადგინებად ეტლთაჲ მათ.
და შთაჯდეს ორნივე წყალსა მას, ფილიპე და
საქურისი იგი, და მოსცა მას ნათელი.

39. და ვითარცა აღმოჲდეს მიერ წყლით,
სული წმიდაჲ მოვიდა საქურისსა მას ზედა:
და ანგელოზმან უფლისამან წარიტაცა ფილი-
პე², და მერმე არღარა იხილა იგი საქურის-
მან მან, და მივიდოდა გზასა თჳსსა სიხარუ-
ლით.

მიერ]—

~მან საქურისმან

40. და ფილიპე იპოვა ახოტმთ³ |კერძო,
მუნ იქცეოდა და ახარებდა ყოველსა მას ქა-
ლაქებსა ვიდრე მოსლვადმდე⁴ მისა კესარიად.

[142]

ყოველსა მას ქალაქებსა| ქალა-
ქებსა ყლ⁵სა

9 (17)

1. ხოლო სავლე უფროჲს განრისხნებოდა
და სავსე იყო გულ⁶ის წყრომითა მოწაფეთა⁷
მათ ზედა უფლისათა, მოუ[206]ჭდა მღვდელთ
მოდღუარსა მას

ხოლო] და D

მოწაფეთა მათ ზედა] მოწაფე-
თათჳს C

2. და ითხოვა⁸ მისგან წიგნები დამასკედ⁹
სხუათა მიმართ კრებულთა, რადთა მივიდეს
და, თუ ვინმე პოვნეს ამის მოძღურებისა გზა-
სა, მამები ანუ დედები, კრულნი მოიყვანნეს
იერუსალმდ¹⁰.

~სხუათა კრებულთა მიმართ C.
მივიდეს]—C. და თუ] უკუე-
თუ C. გზასა]+მავალნი C.
ანუ] გინა C.

3. მი-ოდენ-ვიდოდა იგი და, ვითარცა მიე-
ახლა დამასკესა¹¹, მეყსეულად გარემო მისა
იყო მბრწყინვალეზად¹² ნათლისაჲ ცით გამო.

მი-ოდენ-ვიდიდა]—C, და მი-
ოდენ-ვიდოდა D. და]—D.
და ვითარ მიეხო იგი დამას-
კედ C. გარემო] ზეგარდა-
მო D. [ცით გამო] ზეცით D

4. და იგი დაცვა ქუეყანასა ზედა და ესმა
გმად, რომელმან ჰრქუა მას: სავლე, სავლე,
რადსათჳს მდევნი მე? ფიცხელ არს შენდა
წიხნად დგხსა.

სავლე, სავლე] საულ, საულ D,
სავლე C. რადსათჳს] რადსა CD

¹ ქრისტე A. ² ფილიპე A. ³ ახოტით D. ⁴ მოსლვადმდე K. ⁵ მოწაფეთა D. ⁶ ითხო A.

⁷ დამასკოდ D. ⁸ იმ⁸დ D. ⁹ დამასკოსა D. ¹⁰ ბრწყინვალეზად D.

* აქედან იწყება C-ს ერთი ნაწყვეტი (9,1—10,9).

ღ.

8

37. ჰრქუა მას ფილიპე: გრწამს თუ ყოვლითა გულითა შენითა, ჯერ-არს. მიუგო და ჰრქუა მას: მრწამს, რამეთუ ძე¹ ღმრთისაჲ არს იესუ ქრისტე.

18]

38. და უბრძანა დადგინებაჲ ეტლთაჲ მათ. და შთაჲდეს ორნივე წყალსა, ფილიპე და საქურისი იგი, და ნათელ-სცა მას.

შთაჲდეს] შთავიდეს G

39. და ვითარცა [22] აღმოჲდეს წყლით, სული წმიდაჲ მოვიდა საქურისსა მას ზედა; და სულმან უფლისამან წარიტაცა ფილიპე, და მერმე არღარა იხილა იგი საქურისმან მან, და ვიდოდა გზასა თჳსსა სიხარულით.

40. და ფილიპე იპოა² აზოტით კერძო, მიმოვიდოდა და ახარებდა ყოველსა მას ქალაქებსა ვიდრე მოსლვადმდე მისა³ კესარიად.

9 (13)

1. ხოლო საველე უფროჲსად განრისხნებოდა და სავესე იყო გულის წყრომიითა და კლვიითა მოწაფეთა⁴ მათ ზედა უფლისათა, მოუჲდა მღღელთ მოძღუარსა მას

უფროჲსად] უფროჲს FI

2. და ითხოა⁵ მისგან წიგნები დამასკოდ სხუათა მიმართ კრებულთა, რათა მივიდეს და, თუ ვინმე პოენეს ამის მოძღურებისა გზასა, მამები ანუ დედები, კრულნი მოიყვანნეს იერუსალემდ⁶.

იერუსალემდ] იშლმს HI

3. და მი-ოდენ რაჲ-ვიდოდა იგი და მიეახლნეს დამასკესა, მეყსეულად იყო გარემოჲს⁷ მისსა ბრწყინვალებაჲ ნათლისაჲ ზეცით გარდამო.

მიეახლნეს] მიეახლა FI
ნათლასაჲ]—HI

4. და იგი დაეცა ქუეყანასა ზედა და ესმა ჯმად, რომელმან ჰრქუა მას: საულ, საულ, რაჲსა მდეგნი მე? ფიცხელ არს შენდა წიხნად დეზისაჲ.

¹ ძმ I. ² იპოვა FI. ³ მისსა GHI. ⁴ მწუფთა F. ⁵ ითხოვა FGHI. ⁶ იშლმდ F. ⁷ გარემო G.

C

5. მან მიუგო და ჰრქუა: შენ ვინ ხარ, უფალო? ჰრქუა მას: მე ვარ იესუ, რომელსა შენ მღევნი.

6. არამედ აღდგე შენ და შეეღ¹ ქალაქად, და მუნ გეთხრას შენ, რად-იგი ღირდეს შენ-და საქმედ.

7. და კაცი იგი, რომელ იყვნეს მის თანა, დგეს დაკრვებულნი, სმენად ესმოდა ვმად იგი, ხოლო ხედვიდეს² ვერვის,

8. აღდგა სავლე ქუეყანისა მისგან, თუალნი ზე ეხილნეს და ჰხედვიდა³ არარას. უპყრეს კელი მისთანათა მათ და შეიყვანეს დამასკედ⁴.

9. [V] და წარვდეს სამნი დღენი, და არარას ჰხედვიდა⁵, არცა ჭამდა, არცა სუმიდა რას.

10. მუნ იყო კაცი ერთი მოწაფეთაგანი, რომელსა სახელი ერქუა ანანია. ჰრქუა მას უფალ-მან ჩუენებით: ანანია! და მან ჰრქუა: აქა, უფალო.

11. ჰრქუა მას უფალმან: აღდგე შენ ადრე და მიედ⁶ მიერ კერძო, რომელსა ჰრქვან უბანი მართალი, და მოიძიო შენ მუნ⁷ ტაძართა მათ იუდაისტთა სავლე, სახელი ჰრქვან⁸, ტარსელი, რამეთუ აპა-ეგერა ილოცავს მუნ.

12. და იხილა მან ჩუენებით კაცი ერთი სახელით ანანია; შევიდა და დაასხნა⁹ ველნი თუსნი მას ზედა, რადთა აღიხილნეს.

13. მიუგო ანანია და ჰრქუა: უფალო, მას-მის მრავალთაგან მის კაცისათუს, ვითარმედ მრავალნი ძვრნი შეაჩუენნა წმიდათა შენთა იერუსალმს¹⁰ შინა,

14. და აქაცა ამისთსვე მოსრულ არს და ველმწიფებად მოულებიეს მდღელთ მოძღუარ-თაგან პურობილებისა¹¹ წარყვანებად ყოველ-თათუს, რომელნი ჰხადიან¹² სახელსა შენსა.

15. ჰრქუა მას უფალმან: მიედ¹³ შენ, რამეთუ მე ქური რჩეული მიპოვნიეს იგი,

შენ]—D. შეედ] მივედ C

გეთხრას] გეთხრნეს D

საკმე C

რომელ] რომელნი D

სმენად] სმენით D

იგი]—D. ვერვის] ვერარას, ვე-
რას C

ქუეყანისა მისგან] ქუეყანისაგან
D; ზე]—CD. არარას] ვე-
რარას D

და ვითარ სამნი დღენი წარვდეს,
და არას ხედვიდა და არცა
ჭამდა რას და არცა სუმიდა C
მუნ იყო] და იყო მუნ D, და მუნ
იყო C. მოწაფეთაგანი] მო-
წაფეთა მათგანი CD. სახე-
ლი]—C. ჰრქუა] თქუა A

მიედ]+შენ C

და]—C. მოიძიო] მოიძიე
მათ]+შინა C. სავლე, სახელი
ჰრქვან] რომელსა სახელი
ჰრქვან სავლე C. სახელით D.
აპა-ეგერა] აპა იგი C

ერთი]—C

თუსნი]—D

მრავალთაგან]—C

ამისთსვე] მისთს CD

წარყვანებად]—C. ყლთა D

¹ შეეღ D. ² ჰხედვიდეს C. ³ ხედვიდა CD. ⁴ დამასკედ D. ⁵ მივედ DC. ⁶ მუნ]—K. ⁷ ჰქვან D. ⁸ დასხნა C. ⁹ იწლმს D. ¹⁰ პურობილებისა C. ¹¹ ხადიან D.

1.

8

5. მან მიუგო და ჰრქუა: შენ ვინ ხარ, უფალო? ჰრქუა მას: მე ვარ იესუ, რომელსა [v] შენ მღენი.

6. არამედ აღდეგ და შევედ¹ ქალაქად, და მუნ გეთხრას შენ, რად-იგი ღირდეს შენდა საქმედ.

7. და კაცი იგი, რომელნი იყვნეს მის თანა, დგეს დაკრებულნი. სმენით ესმოდა ვმად იგი, ხოლო ხედვიდეს² ვერაირს.

8. აღდგა სავლე ქუეყანით³, თუალნი ეხილვნეს და ხედვიდა ვერაირს. უპურეს გელი მისთანათა მათ და შეიყვანეს დამასკოდ.

9. და წარდგეს სამნი დღენი, და არაირს ხედვიდა და არცა კამა და არცა სუა.

10. ხოლო იყო ვინმე მოწაფე⁴ დამასკეს⁵ შინა, სახელით ანანია. და ჰრქუა მას უფალმან ჩუენებით: ანანია! და მან ჰრქუა: აქა ვარ, უფალო.

11. ჰრქუა მას უფალმან: აღდეგ შენ ადრე და მივედ⁶ უბანსა მას, რომელსა ჰრქვან მართალი, და მოიძიე ტადართა მათ იუდაისტთა სავლე სახელით, ტარსიელი, რამეთუ აჰა-ეგერა ილოცავს შენ.

12. და იხილა მან ჩუენებით კაცი სახელით ანანია, რომელი შევიდა და დაასხნა⁷ გელნი მას ზედა, რადთა აღიზილნეს.

13. მიუგო ანანია და ჰრქუა: უფალო, მას მიეს მრავალთაგან მის კაცისათჳს, რაოდენი⁸ ძკრი შეაჩუენა⁹ წმიდათა შენთა იერუსალმს¹⁰ შინა,

14. და აქაცა მოუღებდეს გელმწიფებად მღღელთ მოძღუართაგან შეკრვად ყოველთა, რომელნი ხადიან¹¹ სახელსა შენსა.

15. ჰრქუა მას უფალმან: მივედ¹² შენ, რამეთუ მე კურთ რჩეული [23] მიპოენიეს იგი,

შენ]—HI

მისთანათა] მის თანა E

და არცა კამა] არცა კამა F
და არცა სუა] არცა სუა HI

ჰრქუა] თქუა FGH

[19]

და]—F. ~მას ზედა გელნი H

მე]—HI

¹ შეედ G. ² ჰხედვიდეს F ³ ქუეყანით H. ⁴ მოწაფე F. ⁵ დამასკოს FHI. ⁶ მიედ G. ⁷ დასხნა E. ⁸ რადდენი HI. ⁹ შეაჩუენა GHI. ¹⁰ იერუსალმს E. ¹¹ ჰხადიან F. ¹² მიედ G

2

[207] რაჲთა ზე აქუნდეს სახელი ჩემი წინაშე ყოველთა წარმართთა¹, და მეფეთა და მთავართა; ძეთა ისრაელისათა.

16. და მე უზრუნო მას, რაოდენი-რაჲ² ღირდეს ვნებაჲ თავს ღებად სახელისა ჩემისათვის.

17. აღდგა მუნჭუესვე³ და წარმოვიდა ანანია, მოვიდა და შევიდა ტაძართა მათ, დაასხნა მას ზედა ველნი მისნი და ჰრქუა მას: საელე ძმაო, უფალმან მომავლინა მე შენდა, იესუ, რომელ-იგი გეჩუენა შენ გზასა მას, რომელსა მოხვდოდე⁴, რაჲთა აღიბილნე თუალნი შენი და აღივსო შენ სულითა წმიდითა.

18. და მყის გარდამოვარდეს⁵ თუალთაგან მისთა ვითარცა ნაჭურთენი⁶ რაჲმე, და იწყო ხედვად და აღდგა და ნათელ-ილო,

19. მიიღო საზრდელი და განძლიერდა. და იყო მუნ მოწაფეთა მათ თანა დამასკედ⁷ დღე რაოდენმე⁸.

20. და იწყო მუნჭუესვე⁹ შესაკრებელთა მათ ჯაღებად და სიტყუად, ვითარმედ: ესე არს იესუ ქრისტე¹⁰ ძმ ღმრთისაჲ.

21. და დაუჯრდებოდა ყოველთა რომელთა ესმოდა და იტყოდეს: არა ესე არსა, რომელ-იგი¹¹ მოსრვიდა იერუსალმს¹² შინა, რომელნი ჰხადოდეს¹³ სახელსა იესუსსა?¹⁴ [v] და აქაცა მის ჯერისათვისვე მოსრულ იყო, რაჲთა, რაოდენნი¹⁵ პოვნეს¹⁶ ამის გზისა მავალნი, კრულნი მიიყვანნეს იერუსალმდ¹⁷ მღღელთ მოძღუართა მათ.

22. ხოლო სავლე უფროსს განძლიერდებოდა და შეჰკრებდა¹⁸ ყოველთა მათ ჰურიათა, რომელნი მყოფ იყვნეს დამასკეს¹⁹ შინა, გულისხმა-უყოფდა²⁰ და აუწყებდა, რამეთუ ესე არს ქრისტე²¹.

სახელი] სახლი C

და მეფეთა] მეფეთა D

ძეთა]—შორის C [143]

რავედნი ღირდეს მისა ვნებად

CD; თავს-ღებად]—CD. სა-

ხელისა ჩემისათვის]—D

წარვიდა CD. ~მუნჭუესვე

ანანია და წარვიდა C. მო-

ვიდა—D, და მივიდა C. და-

ასხნა] და დაასხნა D. და და-

სხნა C. მისნი]—C. მას]—D.

საელე] საულ D. რომელ-იგი¹

რ'ლი D. მოხვდოდე]+შენ C

შენ]—C

მიიღო] და მიიღო D, და მიი-

ღო C. მათ თანა] თანა C.

~დღე რაოდენმე დამასკეს შინა C

ქრისტე]—D

და]—CD. ყოველთა რომელთა

ესმოდა]—C. რომელ-იგი]

რომელი C. მოსრვიდა] მუს-

ვრიდა C. სახელსა]+მას C.

მის ჯერისათვისვე] მისთვის D.

ჯერისათვისვე] ჯერისათვის C.

იერუსალმდ]იერუსალმს C.

მათ]+წინაშე C. მათ] თა-

ნა D.

¹ წარმართა CD. ² რავედნი რაჲ C. ³ მუნჭუესვე C. ⁴ მოხვდოდე D. ⁵ გარდამოვარდეს C. ⁶ ნაჭურთენი K, ნაჭურცენი D. ⁷ დამასკეს K, დამასკოს D. ⁸ რავედენმე D. ⁹ მუნჭუესვე C. ¹⁰ ქრისტე A. ¹¹ რომელ-იგი] რ'ი-იგი D. ¹² ი'მს D. ¹³ ხადოდეს CD. ¹⁴ იესუსსა C. ¹⁵ რავედენნი D. ¹⁶ პოვნეს DK. ¹⁷ ი'მდ D. ¹⁸ შეკრებდა C. ¹⁹ დამასკოს D. ²⁰ გულისხმა-უყოფდა D. ²¹ ქრისტე A.

ღ

შ

რადთა ზე¹ აქუნდეს სახელი ჩემი წინაშე ყოველთა წარმართთა, და მეფეთა და მთავართა, ძეთა ისრაელისათა.

16. და მე უჩუენო მას რაოდენი² ღირდეს მისა³ ენებად სახელისა ჩემისათჳს.

~სახელისათჳს ჩემისა] HI

17. აღდგა ანანია და წარვიდა და შევიდა ტაძართა მათ და დაასხნა მის ზედა კელნი მისნი და ჰრქუა: საულ ძმაო, უფალმან მომავლინა მე, იესუ, რომელი გეჩუენა შენ გზასა მას, რომელსა მოხვდოდე, რადთა აღიხილნე თუალნი შენნი და აღივსო სულითა წმიდითა.

მისნი]—F

მოხვდოდე] მიხვდოდე HI

18. და მყის გარდამოვარდეს⁴ თუალთაგან მისთა ვითარცა ნაქურცენნი და მეყსეულად აღიხილნა და აღდგა და ნათელ-ილო.

19. და მოილო საზრდელი და განძლიერდა. და იყო მუნ მოწაფეთა მათ თანა დამასკოს დღე რაოდენმე⁵:

20. და მეყსეულად შესაკრებელთა შინა ქადაგებდა ქრისტესა, ვითარმედ: ესე არს ძე ღმრთისაჲ.

21. და დაუკვრდებოდა ყოველთა, რომელთა ესმოდა და იტყოდეს: არა ესე არსა, რომელი-იგი ტყუენვიდა იერუსალმს შინა, რომელნი ხადოდეს⁶ სახელსა იესუსსა, და აქაცა მისთჳს მოსრულ იყო, რადთა კრულნი აღიყვანნეს იგინი მღღელთ მოძღუართა თანა?

რომელი-იგი] რომელი HI

22. ხოლო სავლე უფროას განძლიერდებოდა [ჟ] და შეჰკრებდა ჰურიათა, რომელნი მყოფ იყვნეს დამასკეს შინა და გულისგმა-უყოფდა, ვითარმედ: ესე არს ქრისტე.

¹ ზე I. ² რაოდენი HI. ³ მისსა EG. ⁴ გარდამოჰვარდეს G. ⁵ რაოდენმე HI. ⁶ ჰხადოდეს FG

ჯ

(18)

23. ვითარცა აღესრულნეს დღენი მრავალნი, იზრახეს ჰურიათა მათ მოკლვად¹ მისი.

24. და ესე უმხილა ვინმე საელეს, რამეთუ სცივდეს იგინი ბჳეთა ქალაქისათა ღამით და დღით, რადთამცა მო-ვითარ-კლეს იგი.

25. და მოიყვანეს ძმათა და ზღუდით სარ-კუმელსა გარდაუტევეს ბანდაკითა.

26. და წარვიდა იერუსალმსდ და იგი აზ-მნობდა შედგომად² მოწაფეთა მათ მიმართ; და ყოველთა ეშინოდა მისგან, არა ჰრწმენა, ვითარმედ არს იგი მოწაფე³.

27. ბარნაბა წარმოიყვანა იგი და მოჰგუარა მოციქულთა, და უთხრა მათ, ვითარ-იგი იხილა გზასა მას უფალი, და რამეთუ ეტყოდა მას, და ვითარ-იგი დამასკეს შინა განეცხადა სახელითა იესუსითა.

28. და [208] იყო მათ თანა, შევიდოდა და გამოვიდოდა იერუსალმსს და განცხადებულ იყო სახელითა უფლისადათა.

29. ეტყოდა და გამოვიდებდა ბერძლ მე-ტყუელთა მათ თანა, და იგინი ზრახვიდეს მო-კლვად მისა⁴.

30. და ვითარცა აგრძნეს ესე ძმათა, წარი-ყვანეს იგი კესარიად და მიგზავნეს ტარსედ.

31. ხოლო ეკლესიანი ყოველთა მათ აღ-ვილთა|ჰურიისტიანისათა და გალილეასათა და სამარიასათა ეგნეს მშუდობით, შსნი⁵ და დამტკიცებულნი, და შეუდგეს იგინი შიშ-სა უფლისასა და ნუგეშინის-ცემითა სულისა წმიდისადათა განძლიერდებოდეს.

9.

მათ|—CD

იგინი|—D, იგი K. ბჳეთა|+მათ C რადთამცა| ვითარმცა D, და რად-თამცა C.

მოიყვანეს|+იგი CD. ~სარკუმ-ლით ზღუდესა D. გარდაუ-ტევეს|+იგი C. ბანდაკითა| სფურიდითა D

წარმოიყვანა| თანა წარიყვანა C ~ვითარ-იგი გზასა მას იხილა C ~ო¹ი გზასა მას K განეცხადა|+მას C იესუსითა| ო²დათა შევიდოდა|+ი³შსს და გამოვიდოდა|—D

მოკლვად| მოკლვასა D

და|—CD. ~ძმათა ესე C

იგი|+წარმგზავნეს D. მიგზავნეს| +იგი C. და მიგზავნეს ტარ-სედ|—D

ეკლესიანი|+იგი CD. მათ|—C [144]

სამარიასათა| სამარიასათანი D. გალილეასათა... მშუდო-ბით|გალილეასანი ეგნეს მშუ-დობით და სამარიასანი C. შსნი და დამტკიცებულნი| დამტკიცებულნი შენნი C. იგინი|—C. უფლისასა| ლ¹თი-სასა C

¹ მოკლად C. ² შემდგომად K, შ³დ A. ³ მოწაფე C. ⁴ მისსა D. ⁵ შენნი CD.

ღ

ბ

23. ვითარცა აღესრულნეს დღენი მრავალნი, განიზრახეს ჰურიითა მათ მოკლვად მისი.

24. და ეუწყა საელეს ძვრის ზრახვად მათი, რამეთუ სციედეს ბჳეთა დღე და დანე, რათამცა ვითარ¹ მოკლეს იგი.

25. და მოიყვანეს იგი მოწაფეთა დამე და ზღუდით გარდაუტევეს იგი სფჳრიდითა.

იგი]—G

26. და მი-რად-ვიდა საელე იერუსალმსჲ, აზმნობდა შედგომად მოწაფეთა მათ; და ყოველთა ეშინოდა მისგან, რამეთუ არა ჰრწმენა. ვითარმედ არს იგი მოწაფე.

აზმნობდა შედგომად] ღონე ჰყოფდა შერთვად HI

27. ხოლო ბარნაბა წარმოიყვანა იგი და მოჰჭუარა მოციქულთა და უთხრა მათ, ვითარ-იგი გზასა ზედა იხილა უფალი და რამეთუ ეტყოდა მას და ვითარ-იგი დამასკეს შინა განეცხადა სახელითა იესუსითა.

[20]

28. და იყო მათ თანა და შევიდოდა იერუსალმსჲ და განეცხადებოდა სახელითა უფლისა იესუსითა.

და]—GHI. შევიდოდა]+და განვიდოდა GHI. იერუსალმს] ი-სლმდ GHI. განეცხადებოდა] განცხადებოდა FHI, განცხადებულად G განიზრახვიდეს] ზრახვიდეს FG

29. ეტყოდა და გამოეძიებდა ბერძლ მეტყუელთა² მათ თანა, ხოლო იგინი განიზრახვიდეს მოკლვასა მისსა.

30. და ვითარცა ავრძნეს ესე ძმათა, წარიყვანეს კესარიად და წარგზავნეს იგი ტარსუნდ.

იგი]—FGHI

31. ხოლო ეკლესიანი იგი ყოველთა მათ ადგილთა [24] ჰურიასტანისათა³ და გალილიასათა⁴ და სამარიასათა ეგნეს მშჳდობით, შენნი და წარმართებულნი შიშსა უფლისასა, და ნუგეშინის-ცემითა სულისა წმიდისაჲთა განმრავლდებოდეს.

წარმართებულნი] წარმატებულნი G.

¹ ვითა G. ² ბერძლ მეტყუელთა G. ³ ჰურიასტანისთა E. ⁴ გალილიასათა GHI.

C

(19)

32. და იყო, იქცეოდა რაჲ პეტრე ყოველ-
 თა მათ ადგილთა, წარმოვიდა და მოვიდო-
 და წმიდათა მათცა, რომელნი მყოფ იყვნეს
 ლუდიას¹ შინა.

33. და პოვა მუნ კაცი ერთი, რომელსა სა-
 ხელი ერქუა ენია, რვა წლისა სნეული დაცე-
 მული იდვა ცხედარსა თვისა ზედა, რომელი
 იყო განრღუეულ².

34. ჰრქუა მას პეტრე: ენია. განგუორნეს
 შენ უფალი იესუ ქრისტე³, აღდეგ და [v] გარ-
 დაყარენ სარეცელნი ეგე შენნი. და მუნქუესვე⁴
 მეყსეულად აღდგა და აღემართა.

35. და იხილეს იგი ყოველთა დამკვდრე-
 ბულთა ლუდიასათა⁵ და სარონაჲსათა⁶, რომ-
 ძელთა-იგი მოაქციეს უფლისა.

36. და იყო მუნ იოპეს დედაკაცი ერთი
 დამოწაფებულ, რომელსა სახელი ერქუა ტა-
 ბითა, რომელი გამოითარგმანების ქურციკ-
 ესე სავსე იყო ქველის საქმითა და წყალობი-
 თა, რომელსა იქმოდა.

37. იყო მათ დღეთა ოდენ დასნეულებად მისი
 და სიკუდილი. დაბანეს მკუდარი იგი და შემო-
 სეს და აღიღეს და დადევს ქორსა მას შინა.

38. რამეთუ ახს ლუდიად⁷ იოპესა⁸, ესმა
 მოწაფეთა მათ, ვითარმედ პეტრე მუნ არს,
 მიავლინნეს მისა⁹ ორნი და ცნინ და მიჰრქუეს,
 ვითარმედ: ნუ გცონინ მოსლვად ჩუენდა ოდენ.

39. აღდგა მუნქუესვე პეტრე და წარვიდა
 მათ თანა. ვითარცა მოვიდა, წარუძღუეს და
 აღიყვანეს იგი ქორსა¹⁰ მას ზედა. და გარე
 მოადგა მას ქურიევი იგი ყოველი, ტირო-
 დეს და უჩუენებდეს კუბასტებსა და სამოს-
 ლებსა ყოველსა, რომელსა იქმოდა, [209] მათ
 თანა რაჲ იყო ტაბითა.

40. გარდამოდგინებად სცა ყოველი იგი
 ამბოხი პეტრე და მუჯლნი მოიდრიკნა და

წარმოვიდა] წარვიდა C; წარ-
 მოვიდა და]—D. მოვიდოდა]
 მოვიდა CD+იგი C

რომელი იყო]—C

უფალი]+ჩნი D
 და]—D

და]—D
 რომელთა-იგი] რომელთა D

იყო]+ვინმე C. იოპეს]+შინა C
 დამოწაფებულ CD

რომელსა] რომელსა-იგი CD
 იყო] და იყო D

ლუდიად]+იგი C

მიჰრქუეს] ჰრქუეს CD
 ვითარმედ]—C. გცონის K
 ჩუენდა ოდენ] ჩნდამდე D

მოვიდა] მივიდა D, შევიდა C
 წარუძღუეს] წარმოუძღუეს D
 მოადგა] მოადგეს C. ქურიე-
 ვი] ქურები C. ყოველი] ყო-
 ველნი D,—C. სამოსლებსა]
 სამოსელსა D, სამოსელთა
 და C

გარდამოდგინებად] გარდადგი-
 ნებად C. ამბოხი] კრებულნი.
 C. ~და პეტრე CD

¹ ლუდიას D. ² განრღუეულ C. ³ ქრისტე A. ⁴ მუნქუესვე C. ⁵ ლუდიასათა D. ⁶ სარონა-
 სათა C. ⁷ ლუდიად D. ⁸ იოპეს C. ⁹ მისსა D. ¹⁰ ქორსა C.

ჟ

ზ

(14)

32. და იყო, იქცეოდა რაჲ პეტრე ყოველ-
 თა მათ აღვილთა, შთავიდა წმიდათა მათცა,
 რომელნი მკვდრ იყვნეს ლჳდიას¹.

33. და პოა² მუნ კაცი ვინმე, რომელსა სა-
 ხელი ერქუა ენეა, რვა წლითგან ქუემდებარე
 ცხედარსა ზედა, რომელი იყო განრღუეულ.

34. და ჰრქუა მას პეტრე: ენეა, განჯკურ-
 ნებს შენ უფალი იესუ ქრისტე, აღდგე და
 გარდაყარენ სარეცელნი შენნი. და მეყსეულად
 აღდგა.

35. და იხილეს იგი ყოველთა მკვდრთა ლუ-
 დისათა³ და სარონისათა⁴, რომელთა-იგი
 მოაქციეს უფლისა.

36. ხოლო იოპეს შინა იყო ვინმე დედაკა-
 ცი დამოწაფებული, რომელსა სახელი ერქუა
 ტაბითა, რომელი გამოითარგმანების ქურციკ,
 ესე სავსე იყო ქველის საქმიითა და წყალო-
 ბითა, რომელსა-იგი იქმოდა.

37. და იყო მათ დღეთა შინა დასნეულებად
 მისი და სიკუდილი. ხოლო დაბანეს იგი და
 დადგეს ქორსა მას შინა.

38. რამეთუ ახს ლუდიაჲ იოპესა, [x] ესმა მო-
 წაფეთა, ვითარმედ პეტრე მუნ არს, და მიავ-
 ლინნეს მისა⁵ ორნი კაცნი და ჰლოცვიდეს,
 ვითარმედ: ნუ გცონის მოსლვად ვიდრე ჩუენ-
 დამდე.

39. და აღდგა პეტრე და წარვიდა მათ
 თანა; რომელი ვითარცა მივიდა, აღიყვანეს
 ქორსა მას ზედა. და გარე მოადგა მას ქურო-
 ვები იგი, ყოველნი ტიროდეს და უჩუენებდეს
 კუბასტებსა და სამოსლებსა, რაოდენსა⁶ იქ-
 მოდა, მათ თანა რაჲ იყო ტაბითა.

40. ხოლო პეტრე განავლინნა გარე ყოველ-
 ნი და მოიდრიკნა მუჯლნი და ილოცა. და

ჰლოცვიდეს] ჰრქუსს *GHI*
 ~ნუ გცონის ვიდრე მოსლვად *G*

რომელი] რ-ი-იგი *G*

¹ ლუდიას *FGHI*. ² პოვა *FGHI*. ³ ლუდისთა *E*. ⁴ სარონისათა *F*. ⁵ მისსა *EFGHI*. ⁶ რავდენ-
 სა *HI*, რაოდენსა *F*

C

თაყუანის-სცემდა. და მოექცა გუამსა მას და ჰრქუა: ტაბითა, განიღუძე¹ სახელითა იესუ ქრისტესითა. და მან მიესყუალად აღიხილნა თუალნი თჳსნი. ვითარცა იხილა მან პეტრე, აღემართა და დაჯდა.

41. მან გელი მისცა და აღადგინა, მოუწოდა წმიდათა მათ [და] ქუროვთა და წარუდგინა იგი ცოცხალი.

42. აგრძნა ესე ყოველმან იოპემან და ჰრწმენა მრავალთა უფალი.

(20)

43. იყო პეტრე მრავალ დღე დადგრომილ მუნ იოპეს კაცისა ვის თანამე სუმონ² მეპრატაკისა.

10

1. და კაცი ვინმე იყო კესარიის, სახელი ერქუა მას კორნელიოს, ასისთავი, ტომისა მისგან, რომელსა ჰრქუან იტალიკე³,

2. კეთილად მსახური და მოშიში უფლისაჲ ყოვლითურთ სახლით მისით, იქმოდა ქველის საქმესა მრავალსა შორის ერსა მას და ევედრებინ იგი ღმერთსა მარადის.

3. იხილა მან ჩუენებაჲ განცხადებულად ვითარ მეცხრესა ოდენ ჟამსა მის დღისასა: ანგელოზი უფლისაჲ მოვიდა მისა და ჰრქუა: [v] კორნელიე⁴!

4. და მან მიჰხედა⁵ მას და ზარი განჰქდა შიშითა და თქუა: შენ ვინ ხარ, უფალო? ხოლო მან ჰრქუა მას: ლოცვანი შენნი და ქველის საქმენი აღვიდეს საკსენებელად შენდა წინაშე უფლისა.

5. და აწ მიავლინე შენ იოპედ და მოიყვანე სიმონ⁶, რომელსა სახელი ჰრქუან პეტრე.

6. ამისი ვანი არს სუმონისსა ვისამე⁷ მეპრატაკისასა, რომლისა ტაძარი ახს ზღუასა.

D

თაყუანის-სცემდა| ილოცვიდა C და მოექცა| მოექცა D

სახელითა|+ო¹ისა D

~თუალნი აღიხილნა C. თჳსნი|—

C. მან|—CD

მან| და მან C. მისცა|+მას CD. აღადგინა|+იგი C [145]

იგი|—C

იყო| და იყო C. პეტრე|—CD დადგრომილ|+იგი CD

იოპეს|—D, იოპესვე C. ვის თანამე| ვისსამე D

მას|—D. ტომისა მისგან| ტომისაგან D

სახლით| სახლეულით CD. მისით| თჳსით D.

~ერსა მას შორის CD

იგი|—D

მან|—D

ოდენ|—C

მისა|—C. ჰრქუა|+მას CD

და²|—C. განჰქდა|+მას C

თქუა| ჰრქუა მას D

ლოცვანი|+ეგე CD

აღვიდეს|+ზეცად C

აწ|—CD. მიავლინე შენ| შენ (—C) მიავლინენ კაცნი CD. სახელი|—D

მეპრატაკისასა| მეპრატაკისა D

¹ განიღუძე C, განიღუძე D. ² სიმონ D, სიმონის C. ³ იტალიკე AK, იტალიკე C. ⁴ კორნელი C. ⁵ მიხედა D. ⁶ სუმონ K. ⁷ სიმონისა ვისამე C, სიმონ ვისამე D; ვისსამე A.

ღ

ჯ

მოექცა გუამსა მას და ჰრქუა: ტაბითა, აღ-
დგ. და მან მეყსეულად აღიხილნა თუალნი
თჳსნი და, იხილა რაჲ პეტრე, წარმოჲდა.

[21]

41. ხოლო მან მისცა მას ჳელი და აღად-
გინა იგი და მოუწოდა წმიდათა მათ და ქუ-
რეთა და წარუდგინა იგი ცოცხალი.

42. აგრძნა ესე ყოველმან იოპემან და
ჰრწმენა მრავალთა უფალი.

~მრავალთა ჰრწმენა GHI

43. და იყო იგი მრავალ დღე დადგრომილ
იოპეს შინა სიმონ¹ ვისმე მეპრატაკისა თანა.

10 (15)

1. კაცი ვინმე იყო კესარიას შინა სახელით
კორნილიოს², ასისტავი, ტომისაგან, რომელ-
სა ჰრქვან იტალიკე.

2. [25] კეთილად მსახური და მოშიში უფ-
ლისაჲ ყოვლითურთ სახლეულით თჳსით, იქ-
მოდა ქველის საქმესა მრავალსა ერსა მას შო-
რის და ევედრებოდა ღმერთსა მარადის.

3. იხილა მან ჩუენებით³ განცხადებულად
ვითარ მეცხრესა ოდენ ეამსა მის დღისასა, რა-
მეთუ ანგელოზი უფლისაჲ მოვიდა მისა⁴ და
ჰრქუა მას: კორნელიე!⁵

4. და მან მიხედა⁶ მას და ზარი განჰჳდა
და ჰრქუა მას: რაჲ არს, უფალო? ხოლო მან
ჰრქუა მას: ლოცვანი შენნი და ქველის საქ-
მენი შენნი აღვიდეს საჯსენებელად შენდა წი-
ნაშე უფლისა.

რაჲ] რაჲს F

5. და აწ მიავლინენ შენ იოპედ კაცი და
მოუწოდე სიმონს, რომელსა ჰრქვან პეტრე.

6. ამისი ვანი არს სიმონის ვისმე თანა მე-
პრატაკისა, რომლისა ტაძარი ახს ზღუასა.

ვისმე თანა] ვის თანაჲ FGHI

¹ სიმონის GHI. ² კორნილიოს FGHI. ³ ჩუენებით FGHI. ⁴ მისსა EGH. ⁵ კორნელიე FGHI.
⁶ მიხედა F, მიჰედნა G.

ჯ

9.

7. და ვითარცა წარვიდა ანგელოზი იგი, რომელი ეტყოდა მას, მოუწოდა ორთა მონათა მისთა და ერისაგანი ერთი, კეთილად მსახური, წინაშე მდგომელთაგანი მისთაჲ მარადის,

და]—CD

8. და უთხრა მათ ესე ყოველი და წარავლინნა იგინი იოპედ.

მარადის]—C

9. და ხვალისაგან, ვითარცა მივიდოდეს იგი^წნი გზასა და ქალაქსა მას შეიწოდეს, აღჴდა პეტრე ერდოსა ზედა თაყუანის-ცემად ცხრა¹ ჟამს ოდენ,

იგინი] იგი D, ესენი C მივიდოდეს] მოვიდეს D ქალაქსა მას] ქალაქად ერდოსა] ერდოთა

10. რამეთუ შეემშია და უნდა პირის² ჴსნაჲ. და ვიდრე-იგი უმზადებდეს-ლა, იყო მის ზედა განკურვებაჲ³;

იგი] იგინი D. უმზადებდეს-ლა] უმზადებდეს მას

11. და ჰხედვიდა ვითარ ცანი განხუმულ იყვნეს და ჴური რამეჲ, მსგავსი დიდისა ტილოასაჲ, [210] ოთხთავე კიდეთა ზე ეპყრა და დამოეკიდა ცით ქუეყანად;

და ჰხედვიდა]—
ქური] ქურქელი. მსგავსი]—
და დამოეკიდა ცით] დამოეკიდებული ზეცით

12. და მას შინა იყო ყოველი ოთხფერჴი და ქუეწარმავალი ქუეყანისაჲ და მფრინველნი ცისანი.

მფრინველნი ცისანი] მფრინველი ცათაჲ

13. და იყო ჴმაჲ პეტრსა⁴ მიმართ და თქუა: აღდგე პეტრე, დაკალ და ჴამე.

თქუა] ჴქა

14. მიუგო პეტრე და ჴრქუა: ნუ იყოფინ, უფალო, რამეთუ არასადა შეგინებული და არაწმიდაჲ წესრულ არს პირსა ჩემსა.

15. მერმე ჴმაჲ⁵ იყო მეორედ და ჴრქუა მას: რომელი-იგი დმერთმან წმიდა ყო, შენ იგი ნუ შეგინებულ გიჩნ.

იგი]—

16. ესე იყო სამ გზის, და აღმაღლდა⁶ ქური იგი მუნვე ცად.

ქური] ქურქელი
ცად] ჴეცად

17. ვითარ-იგი განიწრახვიდა გულსა თჴსსა⁷ | პეტრე, ვითარმედ რაჲ-მე იყოს ხილვად იგი, რომელი ეწუენა მას, და აჴა-ესერა კაცი იგი, რომელ კორნელისგან⁸ მოვლინებულ იყვნეს, იკოთხვიდეს სახლსაჲ მას სიმონისსა⁹, მოვიდეს და დადგეს იგინი ბჴეთა მათ ზედა მისთა.

[146]

იგი] ესე. რომელი] რლ

მოვიდეს] და მოვიდეს

¹ ცხრაჲ D. ² პირისა D. ³ განკურვებაჲ D. ⁴ პეტრეს D. ⁵ ჴმა A. ⁶ ამაღლდა D. ⁷ თჴსსა A. ⁸ კორნელისგან D, კორნელიესგან K. ⁹ სემონისსა K.
* აქ წყდება C-ში ეს ფრაგმენტი.

7. და ვითარცა წარვიდა ანგელოზი იგი, რომელი ეტყოდა მას, მოუწოდა ორთა მონათა მისთა და ერის კაცსა, კეთილად მსახურსა, წინაშე მდგომელსა მისსა,

8. და უთხრა მათ* ესე ყოველი და წარავლინნა იგინი იოპედ.

9. და ხვალისაგან მი-რამ-ვიდოდეს იგინი გზასა ზედა, ქალაქსა მიეახლნეს¹, აღჴდა პეტრე ერდოსა ზედა ლოცვად ჟამსა მეექვსისესა,

10. რამეთუ შეეშია ღი უნდა პირისა ჴსნაჲ. და ვიდრე იგინი უმზადებდეს მას, იყო მის ზედა განკვრებჲჲჲ,

11. და ხედვიდა² ცათა განხუმულთა და გარდამომავალსა ქურქელსა რასმე, ვითარცა ტილოსა დიდსა ოთხთაგან კიდეთა ზე და-მოკიდებულსა ზეცით ქუეყანად,

12. რომელსა შინა იყო ყოველი ოთხფერჯი და ქუეწარმავალი³ და მკვეცი ქუეყანისაჲ და მფრინველნი ცისანი.

**13. და იყო ჴმად მისა⁴ მიმართ: აღდგე პეტრე, დაკალ და ჴამე.

14. მიუგო პეტრე და ჰრქუა: ნუ იყოფინ, უფალო, რამეთუ არასადა შეგინებული და არაწმიდაჲ შესრულ არს პირსა ჩემსა.

15. და მერმე კუალად მეორედ ჴმად იყო მისა⁵ მიმართ და თქუა: რომელი-იგი ღმერთ-მან | წმიდა ყო, შენ ნუ შეგინებულ გიჩნს.

16. ხოლო ესე იყო სამ გზის, და კუალად ამდლდა ქურქელი იგი მუნგე ზეცად.

17. და ვითარ-იგი განიზრახვიდა პეტრე გულსა თჴსსა, ვითარმედ რამ-მე იყოს ხილვად ესე, რომელი ეჩუენა⁶ მას, და აჴა-ესერა კაცნი იგი, რომელნი კორნელეოსისგან⁷ მოვლინებულ იყვნეს, იკითხვიდეს სახლსა სიმონისსა, და მოვიდეს და დადგეს ბჴეთა ზედა მისთა.

იგინი] იგი GHI. უმზადებდეს] განუმზადებდეს GHI

ზე]—GHI

ჰრქუა] თქუა GH

[22]

¹ მიეახნეს I. ² ჴხედვიდა G. ³ ქუეწარმავალი GHI. ⁴ მისსა GHI. ⁵ მისსა EFGHI. ⁶ ეჩუენა GHI. ⁷ კორნელიოსისგან GHI.

* აქედან F-ს აკლია ერთი ფურცელი (10,8—10,43).

** ამ მუხლის გასწვრივ აშიაზე GHI-ში იკითხება: „პირუტყუმბრსა და მვეცებრიცა კაცთა სახესა დაკლვად ებრძანების პეტრეს“.

C

4.

18. მო-ვისმე-ჰხადეს¹ და ჰკითხვიდეს: ნან-დელ² სიმონისი, რომელსა ჰრქვან პეტრე, ვანი აქა არს?

არს] არსა

19. და პეტრე, ვიდრე-იგი გულის ზრახვად დგომილ იყო ჩუენებისა მისთჳს, ჰრქუა მას სულმან წმიდამან: აჰა-ესერა [x] სამნი კაცნი დგანან გარეშე და გეძიებენ შენ;

აჰა-ესერა] აჰა-ეგერა
 გარეშე] + კართა

20. აღდგე და გარდაგულე და მიედ³ მათ თანა და ნურას ორგულუბ⁴, რამეთუ მე მო-მივლენიან იგინი შენდა.

მომივლენიან] მომივლინებიან

21. აღდგა მეყსეულად პეტრე და გარდავი-და კაცთა მათ თანა და ჰრქუა: აჰა-ესერა მე ვარ, რომელსა თქუნენ მეძიებთ. აწ რაჲ არს სიტყუად ეგე, რომლისათჳს თქუნენ მოსრულ ხართ?

გარდავიდა] გარდამოვიდა
 თანა] —

22. მათ მიუგეს და ჰრქუეს: კორნელიოს ასისტავმან, კაცმან მართალმან და მოშიშმან ღმრთისამან, რომელი წამებულ არს ყოვლი-საგან ნათესავისა ჰურიათაჲსა, მოიღო ბრძა-ნებად ანგელოზისაგან მიყვანებად შენდა სახელ თჳსა და სმენად მისა სიტყუათა შენთაგან.

სახიდ თჳსსა და სმენად მისა სი-
 ტყუათაგან შენთა
 ხოლო] —. და] —

23. ხოლო მან კაცთა მათ შეუწოდა და მას დღესა მუნ დაიყენნა. ხვალისაგან აღდგა და წარვიდა მათ თანა, და ძმათაგანნიცა, რომელნი იყვნეს იოპეს, მიჰყვეს მას.

ძმათაგანნიცა] ძმათა მათაგანნიცა

24. და ხვალისაგან შევიდეს კესარიად, და კორნელიოს ელოდა მას, შეეკრიბა თესლ-ტომი მისი და საყუარელნი მეგობარნი.

შეეკრიბა] + მას
 მეგობარნი] + მისნი

25. და იყო შესვლასა მას პეტრესსა⁵, [217] მიეგებოდა მას კორნელიოს, შეუვრდა ფერჳ-თა მისთა და თაყუანის-სცა მას.

26. ხოლო პეტრე აღადგინა იგი და ჰრქუა: აღდგე, რამეთუ მეცა თავადი კაცივე ვარ.

ჰრქუა] + მას

27. და იტყოდეს თანად, და ესრჳთ შევიდეს იგინი შინა, და პოვა მუნ მრავალი კრებული.

28. ჰრქუა მათ პეტრე: თქუნენ თჳთ⁶ უწყით, ვითარ არაჲ ეგების კაცისა ჰურიაჲსა⁷ მიხე-

არაჲ] არარაჲ

¹ მო-ვისმე-ხადეს D. ² ნანდულ D. ³ მივედ D. ⁴ ორგულობ D. ⁵ პეტრესსა D. ⁶ თჳთ D. ⁷ ჰურიისაჲ D.

1.

18. და მოხადეს¹ და ჰკითხვიდეს, უკუეთუ² სიმონისი, რომელსა ჰრქვან პეტრე, ვანი აქა არსა?

19. [26*] ხოლო პეტრე, ვიდრეღა იგი გულის ზრახვად ღვა ჩუენებისა³ მისთჳს, ჰრქუა მას სულმან წმიდამან: აჰა-ეგერა სამნი კაცნი გეძიებენ შენ;

20. არამედ აღდეგ და გარდაგუაღე და მივედ მათ თანა და ნურარას ორგულეზ, რამეთუ მე მომივლინებინა იგინი.

21. გარდამოვიდა პეტრე კაცთა მათ თანა, მოვლინებულთა კორნილიოსის მიერ, და ჰრქუა: აჰა-ესერა მე ვარ, რომელსა თქუენ მეძიებთ. აწ რაჲ არს მიზეზი, რომლისათჳს მოსრულ ხართ?

22. ხოლო მათ ჰრქუეს: კორნილიოს ასის-თავმან, კაცმან მართალმან და მოშიშმან ღმრთისამან, რომელი წამებულ არს ყოვლისაგან ნათესავეისა ჰურიათაჲსა, ბრძანებამოილო ანგელოზისაგან წმიდისა მიყვანებად შენდა სახლსა თჳსსა და სმენად შენგან სიტყუათა.

23. ხოლო მან შეუწოდა მათ და მუნ დაიყენნა და ისტუმრნა იგინი. და ხვალისაგან აღდგა პეტრე და განვიდა მათ თანა, და ვითნიზე ძმათაგანნიცა იოპით მიჰყვეს მის თანა.

24. და ხვალისაგან შევიდეს კესარიად, ხოლო კორნილიოს⁴ მოელოდა მათ, შემოეკრიბა თესლ-ტომი მისი [v] და საყუარელნი მეგობარნი მისნი.

25. და იყო შესლვისა მას პეტრესსა, მოეგებოდა⁵ მას კორნილიე და შეუვრდა ფერგთა მისთა და თაყუანი-სცა მას.

26. ხოლო პეტრე აღადგინა იგი და ჰრქუა მას: აღდეგ, რამეთუ მეცა თავადი კაცივე ვარ.

27. და იტყოდეს თანად, და შე-რაჲ-ვიდა შინა, ჰოვნა მუნ მრავალნი შემოკრებულნი.

28. და ჰრქუა მათ პეტრე: თქუენ თუთ უწყით, ვითარმედ არა ჯერ-არს კაცისა ჰურიისა

გულის ზრახვად] გულის სიტყუად HI

ხვალისაგან] ხვალისა დღე GHI
 შემოეკრიბა] შემოკრიბა H

იგი]—GHI
 ~თავადი მეცა HI

შინა]—E

¹ მოხადეს GH. ² უკუეთუ H. ³ ჩუენებისა EGH. ⁴ კორნილიოს HI. კორნილიოს G. ⁵ მოეგებოდა GHI.

* E-ში ეს ფურცელი XVIII ს-ის ხელით არის ჩამატებული დაკარგულის ნაცვლად.

C

ბად წარმართთა¹, გინა თუ შეხებად უცხო თესლთა მათ; და მე ბრძანებად მომცა ღმერთმან, რადათა რადათურთით არარად ბილწად და არაწმიდად შევპრაცხო ყოველი კაცი.

29. ამისთვის უცილობელად შემოვედ თქუენდა. აწ მნებავს, რადათამცა უწყოდე, რომლისა-იგი სიტყუსათვის მომხადეთ მე.

30. პრქუა მას კორნელიოს: ოთხით ეამითგან მის დღისა მოაქა ეამამდე ვილოცევდ მე თაყუანის-ცემასა შინა ჩემსა, მოვიდა და დადგა კაცი წინაშე ჩემსა სამოსლითა სპეტაკითა

31. და მრქუა მე: კორნელიოს², ლოცვანი შენნი და წყალობანი ქველის საქმისა მაგის შენისანი აღვიდეს საჯსენებელად [x] შენდა წინაშე ღმრთისა.

32. აწ მიავლინე შენ იოპედ და მოუწოდი სიმონს, რომელსა პრქვან პეტრე, მას ვანი დაუც სიმონის ვისამე³ მეპრატაკისასა ზღუს კიდით კერძო, რომელი მოვიდეს და გეტყოდის შენ.

33. ამის გამო მუნქუესვე წარვევლინენ შენდა და შენ კეთილად ჰყავ, რამეთუ მოხუედ. აწ ესერა ჩუენ ყოველნი მოსრულ ვართ წინაშე ღმრთისა სმენად ყოვლისა, რად-იგი ბრძანებულ არს შენდა უფლისა მიერ.

(21)

34. ალალო პირი თვისი პეტრე და თქუა: ესე ქეშმარიტად ვიცი, რამეთუ არა არს თუალთ-ღება წინაშე ღმრთისა,

35. არამედ ყოველთა შორის თესლთა რომელსა ეშინის მისა და იქმს სიმართლესა, სათნო მისა არს.

36. სიტყუად იგი, რომელი მოუვლინა ძეთა ისრაელისათა მიხარებელად მშჯღობისა იესუ ქრისტუს მიერ, ესე თავადი არს უჟალი ყოველთაჲ.

37. თქუენ თვთ უწყით სიტყუად იგი, რომელ⁴ იყო ყოველსა მას ზედა ჰურიასტანსა,

D.

გინა თუ] გინა

აწ] და აწ

[147]

პრქუა] და პქა. ოთხ ეამითგან მის დღისაჲთ მოაქამდე თაყუანის-ცემასა ჩემსა ცხრად ეამს სახლსა შინა ჩემსა მოვიდა და დადგა წე ჩემსა კაცი

მოუწოდი] მოუწოდე K. მოუწოდე შენ. მას] ამას მეპრატაკისასა] მეპრატაკისა

წარავლინენ] წარმოვევლინენ

თქუა] პქა

რომელსა] რომელთა K

~ქე იჯდს

¹ წარმართთა D. ² კორნელიე D. ³ ვისსამე A, სიმონისა ვისსამე D, სემონის ვისსამე K. ⁴ რი D.

ღ

მიხლებად წარმართთა, ანუ შეხებად უცხო თესლთა; და მე მიჩუნა¹ ღმერთმან, რაჟთა არავინ კაცი შეგპრაცხო ბილწად და არაწმიდად.

29. ამისთვის უცილობელად შემოვედ | თქუნდა, მოვედ რაჲ. აწ უკუ² მაუწყეთ, რომლისა სიტყუსათჳს მომხადეთ მე.

30. ჰრქუა მას კორნილიოს³: მეოთხით დღითვან ვიდრე აქა ჟამადმდე ვიყავ მარხული⁴ და გეცხრესა ჟამსა ვილოცვედ რაჲ სახლსა შინა ჩენსა, და აჰა-ესერა დადგა კაცი წინაშე ჩემსა სამოსლითა ბრწყინვალითა

31. და მრქუა მე: კორნილიე, შეისმეს ლოცვანი შენნი, და ქველის საქმენი შენნი მოიწინეს წინაშე ღმრთისა⁵.

32. აწ მიაველინე შენ იოპედ და მოუწოდე სიმონს, რომელსა ჰრქვან პეტრე: ამას ვანი დაუც [27] სახლსა სიმონის ვისმე მეპრატაკისასა, ზღუს კიდით კერძო, რომელი მოვიდეს და გეტყოდის შენ.

33. და მუნთქუესვე⁶ წარმოვაველინენ შენდა და შენ კეთილად ჰყავ, რამეთუ მოხუედ⁷. აწ ესერა ჩუენ ყოველნი მოსრულ ვართ წინაშე ღმრთისა სმენად ყოვლისა ბრძანებულისა შენდა უფლისა მიერ.

34. აღალო პეტრე ჰირი თვისი და თქუა: ქეშმარიტად ვიცი, რამეთუ არა არს თუალთლება⁸ ღმრთისა თანა,

35. არამედ ყოველთა შორის თესლთა რომელსა ეშინის მისა⁹ და იქმს სიმართლესა, სათნო მისა⁹ არს.

36. სიტყუად იგი, რომელი მოუვლინა ძეთა ისრაელიათა მახარებელად მშუდობისა იესუ ქრისტეს¹⁰ მიერ, ესე თავადი არს უფალი ყოველთაჲ.

37. თქუნენ თუთ უწყით სიტყუად იგი, რომელი იყო ყოველსა ზედა ჰურიასტანსა, რო-

[23]

შეისმეს | შეისმინეს E

წარმოვაველინე HI

ყოველსა ბრძანებულსა GHI
უფლისა | ღმრთისა G

¹ მიჩუნა EGH. ² უკუ EGH. ³ კორნილიოს G. ⁴ მარხულ G. ⁵ ღა E. ⁶ მუნთქუესვე GHI. ⁷ მოხუედ GHI. ⁸ თუალღება GHI. ⁹ მისა EFGHI. ¹⁰ ქეს E, ქს GHI.

ჯ

რომელ-იგი იწყო გალილეადიგან შემდგომად ნათლის-ცემისა, რომელსა-იგი ქადაგებდა იოვანე:

38. იესუს ნაზორეველსა¹, რომელსა-იგი სცხო² უფალმან სულითა წმიდითა და ძალითა, რომელი-იგი მოვიდა [212] და იქცეოდა ჩუენ შორის, იქმოდა ქველის საქმესა და განჰკურნებდა სნეულთა, იქსნიდა მიმძლავრებულთა მათ ეშმაკისათა, რამეთუ ღმერთი იყო მის თანა.

39. და ჩუენ მოწაჲ ვართ ყოველთა მათ საქმეთა, რომელ-რად ქმნა სოფელსა მას ჰურიასტანისასა და ქალაქსა მას შინა იერუსალემსა, რომელსა-იგი მოკლეს დამოკიდებითა ძელსა მას;

40. რომელ-იგი³ ღმერთმან აღადგინა მესამესა დღესა და მისცა მას განცხადებულებაჲ,

41. არა ყოველსა ერსა, არამედ მოწამეთა [ა]მათ, რჩეულთა წინადათვე ღმერთისათა, რომელ-ესე ვართ ჩუენ, რომელნი მის თანა ეკამდით და ვსუემდით შემდგომად მკუდრებით | აღდგომისა მისისა;

42. და მამცნო ჩუენ ქადაგებად ერსა მას და წამებად, რამეთუ იგი თავადი არს რჩეული ღმერთისაჲ, მსაჯული ცხოველთა და მკუდართაჲ.

43. ამას ყოველნი წინაწარმეტყუელნი ეწამებთან მოტყეებასა მას ცოდვათასა ჯელითა მით სახელისა მისისაჲთა ყოველთა მორწმუნეთა მისა მიმართ.

(22)

44. ვიდრე-იგი ამას იტყოდა პეტრე, მოვიდა სული წმიდაჲ და დაადგრა ყოველთა [v] მათ ზედა, რომელთა ესმოდა სიტყუაჲ იგი,

45. დაუკრდებოდა მათ, რომელნი-იგი წინა-დაცუეთილებისაგანნი მორწმუნენი იყვნეს, რომელნი-იგი შევიდეს პეტრეს⁴ თანა, რამეთუ წარმართთაცა⁵ მიმართ ნიჭი იგი სულისა წმიდისაჲ მიფენილ არს,

ღ

რომელ-იგი] რომელმან-იგი

იქმოდა] და იქმოდა

მათ|—

მათ] ამათ K
რომელ-რად] რომელ

მას|—DK

რ¹-ესე] რ¹-ნი-ესე

[148]

მას|—. ცოდვათასა]+მოღებად

მისა] მისთა. მიმართ] მიმართ-
თა— K

ვიდრე-იგი] ვ¹-იგი. ეტყოდა
~მათ ყოველთა

~მათ ყ¹ლთა ზ¹ა
დაუკრდებოდა] და დაუკურდებოდა. ~იყვნეს მორწმუნენი

¹ იესუ ნაზარეველსა D, ნაზარეველსა K. ² სცხო D. ³ რ¹-იგი D. ⁴ პეტრეს DK. ⁵ წარმართთაცა D.

ღ

8

მელმან-იგი იყუო გალილეაჲთ¹ შემდგომად
 ნათლის-ცემისა, რომელსა-იგი ქადაგებდა იო-
 ვანე:

38. იესუს ნაზარეველსა, რომელსა-იგი
 სცხო ღმერთმან სულითა წმიდითა და ძალი-
 თა, რომელი-იგი მოვიდა ქველის მოქმედად
 და განკურნებად ყოველთა მიძძლავრებულთა
 ეშმაკისათა, რამეთუ ღმერთი იყო მის თანა.

იესუს] ი'ჯ GHI

39. და ჩუენ მიწამე ვართ ყოველთათჳს,
 რომელნი კმნნა სოფელსა მას ჰურიასტანისა-
 სა და იერუსალმს შინა, რომელცა-იგი მოკ-
 ლეს დამოკიდებითა ძელსა ზედა.

40. [v] ესე ღმერთმან აღადგინა მესამესა
 დღესა და მისცა მას განცხადებულებად,

41. არა ყოვლისა ერისაჲ², არამედ მოწა-
 მეთა ამათ, რჩეულთა წინაჲსწარვე ღმრთისა
 მიერ, ჩუენ, რომელნი მის თანა ვჰამდით და
 ვსუემდით³ შემდგომად მკუდრებით აღდგო-
 მისა მისისა.

42. და მამცნო ჩუენ ქადაგებად ერისა და წა-
 მებად, რამეთუ იგი თავადი არს განჩინებუ-
 ლი ღმრთისა მიერ, მსაჯული ცხოველთა და
 მკუდართაჲ.

~ღმრთისა მიერ განჩინებუ-
 ლი GHI

43. ამას ყოველნი წინაწარმეტყუელნი ეწა-
 მებიან მოტეგებასა ცოდვათასა მო*ლებად სა-
 |ხელითა მისითა ყოველთა რომელთა ჰრწმე-
 ნეს მისა მიმართ.

[24]
 მისა] მისსა GHI

44. და ვიდრე-იგი იტყოდა-ლა პეტრე სი-
 ტყუათა ამათ, მოვიდა სული წმიდაჲ და და-
 ადგრა ყოველთა ზედა, რომელთა ესმოდა სი-
 ტყუად იგი.

ვიდრე-იგი] ვიდრე GHI. ეტ-
 ყოდა-ლა G

45. და დაუკვრდა წინა-დაცუეთილებისაგან-
 თა⁴ მორწმუნეთა, რაოდენნი-იგი⁵ შევიდეს
 პეტრეს თანა, რამეთუ წარმართთაცა ზედა
 ნიჭი იგი სულისა წმიდისაჲ მიფენილ არს,

¹ გალილეაჲთ G. ² ერისა GHI. ³ ესუემდით GHI. ⁴ წინა-დაცუეთილებისაგანთა FGHI.
⁵ რაოდენნი-იგი HI.

* აქიდან კვლავ მოიპოვება ტექსტი F-ში.

ს

46. რამეთუ ესმოდა მათ სიტყუად იგი მათი ენად-ენადი, რომელსა იტყოდეს, და აღიდებდეს ღმერთსა. მას ეამსა შინა მიუგო პეტრე და ჰრქუა:

47. წულისაგან ნუ რაჲ ყენება¹ არს ნათლის-ცემად ამათი, რომელნი-ესე აწვე სავსე არიან სულთითა წმიდითა, ვითარცა-იგი ჩუენ, რომელთა-ესე დასაბამითგან გურწმენა?

48. და უბრძანა მათ სახელითა უფლისა იესუ ქრისტესითა ნათლის-ღებად. მაშინ ევედრებოდეს მას, რაჲთამცა დაადგრა მათ თანა მრავალ ღლე.

და]—

არს] არსა

დასაბამითგანვე

მრავალ ღლე] ღლე რავდენმე

11

1. ესმა მოციქულთა მათ და ძმათა, რომელნი იყვნეს ჰურიასტანს, რამეთუ წარმართთაცა² ზედა ნიქი იგი სულისა წმიდისაჲ მიფენილ არს.

2*. ხოლო რაჲმს მოვიდა პეტრე იერუსალმად³, ერიდებოდეს მას, რომელნი-იგი წინა-დაცუეთილებისაგანნი იყვნეს ძმანი,

3. რამეთუ მივიდა და შევიდა კაცთა მათ წინა-დაუცუეთელთა და ჭამა მათ თანა.

4. მაშინ იწყო [213] პეტრე თხოვად მათა დასაბამითგან და თქუა:

5. მე ვიყავ იოპეს ქალაქსა და თაყუანის-ცემასა შინა ჩემსა ვიხილევდ ჩუენებასა განსაკრთომელსა: გარდამოვიდოდა ქური ერთი რაჲმე, ვითარცა ტილოჲ დიდი, ოთხთავე კიდეთა დამოკიდებული ცასა, მოვიდა და მოიწია ჩემდა ოდენ.

6. ვითარცა მივეახლე მას და ვიხილე ყოველივე ოთხფერჭი და მგეცი ქუეყანისაჲ ქუეწარმავეალი და მფრინველი ცისაჲ,

თქუა] ჰქა

~ჩემსა შინა. ვიხილევდი ვებდევედ. ქური] ქურქელი

მოვიდა] მოვიდოდა. და] + ვა

მივეახლე] მივხედენ ყოველივე] ყო. და]— ქუეწარმავეალი] და ქუეწარმავეალი ქენისა

¹ ყენებაჲ D. ² წარმართთაცა D. ³ იერუსალმად D.

* აქ D-ში თავის დასაწყისი სათაური მოიპოვება: „სქმმ წთა მცქლთა“

ჟ

8

46. რამეთუ ესმოდა მათი, იტყოდეს რაჲ ენათა, და აღიდებდეს ღმერთსა. მაშინ მიუგო პეტრე და ჰრქუა:

47. წყლისაგან ნუ რაჲ ყენებაჲ¹ არსა არა ნათლის-ცემად² ამათი, რომელთა-ესე სული წმიდაჲ მიიღეს, ვითარცა-იგი ჩუნ?³

ნათლის-ცემად FH. ამათი] ამათდა G

48. [28] და უბრძანა მათ ნათლის-ღებად სახელითა იესუ ქრისტესითა. მაშინ ევედრნეს მას, რაჲთა დაადგრეს მათ თანა დღე რაოდენმე⁴.

ნათლის-ღებად] ნათლის-ცემად F

ii

1. ხოლო ესმა მოციქულთა მათ და ძმათა, რომელნი იყვნეს ჰურიასტანს, ვითარმედ წარმართთაცა შეიწყნარეს სიტყუად ღმრთისაჲ.

~რომელნი ჰურიასტანს იყვნეს GHI

2. და რაჲმას აღვიდა პეტრე იერუსალმდ⁴, ვრიდებოდეს მას წინა-დაცუთილებისაგანნი⁵ ძმანი,

3. და იტყოდეს, ვითარმედ: კაცთა მიმართ წინა-დაუცუთელთა⁶ შეხუედ⁷ და მათ თანა შკამე⁸.

(16)

4. ხოლო პეტრე იწყო და მიუთხრა მათ შემდგომითი-შემდგომად და ჰრქუა:

მათ]—F

5. მე ვიყავ ქალაქსა შინა იოპესა და, ვილოცევდ რაჲ, ვიხილე განკვრეებასა ჩემსა ჩუნებაჲ⁹, რამეთუ გარდამოვიდოდა ჰურქელი რაჲმე, ვითარცა ტილოჲ დიდი, ოთხთაგან კიდეთა დამოკიდებული ზეცით, და მოვიდა ვიდრე ჩემდამდე,

ვითარცა]—F

6. რომელსა მივხედენ და განვიციდიდი¹⁰, და ვიხილე მას შინა ოთხფერკი ქუეყანისაჲ და მვეცინი და ქუეწარმავეალნი¹¹ და მფრინველნი¹² ცისანი,

მივხედენ] მე ვხედევედ HI, მივხედევედ G.

ცისანი]—F.

¹ ყენება G. ² ნათლის-ცემად G. ³ რადენმე HI. ⁴ ირსლემდ E. ⁵ წინა-დაცუთილებისაგანნი GHI. ⁶ წინა-დაუცუთელთა FGHI. ⁷ შეხუედ GHI. ⁸ სკამე FGHI. ⁹ ჩუნებაჲ FGHI. ¹⁰ განვიციდი G. ¹¹ ქუეწარმავეალნი FGHI. ¹² მფრინველნი E.

C

7. და შესმა ჳმად, რომელი მეტყოდა მე:
 აღდეგ, პეტრე, დაკალ და ქამე.
8. და ვთქუ: ნუ იყოფინ ეგე ჩემდა, უფა-
 ლო, | რამეთუ რადეე ბილწი და არაწმიდაჲ
 არასადა შესრულ არს პირსა ჩემსა.
9. ჳმად¹ იყო ცით გამო და თქუა: რად-იგი
 ღმერთმან წმიდა ყო, შენ ნუ ბილწ გიჩნს:
10. ესე სამ გზის იყო და აღმაღლდა² ყო-
 ველივე იგი ზეცად.
11. და აჰა მუნქუესვე სამნი კაცნი მოიწი-
 ნეს ბქეთა მის სახლისათა, რომელსა შინა მე
 ვიყოფოდე, მოვლინებულნი ჩემდა კესარიადთ³.
12. მრქუა მე სულმან წმიდამან: აღდეგ და
 მიედ⁴ მათ თანა უმკუეულად. [v] მოვიდეს ჩემდა
 ძმანიცა ესე და შევედით მის კაცისა სახლსა.
13. იწყო მან თხრობად ჩუენდა, ვითარ-
 იგი ანგელოზი იხილა სახლსა შინა თვსსა
 მდგომარს, რომელმან ჰრქუა მას: მიავლინე
 შენ იოპედ და მოიყვანე შენ სიმონ, რომელ-
 სა ჰრქვან⁵ სახელი პეტრე.
14. რომელმან გრქუას შენ სიტყუად, რომ-
 ლითა შენ სცხოვრდე და ყოველი სახლი შენი.
15. და ვითარცა ვიწყე სიტყუად, მოვიდა
 სული წმიდაჲ მათ ზედა, ვითარცა-იგი ჩუენ
 ზედა პირველად.
16. და მოვიგსენე მე სიტყუად იგი უფლი-
 საჲ, რომელ თქუა, ვითარმედ: იოვანე ნათელ-
 სცემდა წყლითა, ხოლო თქუენ ნათელ-ილოთ
 სულითა წმიდითა.
17. აწ უკუე წარმართთაცა⁶ თუ მადლი
 იგი სწორი მისცა ღმერთმან, ვითარცა-იგი
 პირველად ჩუენ, რომელთა-ესე მრწმენა უფა-
 ლი იესუ ქრისტე⁷, მე რად ძალ-მედვა ყენე-
 ბად ღმრთისა?
18. ვითარცა ესე ესმა მათ, დაღუმნეს და
 ადიდებდეს ღმერთსა და იტყოდეს: უკუეთუ

და]+მე
 [149]

ჳმა-ყო K. ცით გამო] ზ¹ ცთ ვარ-
 დამო. გიჩნს| გიჩნ

ყოველივე| ყ¹

მათ| ამათ. ჩემდა| ჩემ თანა

ჩუენდა| ჩემდა
 ~იხილა ანგელოზი

სახელი|--
 რომელმან| რ¹-იგი
 ~სცხოვრდე შენ. ყ¹ სახლი შე-
 ნი| ყ¹ნი სახლეულნი შენნი

ვითარცა-იგი| ვ¹

მოვიგსენე| მომეგსენა. იგი|--

მრწმენა| გურწმენა

~ესმა ესე

¹ ჳმა AK. ² ამაღლდა D. ³ კესარიით D. ⁴ მივედ D. ⁵ ჰქვან D. ⁶ წარმართთაცა D. ⁷ ქრის-
 ტე A.

7.

7. და მესმა ვმად, რომელი მეტყოდა მე:
 აღდეგ, პეტრე, დაკალ და ჰამე.

8. და მე ვთქუ: ნუ იყოფინ, უფალო, რა-
 მეთუ ბილწი რაღვე გინა არაწმიდად არა-
 სადა¹ შესრულ არს პირსა ჩემსა.

9. [v] მომიგო მე ვმამან მან მეორედ ზეცით:
 რომელი ღმერთმან წმიდა ყო, შენ ნუ ბილწ
 გინ.

10. ესე იყო სამ გზის და კუალად აღმალ-
 და² ყოველი იგი ზეცად.

11. და აჰა მუნქუესვე³ სამნი კაცნი მო-
 იწინეს ბქეთა მის სახლისათა, რომელსა-იგი
 შინა ვიყავ, მოვლინებულნი ჩემდა კესარიადთ.

12. და მრქუა მე სულმან წმიდამან მისლ-
 ვად მათ თანა და არარას ორგულეზად. მო-
 ვიდეს ჩემ თანა ექუსნიცა ესე ძმანი და შევე-
 დით სახლსა მის კაცისასა.

13. და შითხრა ჩუენ, ვითარ-იგი იხილა ან-
 გელოზი ღმრთისად სახლსა შინა თუსსა მდგო-
 მარე, რომელმან პრქუა მას: მიავლინე იოპედ
 და მოიყვანე შენ სიმონ, რომელსა პრქვან
 პეტრე,

14. რომელმან-იგი გრქუნეს შენ სიტყუანი,
 რომლითა სცხოვრდე⁴ შენ და ყოველი სახლი
 შენი.

15. და ვითარცა ვიწყე მე სიტყუად, მო-
 ვიდა სული წმიდად მათ ზედა, ვითარცა-იგი
 ჩუენ ზედა პირველად.

16. და მომეგსენა მე სიტყუა უფლისად,
 რომელ თქუა, ვითარმედ: იოვანე ნათელ-სცემ-
 და წყლითა, ხოლო თქუენ ნათელ-ილოთ
 სულითა წმიდითა.

17. აწ უკუეთუ სწორი ნიჭი მისცა მათ
 ღმერთმან, ვითარცა ჩუენ, რომელთა-ესე გუ-
 რწმენა უფალი იესუ ქრისტე, [29] მე რაა
 ძალ-მედვა ყენებად ღმრთისა?

18. ვითარცა ესმა ესე, დადუმნეს და აღი-
 დებდეს ღმერთსა და იტყოდეს: უკუეთუ

გინა] და გინა *GHI*

ბილწ] შეგინებულ *G*
 გიჩნ] გიჩნ *GHI*

ყოველი] ყოველივე *G*

რომელი-იგი] რისა-იგი *F*, რო-
 მელსა *GHI*

არარას] არლარას *GHI*

[25]
 ღმრთისად] უფლისად *FGHI*

~მათ ზედა სული წმიდად *GHI*
 პირველად] პირველ *EG*
 სიტყუა] +იგი *G*

¹ არაბსადა *E*. ² ამაღლდა *FGHI*. ³ მუნთქუესვე *FGHI* ⁴ სცხოვრდე *G*.

Ⴀ

წარმართთა¹ მიცემად ჯერ-იჩინა ღმერთ-
 მან სინანული იგი ცხოვრებისაჲ².

(23)

19. და მოციქულნი იგი მიმო-რაგ-დაიბნინ-
 ნეს ჰირისა მისგან, რომელი იყო სტეფან³ს
 ზედა, მი-ვინმე-ვიდეს ზღუს კილით [214] კერ-
 ძო, რომელნიმე კვარედ და ანტიოქიად, არა-
 ვის რას გარეწარსა ეტყოდეს სიტყუასა, გარ-
 ნა ჰურიათა მათ ხოლო.

20. იყვნეს ვინმე მათგანნი, კვარელნი და
 კვრინელნი კაცნი, რომელნი მოვიდეს ანტი-
 ოქიად და ეტყოდეს ბერძლ მეტყუელთა მათ
 და ახარებდეს უფალსა იესუს.

21. და იყო ჯელი უფლისაჲ მათ თანა გან-
 კურნებად მათა. და მრავალსა რიცხუსა ჰრწმე-
 ნა და მოიქცეს უფლისა⁴.

22. ესმა სიტყუაჲ ესე ყურთა მის ერისათა,
 რომელნი იყვნეს იერუსალ⁵მს მათთვის, და
 მიავლინეს ბარნაბა ვიდრე ანტიოქიამდე⁶,

23. რომელი-იგი ნოვიდა და იხილა მადლი
 იგი ღმრთისაჲ და განიხარა, და ჰლოცვიდა
 ყოველთა გულს-მოდგინებითა გულისაჲთა
 დადგრომად | უფლისა მიმართ,

24. რამეთუ იყო კაცი იგი სახიერ და საცე
 სულითა წმიდითა და სარწმუნოებითა. და შე-
 ძინა ერი მრავალი უფალსა.

25. ხოლო იგი გამოვიდა ტარსონდ მო-
 ძიებად საელ⁷სა და პოვა და წარმოიყვანა
 იგი.

26. და იყო მუნ მათი წელიწადი ერთი
 შეკრებად ეკლესიასა⁸ და სწავლად ერისა [x]
 მის მრავლისა და სახელ-ყოფად პირველად ან-
 ტიოქიის შინა მოწაფეთა მათ ქრისტეანებად.

27. ამათ დღეთა შინა გარდამოვიდეს იერუ-
 სალ⁹მით წინაწარმეტყუელნი ანტიოქიად.

28. აღდგა ერთი მათგანი, რომელსა სახე-
 ლი ერქუა აგაბოს, რომელი-იგი აუწყებდა

იგი] —. მიმო-რაგ-დაიბნინეს]
 რაგ მიმოდაიბნინეს

მო-ვინმე-ვიდეს

სიტყუასა]+მას

და კვრინელნი]—

თანა] ზედა

რომელნი]-იგი. და]—
 მიავლინეს

ყოველთა]+მათ
 [150]

საელ⁷სა] პავლესა
 იგი] და მოვიდეს ანტიოქიად

სახელ-ყოფად] სახე-ყოფად

აგაბოს] ალაპოს

¹ წარმართთა D. ² ცხოვრებისა DK. ³ სტეფანეს D. ⁴ იერ⁴ს D. ⁵ ანტიოქიამდე D. ⁶ მწ-
 მისიასა AK.

7.

წანდღულვე¹ წარმართთაჲ მისცა ღმერთმან
სინანული იგი ცხორებისაჲ.

19. და რომელნი-იგი მიმოდაიბნინეს ჰირი-
სა მისგან, რომელი იყო სტეფანეს ზედა, მივი-
დეს ვიდრე ფინიკედმდე და კვბრედ და ან-
ტიოქიად, არარას ვის ეტყოდეს სიტყუა-
სა, გარნა ჰურითა მათ ხოლო.

20. ხ² იყვნეს ვინმე მათგანნი, კაცნი კვბრელ-
ნი და კვრინელნი, რომელნი შევიდეს ანტიო-
ხიად² და იტყოდეს ბერძელ მეტყუელთა³ მათ
მიმართ და ახარებდეს უფალსა იესუს.

და]—EGHI. ეტყოდეს F

21. და იყო ჰელი უფლისაჲ მათ თანა გან-
კურნებად. და მრავალსა რიცხუსა ჰრწმენა
და მოიქცეს უფლისა.

22. ესმა სიტყუად ესე ყურთა კრებული-
სათა, რომელნი იყვნეს იერუსალმის მათთვის,
და მიავლინეს ბარნაბა, რადთა განვიდეს ვიდ-
რე ანტიოქიადმდე⁴,

23. რომელი-იგი მოვიდა და იხილა მიდლი
იგი ღმერთისაჲ და განიხარა და ჰლოცვიდა
ყოველთა გულს-მოდგინებითა გულისაჲთა და-
დგრომად უფლისა მიმართ.

ყოველთა] ყრთა G

24. [x] რამეთუ იყო კაცი იგი სახიერ და სავ-
სე სულითა წმიდითა და სარწმუნოებითა. და
შეეძინა ერი მრავალი უფალსა.

25. და გამოვიდა ბარნაბა ტარსუნდ⁵ მო-
ძიებად სავლესა⁶, და პოა⁷ და მოიყვანა ან-
ტიოქიად.

26. და იყო მათი წელიწად ერთ შეკრებაჲ
ეკლესიად და სწავლად ერისა მრავლისა და
წოდებად პირველად ანტიოქიას შინა მოწა-
ფეთა მათ ქრისტიანედ.

(17)

27. ამათ დღეთა შინა გამოვიდეს იერუ-
სალმით წინაწარმეტყუელნი ანტიოქიად.

გამოვიდეს] გარდამოვიდეს FGHI

28. და აღდგა ერთი მათგანი, რომელსა
სახელი ერქუა ალაბოს, რომელი-იგი აუწყებდა

ალაბოს] ავაბოს GHI

¹ წანდღულვე FGHI. ² ანტიოქიად FGHI. ³ ბერძელ-მეტყუელთა G. ⁴ ანტიოქიამდე G. ⁵ ტარ-
სუნდ G. ⁶ სავლესა GHI. ⁷ პოვა FGHI.

C

სულითა წმიდათა, ვითარმედ: სიყმილი¹ სას-
ტიკი ყოფად არს ყოველსა ზედა სოფელსა,
რომელ-იგი იყო დღეთა მათ კლავდის კეის-
რისათა.

რომელი-იგი

29. ზოლო მოწაფეთა მათ, ვითარცა გელ-
რაჲ ვის-ეწიფებოდა, ბრძანეს თითოეულად
კაცად-კაცადმან სამსახურებელად მიძღუ[ა]ნი-
ბად ძმათა მათ, რომელნი მყოფ იყვნეს ჰუ-
რიასტანს,

თითოეულად| თითოეულმან

რომელნი| რომელნი-იგი

30. რომელცა-იგი ყვეს, წარუძღუანეს ხუ-
ცესთა მათ მიმართ ჯელითა ბარნაბაძისთა და
სავლსითა².

რომელცა-იგი| რომელთაცა-იგი

12 (24)

1. მას ჟამსა ოდენ ჯელი მიყო ჰეროდე მე-
ფემან ძკრის ყოფად რომელთამე ეკლესიისა-
განთა³

2. და მოკლა იაკობ, ძმად იოკანსი⁴, მახუ-
ლითა⁵.

და|—

3. და მან, ვითარცა იხილა, რამეთუ სა-
თნო უჩნდა ჰურიათა მათ, შე-ლაფე-სძინა შე-
პურობად პეტრსიცა⁶. და იყვნეს დღენი იგი
უცომოებნი⁷ 275]სანი.

4. და შეიპყრა იგი და შესუა საპურობი-
ლესა და მისცა იგი ოთხთა ოთხეულთა ერი-
საგანთა ცვად. ესრე ედვა გულსა, ვითარმედ
დღეთა მათ შემდგომად ზატიკობისათა აღ-
მოპყუაროს იგი და მისცეს ჯელთა მის ერი-
სათა.

5. და პეტრე ცვულ იყო- საპურობილესა
მის შინა. ზოლო ლოცვად გულს-მოდგინედ
იყოფოდა ეკლესიათა მიერ ღმრთისა მიმართ
მისთჳს.

6. რაჟამს უკუე ეგულებოდა ჰეროდეს გა-
მოყვანებად⁷ იგი და მიცემად ჯელთა მათთა,
მას ლამესა ეძინა პეტრეს შორის ერისაგან-
თა ორთა, შეკრულსა ჯაჭუთა⁸ მრჩობლითა,

იგი|—

* ¹ სიყრმილი D. ² სავლესითა D. ³ ეკლესიისაგანთა D. ⁴ იოვანესი D. ⁵ მახულითა D. ⁶ პეტრ-
რესიცა D. ⁷ გამოყვანებად A. ⁸ ჯაჭუთა D.

ჟ

8

სულითა წმიდითა, ვითარმედ: სიყმილი დიდი ყოფად არს ყოველსა ზედა სოფელსა, რომელი-იგი იყო დღეთა მათ კლავდის კვისრისათა.

[26]

29. ხოლო მოწაფეთა მათ, ვითარცა ჯელ-რად ვის-ეწიფებოდა, ბრძანეს თითოეულმან¹ მათმან სამსახურებელად მიძღუნებად ძმათა მათ, რომელნი-იგი მყოფ იყვნეს ჰურიასტანს,

~ჯელ-ვის რად-ეწიფებოდა G

30. რომელცა-იგი ყვეს და წარუძღუნეს ხუცესთა მათ მიმართ ჯელითა ბარნაბაჲსითა და საველესითა.

საველესითა] პავლესითა HI

12 (18)

1. მას ჟამსა შინა ჯელი მიყო ჰეროდე² მეფემან [30] ძვრის ყოფად რომელთამე ეკლესიისაგანთა

ეკლესიისაგანთა] ეკლესიათა-განთა G

2. და მოკლა იაკობ, ძმამ იოვანესი, მახვლითა.

3. და ვითარცა იხილა, რამეთუ სათნო უჩნდა ჰურიათა მათ. შესძინა შეპყრობად პეტრესიცა. ხოლო იყვნეს დღენი იგი უცოპოგბისანი.

ხოლო] რამეთუ GHI

4. და შე-რად-იპყრა³ იგი, შესუა საპყრობილესა ჟა მისცა იგი ოთხთა ოთხეულთა ერისაგანთა ცვად. ესრეთ ეგულებოდა, რადთა შემდგომად ზატიკისა აღიყვანოს იგი და მისცეს ერსა მას.

5. და პეტრე ცვეულ იყო საპყრობილესა მას შინა. ხოლო ლოცვად გულს-მოდგინედ იყოფოდა⁴ ეკლესიათა მიერ ღმრთისა მიმართ მისთვის.

6. რაჟამს უკუე⁵ ეგულებოდა ჰეროდეს⁶ გამოყვანებად და მიცემად ჯელთა მათთა, მას ლამესა ეძინა პეტრეს შორის ორთა ერისაგანთა, შეკრულსა ჯაჰჯათა მრჩობლითა, და მჭუ-

¹ თუთოეულმან G. ² ჰეროდე G. ³ შე-რად-იპყრა F. ⁴ იყოფოდა HI. ⁵ უკუე FGHI. ⁶ ჰეროდეს G.

C

და მგუმილნი იგი მის საპუბილისანი წინაშე
 კართა მათ სცვიდეს საპურობილესა მას.

7. და მოვიდა ანგელოზი უფლისაჲ და ნა-
 თელი დიდი გამობრწყინდა სახლსა მას, სცა
 გუერდსა პეტრესსა¹ და განაღუდა იგი და
 ჰრქუა: აღდგე შენ აღრე. და განეყარნეს და
 და დასცვეს ჯაჰუნი იგი ჯელთაგან მისთა
 მეყსეულად.

8. ჰრქუა მას ანგელოზმან მან: შეირტყ
 *სარტყელი და შეისხენ სანდალნი შენნი. და
 მან ყო ეგრე. და [x] ჰრქუა: შეიმოსე სამოსელი
 ეგე შენი და შემომიდევ მე.

9. და გამოვიდა და შეუდგა მას, და არა
 უწყოდა პეტრე, რამეთუ ჰეშმარიტ არს, რომელ-
 იგი² იყო ანგელოზისა მისგან; ეგრე ეგო-
 ნა, ვითარმედ ჩუენებასა იხილავს.

10. ვითარ განვლეს მათ პირველი და მეო-
 რტო საგუმილაგი, მოიწინეს³ იგინი ბჰეთა მათ
 რკინისითა, რომელ-იგი² შევიდოდა ქალაქად,
 რომელცა-იგი თუთ განელო მათ. ვითარცა შე-
 ვიდეა, განვლეს უბანი ერთი და მეყსეულად
 განეყენა მისგან ანგელოზი იგი.

11. და პეტრე ვითარცა გონებასა თუსსა
 მოეგო, თქუა: აწ უწყი ჰეშმარიტად, რამეთუ
 ღმერთმან მოავლინა ანგელოზი თუსი და გან-
 მარინა მე ჯელთაგან ჰეროდესთა⁴ და ყოვ-
 ლისაგან იქუსა ერისა მის ჰურითათაჲსა.

12. გულსა მოეგონა და შევიდა იგი სახლ-
 სა მარიამისსა⁵, დედისა მის იოჰანესისა⁶,
 რომელსა ეწოდა მარკოზ⁷, სადა-იგი იყვნეს
 მრავალნი შეკრებულ და ილოცვიდეს.

13. მან ვითარცა ირეკა კარსა მის ბჰისა-
 ხა. გამოვიდა მგვეალი ერთი სმენად, რომელ-
 სა სახელი ერქუა როდ⁸.

14. ვითარცა იცნა ვმად იგი პეტრესსი⁹, სი-
 ხარულითა არა განულო კარი, არამედ შინა
 შერბიოდა [216] და უთხრა, ვითარმედ: ესე-
 რა პეტრე კართა დგას.

მას]+შინა

[157] განაღუდა იგი განელუდა მას
 და განეყარნეს განეყარნეს
 ჯელთა მისთაგან

მან]—

ეგე]—CD

და გამოვიდა]—C

პეტრე]—CD. ჰეშმარიტად C

პირველი]+იგი C

საგუმილაგი] საცავი C

რომელ-იგი] რ⁷ი D

რომელცა-იგი] რომელიცა C

განვლეს] და განვლეს C. და]—C

განეყენა] განეშორა D

თქუა] და თქუა CD

~მოავლინა ღმერთმან CD

ყოვლისაგან] ყოვლისა K

ერისა მის]—C

მოეგონა] მოიგონა ACK. იგი]—C

ეწოდა] ერქუა CD. სადაცა-იგი K

მრავალნი]—C

მან] მაშინ C. ვითარცა]—C.

ირეკა] ჰრეკა CD. მის] მას D.

მის ბჰისასა]—K

იგი]—C

კართა]+ზ^ა D

¹ პეტრესსა AD. ² რომელი-იგი CD. ³ მოეწინეს C. ⁴ ჰეროდესთა CD. ⁵ მარიამისა C. ⁶ იო-
 ჰანესისა C, იოვანესსა CD. ⁷ მარკოზ CD. ⁸ როდ D. ⁹ პეტრესი D.
^{*} აქიდან კვლავ იწყება C-ს ახალი ფრაგმენტი (12,8—16,32).

ღ

8

მილნი¹ იგი წინაშე კართა სცვიდეს საპურო-
ბილესა მას.

7. და აჰა ანგელოზი უფლისაჲ ზედა მო-
ადგა, და ნათელი გამობრწყინდა სახლსა მას
შინა, და სცა გუერდსა² პეტრესსა, და განა-
ლჳდა იგი და ჰრქუა მას: აღდგე აღრე. და
დასცვეს ჯაჭუნი იგი ჳელთაგან მისთა.

8. ჰრქუა მას ანგელოზმან მან: [v] მოირტყ და
შეისხენ სანდალნი შენნი. და მან ყო ეგრეთ³. და
ჰრქუა მას: შეიმოსე სამოსელი შენი და შემო-
მიდგე მე.

9. და განვიდა და შეუდგა მას, და არა
უწყოდა, ვითარმედ ჳეშმარიტ არს, რომელი-
იგი იყო ანგელოზისა მისგან; ეგრე ჰგონებდა,
ვითარმედ ჩუენებასა იხილავს.

10. და ვითარ განვლეს მათ პირველი საჯუ-
მილავი და მეორე, მიიწინეს იგინი ბჳეთა
მათ რკინისათა, რომელი შევიდოდა ქალაქად,
რომელცა-იგი⁴ თუთ განელო მათ. და ვითარ-
ცა განვლეს იგი, წარვლეს უბანი ერთი, და
მეყსეულად განეშორა მისგან ანგელოზი იგი.

11. და პეტრე მოეგო გონებასა თჳსსა და
|თქუა: აწ უწყვი ჳეშმარიტად, რამეთუ მოაე-
ლინა ლმერთმან ანგელოზი თჳსი და განმა-
რინა მე ჳელთაგან ჳეროდესთა და ყოელი-
საგან მოლოდებისა ერისა მის ჰურიათაჲსა.

12. გულსა მოეგონა და მოვიდა სახლსა
მარიამისსა, დედისა მის იოვანესსა⁵, რომელსა
ერქუა მარკოს⁶, სადა-იგი იყვნეს მრავალნი
შეკრებულ და ილოცვიდეს.

13. და ვითარცა ჰრქეა პეტრე კარსა ბჳი-
სასა, გამოვიდა მჳევალი ერთი სმენად [31].
რომელსა სახელი ერქუა როდი.

14. და ვითარცა იცნა ჳმაჲ იგი პეტრესი,
სიხარულითა არა განულო მას კარი, არამედ
შინა შერბიოდა და უთხრა, ვითარმედ: პე-
ტრე კართა ზედა დგას.

[27]

მოეგონა] + ჳეს G

ვითარცა]—GH

¹ ჳუმილნი EFG. ² გუშრდსა FGHI. ³ ეგრე FI. ⁴ რცა-იგი F. ⁵ იოვანესა E. ⁶ მარკოზ FGHI.

ს

15. მათ ჰრქუეს: ჰბორგი სამე. და იგი უფროჲს განკრძალულ იყო, ვითარმედ: ეგრე არს. ხოლო იგინი იტყოდეს: ანგელოზი მისი იყოს.

16. და პეტრე ჰრეკდა კარსა მას ზედას-ზედა. გან-რაჲ-უდეს და იხილეს იგი, დაუკრ-და¹.

17. მან ჯელი განუყარა მათ, რაჲთა დიდუმნენ. მაშინ უთხრობდა მათ, ვითარ-იგი უფალმან გამოიყვანა საპურობილით², და ამცნო მათ, ვითარმედ: უთხართ ესე იაკობს³ და ძმათა ყოველთა. და წარვიდა⁴ იგი სხუ-სა⁵ ადგილსა.

18. და ვითარცა განთენა⁶, არა მცირედი რაჲ ზრუნვაჲ იყო ერისა კაცთაჲ მათ, ვითარ-მედ: ვიდრე-რაჲ ჯდა პეტრე?

19. ჰეროდე ეძიებდა მას და არა პოვა. მა-შინ განიკითხნა მცველნი იგი და ბრძანა მათი მოკლვაჲ. და გამოვიდა ჰეროდე მიერ ჰურიას-ტანით და კესარიას იქცეოდა.

20. და იყო ჰეროდე გულ-მწყრალ ტვრელ-თა და | სიდონელთათჳს. იგინი მოსრულ იყ-ვნეს ერთბამად მისა და ქველის მეტყუელს ჰყოფდეს ბლასტონს⁷, სენაკაპანთ მთავარსა მას მეფისასა, და [ჲ] ითხოვდეს მშუდობასა, რამეთუ ქუეყანაჲ იგი მათი იზარდებოდა სამეუფოჲთა.

21. დღესა მას ერთსა დაწესებულსა ჰერო-დე შეიმოსა სამოსელი სამეუფოჲ და დაჯდა საყდართა ზედა და იტყოდა იგი მათა⁸ მი-მართ.

22. და ერი იგი ყოველი ერთითა ვმითა ლაღადებდეს და იტყოდეს: ღმრთისა ჯმაჲ არს ესე და არა კაცთაჲ.

23. მუნქუესვე⁹ დასცა მას ანგელოზმან უფ-ლისამან და განგალა იგი ამისთჳს, რამეთუ არა მისცა მან დიდებაჲ ღმერთსა და იქმნა იგი მატლთა შესაქმელ და სულნი წარჰკდეს.

და]-C. იგი]+და C

მათ]-D

ვითარმედ]-CD

ყოველთა]-C. იგი-D. ~იგი წარვიდა C

რაჲ ზრუნვაჲ] შეზრუნებაჲ CD
 ვიდრე] ვიდრემე C

~მოკლვაჲ მათი] D. გამოვიდა] მოვიდა D

გულ-მწყრალ] გულ-ხუებულ C
 [152] სიდონელთათჳს] სიდონელ-თა, თანა C. იგინი] და იგინი CD. ქველის მეტყუელ იყოფ-დეს CD. მას]-C. და]-D

სამეუფოჲთა] სამეფოჲსაგან მი-სისა D

და]-C. დაჯდა]+იგი CD
 იტყოდა იგი] იტყოდა D. იგი]-C

ერთითა ვმითა]-D

კაცთაჲ] კაცისაჲ D

და განგალა იგი]-CD

¹ დაუკრდებოდა D. ² საპურობილით C. ³ იაკობსა AK. ⁴ წავიდა A. ⁵ სხუასა D. ⁶ გათენა D
⁷ ბლასტონს D. ⁸ მათა C. ⁹ მუნქუესვე C.

ღ

15. ხოლო მათ ჰრქუეს: ჰბორგი¹. და იგი დაამტკიცებდა, ვითარმედ: ესრეთ არს, ხოლო იგინი იტყოდეს, ვითარმედ: ანგელოზი მისი არს.

16. და პეტრე ჰრეკდა კარსა მას ზედაჲს-ზედა. ხოლო გან-რად-უღეს, იხილეს იგი და განჰკრთეს.

17. მან ჯელი განუყარა მათ, რადთა დიდუმნენ². და მიუთხრა მათ, ვითარ-იგი უფალ-მან გამოიყვანა საპყრობილით, და ამცნო: უთხართ ესე იაკობს და ძმათა ყოველთა. და განვიდა და წარვიდა სხუასა ადგილსა.

18. და ვითარცა განთენა, არა მცირედი შეზრუნებაჲ³ იყო ერის კაცთაჲ მათ, ვითარ-მედ: რამე იქმნა პეტრე?

19. და ჰეროდე ეძიებდა მას და არა პოა⁴. მაშინ განიკითხნა მცველნი იგი და ბრძანა მოკლვად მათი. და მოვიდა მიერ ჰურიასტა-ნით და კესარიას იქცეოდა.

20. ხოლო იყო ჰეროდე⁵ გულ-მწყრალ ტვრელთა და სიდონელთათჳს. და იგინი მოსრულ იყენეს ერთბამდ მისა⁶ და ქველის მეტყუელ⁷ იყოფდეს ვლასტონს⁸, რომელი იყო სასუენებელსა⁹ ზედა მეფისასა, და ითხოვდეს მშვდობასა, [x] რამეთუ ქუეყანაჲ იგი მათი იზარდებოდა სამეუფოჲსაგან მისისა.

21. და დღესა ერთსა დაწესებულსა ჰეროდე შეიმოსა სამოსელი სამეუფოჲ¹⁰ და დაჯდა საყდართა ზედა და ზრახვიდა მათდა მიმართ.

22. და ერი იგი დაღადებდა: ღმერთისა ჯმად არს და არა კაცისაჲ.

23. და მეყსეულად სცა მას ანგელოზმან უფლისამან ამისთჳს, რამეთუ არა მისცა დიდებაჲ ღმერთსა, და იქმნა იგი მატლთა¹¹ შესაკმელ და სულნი წარჰკვდეს.

შ

ჰრქუეს] + მას F, + მას ვდ GHI
და] ხოლო GHI
ვდ] - HI

იყოფდეს] ჰყოფდეს HI

სული წარჰკვდა GHI

¹ ჰბორგი E. ² დაღუმდენ E. ³ შეზრუნებება FGHI. ⁴ პოვა FGHI. ⁵ ჰეროდე G. ⁶ მისსა GHI. ⁷ ქველის მეტყუელ FGH. ⁸ ვლასტონს G. ⁹ სასუენებელსა FGHI. ¹⁰ სამეუფო G. ¹¹ მატლთ G.

უ

24. და სიტყუად იგი უფლისაჲ აღორძინებოდა და განმრავლდებოდა.

(25)

25. ბარნაბა და საველე მოიქცეს იერუსალიმშით ანტიოქიადღე, ვითარ აღასრულეს მსახურებაჲ იგი მათი; თანა წარიყვანეს იოჰანეცა¹, რომელსა სახელი წოდებულ იყო მარკოს².

13

1. და იყვნეს ვინმე ანტიოქიას შინა მსგავსად კრებულისა მის, რომელ იყვნეს წინაწარმეტყუელნი³ და მოძღუარნი: ბარნაბა და სკამეონ⁴, რომელსა-იგი ერქუა ნიგერ, და ლუკიოს კვრინელი⁵ და მანანე⁶, რომელ-იგი⁷ იყო ძუძუს მტე⁸ ჰეროდე⁹ მეფისაჲ, და საველე¹⁰.

2. ვიდრე [217] იგინი მსახურებასა მას უფლისასა შინა დგეს და იმარხვიდეს, ჰრქუა მათ სულმან წმიდამან: გამომირჩიენით მე და გამომიკუთენით ბარნაბა¹¹ და საველე საქმესა, რომელსა მე უწოდი მათ.

3. მაშინ ილოცვიდეს იგინი და იმარხვიდეს, და დაასხნეს¹² ჯელნი მათ ზედა და განუტყენეს იგინი.

4. ვითარცა წარიგზავნენს მიერ წინამძღურებითა სულისა წმიდისაჲთა, შთავიდეს იგინი სელევიკიად, მიერ შესხლეს ნავსა და წარემართნეს კვპრედ.

5. და მი-რად-იწინეს სალამინედ, იწყეს თხრობად სიტყუად იგი ღმრთისაჲ შესაკრებელსა მას ჰურიათისა; თანა ჰყვანდა იოჰანეცა¹⁴ მსახურად.

6. ვითარცა მოვლეს ყოველი იგი ქალაქები ვიდრე პანფემდე, პოვეს მუნ კაცი ერთი მოგვ, (რუ წინაწარმეტყუელი, ჰურიად, რომელსა სახელი ერქუა ბარიესუ¹⁴,

უფლისაჲ] ღმრთისაჲ CD

მოიქცეს] მიიქცეს D

იყვნეს] იყო D

იყვნეს] იყო AK

იგინი] იგი AK

~მას შინა დგეს უფლისასა CD
 გამომირჩიენით მე] გამომირჩიეთ
 C გამომიკუთენით]+კაცი C

~მათ (მას C) ზედა ჯელნი (+
 მათნი D) CD

წარიგზავნენს] წარგზავნეს C,
 წარმგზავნენს D

სალამინედ] სალემდ C

ღმრთისაჲ] უფლისაჲ C

მას]+თანა C. ჰყვანდა]+მათ C

პანფემდე] პანფედმდე C. პან-
 ფილიადმდე D. პოვეს]+მო-
 ვეს C (?)

¹ იოჰანეცა CD. ² მარკოს CD. ³ წინაწარმეტყუელნი D. ⁴ სკამონ C. ⁵ ლუკიოს კვრინელი C. ⁶ მანანელ D. ⁷ რომელი-იგი D. ⁸ ძუძუს ტე C, ძუძუს მტე D. ⁹ ჰეროდეს C, ჰეროდი D. ¹⁰ საველე C. ¹¹ ბარნა A. ¹² დასხნეს D. ¹³ იოჰანეცა C. ¹⁴ ბარიესუ C, ბარიესაჲ D.

ღ

ფ

24. რ სიტყუაჲ იგი ღმრთისაჲ აღორძნდებოდა და განმრავლდებოდა.

რ¹] და FGHI. ღმრთისაჲ] ო² G³

25. ბარნაბა და სავლე მოიქცეს იერუსალიმით ანტიოქიადღე, ვითარ-იგი აღასრულეს მსახურებაჲ მათი; თანა წარიყვანეს იოვანეცა, რომელსა წოდებულ იყო მარკოზ.

მოიქცეს] მიიქცეს FHI
[28]

13

1. ივენეს ანტიოქიას შინა მსგავსად კრებულისა მის წინაწარმეტყუელნი და მოძღუარნი: ბარნაბა და სკვიონ, რომელსა-იგი ერქუა ნიგერ, და ლუკიოს კვირინელი და მანაან¹, რომელი-იგი იყო ძუძუჲს მტე პეროდე² მეფისაჲ, და სავლე.

(19)

2. და ვიდრე-იგი ჰმსახურებდეს უფალსა და იმარხვიდეს, ჰრქუა მათ სულმან წმიდამან: გამოშირიჩინით მე ბარნაბა და სავლე საქმესა, რომელსა მე უწოდი³ მათ.

3. მაშინ იმარხეს და ილოცეს და დაასხნეს მათ ზედა ჯელნი მათნი [32] და განუტვენეს.

4. ესენი უკუე⁴ ვითარცა წარიგზავნენეს სულისა მიერ წმიდისა, შთავიდეს სელევკიად⁵, და მიერ ნავითა წიაღჯდეს კპრედ.

წარიგზავნენეს] წარგზავნენეს EHI

5. და შე-რად-ვიდეს სალამინდ, უთხრობდეს სიტყუასა მას ღმრთისასა შესაკრებელსა მას შორის ჰურიათასა; თანა ჰყვანდა იოვანეცა მსახურად.

6. და ვითარცა მოვლეს ყოველი იგი ქალაქი ვიდრე პაფოდმდე, პოვეს კაცი ვინმე მოგჯ, ცრუ წინაწარმეტყუელი, ჰურიაჲ, რომლისა სახელი ბარიისუ⁶,

¹ მანან FGHI. ² პსროდე G. ³ უწოთ H. ⁴ უკუე FGHI. ⁵ სელევკიად HI. ⁶ ბარიისო DG.

C

7. რომელი-იგი იყო მთავრის შემდგომისა მის თანა სერგისა¹ პავლსა², კაცისა გონიერისა. | ამან მოუწოდა ბარნაბას და სავლეს, და ეძიებდა მათგან სიტყუასა მას ღმრთისასა.

8. უტდებოდა მათ ელუმას³, მოგვ იგი, რამეთუ ესრე გამოითარგმანების სახელი [v] მისი, რომელი ეძიებს შემდგომსა მას ჰატიონისასა გარემოქცევად სარწმუნოებისაგან.

(26)*

9. ხოლო სავლე, რომელ არს პავლე⁴, აღივსო სულითა წმიდითა, მიჰხედა⁵ მას

10. და ჰრქუა: Φ სავსეო ყოვლითა ზაკუვითა⁶ და მანკიერებითა, ნაშობო ეშმაკისაო და მტერო ყოვლისა სიმართლისაო! არა დასცხრება განდრეკად გზათა მათ უფლისათა წრფელთა?

11. და აწ ესერა კელი უფლისაჲ შენ ზედა. და იყო შენ ბრმა და ვერ ჰხედვიდე⁷ ვიდრე ეამადმდე⁸. და მეყსეულად დაეხზა მას ზედა არმური და ბნელი, და მიმოვიდოდა და ეძიებდა წინამძღუარსა.

12. მაშინ ვითარცა იხილა მან შემდგომმან საქმეს იგი, ჰრწმენა და დაუკრდებოდა⁹ მოძღურებასა მას ზედა უფლისასა.

13. **წარ-რაჲ-ვიდეს¹⁰ პანფსთ პავლეეთნი, მივიდეს იგინი პერგედ პანფილიაჲსასა¹¹. ხოლო იოჰანე¹² განეშოვრა¹³ მათგან და მიიქცა მუნეე იერუსალმად.

14. იგინი განვიდეს პერგსთ და მივიდეს ანტიოქიად პისიდიაჲსა¹⁴, და ვითარცა მოვიდეს შესაკრებელსა მას დღეთა შაბათთასა, დასხდეს.

15. და აღმოიკითხეს შჯული და წინაწარმეტყუელნი [218], მიავლინნეს მათა მღდელთ მოძღუართა და ჰრქუეს¹⁵: კაცნო ძმანო, იყენენ თუ რამე თქუენ თანა სიტყუანი ნუგეშინის-(ვემისანი ერისა ამის მომართ, იტყოდეთ.

მთავრის] მთავრისა D)

[153]

მათგან]+სმენად CD. მას]-D
მათ ელუმას]-D

შემდგომსა მას]-K. ჰატიონისასა] ეპატიონისასა C, უჰატიონისასა D

დასცხრება|დასცხრები D. მათ]-C
~გზათა მათ ორისათა წრფელთა განდრეკად D

ზედა]+ჩყო C
ჰხედვიდე]+შენ მტესა D
ზედა]-D

და მიმოვიდოდა]-C

~ჰრწმენა საქმეს იგი D)

წარ-რაჲ-ვიდეს] წარვიდეს C
მივიდეს] და მივიდეს C

მუნეე]-C

იგინი] ხოლო იგინი C

დღესა შაბათთა CD

და ვითარცა აღმოიკითხა C
მღდელთ მოძღუართა]+მათა C,
+მათ D

თუ] ნუ D. ~სიტყუანი თქუენ თანა C

¹ სერგისისა D. ² პავლესა C, პავლესა D. ³ ელუმას C. ⁴ პავლეს C. ⁵ მიჰხედა CD. ⁶ ზაკუვითა C. ⁷ ხედვიდე D. ⁸ ეამადმდე K. ⁹ დაუკრდებოდა D. ¹⁰ წარ-რაჲ-ვიდეს D. ¹¹ პანფილიაჲსასა K. ¹² იოჰანე CD. ¹³ განეშოვრა CD. ¹⁴ პისიდიაჲსა K, პისიდიაჲსასა CD. ¹⁵ ჰრქუეს D.

* ეს თავი არაა გამოყოფილი CD-ში.

** აქ არის ახალი თავის მანიშნებელი D-ში: „სქმეს წათა მციქლთა“.

1

8

7. რომელი-იგი იყო მთავრისა მის ანთჳპა-
ტისა თანა სერგისა¹ პაულესა², კაცისა გონი-
ერისა. ამან მოუწოდა ბარნაბას და საელეს, და
ეძიებდა მათგან სმენად სიტყუასა ღმრთისასა.

ეძიებდა| უნდა G. სიტყუასა ღ-
თისსა G. მათ| მას HI

8. ხოლო უწდებოდა მათ ელჳმას, მოგჳ იგი,
რამეთუ ესრეთ გამოითარგმანების სახელი
მისი, და ეძიებდა გარდაქცევისა ანთჳპატისა-
სა სარწმუნოებისაგან.

9. ხოლო საელე, რომელ არს პავლე, აღი-
ვსო სულითა წმიდითა, მიხედა³ მას

10. და ჰრქუა: # სავესო ყოვლითა ზაკუ-
ვითა და ყოვლითა მანკიერებითა, შეილო
ეშჳკისაო და მტერო ყოვლისა სიმართლისაო,
არა დასცხრეა გარდაქცევად გზათა მათ უფ-
ლისათა წრფელთა?

11. და აწ ესერა ჳელი უფლისაჲ შენ ზედა,
და იყო შენ ბრმა და ვერ ხედვიდე⁴ [x] მზესა
ვიდრე ჟამადმდე. და მეყსილად დაეცა მის
ზედა არმური⁵ და ბნელი, და მიმოვიდოდა
და ეძიებდა მძლჳარსა.

მძლჳარსა| მძლჳართა GHI
მან|—FGHI

12. მაშინ ვითარცა იხილა ანთჳპატმან მან,
რად-იგი იქმნა, ჰრწმენა განკჳრვებულსა მო-
ძლჳრებასა მას ზედა უფლისასა.

13. წარ-რად-ვიდეს პაფოთ პავლე და მის-
თანანი იგი, წიაღწდეს პერ|გედ პამფილიასა⁶.
ხოლო იოვანე განეშორა მათგან და მიიქცა
მუნვე იერუსალმედ.

[29]

14. და იგინი განვიდეს პერგით და მივი-
დეს ანტიოქიად პისიდისა, და შევიდეს შე-
საკრებელსა მათსა დღესა შაბათსა და და-
სხდეს.

მიავლინეს| მიავლინეს EF
მათ|—F

15. და ვითარცა აღმოიკითხეს შჯული⁷ და
წინაწარმეტყუელნი, მიავლინნეს მათდა შესა-
კრებელის⁸ მთავართა მათ და ჰრქუეს: კაცნო
ძმანო, უკუეთუ არს თქუენ თანა სიტყუაჲ ნუ-
გეშინის-ცემისაჲ ერისა ამის მომართ, იტყოდეთ.

¹ სე⁴-გისსა G. ² პაულესსა EG. ³ მიხედა F. ⁴ ზედე F. ⁵ აღმური FGHI. ⁶ პამფილიასასა G, პამფილიასა E. ⁷ სჯული FGHI. ⁸ შესაკრებლის HI.

ჯ

(27*)

16. აღდგა პავლე¹ და განუყარა ჯელი, რაჲთა დადუმნენ, და თქუა: კაცთა მაგათ ისრაიტელთა² და რომელნი თქუენ შორის მოშიშნი ღმრთისანი ხართ, ისმინეთ ჩემი!

17. ღმერთმან ამის ერისა ისრაჲლისამან გამოიჩინა მამანი ჩუენნი და ერი იგი აღამალა ჟამსა მას მწირობისასა ქუეყანასა ეგვიპტისასა, ჯელითა მტკიცითა გამოიყვანა იგინი მიერ,

18. და ორმოცისა წლისა ჟამთა ჰზრდიდა³ მათ უდაბნოსა ზედა,

19. და დაარღუნა ნათესავნი შუენნი ქუეყანასა მას ქანანისასა⁴ და დაუმკდრა მათ ქუეყანაჲ იგი,

20. ოთხას ერგასის წელ ოდენ, და ამისა შემდგომად მოსცა მათ მსაჯულებ მიღლეთამდე სამოელ⁵ წინაწარმეტყუელისათა.

21. მიერთგან ითხოვეს მეფე, და მოსცა მათ ღმერთმან საულ ძე კისისი⁶, კაცი ნათესავისაგან ბენიამენისა⁷, ორმოც წელ.

20. | და ვითარცა გარდაცვალა იგი, აღუდგინა⁸ მათ დავითი მეფედ⁹, რომელსა-იგი თავადი ეწამა და თქუა: ვპოვე¹⁰ მე [x] დავითი, ძე იგი იესუსი¹¹, კაცი გულითადი ჩემი, რომელმან ყოს და აღასრულოს ყოველი ნებაჲ გულისა ჩემისაჲ.

23. მისისა მისგან ნათესავისა ღმერთმან მსგავსად ალთქუმისა აღუდგინა¹² ისრაჲლსა მესნელი იესუ.

24. რომელსა წინადაწარ ქადაგებდა იოჰანე¹³ ნათლის-მცემელი წინაშე პირსა შემოსლვისა მისისასა ნათლის-ღებასა სინანულისასა ყოვლისა მიმართ ისრაჲლისა^{14**};

25. ვითარცა აღასრულებდა იოჰანე¹³ სრბასა თუხსა, იტყოდა: ვინ-იგი გგონიე მე ყოფად, მე არა იგი ვარ, არამედ ესერა მოვალს

კაცთა მაგათ ისრაიტელთა| კაც-
 ნო ისრაიტელნო C

ქუეყანასა|+მას D. ეგვიპტელ-
 თასა K. მტკიცითა| მაღ-
 ლითა CD

ჰზრდიდა| ჰზრდა (!)C

უდაბნოსა|+მას D

და|-D

მას|-C

იგი|+მათი CD

მიღლეთამდე| მიღლედმდე CD

წინაწარმეტყუელისა CD

მეფე|-C

მათ|-C. და მოსცა ღმერთმან

მეფე საულ C. წელ|+ოდენ C

[154] იგი|+ღმერთმან C

დავითი| დ^თ DK

მე|-CD. დავითი| დ^თ მონაჲ

ჩემი D. იგი|-C

მსგავსად ალთქუმისა| ალთქუმი-
 სა მისებრ D

ნათლის-ღებასა| ნათლის-ცემასა.
 D

ვითარცა| და ვითარცა C

გგონიე მე| გგონიეს D

მე|-D

¹ პავლე C. ² ი^სტლთა D. ³ ჰრდიდა D. ⁴ ქანანისასა C. ⁵ სამოელ DK. ⁶ კისისი C. ⁷ ბენიამენისი C. ⁸ აღუდგინა D. ⁹ მეფედ C. ¹⁰ ვპოვე K. ¹¹ იესუსი D, ი^ვსუსი C. ¹² აღუდგინა D. ¹³ იოჰანე CDK. ¹⁴ ისრაელისა D.

* ეს თავი არაა გამოყოფილი CD-ში.

** აქ არის ახალი თავი აღმნიშვნელი D-ში: „სქ^მმ წ^თა მც^ქლთა“.

ღ
(20)

16. აღდგა პავლე და განუყარა გელი, რაჲ-
თა დადუნენ, და თქუა: კაცნო ისრაიტელ-
ნო¹ და რომელნი მოშიშნი ღმრთისანი ხართ,
ისმინეთ!

ისმინეთ]+ჩემი F
ერისამან] ერისა ი¹შლისამან F

17. ღმერთმან ამის ერისამან გამოირჩინა
მამანი ჩუენნი და ერი იგი აღამაღლა ჟამსა
მას მწირობისასა ქუეყანასა მას ეგვიპტისასა,
და მკლავითა მალლითა გამოიყვანნა იგინი
მიერ.

18. [33] და ზრდიდა მათ უდაბნოსა ზედა
ორმეოცისა წლისა ჟამთა.

19. და დაარღუნა ნათესავნი შუენნი ქუეყა-
ნასა მას ქანანისასა და დაუმკვდრა მათ ქუე-
ყანაჲ იგი მათი.

20. და შემდგომად ამისა² ვითარ ოთხას
ერგასის წელ ოდენ მოსცა მათ მსაჯულებ მ-
იდღედმდე სამოელ³ წინაწარმეტყუელისა.

21. მიერთგან ითხოვეს⁴ მეფე, და მოსცა
მათ ღმერთმან საულ, ძე კისისი, კაცი ნათე-
საისაგან ბენიამენისა, ორმეოც წელ.

გარდაიცვალა G

22. და ვითარცა გარდაცვალა იგი, აღუდ-
გინა მათ დავით მეფედ⁵, რომელსა-იგი თა-
ვადი ეწაჲ, და თქუა: ვპოვე დავით ძე იესე-
სი, კაცი გულითადი ჩემი, რომელმან ყოს ყო-
ველი ნებაჲ ჩემი.

ყოველი]—HI

23. მისისა მის ნათესავისაგან ღმერთმან
აღთქუმისა მისებრ აღუდგინა ისრაელსა მცხნე-
ლი იესუ,

24. რომელსა წინაჲსწარ ქადაგებდა იოვა-
ნე წინაშე პირსა შემოსლვისა მისისასა ნათ-
ლის-ღებასა სინანულისასა⁶ ყოვლისა მიმართ
ერისა ისრაელისა.

ერისა]—HI

25. ვითარცა აღასრულებდა იოვანე სრბასა
თუსსა, იტყოდა: ვინ-იგი გგონიე მე ყოფად,
მე არა იგი ვარ, არამედ ესერა მოვალს შემ-

¹ ი¹შტელნო EFHI. ² ამისა FGHI. ³ სამოელ G. ⁴ ითხოვეს FG. ⁵ მეფედ F. ⁶ სინანულის-
სა F.

Ⴢ

შემდგომად ჩემსა, რომლისა-იგი ვერ ღირს ვარ განჯნად ჯამლის საბელთა მისთა.

26. კაცთა მავათ ძმათა, ნაშობთა ნათესავისა აბრაჰამისთა, და თქუენ თანა რომელთა ეშინის ღმრთისა, რამეთუ თქუენ ზედა სიტყუად იგი ცხოვრებისაჲ¹ მოივლინა.

27. რამეთუ რომელნი-იგი მკვდრ არიან იერუსალმს შინა და მთავარნი იგი მათნი ამას უწევდარ იქმნეს და ჯმათა მათ წინაწარმეტყუელთაებრ, რომელნი-იგი ყოველთა შაბათთა აღმოიკითხვოდეს, საჯეს და აღასრულეს.

28. და არცა ერთი მიზეზი სიკუდილისაჲ ამას უბოვეს. მაშინ მოითხოვეს² პილატსგან³ [279] მოკლვად იგი.

29. ვითარ იგი აღასრულეს ყოველი ესე, რად-იგი წერილ იყო მისთვის, გარდამოიდეს იგი ძელისა მისგან და დადევს იგი საფლავსა.

30. ხოლო ღმერთმან აღადგინა იგი მკუდრეთით,

31. რომელ-იგი ეჩუენა მრავლით დლით მათ, რომელნი-იგი მის თანა აღმოსრულ იყვნეს გალილეაჲთ იერუსალმდ, რომელნი-იგი აწცა მოწამე არიან მისა ერისა მიმართ.

32. და ჩუენ გახარებთ თქუენ ნიქსა მას, რომელ-იგი აღთქუმულ იყო მამათა მათ თქუენთა, რამეთუ ესე ღმერთმან აღუსრულა შვილთა მათთა და ჩუენ აღვკვდინა იესუ,
(28*)

33. ვითარცა ფსალმუნსა მას წერილ არს შეორესა, ვითარმედ: ძმ ჩემი ხარი შენ და მე დღეს მიშობიე შენ.

34. ხოლო რამეთუ ღმერთმან აღადგინა იგი მკუდრეთით და მიერთიგან არლარა მიოქცეს განსარყუნელად მისთვის, ესრე⁴ თქუა, ვითარმედ: მიგცე თქუენ წმიდაჲ იგი დავითისი სარწმუნოჲ.

რომლისა-იგი] რომლისა C. ვერ] არა C. მისთა] ფერჯთა მისთა D ნათესავისა] +მის C, ნათესავთა D

იგი] ესე D

იქმნეს] იყვნეს C, იქმნეს D რ'-იგი D. ყოველთა] +მათ D

მიზეზი] ბრალი D

ვითარ-იგი] ვითარ C ~ყოველი იგი რად-ესე წერილ იყო მის ზედა C. იგი]—C

რ'-იგი D ~აღმოსრულ იყვნეს მის თანა C

მისა] +ამის C, —D

თქუენ]—D. ~თქუენ გახარებთ C. მას]—C. რ'-იგი D

აღვკვდინა] აღმიდგინა C

მას]—CD ~შეორესა წერილ არს D მიშობიე] მიშობიეს D ხოლო] და C. ღმერთმან]—CD და]—C. მიიქცეს] +იგი C. განსარყუნელად] განსარყუნელად C. მისთვის] ამისთვის C

¹ ცხოვრებისა D. ² მოითხოეს K. ³ პილატსგან CD. ⁴ ესრეთ D.

⁴ ამ თავის მისათითებელი სიტყვები („საქმე წთა მოციქულთაჲ“) C-სა და D-ს არა აქვთ.

ღ

8

დგომად ჩემსა, რომლისა-იგი არა ვარ ღირს
 განჯნად ჯამლთა ფერჯთა მისთასა.

26. კაცნო ძმანო და ძენო ნათესავისა მის
 აბრაჰამისნო, [ჟ] და თქუენ შორის რომელთა
 ეშინის ღმრთისა, თქუენთჳს სიტყუად იგი
 ცხორებისად მოივლინა.

27. რამეთუ რომელნი-იგი მკვდრ არიან
 იერუსალმს შინა და მთავარნი იგი მათნი
 ამას უმეცარ იქმნნეს¹ და ჯმათა მათ წინაწარ-
 ნეტყუელთასა, რომელნი-იგი ყოველთა შა-
 ბათთა აღმოიკითხვოდეს, საიჯეს და აღასრუ-
 ლეს.

იგი]—F

[30]

28. და არცა ერთი ბრალი სიკუდილისად
 უპოვს² და მოითხოვეს პილატესგან მოკლ-
 ვად იგი.

29. და ვითარ-იგი აღასრულეს ყოველივე,
 რომელი მისიჳს წერილ იყო, გარდამოჰჯნეს
 იგი ძელისაგან და დადვეს საფლავსა.

იგი]—GHI

30. ხოლო ღმერთმან აღადგინა იგი მკუდ-
 რეთით,

31. რომელი-იგი ეჩუენა³ დღეთა⁴ მრავალთა მათ, რომელნი-იგი მის თანა აღმოს-
 რულ იყვნეს გალილეადთ⁵ იერუსალმდ, რომელნი-იგი აწ არიან მოწამე მისა⁶ ერისა მი-
 მართ.

32. და ჩუენ თქუენ გახარებთ მამათა მი-
 მართ ქმნილსა მას აღთქუმასა, რამეთუ ესე
 ღმერთმან აღუსრულა შვილთა მათთა და ჩუენ
 აღგვადგინა იესუ.

33. ვითარცა ფსალმუნსა მეორესა წერილ
 არს, ვითარმედ: ძე ჩემი ხარი შენ და მე
 დღეს მიშობიე შენ.

34. ხოლო რამეთუ აღადგინა იგი მკუდ-
 რეთით და არლარა ეგულეზობდა მიქცევაჲ
 განსახრწნელად, ესრეთ თქუა, ვითარმედ:
 მიგცე თქუენ წმიდაჲ იგი დავითისი სარწმუ-
 ნოდ.

განსახრწნელად] განსახრწნელ-
 სა G

¹ იქმნეს EI. ² უპოვეს FGH. ³ ეჩუენა FGHI. ⁴ დღეთა F. ⁵ გალილეადთ G. ⁶ მისსა GHI.

C

35. რომლისათჳს სხუასაცა ადგილსა იტყვს: არა სცე წმიდასა მას შენსა ხილვად განსაბრწნელი.

36. რამეთუ დავით ნათესავსა მას შინა თჳსსა ჰმსახურებდა და ნებითა ღმრთისაჲთა შეისუენა, და შეეძინა იგი მამათა თანა და იხილა განსაბრწნელი.

37. ხოლო რომელ-იგი ღმერთმან აღადგინა, მან არა იხილა განსაბრწნელი.

38. უწყებულ [ჟ] იყავნ თქუენდა, კაცთა მავათ ძმათა, რამეთუ ამის გამო მოტყეებამ ცოდვითა თქუენთაჲ გეხარების;

39. და ყოველისაგან, რომლითა-იგი ვერ განჰმართლდით თქუენ შჯუღლითა მით მოსმსითა¹, ამისი ყოველსა რომელსა ჰრწმენეს, განმართლდეს.

40. იხილეთ, ნუუკუე მოიწიოს თქუენ ზედა სიტყუაჲ იგი თქუმული წინაწარმეტყუელისა მიერ:

41. იხილეთ შეურაცხის-ყოფელთა მავათ და გიკვრდინ და განირყუნენით, რამეთუ საქმესა ერთსა ვიქმ დღეთა მავათ თქუენთა, საქმესა მას, რომელი თქუენ არა გრწმენეს, ვითხრას დათუ ვინმე თქუენ.

42. და ვითარცა ეგულეზობდა მათ განსლვად, ევედრებობდა მათ ერი იგი მერმესაცა შაბათსა თხრობად მათა სიტყუაჲ იგი ღმრთისაჲ.

43. ვითარცა განუტყევეს კრებული იგი, მისდევდეს მათ მრავალნი ჰურიითაგანნი და მორწმუნეთა მწირთაგანნი პავლეს და ბარნაბას, რამეთუ იგინი განამტკიცებდეს მათ და არწმუნებდეს მტკიცედ დადგრომად² მადლსა მას ზედა ღმრთისასა.**

44. მერმესა მას შაბათსა ყოველი იგი ქალაქი შეკრბა სმენად სიტყუასა მას უფლისასი

D

სხუასაცა სხუასა C
სცე] ვსცე D. მას]-D

მას]-C
თჳსსა]-D. ჰმსახურებდა] ჰმსახურა CD. [155] თანა] მისთა D, თჳსთა C
ხოლო...განსაბრწნელი]-D*

იყავნ]+ესე CD
ძმათა]-D. მოტყეებამ]+ეგვი D

განჰმართლდით C. თქუენ]-C.
მით]-C

თქუმული]-C
მიერ]-C

გიკვრდინ C
მავათ] მათ D
მას]-D. რომელი] რლ-იგი C,
რწ-იგი D. ვითხრას თუ K
განსლვად] განსლვად CD. მერმესაცა]+მას D
მათა]-CD. იგი]-D
ღმრთისაჲ]-C
ვითარცა] და ვა C

მორწმუნეთა]+მათ CD

მადლსა]-C
ზედა]-D
იგი]-C
~შეკრბა ყწ ქლქი სმენად C.
უფლისასა] ღმრთისასა C

¹ მოსესითა D. ² დადგომად AK.

* მთელი ეს მუხლი, ეტყობა, იმიტომ აკლია D-ს, რომ წინა მუხლის მსგავსად ერთნაირი სიტყვებით ბოლოვდება, რასაც შეუძღვინა გადამწერი, რომელიც ახალ მუხლზე გადამატარა.

** C-სა და D-ში ამის შემდეგ თავის მანიშნებელი სიტყვებია: „სქმწ წთა შ'კლთა“.

35. რომლისათჳს სხუასაცა აღგილსა იტყვს: არა სცე წმიდასა შენსა ხილვად განსახრწნელი.

36. [34] რამეთუ დავით ნათესავსა შინა თჳსსა ჰმისახურა და ნებითა ღმრთისაჲთა შესუენა და შეჰძინა მამათა თჳსთა და იხილა განსახრწნელი¹.

37. ხოლო რომელი ღმერთმან აღადგინა, არა იხილა განსახრწნელი.

38. უწყებულ ჟუჳე² იყავნ ესე თქუენდა, კაცოჲ³ ძმანო, რამეთუ აჲის მიერ თქუენ მოტეეებაჲ ცოდვათაჲ გეხარების;

39. და ყოველთა მათგან, რომელთაგან ვერ უძღვეთ შჯულობითა⁴ მით მოსესითა განმართლებად, ამის მიერ ყოველსა რომელსა ჰრწმენეს, განმართლდების.

40. იხილეთ, ნუჟუჳე⁵ მოიწიოს თქუენ ზედა თქუმული იგი წინაწარმეტყუელთა შინა, ვითარმედ:

41. იხილეთ შეურაცხის-მყოფელთა მაგათ და გიკვრდინ და განირყუნენით, რამეთუ საქმესა ვიქმ მე დღეთა თქუენთა, საქმესა რომელი-იგი არა გრწმენეს, უკუეთუ ვინმე გითხრას თქუენ.

42. და ვითარცა ეგულეზოდა მათ განსლვაჲ შესაკრებელისაგან ჰურიათაჲსა, ჰლოცვიდეს მათ წარმართნი და ევედრებოდეს მერმესაცა შაბათსა თხრობად მათდა სიტყუათა ამათ.

43. და ვითარცა განუტევეს კრებული იგი, მისდევდეს მათ მრავალნი ჰურიათაგანნი და მორწმუნეთა მათ მწირთაგანნი ბავლეს და ბარნაბას, [ჟ] ხოლო იგინი ეტყოდეს მათ და არწმუნებდეს მტკიცედ დადგრომად მადლსა მას ზედა ღმრთისასა.

44. და მერმესა მას შაბათსა | კნინლა-და ყოველი იგი ქალაქი შეკრბა სჲენად სიტყუასა⁶ მას უფლისასა.

და ნებითა ღმრთა] განზრახვასა ღმრთისასა და G. შეისუენა] დაიძინა HI რომელი] რომელი-იგი FGH

უძღვეთ] შეუძღვეთ G

ვითარმედ]—GHI

ამათ]—GHI

[31] შეკრბა]—F.

¹ განსახრწნე F. ² ჟუჳე FGHI. ³ კაცნ I. ⁴ სჯულობითა FGH. ⁵ ნუჟუჳე FGHI. ⁶ სიტყუას G.

C

45. იხილეს რაჲ ჰურიათა [220] მათ ეგოდენი იგი ერი, აღივსნეს შურიითა და მჭდომად აღუდგეს სიტყუათა მათ პავლეს მიერ თქუმულთა და ჰგმობდეს მათ.

46. განეცხადნეს ბარნაბა და პავლე და თქუსს¹: თქუენდა ჯერ-იყო პირველად რქუმად სიტყუად ესე ღმრთისაჲ, ხოლო თქუენ ეგერა განიშოვრეთ და არა ღირსად გიშჯიან თაენი თუსნი ცხოვრებისათს² საუკუნოჲსა, აჰა-ესერა მივიქცევით წარმართთა³ მიმართ.

47. რამეთუ ესრე⁴ მამცნო ჩუენ უფალმან, ვითარმედ: დაგადგინე შენ ნათლად წარმართთა⁵, რადთა იყო შენ მაცხოვრად კიდით კიდემდე ქუეყანისა.

48. ესე რაჲ უკუე ესმოდა წარმართთა, უხაროდა და აღივსნეს სიტყუასა მას უფლისასა. და პრწყენა მრავალთა, რაოდენნი-იგი⁶ განჩემებულ იყვნეს ცხოვრებასა⁶ მას საუკუნესა.

49. და მიმოფინებოდა სიტყუად იგი უფლისაჲ ყოველსა მას სოფლებსა.

50. ხოლო ჰურიათა მათ განარსხნეს მსახურნი იგი დედანი აზნაურნი და მთავარნი იგი მის ქალაქისანი, და აღადგინეს დევნად პავლეს და ბარნაბას ზედა და გამოასხნეს იგინი ქალაქით და განდევნეს საზღვრით მათით.

51. ხოლო მათ განიყარეს მტურერი ფერჯთაგან [v] მათთა მათ ზედა და მივიდეს იკონია ქალაქსა.

52. და მოწაფენი იგი აღიყსებოდეს სიხარულითა და სულითა წმიდითა.

14

1. იყო იკონიას შინა მსგავსად წესისა შესლვად ჩუენი შესაკრებელსა მას ჰურიათასა და სიტყუად ესრეთ⁷, ვითარმედ რწმუნებად ჰურიათა და წარმართთა⁸ მრავალსა ერსა.

2. ხოლო რომელნი-იგი ურწმუნონი ჰურიანი იყვნეს, აღაზრზინნეს და განაბოროტნეს გულნი წარმართთანი⁹ ძმათა ზედა.

¹ თქვეს D. ² ცხოვრებისათს D. ³ წარმართთა D. ⁴ ესრეთ C. ⁵ რადენნი-იგი D. ⁶ ცხოვრებასა D. ⁷ ესრეთ D. ⁸ წარმართთა D. ⁹ წარმართთანი D.

* თითქო „ვირზ(იან)“ იგულისხმება.

მჭდომად| გდომად D. პავლეს მიერ
 თქუმულთა| პავლესთა C.
 ჰგმობდეს| უგმობდეს D
 პავლე| საელე D
 თქუეს| პრქუეს C. რქუმად| თქუ-
 მად C. ესე| იგი C. ხოლო| რ* C.
 განიშოვრეთ| განიშოვრებთ C.
 განიშორებთ D. გიშჯიან|
 ვიჩიან* C. ცხოვრებისა-
 თს| ცხოვრებასა C

კიდითგან კიდემდე C

წარმართთა|+მათ C

რაოდენნი-იგი| რაოდენნი K
 განჩემებულ| განჩინებულ K.
 მას|—D

სოფლებსა| სოფელსა CD
 განარსხნეს| განასხნეს D

აღადგინის A
 გამოასხნეს იგინი ქალაქით|—C
 განდევნეს|+იგინი CD [156]

მითთა|—D
 ქალაქსა| ქალაქად CD
 მოწაფენი| მოწამენი D. აღი-
 ყსებოდეს| აღივსნეს D

მრავალსა| და მრავალსა D
 რომელნი-იგი| რნი D. ~ჰური-
 ანი იყვნეს ურწმუნონი C.
 აღაზრზინნეს CD

L

შ

45. ხოლო იხილეს რაჲ ჰურიათა მათ ეგო-
დენი იგი ერი, აღივსნეს შურიითა და მჯდომად
აღუდგეს სიტყუათა მათ პავლესთა და ჰგმობ-
დეს მათ.

46. განეცხადნეს ბარნაბა და პავლე და
თქუნეს: თქუნენდა ჯერ-იყო პირველად რქუმად
სიტყუად ესე ღმრთისაჲ. ხოლო ვინაჲთჳან გან-
ნიშორებთ მას და არა ღირსად გიშჯიან¹
თაენი თჳსნი ცხოვრებისა საუკუნოჲსა, აჰა-ესე-
რა მივიქცევით წარმართთა ძიმართ.

47. რამეთუ ესრეთ მამცნო ჩუენ უფალმან,
ვითარმედ: დაგადგინე შენ ნათლად წარ-
მართთა, რაჲთა იყო შენ მაცხოვრად კიდით
კიდემდე² ქუეყანისა.

48. ესე რაჲ ესმოდა წარმართთა, უხაროდა
და აღიდებდეს სიტყუასა მას უფლისასა. და
ჰრწმენა, რაოდენნიცა³ იყვნეს დაწესებულ
ცხოვრებაჲ საუკუნესა.

49. და მიმოუფინებოდა სიტყუად იგი უფ-
ლისაჲ ყოველსა მას სოფელსა.

50. ხოლო ჰურიათა მათ განარისხნეს მსა-
ხურნი იგი დედანი [35] აზნაურნი და მთა-
ვარნი იგი მის ქალაქისანი, და აღადგინეს დევ-
ნად პავლეს და ბარნაბაჲ⁴ ზედა და განდევნნეს
იგინი საზღვრით მათით.

51. ხოლო მათ განიყარეს მტუერი⁵ ფერვთა
მათთაჲ მათ ზედა და მივიდეს იკონიალ.

52. და მოწაფენი იგი აღივსებოდეს მად-
ლითა და სულითა წმიდითა.

14 (21)

1. იყო იკონიას შინა მსგავსად წესისა შე-
სლვისა მათსა შესაკრებელსა ჰურიათისა და
სიტყუად ესრეთ, ვიდრე რწმუნებამდე ჰუ-
რიათა და წარმართთა მრავალსა სიმრავლესა.

2. ხოლო რომელნი ურწმუნონი ჰუიანი
იყვნეს, აღაზრზინნეს და განაბოროტნეს სულნი
წარმართთანი ძმათა ზედა.

¹ თქუნეს G. ² ვინაჲთჳან FGHI ³ კიდემდე HI. ⁴ რაოდენნიცა HI. ⁵ ბარნაბას E. ⁶ მტუერი
FGH.

ჯდომად GHI

ჯერ-იყო] ჯერ-არს F
ესე] იგი GHI
მას] მათ HI

იყო] ეყო F

ესმოდა] ესმა GHI
უფლისასა] ღმრთისასა G

განარისხნეს G

იგი]—F. მის]—G. დევნად] დევ-
ნულებაჲ G. განდევნეს E-
საზღვრით მათით]—F

მადლითა] სიხარულითა GHI

ხ

3. მრავალ ჯამ იქცოდეს განცხადებულად უფლისა მიმართ, რომელი ეწამებოდა მათ სიტყვთა მით მადლისაჲთა და მოსცემდა სასწაულებსა და ნიშნებსა ყოვად ჭელითა მათითა.

4. მაშინ განიწვალა სიმრავლ¹ იგი ქალაქისაჲ, და რომელნიმე იტყოდეს ჭურთხათა მათ თანა და რომელნიმე მოციქულთა თანა.

5. და ვითარ შეითქუნეს ჭურთხანი იგი და წარმართნი შთაერებით მათითურთ² ზედა მისლვად და გინებად მათა და ქებისა დაკრებად, 6. განეწოდნენ³ და მიველტოდნენ⁴, და შეევედრნენ ქალაქებსა მას ლუკაონისასა⁵—ლუსტრად⁶ და დერბედ [227] და ვარემო სოფლებსა,

7. და მუნ ახარებდეს. (29)

8. და მუნ იყო კაცი ერთი, ლუსტრას შინა. უძლური ფერკითა და მკელობელი დედის მსუკლითგან, რომელსა არასადა ევლო.

9. მას ესმნეს სიტყუანი იგი პავლსნისი⁷, რომელსა იტყოდა. ვითარ მიჰხედა⁸ პავლ და იხილა, რამეთუ აქუნდა საჩუქუნოვებად საცხოვრებელად⁹ მისა,

10. ჰრქუა მას კმითა დიდითა: შენ გეტყუაკოც, სახელითა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტისითა, აღდგე ფერკითა შენთა ზედა მართლ, აღდმარათა და იწყო სლვად.

11. მაშინ ვითარცა იხილა ერმან მან, რომელი-იგი კმნა პავლე, აღიმაღლეს კმად მათი კმითა ლუკაონებრითა¹⁰ და იტყოდეს: კერპნი იგი მსგავსებულ არიან კაცთა და გარდამოსრულ არიან ჩუენდა.

12. და ჰხადოდეს¹¹ ბარნაბას დია¹² კერპით და პავლეს¹³—ერმსთ, რამეთუ პავლე იყო წინამძღვარ სიტყუა მის.

¹ მათითურთ D. ² განეწოდნენ D. ³ მიიღტოდეს D. ⁴ ლუკაონისასა D. ⁵ ლუსტრად C. ⁶ პავლსნი CD. ⁷ მიხედა CD. ⁸ საცხოვრებელად D. ⁹ ლუკაონებრითა D. ¹⁰ ხადოდეს CD. ¹¹ დიო C, დიოს D. ¹² პავლს C.

ღ

უფლისა მიმართ)—C

იგი+ერისაჲ მის C, +მის D
იტყოდეს| იყენეს CD

~და ქვისა დაკრებად მათა CD

და შეევედრნეს| შეევედრნეს D.
მას—DK. და ვარემო| ვარემო D, სოფლებსა|+მას C

კაცი ერთ C. ~კაცი ერთი იყო D
ფერკითა| ფერკი C
მსუკლითგან|+ჯდა CD

იგი| ესე C
რომელთა C, მიჰხედა|+მას CD
აქუნდა|+მას C

კმითა დიდითა)—CD

მაშინ)—CD. ...მან ერმან ე⁸
იხილა D, აღიმაღლეს| აღი-
დეს C, მათი|—D, კმითა|+
მით D, კერპნი იგი|ღ¹⁰ნი D

3. მრავალ ჯამ უფლისა მიმართ მოსცემდა სასწაულებსა და ნიშნებსა ყოვად ჭელითა მათითა.

4. მაშინ ლაქისაჲ, და მათი მართნი მათა ვად და გინებად.

5. და ვითარ შეევედრნეს ქალაქებსა მას ლუკაონისასა რემო სოფლებსა.

6. და მუნ ახარებდეს.

7. და მუნ იყო კაცი ერთი, ლუსტრას შინა.

8. და მუნ ესმნეს სიტყუანი იგი პავლსნისი, რომელსა იტყოდა.

9. და მან იხილა, რამეთუ აქუნდა საჩუქუნოვებად საცხოვრებელად მისა.

10. ჰრქუა მას კმითა დიდითა: შენ გეტყუაკოც, სახელითა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტისითა, აღდგე ფერკითა შენთა ზედა მართლ, აღდმარათა და იწყო სლვად.

11. სოფელნი-იგი კმნა პავლე, აღიმაღლეს კმად მათი კმითა ლუკაონებრითა და იტყოდეს: კერპნი იგი მსგავსებულ არიან კაცთა და გარდამოსრულ არიან ჩუენდა.

12. და პავლეს და მანამძღვარ სიტყუა მის.

¹ მიჰხედა
⁸ აქუნდა

ჟ

3. მრავალ ჟამ იტყვოდეს იგინი განცხადებულად უფლისა მიმართ, რომელი ეწამებოდა მათ სიტყვთა მით მადლისა მისისაჲთა და მოსცემდა სასწაულებსა და ნიშნებსა ყოფად ჯელითა მათითა.

4. მაშინ განიწვალა სიმრავლე იგი მის ქალაქისაჲ, და რომელნიმე იყვნეს ჰურიითა თანა და რომელნიმე მოციქულთა თანა.

5. და ვითარ შეითქუნეს ჰურიანი და წარმართნი მთავრებით მათითურთ [ჟ] ზედა მისლვად და გინებად და ქვისა დაკრებად მათდა,

6. განეშორნეს და მიივლტოდეს ქალაქებსა ლუკაონისასა—ლუსტრად და დერბელ და გარემო სოფლებსა,

7. და მუნ ახარებდეს.

(22)

8. და კაცი ვინმე იყო ლუსტრას შინა, უძლური ორითაჲფე ფერჯითა, და ჯდა მკელობელი დედის მუცლით მისითგან, რომელსა არასადა ევლო.

9. ამას ესმნეს სიტყუანი პავლესნი. იტყოდა რაჲ. ვითარ მიხედა¹ მას პავლე და იხილა, რამეთუ აქუნდა სარწმუნოებჲაჲ საცხოვრებელად მისა,²

10. ჰრქუა მას დიდითა ვმითა: შენ გეტყვ სახელითა უფლისა იესუ ქრისტესითა, აღდეგ ფერჯთა შენთა ზედა მართლ. და აღხლდნა³ და იწყო სლვად*.

11. ხოლო გრმან მან იხილა რაჲ, რომელი-იგი კმნა პავლე, აღიმაღლეს ვმაჲ მათი ვმითა მით ლუკაონებრითა და იტყოდეს: ღმერთნი მსგავსებულ არიან კაცთა და გარდამოსრულ არიან ჩუენდა.

12. და ხადოდეს ბარნაბას დიოს კერპით და პავლეს—ერმით, რამეთუ პავლე იყო წინამძღუარ სიტყვსა მის.

სასწაულებსა] სარწმუნოებასა F

[32]

კაცთა] კაცთადა G

¹ მიხედა F. ² მისსა HI. ³ ახლდა GHI.

* აქედან F-ს აკლია ფურცელი (14,11—14,25).

C

13. ხოლო მღვდელმან მან დიოს კერპისამან, რომელი-იგი იყო მთავარი მის ქალაქისაჲ, კუროები და გვრგვანები ბჭეთა მის ქალაქისათა მოილო ერისა მის თანა და ეგულეზოდა ზორვად.

14. | ესმა რაჲ ესე მოციქულთა ბარნაბას და პავლეს, დაიპეს სამოსელი [v] მათი და გამოუქდეს ერსა მას, ლაღადებდეს და იტყოდეს:

15. კაცო, რასა იქმთ ამას? რამეთუ ჩუენცა კაცნივე ვართ მსგავსნი თქუენნი¹ და გახარებთ თქუენ, რადთა ამოებათა ამათვან მოიქცეთ ღმრთისა ცხოველისა, რომელმან-იგი შექმნა ცაჲ და ქუეყანაჲ, ზღუაჲ² და ყოველი, რაჲ არს მას შინა,

(30*)

16. რომელმან-იგი წარსრულთა მით ნათესავთა მიუშუა ყოველსა მას თესლებსა სლვად გზათა ნებისა მათისათა,

17. და არავე დაუტევა უწამებლად ქველის მოქმედებაჲ იგი თვისი, ყოველსა ეამსა ზეცით გარდამო მოცემად თქუენდა წყმაჲ და ეამნი ნაყოფის გამოღებისანი, განძღებად საზრდელითა და სიხარულითა გულისა თქუენისაჲთა.

18. და ესე რაჲ წართქუეს, ძნიაღ დააცხრევს ერი იგი, რადთა არა უზორონ მათ, არამედ წარსლვად კაცად-კაცადი ვანად თვისა. და ვიდრე იგინი იქცეოდეს-ლა მუნ და ასწავებდეს,

19. მოიწინეს ანტიოქიადთ და იკონიადთ³ ჰურიანი იგი და ეტყოდეს მათ განცხადებულად, და მიიქციეს ერი იგი განზოვრებად⁴ მათგან. ესრე ეტყოდეს, ვითარმედ: არარას ქეშმარიტსა იტყვან, არამედ [222] ყოველსა ტყუიან⁵. და ქვაჲ დაჭყრიბეს პავლეს და გამოითრიეს იგი გარეშე ქალაქსა მას. ეგრე ეგონა, ვითარმედ მომკულდარ არს იგი.

D

მღვდელმან მან] მღვდელთ მოძღუარმან C. რომელი-იგი] რამეთუ იგი C, რ² D. იყო]+იგი D

[157]

და იტყოდეს]—C

რომელმან-იგი შექმნა] რომელმან ქმნა CD

~უწამებლად დაუტევა CD
 თვისი] მისი CD

ნაყოფისა C
 გულისა თქუენისაჲთა] გულნი თქუენნი C
 და]—D. რაჲ ვ²ა C
 მათ]—D'

~კაცად-კაცადი წარსლვად D.
 თვისა] თვისსა D. ვიდრე]—D.
 ასწავებდეს]+ერსა C

იგი]—D

არარას] არას D
 არამედ ყოველსა ტყუიან]—C

¹ თქუენი C. ² ზღუაჲ D. ³ იკონიათ C. ⁴ განზოვრებად D. ⁵ ტყუიანი D.

* ამ თავის მისათითებელი სიტყვები („საქმე წ²თა მ²კელთა“) C-სა და D-ს არა აქვთ.

ღ

13. ხოლო მღდელმან მან დიოს კერპისა-
 მან, რამეთუ იყო იგი მთავარი¹ მის ქალა-
 ქისაჲ², [36] კურობები და გვრგვანები ბჭეთა
 ზელა ქალაქისათა მოილო ერისა მის თანა და
 ებულებოდა ზორვად.

14. ესმა რად ესე მოციქულთა ბარნაბას
 და პავლეს, დაიბეს სამოსელი მათი და შე-
 კდეს ერსა მას ზორის, დაღადებდეს და იტ-
 ყოდეს:

15. კაცნო, რასა იქმთ ამას? რამეთუ ჩუენ-
 ცა კაცნივე ვართ მსგაენი თქუენნი და გახა-
 რებთ თქუენ, რადთა ამაოებათა ამოვან მო-
 იქცეთ ღმრთისა ცხოველისა, რომელმან კმნა
 ცად და ქუეყანად, ზღუად და ყოველი, რად
 არს მათ შინა,

16. რომელმან-იგი წარსრულთა მათ ნათე-
 სავთა მიუშუა ყოველსა მას თესლებსა სლვად
 ვხასა ნებისა მათისასა.

17. და არავე უწამებელად დაუტევა ქე-
 ლის მოქმედებაჲ იგი მისი, ზეცით გარდამო
 მოციქვად თქუენდა წჳმად და ჟამნი ნაყოფის
 გამოიმღებელნი, განძღებად საზრდელითა და
 სიხარულითა გულთა თქუენთა.

18. და ესე რად წართქუეს³, ძნიად და-
 აცხრვეს ერი იგი არა ზორვად მათდა, არა-
 მედ კაცად-კაციად წარსლვად ვანად თჳსა⁴.
 და ვიდრე-ღა იქცეოდეს იგინი მუნ⁵ და ასწა-
 ვებდეს.

19. მოიწინეს ანტიოქიადთ და იკონიადთ
 ჰურიანი და, ვიდრე-იგი ერყოდეს მათ გან-
 ცხადებულად, არწმუნეს ერსა მას განშორ-
 ბად მათგან, რამეთუ იტყოდეს, ვითარმედ:
 არარას ქეშპირიტსა იტყვან, [ჟ] არამედ ყოველ-
 სა ტყუიან. და ქვად დაჰკრიბეს პავლეს და
 განითრიეს იგი გარეშე ქალაქსა მას. ეგრე
 ჰკონებდეს, ვითარმედ მომიკუდარ არს იგი.

მან]—GHI

ამაოებათა] ამაოთა E

გზათა ნებისა მათისათა GH

თჳსა] თჳსსა I

არამედ ყოველსა ტყუიან]—GHI

[33]

¹ მთავარ G. ² ქალაქისა G. ³ წართქუეს GHI. ⁴ თჳსსა H. ⁵ მუნ] მონ H.

ს

20. მო-რად-ვიდეს და შეაკრბეს გარემოჲს მოწაფენი იგი, აღდგა და შევიდა იგი ქალაქად, და ხვალისაგან გამოვიდა ბარნაბაჲს თანა და მივიდეს დერბედ.

21. და ახარებდეს მას ქალაქსა და დაიმოწაფენს მრავალნი, და მიიქცეს ლუსტრად¹, იკონიად და ანტიოქიად.

22. და განამტკიცებდეს გულსა მას მოწაფეთასა და ჰლოცვიდეს, რადთა მტკიცედ ეგნენ სარწმუნოებასა, და ვითარმედ: მრაველითა კირითა გვლირს ჩუენ შესღვად სასუფეველსა ღმრთისასა.

23. კელის დადებით² უკურობნეს მათ ეკლესიად-ეკლესიად ხუცესნი, ლოცვითა და მარხვითა შეჰვედრნეს იგინი უფალსა.

(31*)

24. და ვითარ განვლეს პისუდიაჲ³, მივიდეს პამფილიად⁴;

25. და იტყოდეს რად პერგეს შინა სიტყუასა მას ღმრთისასა, მიერ წარმოვიდეს და მოვიდეს ატალიად:

26. მიერ ნავითა წარმოვიდეს და მოვიდეს ანტიოქიად, | ვინაჲცა იგი შევედრებულ და განმტკიცებულ იყვნეს მადლითა ღმრთისაჲთა საქმესა მას, რომელცა⁵ აღასრულეს.

27. [x] და მიერ ვითარცა მოვიდეს, შეკრიბეს კრებული იგი, უთხორობდეს მათ რაოდენი⁶-იგი ყო ღმერთმან მათ თანა, და რამეთუ განულო კარი სარწმუნოებისაჲ წარმართთა.

28. და მუნ იქცეოდეს არა მცირედ ეამ მოწაფეთა თანა.

15

1.** და გარდამო-ვინმე-ვიდეს ჰურისტანით, ასწავებდეს ძმათა და ეტყოდეს: არა თუ წინა-დაიცვათო უჭულითა მოსწიითა⁷, ვერ გიძლავს⁸ ცხოვრებალ⁹.

¹ ლუსტრად CD. ² დადებითა CD. ³ პისილია CD. ⁴ პანფილიად D. ⁵ რომელიცა D. ⁶ რადენი D. ⁷ მოსწიითა D * გიძნავს D. * ცხოვრებალ D.

⁸ აჲ თავის აღსანიშნავი სიტყვები (საქმე წთა მცქულთა) C-სა და D-ს არა აქვთ (D-ში ახალი თავი ხუთი მუხლის შემდეგ იწყება).

⁹ ჩანს, C-ს ვადამწერი ვადამხტარა: ვამოტოვებული ფრაზის ბოლო სიტყვები (და მოვიდეს) იქაც გვაქვს, საიდანაც ის ტექსტს აკლებს.

¹⁰ D-ში აჲ არის ახალი თავის აღსანიშნავი სიტყვები: „საქმე წთა მცქულთა“.

q

შეაკრბეს| შეკრბეს მას C, შეუკრბეს მას D. აღდგა|+პავლე C. და|-D. იგი|-CD

და|+მუნ C. დამოწაფენს C. მიიქცეს| მივიდეს D, მოიქცეს C. ლუსტრად|+და CD

გულსა მას| გულთა მათ CD. მოწაფეთასა| მორწმუნეთასა D. ეგნენ| დგენ D ჩუენ|-CD. შესღვად| შესღვაჲ C

კელის| და კელისა D, და კელის C

უფალსა| ღ^ა D. უფალსა|+რომელიცა ჰრწმენა მათ CD

რად|-D

ატალიად| იტალიად A, -C მიერ| და მიერ D. მიერ...მო- [158] ვიდეს|-C**. და მოვიდეს|-D

მიერ ვითარცა| ვ^რ D. ვითარცა| ვითარ C. შეკრიბეს| და შეკრიბეს D, შეკრბეს K. მათ|-C. -იგი|-რად C. და|-D წარმართთა კარი სარწმუნოებისაჲ CD

მცირედ|+რად D. არა მცირედ ეამ| რადენმე დღე C. თანა| მათ თანა D

ეტყოდეს| იტყოდეს C

გიძლავს| შემძლებელ ხართ C

ღ

ფ

20. და ვითარ-იგი შემოკრბეს და გარე მოადგეს მოწაფენი, აღდგა და შევიდა ქალაქად, ხოლო ხელისაგან გამოვიდა ბარნაბაჲს თანა და მივიდეს დერბედ.

გარე მოადგეს]+მას G

21. და ახარებდეს ქალაქსა მას და დაი-მოწაფენს მრავალნი, და მივიდეს ლუსტრად და იკონიად და ანტიოქიად,

ხოლო]-HI. გამოვიდა]+პავ-
ლე G

22. და განამტკიცებდეს სულსა მოწაფეთა-სა და ჰლოცვიდეს მათ, რამთა მტკიცედ დგენ სარწმუნოებასა ზედა. და ვითარმედ: მრავ-ლითა კირითა ჯერ-არს ჩუნდა შესლვად სა-სუფეველსა ღმრთისასა.

შესლვად] შესლვად HI

23. და უკურობნეს მათ ეკლესიად-ეკლესიად ხუცესნი, და ლოცვითა და მარხვითა შეჰვედრ-ნეს იგინი უფალსა, რომლისაცა მიმართ ჰრწმენა.

24. და განვლეს რაჲ პისიდიად, მოვიდეს პამფილიად¹;

შთავიდეს] შევიდეს GHI

25. და იტყოდეს პერგეს შინა სიტყუასა მას ღმრთისასა და შთავიდეს ატალიად;

26. და მიერ ნავითა მივიდეს ანტიოქიად, ვინაჲცა იგი შევედრებულ იყვნეს მაღლითა ღმრთისაჲთა საქმესა მას, რომელიცა აღა-სრულეს.

27. [37] და მო-რაჲ-ვიდეს, შეკრიბეს კრე-ბული იგი და უთხრეს მათ რაოდენი² ყო ღმერთმან მათ თანა, და რამეთუ განულო წარმართთა კარი სარწმუნოებისაჲ.

~მათ თანა ღმერთმან GHI

28. და მუნ იქცეოდეს ჟამთა არა მცირეთა მოწაფეთა მათ თანა.

მცირეთა] მცირედთა FGHI

15 (23)

1. და გარდამო-ვინმე-ვიდეს ჰურიასტანით და ასწავებდეს ძმათა, ვითარმედ: არა ით³ წინა-დაიცვითოთ შჯულითა⁴ მოსესითა, ვერ ძალ-გიც ცხობებად.

¹ პანფლიად GHI. ² რაოდენი HI. ³ არა ითუ EGHI. ⁴ სჯულითა GHI.

* აქედან კვლავ მოვაოვება F-ს ტექსტი.

C

2. ვითარ იყო ჳლომაჲ და გამოძიებაჲ არა მცირედი პავლსი¹ და ბარნაბაჲსი მათა მიმართ, მაშინ დრო-ყვეს აღსლვაჲ² პავლსი¹ და ბარნაბაჲსი და სხუთა ვიეთიმე³ მათგანთაჲ მოციქულთა მიმართ და ხუცესთა იერუსალმდ ამის ცილობისათჳს.

3. იგინი წარიგზავნენს კრებულისა მისგან, და განჰვლიდეს ზღვს კიდისა ადგილსა და სამარიასა და მიუთხრობდეს მოქცევაჲსა მას წარმართთასა⁴ და ჰყოფდეს სიხარულსა დიდსა ყოველთა მიმართ ძმათა.

4. და მო-რაჲ-ვიდეს და მოიწინეს იერუსალმდ, შეიწყნარნეს იგინი კრებულთა მათ მოციქულთა და ხუცესთა, და უთხრეს მათ რაოდენი⁵-რაჲ ყო ღმერთმან მათ თანა.

5. [223] აღ-ვინმე-დგეს დასისა მისგან ფარსეველთაჲსა, რომელნი იგი მორწმუნენი იყვნეს, იწყეს სიტყუად და თქუეს: ჯერ-არს წინა-დაცუეთად⁶ მათა და მცნებად, რაჲთა დაიმარხონ შჯული მოსსი⁷.

6. შეკრბეს მოციქულნი იგი და ხუცესნი ხილვად და განზრახვად ამის სიტყუსათჳს.

7. და ვითარ იყო გამოძიებაჲ მრავალი, ზე აღდგა პეტრე და ჰრქუა მათ: კაცნო ძმანო, თქუნ თვთ უწყით, რამეთუ პირველით დღითგან თქუნ შორის გამოირჩია ღმერთმან პირითა ჩემითა სმენად წარმართთა⁸ სიტყუად იგი სახარებისაჲ და რწმუნებად;

8. და გულთ მეცნიერი ღმერთი ეწამა მათ, რამეთუ მისცა მათ სული წმიდაჲ, ვითარცა-იგი ჩუნ;

9. და არარაჲთ განიკითხა ჩუნ შორის და მათ შორის, სარწმუნოებითა განწმიდნა გულნი მათნი

10. აწ რაჲსათჳს გამოსცდით ღმერთსა და-დებად უღლისა ქედსა მას მოწაფეთასა, რო-

ვ⁹რ]+იგი D. გამოძიებაჲ ცილობაჲ D

~პავლსი აღსლვაჲ C და ბარნაბაჲსი—C

წარიგზავნენს] წარიგზავნეს C, წარმოგზავნენს D. კიდისა] კიდესა CD. სამარიასა] სამარიასასა C. და]—D. მიუთხრობდეს]+მათ CD

და მოიწინეს]—C

და შეიწყნარნეს C. იგინი] იგი AK უთხრეს] მიუთხრობდეს C, უთხრობდეს D

ხუცესნი და განიზრახვიდეს ამისთჳს C

იყო] იგი C მათ]—D

გამოირჩია] გამოირჩინა D

არარაჲთ] არარაჲ D

აწ რაჲსათჳს] და აწ რაჲ რაჲსა C

¹ პავლსი D. ² ასლვაჲ D. ³ ვიეთმე CD. ⁴ წარმარმართთასა C, წარმართასა D. ⁵ რადენი D. ⁶ წინა-დაცუეთად D. ⁷ მოსსი D. ⁸ წარმართა CD.

2. და ვითარ იგი იყო ჯდომად და გამოძიებაჲ არა მცირედი პავლესი და ბარნაბაჲსი მათდა მიმართ, ბრძანეს აღსლვად პავლესი და ბარნაბაჲსი და სხუათა ვიეთმე მათგანთაჲ მოციქულთა მიმართ და ხუცესთა იერუსალმდ ამის ცილობისათჳს.

3. და იგინი წარმოგზავნენს კრებულისა მისგან. და გან-რად-ჰვლიდეს ფინიკესა და სამარიასა, მიუთხრობდეს მათ მოქცევასა წარმართთასა და ჰყოფდეს სიხარულსა დიდსა ყოველთა შორის მმათა.

4. და მო-რად-ვიდეს იერუსალმდ, შეწყნარებულ იქმნეს კრებულისა მისგან და მოციქულთა და ხუცესთა, და მიუთხრეს ვათ რაოდენი¹-რად ღმერთმან ყო მათ თანა, და რამეთუ განულო წარმართთა კარი სარწმუნოებისაჲ.

5. აღ-ვინმე-დგეს დასისა მისგან ფარსეველთაჲსა [ჟ] მორწმუნენი და იტყოდეს, ვითარმედ: ჯერ-არს წინა-დაცუეთად² მათდა და მცნებად, რათათა და იმარხოზნ შჯული³ მოსესი.

6. შეკრბეს მოციქულნი და ხუცესნი ხილვად სიტყჳსა ამისთჳს.

7. და ვითარ იყო მრავალი გამოძიებაჲ, აღდგა პეტრე და პრქუა მათ: კაცნო ძმანო, თქუენ უწყით, რამეთუ პირველით დღითგან თქუენ შორის გამოიჩინა ღმერთმან პირითა ჩემითა სმენად წარმართთა სიტყუად იგი სახარებისაჲ და რწმუნებად:

8. და გულთ მეცნიერი ღმერთი ეწამა მათ და მისცა მათ სული წმიდაჲ, ვითარცა-იგი ჩუენ;

9. და არარად განიკითხა შორის ჩუენსა და მათსა, და სარწმუნოებითა განწმიდნა გულნი მათნი.

10. აწ უკუე⁴ რაჲსათჳს გამოსცდით ღმერთსა დადებად უღლისა ქედსა ზედა მოწაფეთა-

წარმოგზავნენს| წარმოგზავნენს
GHI

იქმნეს| იქმნენს G

ყო ღმერთმან GHI

[34]

პირველ G. პირველით... თქუენ
შორის| დღეთაგან დასაბამითგანთა ჩუენ შორის HI
იგი)—GHI

¹ რადენი HI. ² წინა-დაცუეთად FGHI. ³ შჯული GHI. ⁴ უკუე FGHI.

Ⴀ

მელსა-იგი | ვერცა მამათა ჩუენთა, ვერცა
 *ჩუენ შეუძლეთ ტვრთვად?

[15²] ვერცა²] და ვერცა D

11. არამედ მადლითა უფლისა ჩუენისა იესუ
 ქრისტესითა გურწამს ჩუენ ცხოვრებაჲ¹, ვი-
 თარცა სახედ-იგი მათ.

12. დადუმნა ყოველი იგი სიმრავლეს² და
 ისმენდეს ბარნაბაჲსსა და პავლესსა³ მას მი-
 თრობასა, რაოდენი⁴ ქმნა ღმერთიან წარ-
 მართთა შორის [v] ველითა მათითა.

(32)

13. დადუმებისა მათისა შემდგომად მიუგო
 იაკობ და პრქუა: კაცო ძმანო, ისმინეთ ჩემი:

დადუმნა] და დადუმნა C

~მას და პავლესსა CD

რაოდენნი ქმნა C. ღმერთიან]

+სასწაულები და ნიშები C,

ნიშები და სასწაულები D.

წარმართთა შორის] ერსა შო-

რის წარმართთა D.

დადუმებისა] და დადუმებისა CD

პრქუა] თქუა D

14. სუმონ⁵ მიგითხრა, ვითარ-იგი მოჰხედა
 ღმერთიან გამოყვანებად წარმართთაგან⁶ ერი
 სახელისათჳს მისისა;

მიგითხრა]+თქუენ D

~ღმერთიან მოხედა C, ღწ მო-

ხედნა D

წინაწარმეტყუელთანი]+ვწა წე-

რილ არს CD

15. და მას შეეტყუებთან სიტყუანი იგი წი-
 ნაწარმეტყუელთანი:

16. ამისა შემდგომად მოვაქციო და აღვა-
 შწნო⁶ საყოფელი იგი დავითისი, დაცემული
 და დამჯობილი იგი მისი აღვჰმართო, და აღ-
 ვაშწნო⁶ იგი,

იგი მისი]—D

იგი]—D

კაცთა] კაცთამან C. უფალი]

ღწ D

ხედა]—D. სახელ-ეღების] წო-

დებულ არს C. ჩემი] ესე C

ყოველი]—D

17. რადთა გამოიძიონ ნეშტთა კაცთა უფა-
 ლი და ყოველთა წარმართთა,⁷ რომელთა ზე-
 და სახელ-ედების სახელი ჩემი, თქუა უფალ-
 მან,

18. რომელმან ქმნა საცნაური ესე ყოველი
 საუკუნითგან.

რადთა არას ვაწყინებდეთ მათ]—D.

რომელნი-იგი] რწნი CD. მო-

მართ]—C, მიმართ D

19. ამისთჳს მე ესრე ჯერ-მიჩნს,⁸ რადთა
 არას ვაწყინებდეთ მათ, რომელნი-იგი წარ-
 მართთაგანნი⁹ მოქცეულ არიან ღმრთისა მო-
 მართ,

20. არამედ მიწერად მათა, რადთა განე-
 ყენნენ იგინი ჰამად ნაზორევთაგან კერპთაჲსა
 და სიძვისაგან, დამშთვრისა¹⁰ და სისხ-
 ლისა

იგინი]—C. ნაზორევთაგან D.

სიძვისა, დამშთვრისაგან და სი-

ხლისაგან C. სისხლისაგან D

¹ ცხოვრება D. ² პავლესსა DK. ³ რაოდენი D. ⁴ სიმეონ C. ⁵ წარმართთაგან D. ⁶ აღვაშწნო CD. ⁷ წარმართთა D. ⁸ მისს CD. ⁹ წარმართთაგანნი D. ¹⁰ დამშთვრისა D.

ღ

სა, რომლისა-იგი ვერცა მამათა ჩუნთა, ვერცა ჩუნ შეუძლეთ ტვრთვად?

11. არამედ მადლითა უფლისა ჩუნისა იესუ ქრისტესითა გურწამს ჩუნ ცხორებაჲ,¹ ვითარცა სახედ-იგი მათ.

12. და დადუმნა ყოველი იგი სიმრავლე და ისმენდეს ბარნაბაჲსა მის და პავლესსა² მითხრობასა, რაოდენი³ ქმნა ღმერთმან ნიშები და სასწაულები წარმართთა შორის მათ მიერ.

მის| მას FGHI

13. და შემდგომად დადუმებისა მათისა მიუგო იაკობ და ჰრქუა: [38] კაცნო ძმანო, ისმინეთ ჩემი:

14. სუმონ⁴ მიგითხრა, ვითარ-იგი ღმერთმან მოხედნა პირველად მიყვანებად წარმართთაგან ერი სახელისათჳს მისისა;

15. და მას შეეტყუებიან⁵ სიტყუანი იგი წინაწარმეტყუელთანი, ვითარცა წერილ არს, ვითარმედ:

16. ამისა⁶ შემდგომად მოვაქციო და აღვაშენო კარავი იგი დავითისი დაცემული, და დამჯობილი იგი მისი აღვჰმართო და აღვაშენო,

იგი|—G

17. რადთა გამოიძიონ ნეშტთა კაცთა უფალი და ყოველთა წარმართთა, რომელთა ზედა წოდებულ არს სახელი ჩემი მათ ზედა, თქუა უფალმან,

18. რომელმან ქმნა ესე ყოველი საცნაური საუკუნითგან.

19. ამისთჳს მე ესრეთ ვუჯი⁷ და ჯერ-მიჩნს, რომელნი წარმართთაგანნი მოქცეულ არიან ღმრთისა მიმართ, რადთა არა ვაურევბდეთ მათ,

20. არამედ მიწერად მათდა, რადთა განეყენნენ იგინი ჰამად ნაზორევისაგან კერპთაჲსა და სიძვისაგან, დამშთვარისა⁸ და სისხლისა, და რადთა, რაოდენი⁹ მათ არა უნებს, რადთამცა ეყო, იგინი სხუასა ნუ უყოფენ.

¹ ცხოვნება F. ² პავლესსა FGHI. ³ რადენი HI. ⁴ სუმონ F. ⁵ შეეტყუებიან FGHI. ⁶ ამისა FGHI. ⁷ ვსჯი FGHI. ⁸ დამშთვარისა HI.

C

21. რამეთუ მოსეს დასაბამითგან ნათესაეთაჲთ ქადაგნი იგი მისნი ქალაქად-ქალაქად დაედგინნეს, რომელნი იგი ამას აღმოიკითხვიდეს ყოველთა მათ შაბათთა შესაკრებელთა მათ შორის.

22. მაშინ ჯერ-უჩნდა მოციქულთა მათ და [224] ხუცესთა ყოვლით კრებულთითურთ გამორჩევიად კაცთა მათგანთა მივლინებად ანტიოქიად პავლეს და ბარნაბას თანა იუდა, რომელსა ეწოდა ბარსაბა, და შილა, კაცნი შერაცხილნი ძმათა შორის;

23. და დაწერეს ჯელითა მათითა წიგნი ესრეთ¹: მოციქულნი და ხუცესნი და ძმანი, რომელნი იგი ანტიოქიად და ასურეთით და კილიკიად კერძონი ძმანი ხართ წარმართთაგანი², გიკითხავთ.

24. რამეთუ მესმა ჩუენ, ვითარმედ ჩუენგანნი ვინმე განვიდეს და აღგძრნეს³ თქუენ სიტყუთა, აღჰმზადებდეს⁴ გულთა თქუენთა, გეტყოდეს: ჯერ-არს წინა-დაცუეთად და დამარხვად⁵ შუჯლი მოსსი⁶, რომელთა ჩუენ მიერ ეგვიტარი ბრძანებდა არა აქუნდა.

25. აწ უკუე ჯერ-მიჩნდა ჩუენ, კრებულთა ყოველთა, ერთბამად გამორჩევიად კაცთაჲ⁷ მავათ და მივლინებად თქუენდა, პავლეს და ბარნაბას თანა, საყუარელთა ჩუენთა,

26. კაცნი, რომელთა იგი თავნი თუხნი მისცნეს სახელისათჳს უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტე[სი]სა⁸.

27. აწ მომივლინებიან იუდა და შილა, და მათცა სიტყუთ [უ] გითხრან ესე.

28. რამეთუ ჯერ-უჩნდა სულსა და ჩუენცა არა⁹ უმეტესი¹⁰ რამე ტურთი დადებად თქუენ ზედა, გარნა ესე, რომელ უფრო სასწრაფო არიან:

29. განშოვრებად თქუენდა ნაკერპავთაგან და მკუდრისაგან, და სისხლისა ჭამისა და სიძვისა; ამათგან დაიმარხენით თავნი თქუენნი,

4.

იგი]—C

მათ| მათთა CD

მათ]—D

~ყოვლითურთ კრებულთ CD
 პავლეს| პავლესა C, პავლეს თანა D. ბარნაბას| ბარნაბას CD

და]—CD

და ხუცესნი| ხუცესნი C

კერძონი| კერძო D. ძმა ხართ წარმართნი C

მესმა| გუესმა D

გეტყოდეს| და გეტყოდეს D
 წინა-დაცუეთაჲ CD. და]—C [160]

ჯერ-გუჩნდა C, ჯერ-გუჩნდა D.
 ჩუენ]—D. კრებულსა ყლსა D. გამორჩევიად C

პავლეს| პავლესა C, პავლეს თანა D
 თუხნი| მათნი C

მომივლინებიან| მიგუვლინებიან D

სულსა]+წსა D. უენცა]+რა AK

ესე| ესენი D, იგი C. რომელნი უფროს CD

განშოვრებად თქუენნი D. ნაკერპავისაგან და მკუდრისაგან C. და მკუდრისაგან| დამშორვისა D. სისხლის ჭამისაგან D. სიძვისაგან CD. ამათგან]—D

¹ ესრეთ D. ² წარმართთაგანი D. ³ აგძრნეს C. ⁴ აღმზადებდეს D. ⁵ დამარხვად D. ⁶ მოსისი D. ⁷ კაცთა C. ⁸ ქრისტე[სი]სა| ქესა C, ქა K. ⁹ არაჲ D. ¹⁰ უმეტესი D.

ღ

21. რამეთუ მოსეს პირველთა ნათესავთაგან ქალაქად-ქალაქად ქადაგნი იგი მისნი დაედგინნეს, რომელნი-იგი ამას აღმოიკითხვიდეს ყოველთა შაბათთა შესაკრებელთა შორის მათთა.

22. შაშინ ჯერ-იჩინეს მოციქულთა და ხუცესთა ყოვლითურთ კრებულით და გამოარჩინეს კაცნი მათგანნი [v] შივლინებად ანტიოქიად პავლეს და ბარნაბაჲს თანა იუდა, რომელსა ეწოდა ბარსაბა, და შილა, კაცნი შერაცხილნი ძმათა შორის;

23. და დაწერეს გელითა მათითა ესრეთ: მოციქულნი და ხუცესნი და ძმანი, რომელნი-ევგ ანტიოქიადთ და ასურეთით და კილიკიადთ კერძო ძმანი ხართ წარმართთაგანნი, გიკითხაეთ. გიხაროდენ!

24. ვინამთგან გუესმა¹ ჩუენ, რამეთუ ჩუენგანნი ვინმე განვიდეს და აღგძრნეს² თქუენსა სიტყუთა და აღაშფოთებდეს სულთა თქუენთა და გეტყოდეს წინა-დაცუეთად³ და დამარხებად შჯულსა⁴, რომელთადა ჩუენ არაჲ⁵ გუემცნო⁶.

25. აწ უკუე⁷ ჯერ-გზინდა კრებულსა ყოველსა ერთბამად გამორჩევაჲ კაცთაჲ მათთა და შივლინებაჲ თქუენდა, პავლეს თანა და ბარნაბაჲს თანა, საყუარელთა ჩუენთა,

26. კაცთა, რომელთა-იგი სულნი თუხნი მისცნეს სახელისათჳს უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტეს[ის]ა.⁸

27. წარმო-უკუე-გვკლინებიან⁹ იუდა და შილა, და მათცა სიტყუთ გიოხრან ესევე.

28. რამეთუ ჯერ-უჩნდა სულსა წმიდასა და ჩუენცა, რაჲთა არარაჲ უმეტესი ტურთი დავდვით¹⁰ თქუენ ზედა, გარნა რომელნი-ესე სასწრაფო არიან:

29. განშორებად თქუენდა ნაკერპავისაგან, და [39] სისხლისა, დამშთვარისა¹¹ და სიძვისა, და რაოდენი არა გნებავს, რაჲთა გეყოს თქუენ,

პირველთა] ძულთა HI იგი]—GHI. მისნი] თუხნი HI. დაედგინნეს... შაბათთა] აქუნდეს ყოველთა შაბათთა მისითა აღმოიკითხვიდა HI. ~მათთა შორის F

გამოირჩინეს I

[35]

ეწოდა] ეწოდებოდა GHI

ძმანი]—E

შივლინებად GHI

თანა]—GHI. ~ბარნაბაჲს საყუარელთა ჩუენთა თანა G

თქუენდა] თქნგნ H

¹ გუესმა GH. ² აგძრნეს F. ³ წინა-დაცუეთად GHI. ⁴ სჯულსა FGHI. ⁵ არა FHI. ⁶ გუემცნო GHI. ⁷ უკუე GHI. ⁸ ქსსა HI, ქა E, ქსა F. ⁹ წარმო-უკუე-გვკლინებიან FGHI. ¹⁰ დავსდვით HI, დავდა F. ¹¹ დამშთვარისა HI.

C

9

კეთილსა იქმოდეთ და ცოცხლებით იყვნით უფლისა მიერ!

(33 a*)

30. იგინი წარმოემართნეს და მოვიდეს ანტიოქიად, და შეკრიბეს მუნ კრებული იგი და მისცეს წიგნი იგი ჳელთა მათთა.

31. ვითარცა აღმოიკითხეს წიგნი იგი, განხარეს ფრიად და ნუგეშინის-იცეს ამას ჳედა.

32. იუდა და შილა, რამეთუ იგინიცა თავადღა კაცი წინაწარმეტყუელნი იყვნეს, მრავლითა სიტყუთა ნუგეშინის-სცეს ძმათა მათ და დაამტკიცებდეს.

33. და დაყვეს მუნ მრავალი დღს და წარმოიგზავნნეს მშულობით ძმათაგან მუნვე მოციქულთა მათ.

34. ჯერ-უჩნდა შილას დადგრომაჲ მუნვე.

35. ხოლო პავლე და ბარნაბა იქცეოდეს ანტიოქიას შინა და ასწავებდეს და ახარებდეს სხუათაცა მრავალთა თანა სიტყუასა მას უფლისასა.

(33 b)

36. [225] შემდგომად დღეთა რაოდენთამე¹ კრქუა პავლე ბარნაბას: მივიქცეთ და მოვიხილვიდეთ ძმათა მათ ყოველსა ქალაქებსა, რომელთა შინა ვჳადაგეთ სიტყუად იგი ღმრთისაჲ, ვითარ-ძი აქუნდეს.

37. ბარნაბას ესრე უნდა, რადთამცა იოჳანე² თანა წარიყენა, რომელსა ერქუა მარკოს³

38. ხოლო პავლე ესრე⁴ ჳლოცვიდა, ვითარმედ, რომელ-იგი⁵ ერთვე განეყენა მათგან პირველსა მას ჯერსა პანფილიაით⁶ და არა შეუდგა მათ საქმესა მას, არა წარყუანებად იგი.

39. იყო უკუე მკსინვარებაჲ მათ შორის ვიდრე განყენებამდე ურთიერთას; ბარნაბა თანა წარიყენა მარკოს² და განვიდა ნავითა კჳბრედ.

იგინი]+ვ^ა CD. წამოემართნეს D, წარიგზავნნეს მიერ C. და]-CD. წიგნი იგი| წიგნი DC
 ~და ფრიად D

კაცი თავადნი D

და დაამტკიცებდეს]-C, +მათ D დღს| თამი CD. წარმოიგზავნნეს]+იგი C, წარმოგზავნეს D. ძმათაგან| ძმათა მათ D. მუნვე]-C

შილას| შილასი D. დადგრომაჲ| დადგრომა D. მუნვე]-D

იქცეოდეს]+მუნვე C

და¹]-K

ყოველსა|+მას D
 ღმრთისაჲ| ო^ა D

ერთვე| ერთი C, ერთ D.
 მათგან| მათ D

იყო უკუე| და იყო C
 განყენებამდე|+მათა CD. განყენებამდე| განშორებამდე D. და]-D. [161]

¹ რადენთამე D. ² იოვანე CDK. ³ მარკოს CD. ⁴ ესრეთ C. ⁵ რომელი-იგი CD. ⁶ პანფილიათ CK.

* ამ თავის სათვალავის მაგიერი CD-მ არ იცის.

ღ

სხუასა ნუ უყოფთ, რომელთაგან დაიმარხე-
ნით თავნი თჳსნი, კეთილსა იქმოდეთ და ცო-
ცხლებით იყვნით!

თჳსნი| თჳსნი *GHI*

30. იგინი ვითარცა წარმოემართნეს, მოვი-
დეს ანტიოქიად. და შეკრიბეს კრებული იგი
და მისცეს წიგნი ჳელთა მათთა.

წარმოემართნეს| წარემართნეს
HI

31. და ვითარცა აღმოიკითხეს, განიხარეს
ნუგეშინის-ცემასა მას ჳედა.

იუდა| იუდაცა *GHI*. იგინი|
იგინიცა *FGHI*

32. იუდა და შილა, რამეთუ იგინი წი-
ნაწარმეტყუელნი იყვნეს, მრავლითა სიტყუთა
ნუგეშინის-სცეს ძმათა მათ და დაამტკიცნეს.

33. და დაყვეს მუნ ყიმი მრავალი და წარ-
იგზავნენ¹ მშჳდლობით ძმათაგან მოციქულთა
შიმართ.

ძმათაგან მშჳდლობით *G*

34. ჯერ-იჩინა შილა დადგრომაჲ მუნვე.

35. ხოლო პავლე და ბარნაბა იქცეოდეს
ანტიოქიას შინა და ასწავებდეს და ახარებ-
დეს სხუათაცა მრავალთა თანა სიტყუასა მას
უფლისასა.

36. შემდგომად დღეთა რაოდენთაჲე ჰრქუა
პავლე ბარნაბას: მივიქცეთ და მოვიხილნეთ
ძმანი ჩუენნი ყოველთა ქალაქთა, რომელთა
შინა ვჰადაგეთ სიტყუაჲ იგი უფლისაჲ, ვი-
თარ-ძი არიან.

იგი|—*G*

37. ბარნაბას უნდა, რამთამცა იოვანე თა-
ნა წარიყვანა, რომელსა ერქუა მარკო².

[36]

38. ხოლო პავლე ჰლოცვიდა, რამთა რო-
მელი-იგი განეყენა მათ პანფილიათ³ და არა
შეუდგა მათ საქმესა მას, არა [v] თანა-წარ-
ყვანებად იგი.

მათ|—*G*
თანა-წარყვანებად| წარყვანე-
ბად *GHI*

39. იყო უკუე⁴ მკინვარებაჲ მათ შორის
ვიდრე განშორებამდე მათა ურთიერთას⁵;
ბარნაბა თანა წარიყვანა მარკოზ და განვი-
და ნავითა კჳბრედ.

მათა| მათდა*F*, --*GHI*
წარიყვანა|—*H*

¹ წარიგზავნეს *H*. ² მარკოზ *FGHI*. ³ პანფილიათ *F*, პანფულიათ *GHI*. ⁴ უკუე *FGHI*. ⁵ ურ-
თიერთას *G*.

C

40. ხოლო პავლე გამოიჩინა შილა და მოვიდა იგი, მიეცა მადლითა ღმრთისაჲთა ძმათაგან,

41. და განჰვლიდა ასურეთსა და კილიკიასა და განამტკიცებდა ეკლესიათა.

16

1. მიიწია დებრედ და ლუსტრად¹. და აჰა მოწაფე² ერთი ვინმე იყო მუნ, რომელსა სახელი ერქუა ტიმოთეოს, ძე იყო დედაკაცისა³ ჰურიასა⁴ მორწმუნისაჲ და მამისა წარმართისაჲ,

2. რომელი იწამებოდა ლუსტრელთაგან⁵ და იკონიელთა ძმათა.

3. სათნო-უჩინდა პავლეს [ჟ]ამისი მის თანა განსლვად. და მოიყვანა და წინა-დასცუთა მას ჰურიათა მათოჲს, რომელნი იყენეს მათ აღგილთა; უწყოდეს ყოველთა, რამეთუ წარმართი იყო მამად მისი.

4. და ვითარცა განვიდოდეს იგინი ქალაქებსა მას, ასწავებდეს დამარხვად შჯულისა, დამტკიცებულსა მას მოციქულთაგან და ხუცესთა, რომელნი-იგი იყენეს იერუსალმს შინა.

(34)

5. ხოლო ეკლესიანი იგი განმტკიცებოდეს სარწმუნოებითა და შეეძინებოდა რიცხუსა მას დღითი-დღედ.

6. განვიდეს იგინი ფრიგაჲთ⁶ და გალატელთა სოფელსა, და აყენებდა მათ სული წმიდაჲ სიტყუად სიტყუასა მას ასიაჲთ კერძო.

7. მო-რაჲ-ვიდეს იგინი მისვად და აზნობდეს იგინი ბითუნიად კერძო წარსლვად⁷, და არა უტევა მათ სულმან უფლისამან.

8. და ვითარ თანა-წარჰჰედეს მისვასა, შთავიდეს ტროადად⁸.

D

და]—D. მივიდა C

იგი]+და C

ძმათაგან] ძმათა მათგან C

და]—D. განჰვლიდა]+იგი C-

მიიწია]+იგი CD

იკონიელთა] იკონიელთაგან C,
იკონელთა D

განვიდოდეს] განვიდეს D

ქალაქებსა] ქალაქსა D. შჯულისა]
შჯულსა Cმისვად] მისუნდ D. მესვლად C.
და]—D. და აზნობდეს იგინი]
უნდა C. იგინი]—DK. ბითუნიად]
ბითუნიაჲთ C, ბუთუნიაჲთ D. მათ]—CD
მისვასა] მესვასა C, მისუნს D

¹ ლუსტრად C. ² მოწაფე C. ³ დედაკაცისა C. ⁴ ჰურიასა D. ⁵ ლუსტრელთაგან CDK-
⁶ ფრიგიათ D. ⁷ წარსვად D. ⁸ ტროადად C.

ჟ

8

40. ხოლო პავლე გამოიჩინა შილა და განვიდა, და მიეტა მდლითა ღმრთისადთა ძმათაგან,

41. და მიმოვიდოდა ასურეთსა და კილიკიასა და განამტკიცებდა ეკლესიათა.

16 (24)

1. მიიწია იგი დერბედ და ლუსტრად. და აპა-ესერა მოწაფე¹ ვინმე იყო მუნ, სახელით ტიმოთეოს, ძე დედაკაცისა ჰურიისა მორწმუნისად და მამისა წარმართისად,

2. რომელი იწამებოდა ლუსტრელთაგან და იკონიელთა ძმათა.

3. ამისი სათნო-უჩნდა პავლეს მის თანა განსლვად. და მოიყვანა და წინა-დასცვთა მას ჰურიათა მათთვის, რომელნი იყვნეს მათ ადგილთა, რამეთუ უწყოდეს ყოველთა, ვითარმედ წარმართი იყო მამად მისი.

4. და ვითარცა განჰვლიდეს ქალაქებსა მას, ასწავებდეს მათ დამარხვად მოძღურებათა მათ, დამტკიცებულთა მოციქულთაგან და ხუცესთა, რომელნი-იგი იყვნეს იერუსალმს შინა.

5. ხოლო ეკლესიანი იგი განმტკიცებოდეს² სარწმუნოებითა და შეეძინებოდა რიცხუსა მას [40] დლითი-დღედ³.

6. და მოვლეს ფრიკვად და გალატელთა სოფელი, და დაყენებულ იქმნეს⁴ სულისა მიერ წმიდისა სიტყუად სიტყუსა მის ასიას შინა,

იქმნეს| იქმნეს FGHI

7. მო-რად-ვიდეს იგინი მისუნდ, აზნობდეს წარსლვად ბითუნიად, და არა უტევა მათ სულმან უფლისამან.

აზნობდეს|+იგინი HI

8. და ვითარ თანა-წარჰვდეს მისუნს⁵, შთავიდეს ტროადად.

¹ მოწაფე I. ² განმტკიცებოდეს HI. ³ დლითი-დღე FGHI. ⁴ იქმნეს HI. ⁵ მისონდ HI, მისონს HI.

C

q

9. და ჩუენებასა ღამისასა ეჩუენა პავლეს: კაცი ვინმე იყო მაკედონელი, დგა და ევედრებოდა მას და ეტყოდა: წიად მოგუალე მაკედონიად და შემეწიენ ჩუენ.

10. ვითარ ჩუენებაჲ ესე იხილა პავლე, ვისწრაფეთ მეყსეუ[226]ლად განსლვად მაკედონიადთ კერძო, გულისხმა-ყავთ¹, ვითარმედ მუნ მიჩინნა ჩუენ ღმერთმან ხარებად მათა.

11. აღვედით ნავსა ტროადით და მივიწრაფეთ² სამოთრაკედ³, ხვალისაგან—ახალქალაქად,

12. და მიერ ფილიპედ, რამეთუ იგი არს პირველი ნაწილი მაკედონელთაჲ⁴, ქალაქი, რომელსა პრქჳან⁵ კოლონია⁶. ვიყვენით მას ქალაქსა შინა, ვიქცეოდეთ დღეთა რაოდენთამე⁷.

(35)

13. დღესა მას შაბათთასა გამოვედით ჩუენ გარეშე ქალაქსა მას, მდინარის კიდესა, სადა-იგი საგონებელ იყო ლოცვისა შეწირვაჲ; და დავსხედით ჩუენ და ვეტყოდეთ დედათა მათ, რომელნი მოსრულ იყვნეს.

14. და მუნ იყო დედაკაცი ერთი, რომელსა სახელი ერქუა ლუდია⁸, ძოწეულის მოფარდული ქალაქისა თიატრონისაჲ, მსახური ღმერთისაჲ, ესმოდა, რომელსა-იგი უფალმან განუგნნა გული მორჩილებად სიტყუათა მათ პავლეს⁹ მიერთა.

15. და ვითარ ნათელ-იღო მან და სახლეულთა მისთა, ჰლოცვიდა მას და ეტყოდა: უკუეთუ შეგირაცხიე მე მორწმუნედ უფლისა, შემოედით¹⁰ ვანად ჩემდა და მუნ დაადგერით, [x] და გუაიძულა ჩუენ.

(36*)

16. და იყო, ვითარ წარვიდოდეთ ჩუენ თაყუანის-ცემად, მგვეალი ერთი წინა შემემთხვა ჩუენ, რომლისა თანა იყო სული პითონი, რომელ არს მისნობისაჲ, რომლისაჲ¹¹ სარეწავე

შემეწიენ] შემეწიე DK

ვითარ] ვა CD. ესე იგი D

მაკედონიადთ] მაკედონია AK

ვითარმედ] რამეთუ CD

ღმერთმან]—D

ტროადით] ტროადის D. და]

+მართლ CDK

და]—D

ქალაქი ქალაქსა D

მას] ამას D

ვიქცეოდეთ] და ვიქცეოდეთ CD

დღესა მას] დღეთა მათ D. შა-

ბათთასა] შაბათსა C. ჩუენ]—D

[162] მას]—C. შეწირვაჲ] შე-

წირვად C. და დავსხედით]

დავსხედით D. და]—D. იყ-

ნეს] +მუნ C.

~იყო მუნ D. და მუნ]—C.

ერთი]—C

ქალაქისა თიატრონისაჲ] ქლქსა

თუსსა ტურონის² D. თეატ-

რონიადსა C

მათ]—D

პავლეს მიერთა] პავლეს მიერ

თქუმულთა D

მას] მათ CD

წარვიდოდეთ] თანა-წარვიდო-

დეთ C. შემემთხვა] შეგუემ-

თხვა C

¹ გულიანმა-ყავთ D. ² მივისწრაფეთ CK, მივისწრაფედ D. ³ სამათ რაკედ D ⁴ მაკედონიელთა CD. ⁵ ჰქჳან D. ⁶ კოლონია CD. ⁷ რავდენთამე D. ⁸ ლუდია C. ⁹ პავლეს C. ¹⁰ შემოვედით CD. ¹¹ რისა D.

* ამ თავის მანიშნებელი CD-ში არ მოიპოვება.

ჟ

8

9. და ჩუენებასა ღამისასა¹ ეჩუენა პავლეს: კაცი ვინმე იყო მაკედონელი, დგა და ვეედრებოდა მას და ეტყოდა: წიალ მოგუალე მაკედონიად და შემეწიე ჩუენ.

ეტყოდა] იტყოდა GH

10. და ვითარცა ჩუენებაჲ იგი იხილა პავლე, ვისწრაფეთ მესყიულად განსლვად² მაკედონიად, გულისგმა-გყავთ, რამეთუ მუნ მიჩინა ჩუენ უფალმან ხარებად მათდა.

ტროადას] ტროადად G

11. აღვედით ნავსა ტროადას და მართლ მივისწრაფეთ სამუთრაკედ, და ხვალისაგან—ახალქალაქად,

12. და მიერ ფილიპედ, რომელი-იგი არს პირველი ნაწილი მაკედონიისაჲ³, ქალაქი კოლონიად. ხოლო ვიყვენით მის ქალაქსა შინა და ვიქცოდეთ დღეთა რაოდენთამე⁴.

ხოლო]—E

13. და დღესა შაბათთასა განვედით ვირეშე ქალაქსა მას, ნდინარის კიდესა, სადა-იგი საგონებელ იყო ლოცვისა შეწირვაჲ; და დავსხედით და ვეტყოდეთ დედათა მათ, [x] რომელნი მოსრულ იყვნეს.

შაბათთასა] შაბათსა EFG. [37] ჩუენ]—

14. და დედაკაცი ერთი სახელით ლუდია⁵, ძოწეულის მოფარდული ქალაქისა თვატირისაჲ, მსახური ღმრთისაჲ იყო მუნ და ესმოდა, რომლისა-იგი⁶ უფალმან განულო გული მორჩილებად სიტყუათა პავლეს მიერ თქუმელთა.

ერთი]+იყო GHI

განულო] განალო G

15. და ვითარცა ნათელ-ილო მან და სახლმან მისმან, გულოცვიდა და იტყოდა: უკეთეთუ შეგირაცხიე მე მორწმუნედ უფლისა, შემოვედით⁷ ვანად ჩემდა და მუნ დაადგერიოთ. და გუაიძულა ჩუენ.

16. და იყო, ვითარ წარვიდოდეთ ჩუენ ლოცვად, მვევალი ვინმე წინა შემემთხვა ჩუენ, რომლისა თანა იყო სული პითონი, რომელ არს მისნობისაჲ, რომლისაგან სარცწავი დიდ-

¹ ღამისა E. ² განსლვა F. ³ მაკედონიისა FGHI. ⁴ რაოდენთამე HI. ⁵ ლუდა HI. ⁶ რომლისა-იგი FGHI. ⁷ შემოვედით G.

C

დიდძალი შეუვიდოდა უფალთა მისთა მისნობითა მისითა.

17. იგი მოგუდედა¹ პავლეს და ჩუენ, ვმოზდა [და იტყოდა: ესე კაცნი მონანი არიან ღმრთისა მალისანი, რომელნი გითხრობენ თქუენ გზათა ცხოვრებისათა².

18. ესე ესრე³ ყვის მრავალ დღე. განრისხნა პავლე, მიექცა სულსა მას უკეთურსა და ჰრქუა: გამცნებ შენ სახელითა უფლისა იესუ ქრისტესითა განსლვად მაგისგან. და განვიდა მეყსეულად მასვე ეამსა მისგან.

19. ვითარცა იხილეს უფალთა მათ მის დედაკაცისათა, რამეთუ განსრულ იყო მისგან სასოებაჲ იგი სარეწავისა მათისაჲ, შეიპყრეს პავლე და შილა და მიჰზიდვიდეს⁴ მათ ურაკ-პარაკად მთავართა მათ;

20. და მოჰგუარნეს და წარმოუდგინნეს იგინი ერისთავთა მათ და ჰრქუეს⁵: ესე კაცნი აღსძრვენ ქალაქსა ამას ჩუენსა, ჰურიანი არიან

21. და მითხრობენ ჩუენ შჯულსა რასმე, რომელ⁶ არა ჯერ-არს ჩუენდა [227] თავსდებად, არცა ყოფად, რამეთუ ჩუენ კაცნი ფრომინნი⁷ ვართ.

22. და შეკრებოდ⁸ მათ ზედა ერი იგი. და ერისთავთა მათ მოაპეს სამოსელი მათი და უბრძანეს მათი კუერთხითა ცემაჲ.

23. და ვითარ მრავალი გუემაჲ დასდევს მათ ზედა, შესხნეს იგინი საპყრობილესა და ამცნეს მესაპყრობილეთ მცველსა მას კრძალულად დაცვაჲ მათი;

24. მან, ვითარცა ესევეთარი მცნებაჲ მოილო მათგან, შესხნა იგინი შინა[განსა საპყრობილესა და ფერჳნი მათნი დაჰკრძალნა ჳუნდსა⁹ შინა.

(37^{*)})

25. შუეა ღამეს¹⁰ ოდენ პავლე და შილა ილოცვიდეს და უჯალობდეს ღმრთისა; და ისმენდეს მათსა პყრობილნი იგი სხუანი.

მიექცა] და მიექცა D
 უფლისა]+ჩუენისა C

ეამსა]+შინა C
 მათ]—CD

იგი]—C. შეიპყრეს] შეიპყრნეს D

მათ]+წე D

რასმე]+სხუასა D

არცა ყოფად]—D. ფრომინნი]
 ჰრომნი D

~ ერი იგი მათ ზედა CD
 მათ]—C

მათ ზედა]—D

მესაპყრობილეთ] საპყრობილის C
 დაცვაჲ] დამარზებაჲ C

შინაგანსა]+მას CD [163]

და²]—K
 მათსა] მათ C

¹ მუდედეს] C. ² ცხოვრებისათა D. ³ ესრეთ C. ⁴ მიზიდვიდეს D. ⁵ ჰრქუეს D. ⁶ რ'ი CD

⁷ K-შიც ასევე ყოფილა, მაგრამ მერმე ამოუღებკით ზოგი ასო და ეხლა იკითხვის: (ფ)რომ(ინ)ნი

⁸ შეკრბოდა A. ⁹ ჳუნდა D. ¹⁰ შოა ღამეს D, შოვა ღამეს A.

* ამ თავის სათვალავის მიგიერი CD-მ არ იცის-

ღ

8

ძალი შეუვიდოდა უფალთა მისთა მისნობითა მისითა.

17. ესე მისდევდა პავლეს და ჩუენ, ვმობ-
და და იტყოდა: ესე კაცნი მონანი არიან
ღმერთისა მალისანი, რომელნი გახარებენ
თქვენ გზათა ცხორებისათა.

18. და ამის ჰყოფდა დღეთა მრბავლთა.
განრისხნა პავლე და მიეჭვა სულსა მას უკე-
თურსა, და ჰრქუა: გამცნებ შენ სახელითა
იესუ ქრისტესითა განსლვად¹ მაგისგან. და
განვიდა მასვე ეამსა.

19. ვითარცა იხილეს უფალთა მის დედა-
კაცისათა; [41] რამეთუ განსრულ იყო სასოებაჲ
სარეწავისა მათისაჲ. შეიპყრნეს პავლე და ში-
ლა და მიზიდვიდეს მათ ურაკპარაკად მთა-
ვართა მათთა.

20. და მიჰგუარნეს იგინი ერისთავთა მათ
და ჰრქუეს: ესე კაცნი აღსძრვენ ქალაქსა ამის
ჩუენსა, ჰურიანი არიან

21. და მითხრობენ შჯულსა², რომელი არა
ჯგერ-არს ჩუენდა თავს-დებად, არცა ქმნად,
რამეთუ ჩუენ კაცნი ჰრომნი ვართ.

22. და შეკრებებოდა ერი მათ ზედა. და
ერისთავთა მათ შოაპეს სამოსელი მათი და
უმბრძანეს კუერთხითა³ ცემაჲ.

23. და ვითარ მრავალი წყლულემაჲ დასდ-
ვეს მათ ზედა, შესხნეს იგინი საპყრობილესა,
და ამცნეს საპყრობილის მცველსა მას კრძა-
ლულად დაცემა მათი;

24. და მან, ვითარცა ესევეითარი მცნებაჲ მოი-
ლო მათგან, შესხნა იგინი უშინაგანესსა საპყრო-
ბილესა და; ფერჯნი მათნი დაჰკრძალნა ჯუნდსა
შინა.

25. და შუა ღამეს⁴ ოდენ პავლე და შილა
ილოცვიდეს და უგალობდეს ღმერთსა; და ის-
მენდეს მათსა სხუანი იგი პყრობილნი.

ჩუენ]+და G

მათთა]+თანა—G

მოილო] მიილო FG

[38]

¹ განსლვად E. ² სჯულსა FGHI. ³ კუერთხით E. ⁴ შუა ღამეს F.

ს

ჟ

26. მეყსეულად ძრვა იყო დიდ და საპრობილმ იგი საფუძველითურთ¹ შეიძრა, და მუნქუესვე² ყოველნი კარნი განებუნეს, და ყოველთა კრულეზანი განჰჰსნდეს.

27. და ვითარ მეყსეულად განელუძა³ მესაპრობილეთ მცველსა მას და იხილა კარები განღებული საპრობილისაჲ, ივანდა მახული⁴ და ეგულეზობა განგუმერად თავი თჳსი: ეგრე ეგონა, ვითარმედ განვლტოლვილ⁵ [v] არიან ყოველნი იგი პრობილნი.

28. ჳმა-უყო მას პავლე ჳმითა დიდითა და ჰრქუა: ნუ რას შეიმთხუევ თავსა შენსა ბოროტსა, რამეთუ ჩუენ ყოველნი აქა ვართ.

29. მან მოითხოვა სანთელი და შევიდა მუნ, და ძრწოლაჲ⁶ შეედგა მას და შეუვრდა მუკლთა პავლეს და შილას

30. და გამოიყვანნა იგინი გარეშე და ჰრქუა: უფალნო ჩემნო, რაჲ მიღირს ყოფად, რაჲთა ვცხოვნდე⁷?

31. მათ ჰრქუეს მას: გრწმენინ უფალი იესუ ქრისტე⁸, და სცხოვნდე⁹ შენ და ყოველი სახლი შენი.

32. და ეტყოდეს მას სიტყუასა უფლისასა. და ჰრწმენა ყოვლითურთ სახლეულით მისით¹⁰.

33. და მასვე ლამესა მიიყვანნა იგინი მესაპრობილეთ მოძღუარმან მან და დაბანნა იგინი ნაგუმისაგან, და მან თავადმან ნათლ ილო და მის თანა სახლეულთა ყოველთა;

34. და აღიყვანნა მოციქულნი და ინაჯით დასხნა და დაუგო მათ ტაბლაჲ, და უხაროდა მას ყოვლითურთ სახლეულით მისით.

35.^{**} და ვითარცა განთენა,¹⁰ მოუვლინნეს ერისთავთა მათ მტარვალნი და ჰრქუეს: გან-

ძრვად იყო დიდი D. და]—D და]—

ყოველთა] ყოველნი C ~ მეყსეულად ვითარცა C იხილა] იხილნა D. კარები] კარი C. კარნი D განუზმულნი საპრობილისანი D. განგუმერად] განგუმერად D. თავი თჳსი] თავისაჲ C, თავისა თჳსისაჲ D. იგი]—CDK

~ჳმითა დიდითა პავლე CD ჰრქუა] თქუა C. შეიმთხუევ CD

მან] ხოლო მან C. მუნ]—D

პავლესთა და შილასთა D

და]—CD. გარეშე]—C, გარე D ჩენნო]—D. მიღირს] +მე CD რაჲთა] და D.

მათ] ხოლო მათ C. მას]—D შენ]—K

~სიტყუასა მას D. სიტყუასა] + მას C

~და მიიყვანნა იგინი მასვე ლამესა მან მესაპრობილეთ მოძღუარმან, ნაგუმისაგან] ნაგუმისა მისგან. ~ყოველთა სახლეულთა

მოციქულნი] + იგი და²]—

მისით] რ¹ლთა ჰრწმენა ო¹ნი მიუვლინნეს განუტყვევით] გამოუტყვევით

¹ საფუძველითურთ C. ² მუნთქუესვე C. ³ განელუძა D. ⁴ მახული D. ⁵ განვლტოლვილ C, განტოლვილ D. ⁶ ძრწოლაჲ D. ⁷ ვცხოვნდე CD. ⁸ ქრისტე A. ⁹ სცხოვნდე C. ¹⁰ განთენა D.

* აქამდის აღწევს C-ს ფრაგმენტი.

** D-ში აქ არის თავის მანიშნებელი სიტყვები: „ს¹ქმე წ²თა მციქ³ლთა“

ღ

ფ

26. მეყსეულად ძრვად იყო დიდი ვიდრემდე საპყრობილე იგი საფუძველითურთ შეიძრა, და მუნქუევესე¹ ყოველნი [x] კარნი განებუნეს², და ყოველთა კრულებანი განივსნეს³.

27. და ვითარ განელჳდა საპყრობილის მცველსა მას და იხილნა კარნი საპყრობილისანი განხუმელნი, იგადა მახული და ეგულეზოდა განგურემაჲ თავისა თვისისაჲ: ეგრე ჰგონებდა, ვითარმედ განლტოლეილ⁴ არიან ყოველნი პყრობილნი.

28. ვმა-უყო მას წმითა დიდითა პაელე და ჰრქუა: ნუ რას შეიმთხუევ⁵ ბოროტსა თავსა შენსა, რამეთუ ჩუენ ყოველნი აქა ვართ.

29. ხოლო მან მოითხოა⁶ სანთელი და შეისწრაფა შინა, და ძრწოლაჲ შეედვა და შეუვრდა პაელეს და შილას

30. და გამოიყვანნა იგინი გარე და ჰრქუა: უფალნო, რად მიღირს მე ყოფად, რადთა ვცხონდე⁷?

31. ხოლო მათ ჰრქუეს: გრწმენინ უფალი იესუ ქრისტე, და სცხონდე⁸ შენ და ყოველი სახლი შენი.

32. და ეტყოდეს მას სიტყუასა მას უფლისასა, და ყოველთა სახლეულთა მისთა.

33. და წარიყვანნა იგინი მასეჲ ეამსა ღამისასა⁹ და განბანნა იგინი ნაგუმეთა¹⁰ მათგან. და ნათელ-ილო მან და მისთა ყოველთა;

34. მეყსეულად აღიყვანნა იგინი სახედ¹¹ თჳსა და დაუგო მათ ტაბლაჲ. და უხაროდა მას ყოვლითურთ სახლეულით, რომელთა ჰრწმენა ღმერთი.

35. და ვითარცა განთენა, მოუვლინნეს ერისთავთა მით [42] მტარგალნი და ჰრქუეს: განუ-

ვიდრემდე და E

მას]—HI

განგურემაჲ განგუმერაჲ GHI

ნუ რას] ნუ რა რას HI

~თავსა შენსა ბოროტსა FGHI

ნაგუმეთა მათგან] ნაგუმეთაგან GHI. მან]+თავადმან G. მისთა] მის თანა GI. ყოველთა]+სახლეულთა მისთა G

სახედ თჳსა]—HI, სახედ თჳსად E

მოუვლინნეს] მიუვლინნეს GHI

¹ მუნთქუესეჲ FGHI. ² განებუნეს FGHI. ³ განივსნეს E. ⁴ განლტოლეილ HI. ⁵ შეიმთხუევ GHI ⁶ მოითხოვა FGHI. ⁷ ვცხონდე FGHI. ⁸ სცხონდე GHI. ⁹ ღამისა G. ¹⁰ ნაგუმეთა F. ¹¹ სახლად G

C

d

უტევებით კაცი ეგე, რონელ მივსცენით საპურობილედ.

36. შევიდა მესაპყ[228]რობილეთ მოძღუარო იგი და უთხრნა სიტყუანი ესე პავლეს და შილას და ჰრქუა: ერისთავთა მათ უბრძანებებს განტევაბად თქუენი. აწ ვილოდეთ მშუდობით!

37. ჰრქუა მას პავლე: გუგუემნეს ჩუენ ურაკ-პარაკით კაცი უბიწონი და უბრალონი, კაცი ჰრომნი შემსხნეს საპურობილესა ცუდად¹, | და აწ-ლა მოუვლინებებს და იღუმალ² განვჰყავთ ჩუენ. არა ეგრე, არამედ იგინი მოვიდედ და მათ განმიყვანნენ ჩუენ ამიერ.

38. მივიდეს მტარვალნი იგი და უთხრეს ერისთავთა მათ ესე ყოველი. მათ ვითარცა ესმა, ზარი განჰჭდა უფროსს მით, რამეთუ ესმა, ვითარმედ ჰრომნი არიან.

39. კაცი იგი მოვიდეს ადრე და გამოიყვანნეს იგინი მიერ საპურობილით და ევედრებოდეს წარსლვად ქალაქისავან მათისა.

40. იგინი ვითარ გამოვიდეს მიერ საპურობილით, მოვიდეს და შევიდეს სახლსა ლუდი-აფსასა, და იხილნეს მუნ ძმანი და ნუგეშინის-სცეს მათ და გამოვიდეს.

17 (38*)

1. და ვითარცა მოვლეს ამფიბოლი და აპოლონიად, მოვიდეს იგინი თესალონიკედ, სადაცა-იგი იყო შესაკრებელი ჰურიათად.

2. და ვითარცა ჩუე[ს]ულ იყო პავლე, შევიდა მათა და სამი საშაბათოდ² საკითხავი გამოურჩია წიგნთავან,

3. გამოუთარგმანებდა და წინა-დაუდებდა მათ, რამეთუ ქრისტესა¹ ჯერ-იყო ენებად და აღდგომად მკუდრეთით, რამეთუ: ესე არს ქრისტე³, რომელსა მე გახარებ თქუენ.

4. და რომელთამე მათგანთა ჰრწმენა და შეუდგეს პავლეს და შილას და მსახურთა

რომელ რწნი. მივსცენით მივცენით. საპურობილედ] პურობილად

კაცი ჰრომნი] კაცი უბრალონი ჰრომნი.
და აწ მოუვლინებთან [164] იღუმალ განყვანებად ჩნდა. არა ეგრე, აწ თუთ მოვიდნ

უთხრს] მიუთხრეს

განჰჭდა]+მათ K
ესმა ვითარმედ]—

წარსლვად] განსლვად

ნუგეშინის-იცეს

ამფიბოლი] ამპოლი
სადაცა-იგი] სადა-იგი

გამოურჩია]+მათ

ენებად და]—
რამეთუ] და რ
მე]— გახარებთ

¹ ცვდად D. ² უღუმალ A. ³ საშაბათოდ D. ⁴ ქსსა D. ⁵ ქრისტე A.

* ამ თავის მანიშნებელი D-ში არ მოიპოვება.

ღ

ფ

ტივენ კაცნი ეგე, რომელნი მიგცენით პურო-
ბილად.

36. მიუთხრნა სიტყუანი ესე მესაპურობი-
ლეთ მოძღუარმან მან პავლეს და ჰრქუა, ვი-
თარმედ: ურისთავთა მათ უბრძანებდეს გან-
ტევებაჲ თქუენი. აწ უკუე¹ განვედით² და
წარვედით³ მშუდობით!

37. ხოლო პავლე ჰრქუა მათ: გუაუემნეს⁴
ჩუენ ურაკპარაკთა ზედა კაცნი უბიწონი ჰრომ-
ნი და ჴემსხნეს საპურობილესა ცუდად, და
აწ თარულად განგჳყვანებენ ჩუენ. არა ეგ-
რე, არამედ თუთ მოვიდენ და მათ განმიყვანენ
ჩუენ.

38. მიუთხრეს მტარვალთა მათ ესე ყოვე-
ლი ერისთავთა მათ. და მათ ზარი განჰჭდა,
ესმა რად, ვითარმედ ჰრომნი არიან.

39. და მოვიდეს და ჰლოცვიდეს მათ. და
გამოიყვანნეს იგინი საპურობილით და ევედ-
რებოდეს განსლვად | ქალაქისა მისგან.

40. იგინი ვითარ გამოვიდეს მიერ საპურო-
ბილით, მივიდეს და შევიდეს სახლსა ლუდი-
ასასა, და იხილნეს ძმანი და ნუგეშინის-სცეს
მათ და გამოვიდეს.

17 (25)

1. და ვითარცა მოვლეს ამფიპოლი⁵ და
აპოლონიად, მოვიდეს იგინი თესალონიკედ,
[v] სადა-იგი იყო შესაკრებელი ჰურიათად.

2. და ვითარცა ჩუეულ იყო პავლე, შევიდა
მათ⁶ და სამსა შაბათსა ეტყოდა მათ წიგნ-
თაგან,

3. გამოუთარგმანებდა მათ და წინა-დაუ-
დებდა, რამეთუ ქრისტესა ჯერ-იყო ვნებაჲ
და აღდგომაჲ მკუდრეთით და ვითარმედ: ესე
არს იესუ ქრისტე, რომელსა მე გახარებ თქუენ.

4. და რომელთამე მათგანთა ჰრწმენა და
შეუღდეს პავლეს და შილას მორწმუნეთა წარ-

ეგე] იგი *FHI*

~მიუთხრნა მესაპურობილეთ მო-
ძღუარმან მან სიტყუანი ესე
GHI
და წარვედით მშუდობით]—*F*

საპურობილესა] საპურობილედ *HI*

განმიყვანნენ] განგჳყვანნენ *G*

მათ]—*F*

მისგან [+მათისა *G* [39]
ვითარ] ვითარცა *GHI*. მიერ]—*HI*

გამოვიდეს] + მიერ *G*

ჩუეულ იყო პავლე—*F*

მათ]—*G*
რამეთუ]—*F*. ქრისტესა] ქრის-
ტესსა *GHI*
თქუენ]—*G*

¹ უკუე *FGHI*. ² განვედით *G*. ³ წარვედით *G*. ⁴ გუაუემნეს *GH*. ⁵ ამფიპოლი *G*. ⁶ მათდა *FGHI*.

C

წარმართთა¹ სიმრავლესა მრავალსა და დე-
დათა მთავართა არა მცირედთა.

(39*)

5. ხოლო შური აღიღეს ჰურიათა მათ და
მოიყვანნეს სავაქროთავანნი კაცნი ვინმე ბო-
როტნი და ერთად კრებოდეს და აღაშფო-
თებდეს ქალაქსა. ზედა მიუტდეს სახლსა ია-
სონისსა, ეძიებდეს მათ გამოყვანებად ერსა
წინაშე.

6. და ვითარცა არა ჰოვნეს ივინი, მიით-
რევდეს იასონს და სხუათა ვიეთმე ძმათა ქა-
ლაქისათა მთავართა წინაშე და ლაღადებდეს,
ვითარმედ: რომელთა ყოველი სოფელი აღუშ-
ფოთებდეს, ივინი აქაცა მოსრულ არიან,

7. რომელნი შეუწყნარებინ იასონს, და ესე
ყოველნი მგლომად ბრძანებათა კეისრისათა
იქმან, შეუფესა ესმე სხუასა იტყუან ყოფად.
იესუს².

8. და [229] აღტებეს ერი იგი და ქალაქ-
პეტნი იგი სიტყუთა მით,

9. ვიდრემდე მოჰვადეს თავს-მღებნი იასონს,
და მაშინ-და განუტევენს ივინი.

10. ვითარცა მოვიდეს ძმანი იგი, მუნქუეს-
ვე ლამე განიყვანნეს [პავლე და შილა და
წარგზავნნეს ბერჯად³ კერძო. მიერ ვითარცა
მოვიდეს ქალაქსა მას, მი-ხოლო-იმართეს კრე-
ბულსა მას ჰურიათასა.

11. რამეთუ ესენი უაზნაურს⁴ იყვნეს მათ
თესალონიკელთასა, რომელთა შეიწყნარნეს სი-
ტყუანი იგი ყოვლითურთ გულს-მოდგინედ,
მარადის გამოეძიებდეს წიგნებსა მას, უკლეთუ
ესე ესრეთ არს.

12. მრავალთა მათგანთაცა ჰრწმენა, და
წარმართთავანთაცა დედათა მრავალთა და
მამებსა არა მცირედსა.

(40)

13. ვითარცა აგრძნეს თესალონიკელთა მათ
ჰურიათა, ვითარმედ ბერჯასცა მიეთხრა პავ-

მათ]—

სავაქროთავანნი სავაქროთავან-
ერთად] ვრად
აღაშფოთებდეს] აშფოთებდეს.
მიუტდეს] მოუტდეს

მიითრევდეს]+იგი
ქალაქისათა] ქალაქისა. და]—
ლაღადებდეს]+და იტყოდეს
ვითარმედ]—

და]—
მგლომად] გლომად

მით]—

მოჰვადეს თავს-მღებნი] მოჰვადნეს
თავს-დებნი

[165] განიყვანნეს]+და წარ-
გზავნნეს. და წარგზავნნეს]—
მოვიდეს] მივიდეს

შეიწყნარნეს სიტყუანი] შეიწყნა-
რეს სიტყუად. ყოვლითურთ]
ყითათა

წარმართთავანთაცა] წარმართა-
განთა და

ბერჯასცა] ბივრისცა

¹ წარმართთა D. ² იჯას D. ³ ბივრად D. ⁴ უაზნაურეს DK. ⁵ ბივრისცა D.

* ამ თავის მანიშნებელი D-ში არ მოიპოვება.

ღ

შ

მართთა სიმრავლე მრავალი და დედათა მთავართა არა მცირედთაჲ.

5. ხოლო შური აღიღეს¹, რომელნი-იგი ურწმუნონი ჰურიანი იყვნეს, და მოიყვანნეს სავაქროთაგან კაცნი ვინმე ბოროტნი, და ერის კრება ყვეს და აღაშფოთებდეს ქალაქსა მათ ზედა. და ზედა მიადგეს სახლსა იასონისსა² და ეძიებდეს მათ გამოყვანებად ერსა წინაშე.

6. და ვითარცა არა პოვნეს იგინი, მიითრეცდეს იასონს³ და სხუათა ვიეთმე ძმათა მთავართა წინაშე ქალაქისათა და ღალადებდეს, ვითარმედ: რომელთა ყოველი სოფელი აღუშფოთებდეს, იგინი აქაცა მოსრულ არიან,

7. რომელნი შეუწყნარებთან იასონს,⁴ [48] და ესე ყოველნი წინააღმდეგომსა კეისრისა ბრძანებათსა იქმან, მეუფესა⁵ სხუისა იტყვან ყოფად, იესუს⁶.

8. აღაშფოთეს ერი იგი და მთავარნი ქალაქისანი, ესმოდა რაჲ ესე.

9. და მოჰვადეს თავს-მღები იასონს⁴, და მაშინ-ღა განუტევენს იგინი.

10. ხოლო ძმათა მეყსეულად ღამე წარგზავნენს⁷ პავლე და შილა ბერიად*, რომელნი-იგი, ვითარცა მიიწინეს, შესაკრებელსა ხოლო ჰურიათასა შევიდეს.

11. რამეთუ ესენი უაზნაურეს⁸ იყვნეს თესალონიკელთა მათ, რომელთაცა შეიწყნარეს სიტყუაჲ იგი ყოვლითა გულს-მოდგინებითა, მარადლე გამოეძიებდეს წიგნთაგან, უკუეთუ ესე ესრეთ არს.

12. მრავალთა უკუე⁹ მათგანთაცა ჰრწმენა, და წარმართთაგანთა დედათა მრავალთა წესიერთა და მამებსა არამცირედსა.

13. ხოლო ვითარცა აგრძნეს თესალონიკელთა მათ ჰურიათა, ვითარმედ ბერიასცა

¹ აღიღეს E. ² იასონისსა E. ³ იასონს E. ⁴ იასონს E. ⁵ მეშსა HI. ⁶ იესოს E. ⁷ წარმგზავნეს F, წარმგზავნენს HI. ⁸ უაზნაურე E. ⁹ უკუე FGHI.

* აშინაზე გადააწერის ხელითვე სწერია: „ბერიად ქალაქი არს მაკედონისა და ფერონისგან აღმენებული“ H (ასევეა L-შიც).

აღუშფოთებდეს] აღაშფოთეს G

მოჰვადეს... მაშინღა] მიიღეს იასონისგან რაოდენი კმა-ეყოფოდა და HI

ესენი]+ხოლო G. თესალონიკელთასა G

მათგანთაცა] მათგანთა F

ჯ

ლეს მიერ სიტყუაჲ იგი ღმრთისაჲ, მოვიდეს მუნცა, იწყეს აღტეხად ერისა მის.

~ერისა მის აღტეხად

14. მუნქუესსე განიყვანეს ძმათა პავლე და წარგზავნეს¹ ზღუს კილით კერძო; შილა და ტიმოთე მუნვე დადგეს.

ძმათა|+მათ
წარგზავნეს|+იგი. კილით|—K

15. რომელთა-იგი წარჰყვანდა პავლე, მიიყვანეს იგი ათენამდე,² და მოიღეს მცნებამ პავლესგან³ შილასა და ტიმოთესა, რამთა ადრე წარეწინენ მას, [v] და წარვიდეს.

ელმოდა] ეძუნებოდა

16. ვიდრე-იგი ათენას⁴ შინა ქალაქსა ელოდა მათ, ელმოდა სულსა მისსა მის თანა, ჰხედვიდა⁵ რაჲ ქალაქსა მას კერპთ მსახურებასა შინა.

შინა|—

17. ეტყოდა მარადის კრებულსა მას შორის ჰურიათასა და რომელნი ჰმსახურებდეს⁶, უბანთა ზედა ყოველსა დღესა რომელნი შემთხუროდეს მას.

რომელნი] რომელნიმე
უბანთა] და უბანთა. ყლთა
დღეთა K

18. რომელთამე ეპიკურელთა⁷ და სტოვისა⁸ სიბრძნის მოყუარეთა სიტყუა-ყვეს, და რომელნიმე იტყოდეს: რაჲ-მე ჰნებავს მრავლის მეტყუელსა ამას სიტყუად? რამეთუ იტყოდეს: უცხოთა ეშმაკთა ჩას⁹ მთხრობელი ესე, რამეთუ იესუმს აღდგომისა ახარებდა.

და] მისა

19. შეიპყრეს იგი და არიოპაგედ მიიყვანეს¹⁰ და იტყოდეს: შემძლებელ ვართა ცნობად, რაჲ არს ახალი ესე შენ მიერი სიტყუსა სწავლაჲ?

მთხრობელი] მთხრობელ
იესუმს|ი⁷ს და. ახარებდა|+მათ
მიიყვანეს|+იგი
იტყოდეს] ეტყოდეს. ვართ
სიტყუსა|—

20. უცხოთა რასმე ასმენ სასმენელთა ჩუენთა. მნებავს ცნობად, რაჲ ჰნებავს ამას ყოფად.

არარას] არას

21. ხოლო ათენელნი¹¹ ყოველნი და რომელნი მოსრულ იყვნეს უცხონი, სხუასა არარას შინა იყვნეს, გარნა სიტყუად რასმე და სმენად უახლესსა¹².

§(41*)

22. მაშინ დადგა პავლე შორის არიოპაგესა და თქუა: კაცნო ათენელნო¹³, ყოველთა

¹ წარგზავნეს D. ² ათენამდე D. ³ პავლესგან AD. ⁴ ათენას D. ⁵ ხედვიდა D. ⁶ მსახურებდეს D. ⁷ ეპიკურელთა D. ⁸ სტოასა D. ⁹ ჩანს K. ¹⁰ მიიყვანეს A. ¹¹ ათენელნო D. ¹² უახლესსა AD. ¹³ ათენელნო D.

* ამ თავის მანიშნებელი D-ში არ მოიპოვება.

ღ

მიეთხრა პავლეს მიერ სიტყუად იგი ღმრთი-
საჲ, მოვიდეს მუნცა, აღსპრიდეს და აღსტეხ-
დეს ერსა მას.

14. მუნქუესვე¹ განიყვანეს ძმათა მათ პავ-
ლე წარსლვად ზღუთ კერძო; ხოლო შილა და
ტიმოთე მუნვე დადგეს.

15. და რომელთა-იგი მიჰყვანდა პავლე,
წარიყვანეს იგი [ჲ] ვიდრე ათინამდე,² და მო-
იღეს მცნებაჲ შილას და ტიმოთეს მიმართ,
რამთა ადრე მივიდნენ მისა, და გამოვიდეს.

16. ვიდრე-იგი ათინას შინა ელოდა მათ
პავლე, ეძვნებოდა სულსა მისსა მის თანა,
ხედვიდა რაჲ კერპთ მსახურებასა მის ქალაქი-
სასა.

17. ეტყოდა მარადის შესაკრებელსა შო-
რის ჰურიათა და რომელნი ჰმსახურებდეს და
უბანთა ზედა ყოველსა დღესა რომელთა-იგი
შემთხუეოდა.

18. რომელთამე ეპიკურელთა³ და სტოასა
ფილოსოფოსთა სიტყუა-ყვეს მის თანა, და
რომელნიმე იტყოდეს: რაჲ-მე ჰნებავეს თესლის
მეტყუელსა ამას სიტყუად? და რომელნიმე იტ-
ყოდეს: უცხოთა ეშმაკთა* ჩანს მთხრობელ ესე.
რამეთუ იესუს და აღდგომასა ახარებდა მათ.

19. შეიპყრეს იგი და არიოპაგედ მიიყვან-
ნეს და ეტყოდეს: შემძლებელ ვართ ცნობად,
რაჲ არს ახალი ესე შენ მიერ თქუმული მო-
ძღურებაჲ?

20. რამეთუ უცხოთა რასმე ასმენ სასმენელ-
თა ჩუენთა. მნებავეს უკუე⁴ ცნობად, ** რაჲსა
ჰნებავეს ამას ყოფად.

21. ხოლო ათინელნი ყოველნი და რომელ-
ნი მოსრულ იყვნეს უცხონი, სხუად არად მო-
ცალე იყვნეს, გარნა სიტყუად რაჲსამე⁵ და
სმენად უახლესისა.

(26)

22. [44] მაშინ დადგა პავლე შორის არი-
ოპაგისა და თქუა: კაცხო ათინელხო, ყოვ-

[40]

განიყვანეს] განიყვანნეს F

დადგეს] დაადგრეს FG

მივიდენ] მოვიდენ F. მისა] მი-
სა EGHIრომელნიმე] რომელნი E
მეტყუელსა] მკრებელსა HI
მთხრობელ] მომთხრობელ FGHI

არად] არარად GH

კაცხო] ძმანო G

* ეპიკურელთა FGHI. * უკუე FGHI

¹ მუნქუესვე FGH, მუნქუესვე I. ² ათინამდე I. * ეპიკურელთა FGHI. * უკუე FGHI
* რაჲსამე HI.

* HI-ში აშიაზე სწერია გადაწყვირისავე ხელით: „ეშმაკ უწოდდეს ღმრთა მრთა სიმრაველსა“.

** ამ სტრიქონის გასწვრივ HI-ის ამიგბზე იკითხება: „დიონოსისთვის“.

ჯ

ვითარცა მრჩობლ ეშმაჲ[230]ულთა გხედავ
 თქუნ.

23. მიმო-რად-ვიქცეოდე|და ვიხილევდ სა-
 მსახურებელთა თქუნთა, ვპოვე ბომონი, რო-
 მელსა წერილ იყო: უცნაურისა ღმრთისაჲ.
 რომელ-იგი¹ არა იცით და ჰმსახურებთ ხო-
 ლო, გახარებ თქუნ,

24. ღმერთსა, რომელმან შექმნა სოფელი
 და ყოველივე მას შინა. ესე ცისა და ქუეყანა-
 საჲ არს უფალი, არა წელით ქმნულთა ტაძარ-
 თა შინა დამკვდრებულ არს,

25. არცა კაცობრივთა ჯელთა მიერ იმსა-
 ხურების, ვითარცა მოქენე ვისამე იყო, რამე-
 თუ იგი არს, რომელი მოსცემს ყოველთა
 ცხოვრებასა² და სულსა.

26. და ყოველივე შექმნა ერთისაგან სისხ-
 ლისა ნათესავნი კაცთანი დამკვდრებად ყო-
 ველსა პირსა ქუეყანისასა, განაჩინა ბრძანე-
 ბულნი ჟამნი და საზღვრის დადებანი დამკვლ-
 რებისა მათისანი მოძიებად ღმრთისა;

27. უკუეთუშცა ვინმე ეძიებდა, პოვა, და
 რამეთუ არა შორს³ არს კაცად-კაცადისაგან
 ჩუენისა,

28. რამეთუ მის მიერ ცხოველ ვართ და ვი-
 ქცევით და ვართ, ვითარცა-იგი ვინმე თქუნ-
 განნი სიტყუს მოქმედნი იტყვან: რომლისა-იგი
 ნათესავცა ვართ.

29. აწ უკუეთუ ნათესავნი ღმრთისანი ვართ,
 არა |v|გვღირს⁴, ვითარცა ვჰგონებდით ოქროს-
 სა გინა ვეცხლსა ანუ ანთრაქსა, გამოხატულ-
 სა ხუროებით განწრახვითა კაცთაჲთა. საღმრ-
 თოსა მას მსგავს ყოფად.

30. რამეთუ ჟამნი იგინი უმეცრებისანი უგუ-
 ლებელს-ყვნა ღმერთმან და აწ ამცნებს კაც-
 თა ყოველთა ყოველსა ადგილსა შენანებად;

31. რამეთუ დაამტკიცა დღჲ, რომელსა ეგუ-
 ლების განკითხვად სოფლისა სიმართლით, კაც-
 ცითა მით, რომელი განაჩინა სარწმუნოებად,

[166]

უცნაური ღი
 ჰმსახურებთ|+მას. ხოლო|+მე-
 თქუნ|—

ყოველივე|+რად არს
 ~შინა ტაძართა

ყოველივე| ყნივე
 ყოველსა| ყოველსავე

და|—K. საზღვარის

და|—

იტყვან|+ვ'დ

ღმრთისანი| ღ'ისა
 ვჰგონებდით| ვჰმონებდით

საღმრთოსა მას| საღმრთოსა
 მის

იგინი| იგი
 აწ|+ესერა. ~ყ'ლთა კაცთა K

განკითხვად სოფლისაჲ

¹ რომელი-იგი D. ² ცხოვრებასა D. ³ შორ K. ⁴ გვღის A.

ღ

ფ

ლითურთ ვითარცა მრჩობლ ეშმაკეულთა გხედავ თქუნენ.

23. რამეთუ, მიმო-რად-ვიქცეოდე და მოვიხილევდ სამსახურებელთა თქუნეთა, ვპოვე¹ ბომონიცა, რომელსა ზედა წერილ იყო: უცნაურსა ღმერთსა. აწ უკუე რომლისა-იგი უმეცარ ხართ და ჰმსახურებთ მას, მე გახარებ თქუნენ,

24. ღმერთსა, რომელმან შექმნა სოფელი და ყოველი, რად არს მას შინა. ესე ცისა და ქუეყანისაჲ არს უფალი, არა ჯელით კმნულთა ტაძართა შინა დამკვდრებულ არს,

25. არცა კაცობრივთა ჯელთა მიერ იმსახურების, ვითარცა მოქენე ვისამე² იყო, რამეთუ იგი თავად მოსცემს ყოველთა ცხორებასა და სულსა ყოვლით კერძო.

26. და შექმნა ერთისაგან სისხლისა ყოველნი ნათესაენი კაცთანი დამკვდრებად³ ყოველსავე ზედა პირსა ქუეყანისასა, განაჩინა დაწესებულნი ჟამნი და საზღვრის დადებანი დამკვდრებისა მათისანი მოძიებად ღმერთისა;

27. და უკუეთუმცა ვინ ეძიებდა, პოამცა³ იგი, და რამეთუ არცა შორს არს კაცად-კაცადისაგან ჩუენისა,

28. რამეთუ მის მიერ ცხოველ ვართ და ვიქცევით [v] და ვართ, ვითარცა-იგი ვინმე თქუნენგანნი სიტყუს მოქმედნი⁴ იტყვან: რომლისა-იგი ნათესავცა ვართო.

29. აწ უკუე ვინამთვან ნათესავ ღმერთისა ვართ, არა ვჯღირს, ვითარცა ვჰგონებდით ოქროსა გინა ვეცხლსა ანუ ანთრაკსა, გამოხატულსა ხუროებით განზრახვითა კაცთაჲთა, ს. ღმერთოჲსა მის მსგავს ყოფად.

30. რამეთუ ჟამნი იგი უმეტრებისანი უგულვებელს-ყენა ღმერთმან და აწ ამცენებს ყოველთა კაცთა ყოველსა ადგილსა შენანებად;

31. ვითარცა-იგი დაამტკიცა დღე, რომელსა შინა ეგულების განკითხვად სოფლისაჲ სიმართლით, კაცითა მით, რომელი განაჩინა

უცნაურსა ღმერთსა] უცნაური
ღნი G. რომელსა-იგი G
მე]—FHI

ყოველნი] ყოველნივე F
[41]

დაწესებულნი] განწესებულნი
GHI

არცა] არა GHI. კაცად კაცად-
ლისაგან] კაცადისაგან F

თქუნენგანნი]—GHI
რომელსა-იგი] რომლისა-ცა-იგი G

ხუროებით] ხუროებითა G

¹ ეპოე HI. ² ვისსამე GHI. ³ პოვამცა FGHI.

⁴ აწითხე FGHI-ში იკითხება: „არატუ და უმირუ (არატო და იმირო HI, არასტო და უმირო G) გამოითქუმელთა“.

C

9.

მოსცა ყოველთა, რამეთუ აღადგინა იგი მკუდრებით.

32. ხოლო მათ ვითარცა ესმა აღდგომად მკუდართად, რომელნიმე ეკიცხევდეს, რომელთამე თქუეს: ვისმინოთ შენი ამისთვის მერმეცა.

33. და ესრეთ პავლე გამოვიდა შორის მათსა.

34. ხოლო რომელნიმე მისდევდეს მას და ჰრწმუნა, რომელთაგანი იყო დიონოსიოს¹ არიოპაგელი და ცოლი მისი, სახელით დამარის, და სხუანი მათთანანი.

მერმეცა] და მერმეცა

პავლე გამოვიდა] გამოვიდა პავლე მიერ

რომელთაგანი] რ'ლთა თანა სახელით]—

18 (42)

1. ამისა შემდგომად გამოვიდა პავლე ათინელთა² მათგან და მოვიდა კორინთედ;³

2. და პოვა ვინმე ჰურიაჲ, სახელით აკულა,⁴ პონტიელი ნათესავით, რამეთუ მაშინ ოდენ მოსრულ იყო იგი [237] იტალიაჲთ, და პრისკილა, ცოლი მისი,—რამეთუ ებრძანა კლავდის კეისარსა გამოშორებად⁵ ყოველნი ჰურიანი ჰრომსთ,—| მოვიდა მათა,

3. რამეთუ ერთი ჯელოვნებია იცოდეს, იყოფოდა მათ თანა და იქმოდა, რამეთუ იყვნეს მეპრატაჲე ხუროებით.

4. და ეტყოდა შესაკრებელსა მას ყოველსა შაბათსა, არწმუნებდა ჰურიათა და წარმართთა⁶.

5. და ოდეს მოვიდეს მაკედონიაჲთ შილა და ტიმოთე, აწუევდა სული პავლეს და უწამებდა ჰურიათა მათ, ვითარმედ არს ქრისტე იესუ.

6. ხოლო იგინი ვითარ უჯდებოდეს და ჰგმობდეს, განიყარა მათ ზედა სამოსელი თვისი და ჰრქუა მათ: სისხლი თქუენი თავსა თქუენსა! უბრალომცა ვარ! ამიერთგან წარმართთა⁶ მივიდე.

[167]

რამეთუ] და რ'

თავსა თქუენსა] თავთა ზ'ა თქ'ნთა. ვარ] + მე

¹ დიონოსიოს D. ² ათინელთა D. ³ კორინთად D. ⁴ აკულა D. ⁵ გამოშორებად DK. ⁶ წარმართთა D.

ღ

ფ

სარწმუნოებაჲ, მოსცა ყოველთა, რამეთუ აღ-
ადგინა იგი მკუდრეთით.

32. ხოლო მათ ვითარცა ესმა აღდგომაჲ
მკუდართაჲ, რომელნიმე ეციცხვედეს და რო-
მელთამე თქუეს: ¹ ვისმინოთ შენი ამისთვის კუა-
ლადცა.

33. და ესრეთ გამოვიდა პავლე შორის
მათსა.

34. ხოლო რომელნიმე კაცნი მისდევდეს
მას და ჰრწმენა, რომელთა თანა იყო დიო-
ნოსიოს არიოპაგელი და დედაკაცი, სახელით
დამარის, და სხუანი მათ თანა.

რომელთა თანა] რ'ლ თ' I

18 (27)

1. ამისა ² შემდგომად გამოვიდა პავლე ათი-
ნელთა მათგან და მოვიდა კორინთედ;

2. და პოა ³ ვინმე ჰურიაჲ, სახელით აკვლა,
პონტოელი ნათესავით, რამეთუ მაშინ ოდენ
მოსრ[45]ულ იყო იგი იტალიაჲთ ⁴, და პრისკი-
ლა ⁵, კოლი მისი,—რამეთუ ებრძანა კლავდის
კეისარსა განშორებად ყოველნი ჰურიანი ჰრო-
მით,—მოვიდა მათა ⁶

3. და, რამეთუ ერთი ჯელოვნებაჲ იცოდეს,
იყოფოდა მათ თანა და იქმოდა, რამეთუ იყვ-
ნეს ჯელოვნებით მეპრატაკე.

4. და ეტყოდა შესაკრებელსა მას ყოველსა
შაბათსა და არწმუნებდა ჰურიათა და წარ-
მართთა.

5. და ოდეს მოვიდეს მაკედონიაჲთ შილა
და ტიმოთე, აწუედა ⁷ სული პავლეს და უწა-
მებდა ჰურიათა მათ ქრისტე იესუს ⁸.

იქმოდა] იქმოდეს FGHI

ქს ი'ჯსთ'ს G

6. ხოლო იგინი ვითარ უჯდებოდეს და
ჰგმობდეს, განიყარა მათ ზედა სამოსელი თჯი
და ჰრქუა მათ: სისხლი თქუენი თავთა ზედა
თქუენთა!| უბრალომცა ვარ მე! ამიერითგან
წარმართთა ⁹ მიმართ მივიდე.

~თქუენთა ზედა G [42]

¹ თქუეს FG. ² ამისა FGHI. ³ პოვა FGHI. ⁴ ატალიაჲთ E. ⁵ პრისკილლა HI. ⁶ მათა FGHI.
⁷ აწუედა FCH. ⁸ ი'ჯს EF. ⁹ წარმართა E.

ზ

4.

7. და წარმოვიდა მიერ და შევიდა სახლსა ვისსამე, რომელსა სახელი ერქუა ტიტოს,¹ ძისა იოსტესა,² ღმრთის მსახურისა, რომლისა სახლი ეზღუანვოდა შესაკრებელსა მას.

რომლისა] რ'ლსა
სახლი] სახელი. ეზღუანვოდა]
ეძღუნებოდა
მთავარსა]+მას

8. კრისპოსს³ შესაკრებლის მთავარსა ჰრწმენა უფალი ყოვლითურთ⁴ სახლეულით მისით, და მრავალი კორინთელნი ისმენდეს და ჰრწმენა და ნათელ-იღებდეს.

~ჩუენებით ღამე
არამედ] და

9. ჰრქუა უფალმან ღამე ჩუენებით პავლეს: ნუ გეშინინ, არამედ იტყოდე, ნუ სღუმი,

10. რამეთუ მე ვარ შენ თანა, [x] და არავინ შეგახოს შენ ბოროტის ყოფად, რამეთუ ერი მრავალი არს ჩემდა ამას ქალაქსა შინა.

ყოფად]+შენდა

11. და დაყო მუნ ერთ წელ და ექუს⁵ თთუ⁶ და ასწავებდა მათ შორის სიტყუასა მას ღმრთისასა.

შორის]-K
მას]-DK

12. ხოლო გალიონ მთავარი იყო აქაიად-საჲ, ზედა მიუჯდეს ყოველნი ჰურიანი ერთ-ბამად პავლეს და გამოიყვანეს იგი საყდარსა წინაშე

გალიონ] გაიონ
~ერთბამად ყ'ნი ჰურიანი
გამოიყვანეს] მოიყვანეს. იგი]-

13. და იტყოდეს, ვითარმედ: თუნიერ შჯულისა ურჩ იქმს ესე კაცთა მსახურებად ღმრთისა.

გალიონ] გაიოს

14. და ვითარცა ეგულეზოდა პავლეს აღ-ლებად⁷ პირისა, ჰრქუა გალიონ ჰურიათა მათ: უკუეთუმცა რამე იყო შეცოდებათაგან ძკრის საქმშ, ჰურიანო, სიტყუსაებრმცა თქუენისა თავს-ვიდევ თქუენი;

15. უკუეთუ ძიებაჲ რამე არს სიტყუსათს და სახლებისა და შჯულისა თქუენისათს, თქუენ იხილეთ, რამეთუ მსაჯულ მე ეგევითა-რისათს არა მნებავეს ყოფად.

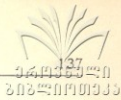
~მე მსაჯულ

16. და წარასხნი იგინი საყდრისაგან.

17. მაშინ შეიპყრეს ყოველთა წარმართთა სოსთენე,⁹ შესაკრებლის მთავარი, და სცემდეს საყდარსა წინაშე; და მათი არარად იხარ-კა გალიონ¹⁰.

არარად] არად

¹ ტიტოს D. ² იოსტესა D. ³ კრისპოს D. ⁴ ყ'ლითურთ D. ⁵ ექუს D. ⁶ თუშ D. ⁷ აღებად D. ⁸ წარმართთა D. ⁹ სოსთენე D. ¹⁰ გაიონ D.

ღ

ჯ

7. და წარმოვიდა მიერ და შევიდა სახლსა ვისსამე, რომელსა სახელი ერქუა ტიტოს, ძისა იოსტოხსსა, ღმრთის მსახურისა, რომლისა სახლი ეზღვრებოდა შესაკრებელსა მას.

8. ხოლო კრისპოსს¹ შესაკრებელის² მთავარსა ჰრწმენა უფალი ყოვლითურთ სახლეულთ მისით, და მრავალნი კორინთელნი ისმენდეს და ჰრწმენა და ნათელს-იღებდეს³.

9. ჰრქუა უფალმან ჩუენებით ღამე პავლეს: ნუ გეშინინ, [ν] არამედ იტყოდე და ნუ სდუმნი.

10. რამეთუ მე ვარ შენ თანა, და არავინ შეუძლოს ბოროტის ყოფად შენდა, რამეთუ ერი მრავალი არს ჩემდა ქალაქსა ამას შინა.

11. და დაყო მჯნ ერთ წელ და ექუს თუე⁴ და ასწავებდა მათ შორის სიტყუასა ღმრთისასა.

12. ხოლო გალიონ⁵ მთავარი იყო აქაიადსაჲ, ზედა მიუჯდეს ყოველნი ჰურიანი ერთბამად პავლეს და მოიყვანეს საყდარსა წინაშე

13. და იტყოდეს, ვითარმედ: თუნიერ შჯულისა⁷ ურჩ იქმს ესე კაცთა მსახურებად ღმრთისა.

14. და ვითარცა ეგულებრდა პავლეს აღებად პირისა, ჰრქუა გალიონ⁸ ჰურიათა მათ: უკუეთუმცა იყო შეცოდებათაგანი რამე ძვრის საკმე ბოროტი, მ ჰურიანო, სიტყუსა მისებრმცა თავს-ვიდევ თქუენი;

15. უკუეთუ ძიებად რამე არს სიტყუსათვს და სახელებისა და შჯულისა⁷ თქუენისა, თქუენ იხილეთ, რამეთუ მე მსაჯულ ეგევითართათვს არა მნებავს ყოფად.

16. და განასხნა ივინი საყდრისაგან.

17. მაშინ შეიპყრეს ყოველთა წარმართთა სოსთენი, შესაკრებლის⁹ მთავარი, და სცემდეს საყდარსა წინაშე; და არარას ზრუნვიდა ამათგანსა გალიონ¹⁰.

კრისპოსს] პრისკოსს E

სდუმნი] სდუმ G

მიუჯდეს] მოუჯდეს G

მე]— G
მნებავს]+მე G

არარას] არას F

¹ კრისპოსს FHI. ² შესაკრებლის FHI. ³ ნათელს-იღებდეს FGHI. ⁴ თუე FGI. ⁵ ღალიონ FGHI. ⁶ აქაიადსა G. ⁷ შჯულია FGHI. ⁸ ღალიონ FGHI. ⁹ შესაკრებლის FHI. ¹⁰ გაღმოს E, ღალიოს GHI, ღალიონ F.

ზ

18. ხოლო პავლე დაადგრა მუნ მრავალ დღე, და ძმათაგან იჯმნა და გამოვიდა ნავითა [232] ასურეთად, ¹ და მის თანა პრისკილა და აკვლა. ² იუდეუცა მან თმამ კენჭრეს, რამეთუ აღთქუმამ აღეთქუა.

19. და მიიწია ეფესოდ, იგინი დაუტევნა მუნ, და იგი შევიდა შესაკრებელსა და ეტყოდა ჰურიათა.

20. ჰლოცვიდეს რამ იგინი, რადთამცა დაადგრა მუნ, და არა ინება,

21. არამედ იჯმნა მათგან და თქუა: კუალად მოვიდე თქუენდა ნებითა ღმრთისაჲთა. შევიდა ნავსა ეფესოჲთ

22. და შთავიდა კესარიად. აღვიდა და მოკითხა ეკლესიაჲ და წარვიდა ანტიოქიად.

23. და დაყო ჟამი რაოდენიმე, ³ და განვიდა და მიმოვიდოდა შემდგომითი-შემდგომად ვალატიასსა სოფლებსა და ფრიგვიასსა, ⁴ და განამტკიცებდა ყოველთა მოწაფეთა.

24. ჰურიამ ვინმე იყო, აპელს⁵ სახელი მისი, აღექსანდრელი ნათესავით, კაცი სიტყუამეცნიერი, მივიდა ეფესოდ, ძლიერ იყო წიგნთა ზედა.

25. ესე იყო სწავლულ გზასა უფლისასა და მღულარე სულითა, და იტყოდა და ასწავებდა ჰეშმარიტად იესუმსთჳს, და იცოდა ნათლის-ცემამ ხოლო იოვანსი⁶.

26. და ამან იწყო განცხადებამ შესაკრებელსა შორის. ესმა მისი აკვლას ⁷ და პრისკილას, და მოიყვანეს იგი და [ν] უჰეშმარიტსად-რე ⁸ უთხრეს მას გზამ იგი ღმრთისაჲ.

27. და ვითარ ეგულეზოდა მას აქაიად ⁹ წიად-სლვად, უბრძანეს ძმათა მოწაფეთა მათ შეწყნარებამ მისი, რომელი მივიდა და შეეწეოდა ფრიად მორწმუნეთა მათ მადლითა მით,

გამოვიდა] განვიდა

[168] კენჭრეს] სჯნქრეს K

რადთამცა] ვრმცა

მიმოვიდოდა] მივიდა

სოფელსა

და]— მოწაფეთა] ეკლესიათა

სიტყუთა მეცნიერი

მივიდა] მოვიდა. წიგნთა ზე-

და] წიგნთაგან

გზათა უფლისათა

მღულარე]+იყო. და იტყოდა]

იტყოდა D, იტყოდა K.

ამან] მან

ღმრთისაჲ] ორ K

მის] მათ

ფრიად]—

¹ ასურეთა D. ² აკვლა D. ³ რაოდენიმე D. ⁴ ფრიგვიასსა D. ⁵ აპელელე D. ⁶ იოვანესი D.

⁷ აკვლას D. ⁸ უჰეშმარიტსად-რე D. ⁹ აქაიად D.

ღ

ფ

18. ხოლო პავლე და-ველა-ადგრა მუნ მრავალ დღე ძმათა თანა, და მერმე იჯმნა და განვიდა ნავითა ასურეთად [46], და მის თანა პრისკილა¹ და აკლა. ხოლო იკუეცა² მან თმაჲ კენჭრეს³, რამეთუ აღთქუმაჲ აღეთქუა.

19. და მიიწია ეფესოდ, იგინი დაუტეგნა მუნ, და იგი შევიდა შესაკრებელსა და ეზრახა ჰურიითა მათ.

20. და ვითარ იგინი ჰლოცვიდეს უმეტესსა-რე ჟამსა დადგრომად მათ თანა, არა ინება,

21. არამედ იჯმნა მათგან და თქუა: ჯერ-არს ჩემდა დღესასწაულსა ამას მომავალსა იერუსალემს⁴ აღსრულებად და კულად მოვიდე თქუენდა ნებითა ღმრთისაჲთა. შევიდა ნავსა ეფესოჲთ

22. და შთავიდა კესარიად. აღვიდა და მოიკითხა ეკლესიაჲ და შთავიდა ანტიოქიად,

23. და დაყო ჟამი რაოდენიმე⁵, და განვიდა და მიმოვიდოდა შემდგომითი-შემდგომად გალატელთა სოფელსა და ფრიგვიასასა და განამტკიცებდა ყოველთა მოწაფეთა.

24. ჰურიაჲ ვინმე, აპოლო სახელით, აღექსანდრიელი ნათესავით, კაცი სიტყუა-მეცნიერი, მოვიდა ეფესოდ, ძლიერ⁶ იყო წიგნთა-გან.

25. ესე იყო სწავლულ გზათა უფლისათა და მდულარე სულითა, ეტყოდა და ასწავებდა ჰეშმარიტად იესუმსთჳს, და იცოდა ნათლის-ცემაჲ ხოლო იოვანესი.⁷

26. ამან იწყო განცხადებად შესაკრებელსა შორის. ესმა მისი აკლას და პრისკილას და მოიყვანეს იგი [v] და უჰეშმარიტესად-რე უთხრეს მას გზაჲ იგი უფლისაჲ.

27. და ვითარ-იგი ეგულებოდა მას აქაჲდალ⁸ წიალ-სლვად, უბრძანეს ძმათა და მიუწერეს მოწაფეთა⁹ მათ შეწყნარებაჲ მისი, რომელი მივიდა და შეეწეოდა მორწმუნეთა მათ ფრიად მადლისა მის მიერ,

უმეტესსა-რე] უმეტესსა რაჲ F არა] და არა G თქუა] ჰრქუა CHI

[46]

და შთავიდა კესარიად აღვიდა]—G

და]+და I

პრისკილას]—G

წიალ-სლვად] წიალ-სლვაჲ G. მიუწერეს] მიუთხრეს G ფრიად] ყლ F

¹ პრისკილა E. ² იკუეცა FGHI. ³ კენჭრეს GHI. ⁴ იერუსალემს EFGH, იერუს I. ⁵ რაოდენიმე. HL. ⁶ ძლიერი F. ⁷ იესო G, იანესი HI. ⁸ აქაჲდალ FGHI. ⁹ მოწაფეთა I.

ჯ

ღ

28. რამეთუ განცხადებულად ჰურიათა მათ ამხილებდა ერსა წინაშე და აჩუენებდა წიგნთაგან, ვითარმედ არს ქრისტე იესუ.

ერსა წ'ე და აჩუენებდა|—

19 (43)

1. იყო აპელსსა¹ მას ყოფასა კორინთეს შინა პავლეს მოველო ზემო კერძოდ იგი ადგილი და მოიწია ეფესოდ და პოვნა ვინმე მუნ მოწაფენი

ზემო| ზემოდ

— მოწაფენი| მოწაფეთაგანნი

2. და ჰრქუა მათ: უკუეთუ სული წმიდაჲ მიგიღებთ? ხოლო მათ ჰრქუეს მას: არამედ არცალა თუ გუასმიეს სული წმიდაჲ.

მიგიღებთ|+ და გრწამს
 არცალა თუ| არცალა არს თუ.
 — სული წმიდაჲ გუასმიეს
 და|—

3. ჰრქუა მათ პავლე: და რაჲთა უკუე ნათელ-გიღებთ? მათ ჰრქუეს: იოვანეს ნათლის-ცემითა.

ერსა|—

შემდგომად მისა| შემდგომისა K
 ესე|+ იგი

4. ჰრქუა მათ პავლე: იოვანე ნათელ-სცემდა ნათლის-ცემასა სინანულისასა ერსა და იტყოდა მომავალისა მის შემდგომად მისა, რაჲთა ჰრწმინეს იგი, ესე არს იესუ ქრისტე².

5. ხოლო მათ, ვითარცა ესმა ესე, ნათელიეს სახელითა იესუ ქრისტესითა.

6. და დასხმითა ჯელთა პავლესთაჲთა³ მოვიდა სული წმიდაჲ მათ ზედა [233] და იტყოდეს ენათა და წინაწარმეტყუელებდეს.

და|—

7. იყენეს კაცნი იგი ყოველნი ათორმეტ.

8. და შევიდა| შესაკრებელსა მას და კადნიერად იქცეოდა სამ თთუე⁴, ეტყოდა და არწმუნებდა სასუფეველისათჳს ღმრთისაჲსა.

და შევიდა| შევიდა. [169] და
 კადნიერად| კადნიერად
 ღმრთისაჲსა| ღმრთისა
 განრისხნებოდეს|+ და ურჩ იქმ-
 ნებოდეს
 მათგან|+ პავლე
 დღითი-დღედ|+ ეტყოდა

9. ვითარცა-იგი ვინმე განრისხნებოდეს და ძკრსა⁵ იტყოდეს გზისა მისთჳს წინაშე სიმრავლისა მის, განეშოვრა⁶ მათგან და მოიყვანნა მოწაფენი დღითი-დღედ სამწიგნობრესა მას ტურანსსა⁷.

10. და ესე იყო ორ წელ, ვიდრემდე ყოველთა მკვდრთა ასიადსათა ესმა სიტყუად უფლისაჲ, ჰურიათა და წარმართთა⁸.

¹ აპელესსა D. ² ქრისტე D. ³ პავლესთაჲთა K. ⁴ თუე D. ⁵ ძკრსა D. ⁶ განეშორა D. ⁷ ტურანსსა D. ⁸ წარმართთა D.

1

8

28. რამეთუ ძლიერად ჰურიათა მათ ამხი-
 ლებდა ერსა წინაშე და უჩუენებდა¹ წიგნთა-
 გან, ვითარმედ არს ქრისტე იესუ².

~ ი'ჲ ქ'ე H

19 (28)

1. იყო აპოლომასა მას ყოფასა კორინთეს
 შინა პავლეს მოველო ზემო კერძოჲ იგი აღ-
 გილი და მოიწია ეფესოდ და პოვნა ვინმე
 მოწაფეთაგანნი

პოვნა]+მუნ HI

2. და ჰრქუა მათ: უკუეთუ სული წმიდაჲ მი-
 გილებიეს და გრწამს? ხოლო მათ ჰრქუეს მას:
 არამედ არცაღა არს, თუ სული წმიდაჲ გუას-
 მიეს.

არამედ] ვ'დ GHI. არს]--F

3. ჰრქუა მათ პავლე: რაჲთა³ უკუე ნათელ
 გილებიეს? და მათ ჰრქუეს: იოვანეს ნათლის-
 ცემითა.

4. ჰრქუა მათ პავლე: იოვანე ნათელ-სცემ-
 და ნათლის-ცემასა სინანულისასა ერსა და
 ეტყოდა მომავლისა მისთვის შემდგომად მისა,
 რაჲთა ჰრწმენეს, ესე იგი არს იესუ ქრისტე.

მისა] მისსა FGH

5. ხოლო მათ, ვითარცა ესმა, ნათელ-ილეს
 სახელითა უფლისა იესუ ქრისტესითა.

იესუ ქრისტესითა] იესუმისთა
FGHI. და]--F

6. და დასხმითა გელთა პავლესთაჲთა მათ
 ზედა მოვიდა მათ ზედა სული წმიდაჲ, იტ-
 ყოდეს ენათა და წინაწარმეტყუელებდეს.

იგი]--F

7. ხოლო იყვნეს კაცნი იგი ყოველნივე ათ-
 ორმეტ.

8. შევიდა უკუე შესაკრებელსა მას და კად-
 ნიერად იტყოდა სამ თუე⁴, [47] ეტყოდა
 და არწმუნებდა სასუფეველისათჲს⁵ ღმრთისა.

9. და ვითარ-იგი ვინმე განფიცხნებოდეს
 და ურჩ იქმნებოდეს და ძვრსა იტყოდეს⁶ გზისა
 მისთვის წინაშე სიმრავლისა მის, განეყენა მათ-
 გან და განაშორნა მოწაფენი იგი და დლი-
 თი-დღე ეტყოდა მათ სამწიგნობრესა მას
 ტვრანეს ვისსამე.

იგი]--F

10. და ესე იყო ორ წელ, ვიდრემდე ყოველ-
 თა დამკვდრებულთა ასიისათა ესმა სიტყუად
 უფლისა იესუმისი, ჰურიათა და წარმართთა.

¹ უჩუენებდა FG. ² იესო E (ასეა). ³ რაჲთა G (ასეა). ⁴ თუე FGH. ⁵ სასუფეველისათჲს E.

* ამას ქვემოთ H-ს აკლია ფურცელი (19,9--19,23).

უ

11. ძალსა არა მცირედსა იქმოდა ღმერთი ჳელითა პავლსითა¹.

12. ვითარმედ უძღურთაცა² ზედა მიაქუნდა ოფლისა მისისაგან ვარშამაგებითა და ოლარებითა, და განეყენებოდა³ მათ სენი იგი, და სულეები არა-წმიდაჲ განვიდოდა.

13. იწყეს ვიეთმე მიმომავალთა მათ ჰურიათა. მათუცებელთა, სახელის-დებად სახელსა უფლისა იესუსსა მათ ზედა, რომელთა თანა იყო სულეები იგი უკეთური, და იტყოდეს: გაფუცებთ თქვენ იესუს⁴, რომელსა პავლე ქადაგებს.

14. იყენეს ვინმე სკევადსნი⁵ ჰურიაჲსა მღვდელთ-მოდღურისა [უ] შვდნი ძენი, რომელნი ამას იტყოდეს.

15. მიუგო სულმან მან უკეთურმან და ჰრქუა მათ: იესუ ვიცი, პავლსთუსცა⁶ მეცნიერ ვართ, ხოლო თქვენ ვინ ხართ?

16. და აღდგა კაცი იგი, რომლისა თანა იყო სული იგი არა-წმიდაჲ, სძლო ორთავე მათ და ერეოდა⁷, ვიდრემდე შიშველნი⁸ და წყლულნი ივლტოდეს მიერ სახლით.

17. ესე განცხადებულად იქმნა ყოველთა მიმართ ჰურიათა და წარმართთა⁹, რომელნი დამკვდრებულ იყენეს ეფესოს. და დაეცა შიში მათ ყოველთა ზედა და განდიდნებოდა სახელი უფლისა იესუსი.

18. და მრავალნი მორწმუნენი მოვიდოდეს და აღუარებდეს¹⁰ საქმეთა მათთა.

19. და მრავალთა ძვრის მოქმედთა შეკრიბეს წიგნები და დაწუეს წინაშე ყოველთასა, და აღრაცხეს სასყიდელი მათი და პოვეს ვეცხლი ხუთ ბევრ.

20. და ესრეთ¹¹ მტკიცედ სიტყუაჲ იგი ღმრთისაჲ აღორძნდებოდა და განმრავლდებოდა.

21^{*}. ვითარცა აღესრულა ესე, დაიდვა პავლე გულსა თუსსა, მო-რაჲ-ველო მაკედონიაჲ

მათ]—

იგი]—. უკეთურები. გაფუცებთ] გაფუცებ სკევადსნი] სკევადს. ჰურიაჲსა]—

ვიცი] ვიცი და ვართ] ვარ

იგი]—

განცხადებულად] განცხადებულ

შიში]+დიდი

მოვიდოდეს] მოვიდეს

დაწუეს] დასწუვიდეს

ხუთ ბევრ] ხუთი ბევრი

იგი]—

განმრავლდებოდა] განმტკიცებოდა

¹ პავლესითა AD. ² უძღურთაცა K. ³ განეყენებოდა D. ⁴ იჯას D. ⁵ სკევადსნი K. ⁶ პავლეს-თუსცა AD. ⁷ ერეოდა D. ⁸ შიშველნი D. ⁹ წარმართთა D. ¹⁰ აღუარებდეს D. ¹¹ ესრეთ D.

* D-ში აქ ახალი თავია გამოყოფილი: „საქმე წ“თა შ“ცქლთა“.

ჟ

ზ

11. ხოლო ძალთა არა მცირეთა იქმოდა ღმერთი გელითა პავლესითა.

მცირეთა] მცირედთა *FGL*

12. ვიდრელა უძღურთაცა ზედა ნიაჭუნდა ოფლისა მისისაგან ვარშამაგებითა და ოლარებითა, და განეყენებოდა მათ სენი იგი და სულეები არა-წმიდაჲ განვიდოდა.

ოლარებითა] მოსაკიდელითა *I*

13. იწყეს ვიეთმე მიმომავალთა ჰურიათა, მფუცებელთა, სახელის-დებად¹ სახელსა უფლისა იესუსსა მათ ზედა, რომელთა თანა იყო სულეები უკეთურები, და იტყოდეს: გაფუცებთ თქუენ იესუს, რომელსა პავლე ქადაგებს.

ვინმე] ვისმე *F*

14. იყვნეს ვინმე სკევას მღვდელთ მოძღურისა ჰურიისა შკდნი ძენი, რომელნი ამას ჰყოფდეს.

15. მიუგო სულმან მან უკეთურმან [x] და ჰრქუა მათ: იესუ ვიცი და პავლესთჳსცა მეცნიერ ვარ, ხოლო თქუენ ვინ ხართ?

და]—*G* ახლდნა] ახლდა *GI*

16. და ახლდნა კაცი იგი, რომლისა თანა იყო სული არა-წმიდაჲ, სძლო მათ და ერეოდა, ვიდრემდე² შიშუელნი და წყლულნი ივლტოდეს მიერ სახლით.

17. და ესე განცხადებულ იქნა ყოველთა მიმართ ჰურიათა და წარმართთა, რომელნი დამკვდრებულ იყვნეს ეფესოს. და დაეცა შიში დიდი მათ ყოველთა ზედა და განდიდნებოდა სახელი უფლისა იესუსისი.

18. და მრავალნი მორწმუნეთაგანნი მოვიდოდეს და აღუარებდეს საქმეთა მათთა.

19. და მრავალთა გრძნების მოქმედთა მოკრიბნეს წიგნები მათი და დასწუვიდეს წინაშე ყოველთასა, და აღრაცხეს სასყიდელი მათი და პოვეს ვეცხლი ხუთი ბევრი.

20. და ესრეთ მტკიცედ სიტყუაჲ იგი უფლისაჲ აღორძინებოდა და განმტკიცნებოდა.

21. ვითარცა აღესრულა ესე, დაიდვა პავლე გულსა თჳსსა, მო-რაჲ-ველო მაკედონიაჲ

¹ სახლის-დებად *I*. ² ვდნის *FGL*.

ო

და აქაიად, ¹ მისლვად იერუსალმედ, და თქუა, ვითარმედ: შემდგომად მისლვისა ჩემისა მუნ ჯერ-არს ჩემდა ჰრომცა | ხილვად.

22. და მიაგლინა მაცედონიად ორნი [234] მსახურნი მისნი, ტიმოთე და ერასტოს, ხოლო იგი და -ლა -ადგრა ჟამ რაოდენმე ² ასიას შინა.

23. იყო მას ჟამსა შინა შიში არა მცირე-დი გზისა მისთვის,

24. რამეთუ დემეტრიოს ვინმე სახელით, ვეცხლის მკედელო, იქმონდა ტაძართა ვეცხლისათა არტემიდეს ³ კერპისათა და მისცემდა ხუროთა არა მცირედსა საქმესა,

25. რომელნი შეკრიბნა ესევითარისა მოქმედნი იგი და ჰრქუა: კაცნო, ისმინეთ, რამეთუ ამის საქმისაგან არს სარეწავი ჩუენი;

26. და ჰხედავთ ⁴ და გესმის, რამეთუ არა ხოლო ეფესოჲ, არამედ ერთბამად ყოველსა ასიასა პავლემან არწმუნა და გარდააქცია ერი მრავალი და იტყუს, ვითარმედ: არა არიან ღმერთი გელით ქმნულნი.

27. არა ხოლო ესე ჳირ არს ჩუენდა ადგილდ⁵ მხილებისა მოწევნაჲ, არამედ დიდისაცა არტემის ღმრთისა ტაძარი შეურაცხ-ყოფად არს და დარღუევად სიმდიდრე მისი, რომელსა ყოველი ასიად და სოფელი ჰმსახურებს⁶.

28. და მათ ვითარცა ესმა ესე, აღივსნეს გულის წყრომითა, დადადებდეს და იტყოდეს: დიდ არს არტემი ღმერთი ეფესელთაჲ.

29. და აღივსო ყოველი ქალაქი შფოთითა და მიიზართეს და მივიდეს ერთბამად სახილველსა მას, და წარიტაცნეს გაიოს და არისტარქოს კრებულისა მისგან პავლესისანი.

30. ხოლო პავლეს ეგულვა შესლვად ერსა მას შორის და არა უტევეს მოწაფეთა.

თქუა]—

[170]

ტიმოთე] ტიმოთეოს და -ლა -ადგრა] დაადგრა

არტემიდეს კერპისათა] არტემისთა

ისმინეთ] იცით

და]—

ჳირ] ჳირი მოწევნაჲ] მოწევნად ჩუენდა. დიდისაცა] დიდისა. არს]—

და]—

ღმერთი]—

წარიტაცნეს] წარიტაცეს კრებულისა მისგან] კრებულისაგან. პავლესისანი] პავლესისა

¹ აქაიად D. ² რადენმე D. ³ არტემიდეს K. ⁴ ხედავთ D. ⁵ ადგილად D. ⁶ მსახურებს D.

ღ

შ

და აქაჲაჲ¹, მისლვად იერუსალმსდ და თქუა, ვითარმედ: შემდგომად მისლვისა ჩემისა მუნ ჯერ-არს ჩემდა ჰრომეცა ხილვად.

22. და მიაველინა მაკედონიად ორნი მსახურნი მისნი, ტიმოთე და ერასტოს, ხოლო იგი დაადგრა ჟამ რავედენმე² ასიას შინა.

23. იყო მას ჟამსა შინა შფოქთი არა მცირედი გზისა მისთჳს,

24. [48] რამეთუ დემეტრიოს³ ვინმე სახელით, ვეცხლის მკედელი, იქმოდა ტაძართა ვეცხლისათა არტემისთა და მისცემდა ხუროთა მათ სარეწავსა არა მცირედსა,

25. რომელნი შეკრიბნა და ჰრქუა: კაცნო, იცით, რამეთუ ამის საქმისაგან არს სარეწავი ჩუენი;

26. და ხედავთ და გესმის, რამეთუ არა ხოლო თუ ეფესოსა, არამედ კინილა-და ყოველსა ასიასა ამან პავლე არწმუნა და გარდააქცია ერი მრავალი და იტყუს, ვითარმედ: არა არიან ღმერთნი ჯელით ქმნულნი⁴.

27. და არა ხოლო ესე კირი არს ჩუენ ზედა აღვილად მხილებისა მოწვენად ჩუენდა არამედ დიდისა ღმრთისა არტემის ტაძარიცა არადვე შერაცხად ყოფად არს და დარღუევად⁵ სიმდიდრე მისი, რომელსა ყოველი სოფელი და ასიაჲ ჰმსახურებს.

28. მათ ვითარცა ესმა ესე, აღივსნეს გულის წყრომითა, დაღადებდეს და იტყოდეს: დიდ არს არტემი ეფესელთაჲ!

29. და აღივსო ყოველი ქალაქი შფოთითა და მიიმართეს და მივიდეს ერთბამად სახილველსა მას, თანა წარიტაცნეს გაიოს⁶ და არისტარქოს⁷ მაკედონელნი, პავლეს თანა წარსრულნი.

30. ხოლო პავლეს ენება რაჲ შესლვად ერსა მას შორის, არა უტევეს მოწაფეთა.

[44*]

კირ არს G
მოწვენად ჩუენდა] მოწვენად
ჩუენ ზედა G

ყოველი]+იგი G

წარიტაცნეს] წარიტანეს G

¹ აქაიაჲ FGL. ² რაოდენმე FG. ³ დემეტრიოს FGH. ⁴ ქმნილნი G. ⁵ დარღუევად FGH.

⁶ გაიოს E. ⁷ არისტარხოს GHI.

* აქიდან კვლავ მოიპოვება ტექსტი H-ში.

ო

31. და რომელნიმე ასიადსა მთავარნი მე-
 გობარ იყვნეს მისა,¹ მიავლინეს მისა¹ და
 ეტყოდეს, რაჲთა არა მისცეს თავი თჳსი
 სახილველსა მას.

32. სხუანი სხუასა რასმე დაღადებდეს, რა-
 მეთუ იყო ერთი იგი შეშფოთებულ და უმრავ-
 ლმსთა² მათ არა უწყოდეს, რაჲსათჳს შე-
 კრებულ იყვნეს.

33. ხოლო ერისაგან წარმოადგინეს ალფ-
 ქსანდრე, რამეთუ ჰურიათა³ წარმოადგინეს იგი.
 ხოლო ალექსანდრე განუყარა გელი ერსა მას
 და უნდა სიტყვს მიგებად ერისა მის.

34. მათ ვითარცა გულისხმა-ყვეს⁴, რამეთუ
 ჰურიაჲ არს, ჳმად იყო ერთბამად ყოველთა-
 გან, ვიდრე მეორედ ქამამდე დაღადებდეს
 და იტყოდეს: დიდ არს არტემი ვფესელთაჲ!

35. გელი განუყარა მწიგნობარმან ერსა მას
 და თქუა: კაცნო ვფესელნო, ვინ-მე არს კაცთა-
 განი, რომელმან არა იცის ვფესელთა ქალაქი,
 რამეთუ მსახური არს დიდისა [235] არტემი-
 სი და დიოპეტსი?

36. რამეთუ უცილობელ არს ესე, ჯერ-არს
 თქუნდა, რაჲთა დაწყნარებულად იყვნეთ და
 ნურას წარძღებად იქმთ.

37. რამეთუ მოიყვანენით კაცნი ესე, არცა
 ბაგინის მძარცველ⁵, არცა მგმობარ არიან
 ღმრთისა ჩუენისა.

38. უკუეთუ დემეტრიოსი და მის თანა ხუ-
 როთა მათ უც ვის თანამე სიტყუაჲ, უბანთა
 ვაჳარნი მოიყვანენდ, და მთავარნი არიან, აბ-
 რალეზდედ ურთიერთას.

39. უკუეთუ სხვათჳს რაჲსამე საძიებელ არს,
 შჯულიერითა⁶ კრებითა განეგოს.

40. და რამეთუ ვიურვითცა ბრალობად შფო-
 თისა ამის დღენდელისა, რამეთუ არარაჲ მი-
 ზეზი იყო, რომლისათჳს ვერცა სიტყვს მიგე-
 ბად გელ-მეწიფების შეკრებისა ამისთჳს, და
 ესე ვითარცა თქუა, განუტევა კრებული იგი.

მიავლინეს მიავლინეს
 რამცა არა მისცა

სხუად სხუასა რასმე დაღადებ-
 და

ერისაგან ერისაგანთა

სიტყვს მიგებად ერისაჲ მის

მწიგნობარმან + მან

~ქალაქი ვფესელთაჲ K

დიოპეტსი დიოპერესი
 ჯერ-არს ჯერ თუ არს
 დაწყნარებულად დაწყნარებულ
 [171] ნუჩას ნურარას
 მოიყვანენით მოიყვანეთ. კაც-
 ნი კაცი

ვის თანამე ვიეთნე თანა DK
 აბრალეზდედ და აბრალეზდედ

სხვათჳს რაჲსამე სხვა რაჲსა-
 თჳსმე D. განიგოს K

ვიურვითცა ვიურვით
 ამის ამისთჳსცა
 რომლისათჳს რომლისათჳსცა
 შეკრებისა შეკრებულისა. ამის-
 თჳს + ერისა

¹ მისსა D. ² უმრავლესთა D. ³ ჰურიათა D. ⁴ გულისხმა-ყვეს D. ⁵ მძარცველ D. ⁶ შჯული
 ერთითა D.

ღ

ჯ

31. და რომელნიმე [v] ასიადსა მთავარნი მეგობარ იყვნეს მისა¹, მიავლინნეს მისა² და ჰლოცვიდეს, რადთა არა მისცეს თავი თვის სახილველსა მას.

32. სხუანი უკუე სხუასა რასმე ღაღადებდეს, რამეთუ იყო კრებული იგი შეშფოთებულ და უპრავლესთა მთავანთა არა უწყოდეს, რადსათჳს შეკრებულ იყვნეს.

33. ხოლო ერისაგან წარმოადგინეს ალექსანდრე. რამეთუ ჰჳრიათა წარმოადგინეს იგი. ხოლო ალექსანდრე განუყარა ჳელი და უნდა სიტყჳს მიგებაჲ ერისაჲ მის.

34. მათ ვითარცა გულსჳმაყვეს, ვითარმედ ჰჳრიაჲ არს, იქმნი ერთი ჳმად ყოველთაგან, ვიდრე ორ ჳამადმდე ღაღადებდეს და იტყოდეს: დიდ არს არტემი ეფესელთაჲ!

35. დააცხროვო³ მწიგნობარმან მან ერი იგი და ჰრქუა: კაცნო ეფესელნო, ვინ-მე არს კაცთაგანი, რომელმან არა იცის ეფესელთა ქალაქი, რამეთუ მსახური არს⁴ დიდისა არტემისი და დიოპეტისი?

36. და ესე უცილობელ არს, ჯერ-არს თქუენდა, რადთა დაწყნარებულ იყვნეთ და ნურარას იქმთ წარმდებებით.

37. რამეთუ მოიყვანენით კაცნი | ესე, არცა ბაგინის მძარცველ⁵, არცა მგმობარ არიან ღმრთისა ჩუენისა.

38. უკუეთუ დემეტრიოსს⁶ და მის თანა ხუროთა მათ უც ვიეთ თანამე სიტყუაჲ, უბანთა ვაჰარნი მოიყვანნედ, და მთავარნი არიან, და აბრალებ[49]ედ ურთიერთას⁷.

39. უკუეთუ კულა სხჳსა რადსათჳსმე ეძიებთ, შეჯულიერითა⁸ კრებითა განეგოს.

40. და რამეთუ ვიურვით ბრალობად შუოთისა ამისთჳსცა დღენდელისა, რამეთუ არა-რაჲ მიზეზი იყო, რომლისათჳსცა ვერცა სიტყჳს მიგებად ჳელ-მეწიფების შეკრებულისა ამისთჳს ერისა. და ესე ვითარცა თქუა, განუტევა კრებული იგი.

ასიადსა] ასიადთ G. მეგობარნი იყვნეს მისნი G. მიავლინნეს] მიავლინეს FGHI

რასმე]—F

წარმდებებით] წარმდებით E [45] არცა] არა F

მის თანა] მის თანათა ვიეთ თანამე] ვის თანამე F. ხუროთა მათ უც... ვაჰარნი] ჳელოვანთა (ჳელოანთა HI) აქუს ვისსამე მიმართ (-G) სიტყუაჲ მეუბნენი (მეუბნენინ G) GHI. მოიყვანნედ] მოიყვანედ H. და აბრალებედ] აბრალებედ GHI

რომლისათჳსცა] რლისათჳს G სიტყჳს] სიტყჳსა FHI

¹ მისსა EFHI. ² მისსა EGHI. ³ დააცხრო HI. ⁴ მსახური ას E. ⁵ მძარცველ GHI. ⁶ დემეტრიოსს F, დემეტრის G, დემეტროსს HI. ⁷ ურთიერთას E. ⁸ სჯულიერითა FGHI.

ჯ

20 (44)

1. შემდგომად დაცხრომისა მის შფოთისა, მოუწოდა პავლე მოწაფეთა და ნუგეშინის-სცა, და იჯმნა და განვიდა მისლვად მაკედონიალ.

2. და ვითარცა მოვლო ადგილები იგი და ნუგეშინის-სცა¹ მათ სიტყუთა მრავლითა, წარვიდა მიერ ელადალ.

3. და იყო მუნ [უ] სამ თთუე². იყო მუნცა ძკრის³ ზრახვაჲ მისთჳს ჰურიათაგან. ეგულებოდა აღსლვაჲ ასურეთად⁴, განიზრახა მიქცევად მუნ მაკედონიათუე.

4. და მას თანა-ჰყევანდეს ვიდრე ასიაღმდე სოსიპატროს პკრელი, ბერუელი⁵, და თესალონიკელნი არისტარქოს⁶ და სეკუნდოს და გაიოს დერბელი და ტიმოთე და ასიელნი ტკეიკოს და ტროფიმოს⁷.

5. ესენი წინა წარგჳძლუეს და გუელოდეს ჩუენ ტროადას შინა.

6. ხოლო ჩუენ ნავითა წარმოვედით შემდგომად დღეთა მათ უცომოებისათა ფილიპსთ⁸ და მოცდით მათა ტროადად მეხუთესა დღესა, და ვიყვენით ჩუენ მუნ შვდ დღე⁹.

(45 a*)

7. ხოლო ერთსა მას შაბათსა შეკრებულ ვიყვენით ჩუენ კურთხევად პურისა, ხოლო პავლე ეტყუდა მათ სიტყუასა მოძღურებისასა, რამეთუ განსლვად იყო ხვალისაგან, და განაგრძო სიტყუაჲ იგი ვიდრე შოვა¹⁰ დამემდე.

8. იყენეს სანთელნი მრავალნი ქორსა მას ზედა, სადაცა-იგი შეკრებულ ვიყვენით.

9. ჯდა ვინმე კაპუკი¹¹ ერთი, რომელსა სახელი ერქუა ეეტკქოს, [236] სარკუმელთა ზედა, და ვითარცა მიერულა მას ძილითა ვშირითა სიტყუასა მას პავლსსა¹² მრავალ ჟამ,

იგი და| იგი

მუნცა| მუნ
 ეგულებოდა| ეგულვა რაჲ

მუნ მაკედონიათუე | მაკედონიათ
 პკრელი| პურესი. თესალონიკელნი| თესალონიკელი

ხოლო|—

მათა| მათ თნა

სადაცა-იგი| სადა-იგი
 რომელსა სახელი ერქუა ეეტკქოს| ეესუქოს სახელით. სა-
 რკუმელთა| სარკუმელსა

¹ ნუგეშინის-სცა D. ² თუე D. ³ ძკრის D. ⁴ ასურეთა D. ⁵ ბერიელი D. ⁶ არისტარქოს D. ⁷ ტროფიმოს D. ⁸ ფილიპედთ D. ⁹ დღე D. ¹⁰ შოვა DK. ¹¹ კაპუკი DK. ¹² პავლესსა D.

* ამ თავის სანაცვლო სიტყვები („საქმე წთა მოციქულთაჲ“) D-ში არაა.

20

1. ხოლო შემდგომად დაცხრომისა მის შფო-
თისა, მოუწოდა პავლე მოწაფეთა¹ მათ და
ნუგეშინის-სცა და მოიკითხნა, და იჯმნა მათ-
გან და განვიდა მისლვად მაკედონიად.

(29)

2. და ვითარცა მოვლო ადგილები იგი და
ნუგეშინის-სცა მათ სიტყუთა მრავლითა, წარ-
ვიდა ელადად.

3. და იყო მუნ სამ თთუე². იქმნა მისთჳს
ძვრის ზრახვად ჰურიათაგან. ეგულებოდა რაჲ
აღსლვად ასურეთა,³ განიზრახა მიქცევაჲ მა-
კედონიადთ.

4. და მის თანა ჰყვანდეს ვიდრე ასიადმდე⁴
სოსიპატრე პურესი, ბერიელი, და თესალონი-
კელი არისტარქოს⁵ და სეკუნდოს და გაიოს⁶
დებრებელი და ტიმოთე და ასიელნი ტუქიკოს
და ტროფიმოს.

5. ესენი წინა წარგჳ[ს]ძლუეს⁷ და გუელო-
დეს⁸ ჩუენ ტროადას შინა.

6. ხოლო ჩუენ ნავითა წარვედით შემდგო-
მად დღეთა მათ უკომოებისათა ფილიპიადთ
და მოვედით მათ თანა ტროადად მეხუთესა
დღესა, და ვიყვენით ჩუენ მუნ შუდ დღე.

7. და ერთსა მას შაბათსა შეკრებულ რაჲ
იყვნეს მოწაფენი იგი განტეხად პურისა, ხო-
ლო პავლე ეტყოდა მათ სიტყუათა მოძღურე-
ბისათა, რამეთუ განსლვად იყო ხვალისაგან,
და განაგრძო სიტყუად იგი ვიდრე შუა ლა-
მედმდე⁹.

8. იყვნეს სანთელნი მრავალნი ქორსა მას
ზედა, სადა-იგი შეკრებულ ვიყვენით.

9. ხოლო ჯდა კაბუკი ვინმე ერთი, სახელით
ევტუქოს¹⁰, სარკუმელსა ზედა. და ვითარცა მიე-
რულა მას ძილითა ვშირითა სიტყუასა მას პავ-
ლესსა მრავალ ჟამ, გარდავიარდა მძინარე და

ჰყვანდეს| ჰყვანდა H

შაბათსა| შაბათთასა HI
პურისა]—G
სიტყუასა მოძღურეებისასა
FGHI
ვიდრე]—GHI

~ვინმე კაბუკი FGHI
სარკუმელთა F

¹ მოწაფეთა I. ² თუე E, თუჲ FGHI. ³ ასურეთად FGHI. ⁴ ასიადმდე HI. ⁵ არისტარხოზი GHI.
⁶ გაიოს E. ⁷ წარგჳძლუეს FGHI. ⁸ გუშლოდეს FGHI. ⁹ შუა ლამედმდე GHI. ¹⁰ ევტუქოს E

ზ

q.

გარდავარდა მძინარს და დაცვა სამ სართულ-
 ლისაგან ქუეყანისა და იღვა მკუდარი.

სამ სართულისა მისგან ქყუნდ და
 იღვა ვა მკუდარი
 [172]

10. | გარდავიდა პავლე და დავარდა მას
 ზედა, შეიტკბო იგი და თქუა: ნუ აღშფოთ-
 ნებით, რამეთუ სული ამისი თანა-ლა არს.

ამისი] მისი, თანა-ლა] მის თა-
 ნა-ლა
 ზრახვიდა-ლა

11. აღღვა მიერ და აკურთხა პური და ჭა-
 მა, და მრავალ ჟამ ზრახვიდა ვიდრე განთე-
 ნებამდე¹ და ესრეთ გამოვიდა.

და¹—

12. და მოიყვანეს ყრმაჲ იგი ცოცხალი და
 ნუგეშინის-იცეს არა მცირედ.

13. ხოლო ჩუენ წინა წარუძღლეთ² ნავითა
 და აღვედით ასონდ; მიერ გუეგულეზობდა
 წარყვანებაჲ პავლესი³, რამეთუ ეგრძეთ ებრ-
 ძანა ნკვრცხლ მოსლვად იგი.

მოსლვად] მოსლვად
 მოვიდა ჩუენდა] მოვედით
 მოვედით] წარმოვედით K

14. ვითარცა მოვიდა ჩუენდა ასონდ, წარ-
 მოიყვანეთ იგი და მოვედით მიტულიად.

და¹—

15. მიერ ნავითა წარმოვედით ზვალისაგან
 და მივიწიენით წინაშე ქიონსა⁴ და მწუხრი
 მოვედით სამონდ, და მეორესა დღესა მივე-
 დით მელეტონდ⁵.

სამონდ] სამონდ AK, ამონდ D

16. უნდა პავლეს ეფესოსა თანა-წარსლვად,
 რადთა [x] არა დაყოვნოს მრავალ ჟამ ასიას
 შინა, რამეთუ იწრაფდა⁶, უკუეთუშეცა შესაძ-
 ლებელ იყო მისა, დღე⁷ იგი მა[რ]ტუარიისაჲ⁸
 ყოფად იერუსალიმს.

ეფესოსა] ეფესოს
 ~ასიას შინა მრავალ ჟამ. ჟამ] - K

მარტუარიისაჲ] მეგრგასისი

17*. ხოლო მელეტოსით⁹ მიავლინა ეფესოდ
 და მოუწოდა ხუცესთა მათ ეკლესიასათა¹⁰.

მელეტოსით] მელიტონით
 მათ] -

18. ვითარცა მოვიდეს მისა, ჰრქუა მათ:
 თქუენ იცით პირველ დლითგან, ვინაჲთგან შე-
 მოვედ¹¹ მე ასიად, ვითარ-იგი თქუენ თანა
 ყოველსა ჟამსა ვიყოფოდე,

პირველ] პირველით

ვიყოფოდე] ვიტყოდე

19. და ვჰმონებდ უფალსა ყოვლითაჲე სიმ-
 დაბლითა და ცრემლითა და განსაცდელითა,
 რომელნი შემემთხუეოდეს მე ძკრის¹² ზრახვა-
 თაგან ჰურითაჲსა.

¹ განთენებამდე D. ² წარუძღლეთ AK. ³ პავლესი D. ⁴ ქიონსა D. ⁵ მელიტონდ DK. ⁶ ისწრაფ-
 და DK. ⁷ დღე D. ⁸ მარტუარიისაჲ K. ⁹ მელიტოსით K. ¹⁰ ეკლესიასათა D (ასეა) ¹¹ შემოვედი D.
¹² ძკრის D.

* აქ D-ში ახალი თავის აღსანიშნავი სიტყვებია: „სქმს წათა მკქლთა“.

ღ

ფ

დაეცა სამ სართულისა მისგან* ქუეყანად და იდგა მკუდარი.

10. გარდავიდა პავლე და დაეარდა მას ზედა, შეიტკბო იგი და თქუა: ნუ აღშფოთნებით, რამეთუ სული მისი მის თანა არს.

11. აღდგა მიერ და აღვიდა, განტეხა პური და კამა, და მრავალ ჟამ ზრახვიდა-ღა ვიდრე განთენებადმდე და ესრეთ განვიდა.

12. ხოლო მოიყვანეს ყრმად იგი ცოცხალი და [50] ნუგეზინის-იცეს არა მცირედ.

13. ხოლო ჩუენ წინა წარუძღვრეთ ნავითა და აღვედით ასსონდ; მიერ გუეგულეზობდა¹ წარყვანებაჲ პავლესი, რამეთუ ეგრეთ განეწესა, რამეთუ მკარცხლ ეგულეზობდა მოსლვად.

14. ვითარცა მოვიდა ჩუენდა ასსონდ, წარმოვიყვანეთ იგი დი მოვედით მიტკლინდ.

15. და მიერ ნავითა წარმოვედით და ხვალისაგან მივიწიენით წინაშე ქიონისა. და მიერ მივედით სამონდ² და დავადგერით ტრონგლიას შინა, და შეორესა დღესა მივედით მელიტონდ.

16. ინება პავლე ეფესოსა თანა-წარსლვად, რადთა არა დაეყოვნოს მრავალ ჟამ ასიას შინა, რამეთუ ისწრაფდა, უკუეთუშეცა შესაძლებელ იყო მისა, დღისა მის შეერგასისა ყოფად იერუსალემს³.

17. ხოლო მელიტონით მიავლინა ეფესოდ და მოუწოდა ხუცესთა ეკლესიისათა.

18. და ვითარცა მოვიდეს მისა⁴, ჰრქუა მათ: თქუენ იცით პირველ დღითგან, ვინადგან შემოვედ ასიად, თუ ვითარ ვიყავ თქუენ თანა ყოველსა ჟამსა.

19. და ვჰმონებდ უფალსა ყოველითა სიმდაბლითა და მრავლითა ცრემლითა და განსაცდელითა, რომელნი შემემთხუეოდეს⁵ მე ძურის ზრახვათაგან ჰურიათადასა.

გარდავიდა] გარდამოვიდა GI

განტეხა] და განტეხა I

მოვედით G

მისა] მისსა GI

პლით FI

¹ გუშგულეზობდა EGI. ² სამუნდ F. ³ იწლიმს F. ⁴ მისსა GI. ⁵ შემემთხუეოდეს FG, შემთხუეად F.

* აქ H-ს აკლია ფურცელი (20,9—20,24).

C

q

20. ვითარ-იგი არარაჲ დავაყენე უმჯობეს-
სი¹ თქუენი, რომელიმცა არა გითხარ და გა-
სწავე თქუენ ერსა წინაშე და სახლთა შინა.

თქუენ]—. სახლთა] სახლსა

21. გიწამებდ ჰურიათა და წარმართთა²
ღმრთისა მიმართ სინანულსა და სარწმუნო-
ებასა უფლისა ჩუენისა მიმართ იესუ ქრისტესა.

~ონისა მიმართ ჩნისა

22. და აწ ესერა კრული სულითა მივალ
იერუსალმდ და, მუნ რაჲ შემემთხვოს მე, არა
ვიცი;

მე]—

23. გარნა რამეთუ სული წმიდაჲ ქალაქად-
ქალაქად მიწამებს მე და მეტყვს, რამეთუ კრუ-
ლებანი და ქირნი მელიან მე.

რამეთუ]—

მე]—

24. არამედ არა უფროჲს პატივოსანად³ შე-
მირაცხეის სულისა ჩემისა [237] თავი ჩემი,
ვითარმცა არა აღვასრულე სრბაჲ ჩემი და
მსახურებაჲ ჩემი, რომელი მოვიღე უფლისა-
გან იესუ ქრისტესა წამებად საზარებაჲ იგი
მადლისა ღმრთისაჲ.

პატივოსანად] უპატიოსნესად

და მსახურებაჲ ჩემი]—. მოვი-
ღე]+მე

25. და აწ ესერა მე უწყი, რამეთუ არლა-
რა იხილოთ პირი ჩემი თქუენ ყოველთა, რო-
მელთა შორის ვიქცეოდე და ვქადაგებდ სასუ-
ფიველსა.

26. და აწ გიწამებ | თქუენ დღენდელსა ამას
დღესა, რამეთუ უბრალო ვარი მე სისხლისა-
გან თქუენ ყოველთაჲსა.

[173]

27. რამეთუ არარაჲ დავაყენე, რომელიმცა
არა გითხარ თქუენ ყოველივე ზრახვაჲ ღმრ-
თისაჲ.

ზრახვაჲ] ზრუნვ²

(45 b*)

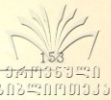
28. ეკრძალენით უკუე თავთა თქუენთა და
ყოველსა სამწყსოსა, რომელსა-ეგე თქუენ სულ-
მან წმიდამან დაგადგინნა მოღუაწად⁴ და
მწყსად ეკლესიათა, რომელი მოიგო სისხლი-
თა თვისთა.

ყოველსა] ყლსავე

ეკლესიათა]+ღისათა
თვისთა]+წყესა მას ზედა სა-
მღდლოსა და პატესა და
დამტკიცებულსა ზაქარიასსა
და აპა

¹ უმჯობესი D. ² წარმართა D. ³ პატივოსნად K. ⁴ მოღუაწედ D.

* ამ თავის მისათითებელი სიტყვები („საქმე წ¹თა მოციქულთაჲ“) D-ს არ მოეპოვება.

20. ვითარ-იგი არაჲა დავაყენე უმჯობეს-სი თქუენი, [v] რომელიმცა არა ვითხარ და ვასწავე თქუენ ერსა წინაშე და სახლსა შინა.

21. და უწამებდ ჰურიათა და წარმართთა ღმრთისა მიმართ სინანულსა და სარწმუნო-ებასა უფლისა მიმართ ჩუენისა იესუ¹ ქრის-ტესა.²

22. და აწ ესერა კრული სულითა მივალ იერუსალიმს და, მუნ თუ რაჲ შემთხუევად³ არს ჩემდა, არაჲ ვიცი;

23. გარნა სული წმიდაჲ ქალაქად-ქალაქად მიწამებს მე და მეტყვს, რამეთუ კრულეზანი და ჭირნი მელიან მე.

24. არამედ არარას ვზრუნავ ამისთვის, არ-ცა უპატიოსნეს სულისა ჩემისა შემირაცხიეს თავი ჩემი, ვითარცა არა აღვასრულე სრბაჲ ჩემი სიხარულით და მსახურებაჲ, რომელი მო-ვილდე უფლისა იესუ ქრისტესგან წამებად სა-ხარებაჲ იგი მადლისა ღმრთისაჲ.

25. და აწ აჰა-ესერა მე უწყი, რამეთუ არ-ღარა იხილოთ პირი ჩემი თქუენ ყოველთა, რომელთა შორის ვიქცეოდე და ვქადაგებდ სასუფეველსა ღმრთისასა.

26. ვინაჲცა გიწამებ თქუენ დღენდელსა ამას დღესა, რამეთუ უბრალო ვარ მე სისხ-ლისაგან თქუენ ყოველთაჲსა.

27. რამეთუ არაჲა დავაყენე, რომელიმცა არა ვითხარ თქუენ ყოველივე ნებაჲ ღმრთისაჲ.

28. ეკრძალენით უკუე თავთა თქუენთა და ყოველსავე სამწყსოსა, რომელსა-ვეგე თქუენ [51] სულმან წმიდამან დაგადგინნა მოლუაწედ და მწყსად ეკლესიასა უფლისა ღმრთისასა, რომელი მოიგო სისხლითა თუსითა**.

ლოთუ მუნ G
არაჲ ვიცი] არა უწყი GI

რომელი] რომელ G
[46*]

უბრალო] უბრალოჲ E

რომელიმცა] რ'ი F

მოლუაწედ] ეპისკოპოსად GHI

¹ იესო E. ² ქ'ესა F, ქ'სსა G. ³ შემთხუევად FG.

* აქიდან კვლავ მოიპოვება ტექსტი H-ში.

** ამ მუხლს ამის შემდეგ D-ში, როგორც ვხედავთ, გაგრძელება მოეპოვება. ამ რედაქციის ტექსტს, როგორც ჩანს, იცნობს გიორგი მთაწმიდელი, რაც ირკვევა შენიშვნიდან, რომელიც ქვედა აწიანზე გადამწევის ხელით E ხელნაწერში სწერია: „წყსსა მას ზედა სამღვდლოსა და პატივსა დამტკიცებულსა ზაქარიაჲსსა“—ესე სიტყუაჲ ბერძულად არა მიპოვნია“.

ო

9. ბიბლიოთეკა

29. მე უწყი, რამეთუ შემოვიდენ თქუენდა შემდგომად განსლვისა ჩემისა მგელნი ბოროტნი, რომელნი არა ერიდებოდინ სამწყსოსა.

შემოვიდენ] მოვიდენ

30. და თქუენგანნი კაცნი აღდგენ, რომელნი იტყოდინან გულარძნილსა, რაჲთა მიიქციენენ მოწაფენი მიდევნებად მათა.

~აღდგენ კაცნი
 რაჲთა] რლთა

31. ამისთჳს იღუძებდით¹ და მოიჳსენეთ, რამეთუ სამსა ამას წელსა ღამე და დღე არა დაესცხრებოდენ სწავლითა კაცად-კაცადისაჲთა.

ამას]— ღამე და დღე] ღამითა-
 დღით

 (45°)

32. და აწ შეგვედრებ თქუენ ღმერთსა, [v] ძმანო, და სიტყუასა მას მადლისასა, რომელი შემძლებელ არს აღშენებად² და მოცემად მკვდრობისა ყოველთა შორის წმიდათა.

მადლისასა] მადლისა მისისასა

33. ვეცხლისა და ოქროსა და სამოსლისაჲ არავისი გულმან მითქუა.

~ოქროსა და ვეცხლისა

34. თქუენ თჳთ უწყით, რამეთუ საჯარსა მას ჩემსა, რომელნი-ღა იყვნეს ჩემ თანა, ჰმსახურებდეს ჴელნი ესე ჩემნი.

მას] ამას

35. და ყოველივე გიჴუენე თქუენ, რამეთუ ესრტ რომელი შურებოდის, ჯერ-არს შეწყნარებაჲ უძლურთაჲ მათ და მოჳსენებად სიტყუაჲ იგი უფლისა იესუსი, რამეთუ მან თქუა: ნეტარ არს მიცემაჲ ვიდრე მოღებაჲ.

რომელი] რი-იგი

უფლისა] ორჲ
 მოღებაჲ] მოღებასა

36. და ესე ვითარცა წართქუა³, მოიდრიკნა მუჴლნი მათ ყოველთა თანა და ილოცა.

37. იყო ტირილი დიდი ყოველთაჲ და მოეხუნეს⁴ ზედა ქედსა პავლსსა⁵ და ამბორსუყოფდეს მას.

დიდი]+მათ D, —K. და]—
 ზედა]— და]—
 მას]—

38. ტიროდეს უფროს-ღა სიტყუასა მას ზედა, რომელ-იგი თქუა, ვითარმედ: არღარა იხილონ მათ პირი მისი. და წარმოჰგზავნიდეს მას ნავად.

ტიროდეს] და ტიროდეს
 რომელ-იგი] რი-იგი
 მათ]— წარჰგზავნიდეს

¹ იღუძებდით D. ² აღშენებად D. ³ წართქუა K. ⁴ მოეხუნეს D. ⁵ პავლესსა D.

* არც ამ თავის მისათითებელი სიტყუები („საქმე წთა მოციქულთაჲ“) მოვბოუება D-ს.

ლ

 ერიდებოდიან] ერიდებოდინ *GHI*

29. და აჰა მე უწყი ესე, რამეთუ შემოვიდენ თქუენდა შემდგომად განსლვისა ჩემისა მგელნი მძიმენი, რომელნი არა ერიდებოდიან სამწყსოსა.

30. და თუთ თქუენგანნი აღდგენ კაცნი, რომელნი იტყოდიან გულარძნილსა, რაჲთა განადგინენ მოწაფენი შედგომად მათდა.

31. ამისთჳს იღუძებდით და მოიჯსენეთ, რამეთუ სამსა წელსა ღამით და ღლით არა დავსცხრებოდე ცრემლით სწავლასა კაცად-კაცადისა თქუენისასა.

32. და აწ შეგვედრებ თქუენ ღმერთსა, ძმანო, და სიტყუასა მას ნადლისა მისისასა, რომელი შემძლებელ არს აღშენებად და მოცემად თქუენდა მკვდრობისა ყოველთა შორის წმიდათა.

33. ვეცხლისა და ოქროჲსა და სამოსლისა არავისი გულმან მითქუა.

34. თქუენ თუთ უწყით, რამეთუ საკმარსა მას ჩემსა და რომელნი იყვნეს ჩემ თანა, გელნი ესე ჩემნი ჰმსახურებდეს.

35. და ყოველივე გიჩუენ¹ თქუენ, რამეთუ ესრეთ მშრომელთა მათდა ჯერ-არს შეწყყნარებაჲ უძღურთაჲ მათ და მოკსენებად სიტყუაჲ იგი უფლისა იესუსისი, რამეთუ თავადმან თქუა: ნეტარ არს მიცემაჲ უფროჲს ვიდრე მოღებისა*.

36. [ჟ] და ესე რაჲ თქუა, დაიდგნა მუჯლნი მათ ყოველთა თანა და ილოცა.

37. იყო ტირილი ღიღი მათ ყოველთაჲ და მოეხუნეს ქედსა პავლესსა, ამბორს-უყოფდეს მას.

38. და ელმოდა უფროჲს-ღა სიტყუსა მისთჳს, რომელი თქუა, ვითარმედ: არღარა იხილონ პირი მისი. და წარჰგზავნიდეს მას ნავად.

 სამოსლისა] სამოსლისაჲ *GHI*

 ესრეთ]—*GHI*

 ვიდრე] ვიდრელა *G*
 მოღებისა] მოღებისა *E*

 სიტყუათა მისთათჳს *GHI*
 რლ *FGHI*
 წარჰგზავნიდეს *E*
¹ გიჩუენ *G*.

^{*} კიდევხ ვადამწერის ხელით ამ მუჯლის გასწვრივ *E* ხელნაწერში სწერია: „განწყესებათაჲ“—

ც

21

1*. და ვითარცა იყო შესლვაჲ ჩუენი ნავსა, გაწვეწორენით მითგან და მალედ წარმოვედით და მოვიწინით კოად, და ხვალისაგან —როდონდ [238] და მიერ—პატრად.

2. და ვპოვეთ¹ ნავი, რომელი წიაღვიდოდა ფინიკედ, აღვედით და შევსხედით მას.

3. აღ-რად-ჩნდა კვპრე², დაუტევეთ იგი მარცხენით და მოვიდოდეთ ასურეთაჲ³, და მოვიწინით ტვრად⁴, რამეთუ მუნ გარდაყრად იყო ნავისა მის ტვრთი.

4. და მოვიძინით ძმანი და დავადგერით მუნ | შვდ დღე ოდენ, რომელნი ეტყოდეს პავლეს სულითა, რადთამცა არა აღვიდა იერუსალიმდ.

5. და ოდეს აღესრულნეს დღენი იგი შვდნი, გამოვედით და წარვიდოდეთ, წარმგზავნიდეს ჩუენ სახლეულებითურთ და შეილით ვიდრე გარეშე ქალაქსა მას, და მოიძრივნეს მუჭლნი მათნი ზღვს კიდესა და ილოცეს.

6. მოვიკითხენით ურთიერთას და შევსხედით ნავსა, და იგინი მიიქცეს თვისავე ადგილსა.

7. და ჩუენ ნავითა წარმოვედით ტვრსით და მოვიწინით პტოლემადად⁵ და მოვიკითხენით ძმანი და დავადგერით მათ თანა ერთ დღე. (43**)

8. ხვალისაგან გამოვედით მიერ და შევედით კესარიად და მივედით სახლსა ფილიპე მახარებე[ს]ლისასა, რომელი-იგი იყო შვდთაგანი, და ვიყოფოდეთ⁶ მის თანა.

9. ამისნი იყვნეს ოთხნი ასულნი, ქალწულნი წინაწარმეტყუელნი.

10. და ვიყოფოდეთ⁶ მუნ მრავალ დღე. გარდამოვიდა ვინმე ჰურიასტანით წინაწარმეტყუელი, რომელსა სახელი ერქუა აგაპოს⁷.

ნავსა | ნავად და|— მოვიწინით | მივიწინით. კოად | კლად. და ხვალისაგან | ხვალისაგან. როდონდ | როდედ. და |— წიაღვიდოდა | წარვიდოდა

და აღ-რად-ჩნდა K. აღ-რად-ჩნდა | არლარა ჩნდა

[174]

ქალაქსა მას | ქლქისა მის მათნი |— მოვიკითხენით | და მოვიკითხენით თვისავე | თვისსა

ტვრსით | ტვრედ. და მოვიწინით |—

მივედით | შევედით. ფილიპეს

გარდამოვიდა ვინმე | გარდამოვიდა ვინმე-ვიდა

¹ ვითოთ K. ² კვპრე AK. ³ ასურეთად AK. ⁴ ტვრედ D. ⁵ პტოლემადად D. ⁶ ვიყოფოდეთ D. ⁷ აგაპოს K, ალაპოს D.

* აქ ახალი თავის მისათითებელი სიტყვები („საქმე წთა მოციქულთა“) მოგპოვება D-ს.

** აქ ახალი თავის მისათითებელი სიტყვები (საქმე წთა მოციქულთა) D-ს არ მოგპოვება.

1. და ვითარცა იყო შესლვად ჩუენი, განვეზოარენით მათგან, მართლ წარმოვედით და მივიწიენით კონდ, და კულად ხეალისაგან—როდედ და მიერ—პატრად.

2. და ვპოვეთ¹ ნავი, რომელი წიაღვიდოდა ფინიკედ, აღვედით და შევესხედით მას.

3. ხოლო აღ-რად-ჩნდა კვარე, დაუტევეთ იგი მარცხენით² და მივიდოდეთ ასურეთა³, და მივიწიენით ტვრედ, რამეთუ მუნ გარდაყრად იყო ნავისა მის ტვრთი.

4. და მოვიძიენით მოწაფენი და დავადგერით მუნ შუდ დღე, რომელნი-იგი პავლეს ეტყოდეს სულითა, რადთამცა არა აღვიდა იერუსალემდ.

5. და ვითარცა აღვასრულენით ჩუენ დღენი იგი, გამოვედიო და წარვიდოდეთ. და იგინი წარმგზავნიდეს ჩუენ სახლეულეებითურთ და შევილით ვიდრე გარეშე ქალაქისა მის, და დაიდგნეს მუჯლნი ზღუს კიდესა და ილოცეს.

6. და მოვიკითხენით ურთიერთას და აღვედით ნავსა, და იგინი მიიქცეს თჳსსა აღვილსა.

7. [52] და ჩუენ ნავითა წარმოვედით ტვრეთ და მივიწიენით პტოლემეიდად⁴, მოვიკითხენით ძმანი და დავადგერით მათ თანა ერთ დღე.

8. ხოლო ხეალისაგან გამოვედით მიერ და შევედით კესარიად და მივედით სახლსა ფილიპე მახარებელისასა, რომელი-იგი იყო შუდთაგანი, და დავადგერით მის თანა.

9. ამისნი იყვნეს ოთხნი ასულნი, ქალწულნი წინაწარმეტყუელნი.

(30)

10. და ვიყოფოდეთ⁵ რად მუნ მრავალ დღე, გარდამო-ვინმე-ვიდა ჰურიასტანით⁶ წინაწარმეტყუელი, სახელით ავაბოს.

¹ ვპოვეთ F. ² მარცხით G. ³ ასურეთად GHI. ⁴ პტოლემეიდად E. ⁵ ვიყოფოდეთ E, ვიყოფოდეთ HI. ⁶ ჰურიასტანით G.

[47]

ხოლო] და GHI
 მივიდოდეთ] მოვიდოდეთ HI

~ტვრთი ნავისაჲ მის GHI

წარვიდოდეთ] წარვიდოდეთ E,
 წარმოვიდოდეთ G

ურთიერთას] ურთიერ F, ურ-
 თიერთთარს G

ტვრეთ] ტვრედ G
 პტოლემეიდად]+და GHI

ხოლო]—GHI

ს

11. მოვიდა ჩუენდა და აღილო სარტყელი პავლსი, ¹ შეიკრნა ფერჯნი მისნი და კელნი და თქუა: ამას იტყვს სული წმიდაჲ: კაცისა რომლისაჲ არს სარტყელი ესე, ესრეთ შეკრან იგი იერუსალმსჲს ჰურიათა და მისცენ ველთა წარმართთასა. ²

შეიკრნა] და შეიკრნა. ფერჯნი მისნი და] —. კელნი] + მისნი

იგი იერუსალმს] —

12. ჩუენ ვითარცა გუესმა ესე, ვევედრებოდეთ ჩუენ და მის ადგილისანი, რაჲთამცა არა აღვიდა იერუსალმსდ.

ესე] —. ვევედრებოდეთ] + მას ჩუენ] —.

ადვიდა] + იგი მოგვგო] + ჩუენ. ჩუენ] —

ჰზამთ და]

თუ] —

იერუსალმს] ი¹მდ

13. მაშინ მოგვგო ³ პავლე და გურქუა ჩუენ: რასა ჰზამთ და სტირთ და შეაურებთ გულსა ჩემსა? მე არა ხოლო თუ შეკრვად, არამედ მოსიკუდილცა ⁴ განმზადებულ ვარ იერუსალმსს სახელისათჳს უფლისა იესუსა.

14. ვითარ-იგი ვერ ვარწმუნეთ მას, დაედუმენით და ეთქუთ: ⁵ ნებაჲ უფლისაჲ იყავნ!

(47)

15. შემდგომად ამით დღეთა განვემზადენით და აღვიდოდეთ იერუსალმსდ.

16. მოვიდეს ჩუენ თანა მოწაფენიცა [239] კესარიადთ, მოვიყვანეთ იგიცა, რომლისა თანა ვიყვენით, მნასონ ⁶ კჳპრელი, პირველი მოწაფე.

მოვიდეს] მოვიდოდეს მოვიყვანეთ] მოვიყვანენით. იგი. ცა] იგინიცა

მნასონ] + ლიონსი K. კჳპრელი] — K. პირველი] — მხიარულებით] მხიარულად

17. მისლვასა ჩუენსა იერუსალმსდ მხიარულებითა შემიწყნარნეს ჩუენ ძმათა.

18. ხელისაგან შევიდა პავლე ჩუენ თანა იაკობისა ⁷ და ყოველნივე მოვიდეს ხუცესნი.

19. და მოიკითხნა იგინი. მაშინ უთხრობდა კაცად-კაცადსა, რომელ-იგი ⁸ ქმნა ღმერთმან წარმართთა ⁹ შორის მსახურებითა მისითა.

მაშინ უთხრობდა] მიუთხრობდა

20. ხოლო მათ ვითარცა ესმა ესე, აღიდებდეს ღმერთსა და ჰრქუეს მას: ჰხედავა ¹⁰ ძმო, რაოდენნი ¹¹ ბევრნი არიან ჰურიათა შორის მორწმუნენი! ყოველნივე მოშურნე შჯულისა არიან.

და] —

[175]

~არიან შჯულისა

21. იტყვან ვინმე შენთჳს, ვითარმედ განდგომილებასა ასწავებ მოსსსგან ¹² მათ, რომელ.

განდგომილებასა] განდგომასა ასწავებ] ასწავებს

¹ პავლესი D. ² წარმართთასა D. ³ მოგვგო D. ⁴ მოსიკუდილცა D. ⁵ ეთქუთ D. ⁶ მნასონ D. ⁷ იაკობისსა D. ⁸ რომელი-იგი D. ⁹ წარმართთა D. ¹⁰ ხედავა D. ¹¹ რაოდენნი D. ¹² მოსესგან D. ¹³ აქჳს D.

ჟ.

ქართული
ბიბლიოთეკა

11. და მოვიდა ჩუენდა და აღილო სარტყე-
ლი პავლეჲსი და შეიკრნა ფერჳნი და ჳელნი
მისნი და თქუა: ამას იტყჳს სული წმიდაჲ: კა-
ცისა¹ რომლისაჲ არს სარტყელი ესე, ესრეთ
შეკრან იერუსალჳმს ჰურიათა და მისცენ იგი
ჯელსა წარმართთასა.

12. ხოლო ჩუენ ვითარცა გუესმა² ესე, ვე-
ვედრებოდეთ მას და მის ადგილისანი იგი,
რათამცა არა აღვიდა იგი იერუსალჳმდ.

13. მაშინ მოგვგო პავლე და გურქუა: რა-
სა იქმთ, სტირთ და შეაურვებთ გულსა ჩემ-
სა? რამეთუ მე არა ხოლო შეკრუად, არამედ
მოსიკუდიდცა მზა ვარ იერუსალჳმს სახელი-
სათჳს უფლისა იესუჲსსა³.

14. ვითარი-იგი ვერ ვარწმუნეთ მას, დავ-
დუმენით და ვთქუთ: ნებაჲ უფლისაჲ იყავნ!

15. შემდგომად ამით დღეთა განვეშაღე-
ნით და აღვიდოდეთ [ჲ] იერუსალჳმდ.

16. მოვიდეს ჩუენ თანა მოწაფენი კესარი-
ათცა, მოვიყვანეთ იგიცა, რომლისა თანა
ვიყვენით, მნასონ⁴ კპრელი, პირველი მოწაფე⁵.

17. მი-რათ-ვედით ჩუენ იერუსალჳმდ, მზი-
არულად შემიწყნარნეს ჩუენ ძმათა.

18. ხოლო ხელისაგან შევიდა პავლე ჩუენ
თანა იაკობისა,⁶ რამეთუ ყოველნივე ხუცეს-
ნი მოვიდოდეს.

19. და მოიკითხვიდეს მას. და მიუთხრობდა
კაცად-კაცადსა, რომელი-იგი ქმნა ღმერთმან
წარმართთა შორის მსახურებითა მისითა.

20. ხოლო მათ ვითარცა ესმა ესე, აღიღებ-
დეს ღმერთსა

[31]

და ჰრქუეს მას: ჰხედავა⁷ ძმაო, რაოდენნი⁸
ბევრნი არიან ჰურიათა შორის მორწმუნენი!
და ყოველნივე მოშურნე შჯულისა⁹ არიან.

21. ესმა ვიეთგანმე შენთჳს, ვითარმედ გან-
დგომასა ასწაებ მოსესგან, რომელნი-იგი

~ჯელნი და ფერჳნი G

~ჰურიათა იწ'ლმს GHI
ჯელსა] ჳელთა GHI

იერუსალჳმს] იწ'ლმს EF, იწ-
ლმდ GHI
რასა] რაჲსა F

უფლისაჲ] ღმრთისაჲ F

[48]
ხოლო]—

¹ კაცისაჲ E. ² გუესმა GHI. ³ იჯესსა EFGH. ⁴ მნასონ F. ⁵ მოწაფე F. ⁶ იაკობისა GHI
⁷ ხედავა FHI. ⁸ რაჲდენნი HI. ⁹ სჯულისა FGH.

C

ქართულნი
სიბუღიძისნი

ნი არიან წარმართთა¹ შორის ჰურიანი, და იტყვ, რაჲთა არა წინა-დაიკვთონ შვილთა მათთა და არცაღა ჩუეულებათა ვიდოდინან.

22. რაჲ-მე უკუე არს? ესმეს ვისმე, ვითარ-მედ მოსრულ ხარ.

23. აწ ესე ყავ, რომელსა გეტყვთ შენ: არი-ან ჩუენ შორის კაცნი ოთხნი, რომელთა ლოცვაჲ აქუს² თავისა თვისისაჲ.

24. ესენი წარიყვანენ და განწმიდენი მათ თანა, რაჲთა დაიყვზონ თმაჲ და ცნან [ν] ყო-ველთა, რამეთუ რომელსა-იგი იტყვან შენთჳს, არა არს, არამედ ჰგიე შენცა და იმარხავ შჯულსა.

25. ხოლო მორწმუნეთათჳს წარმართთა¹ ჩუენ მიუწერეთ და ვბრძანეთ, რაჲთა არარას ეგვეითარსა იმარხვიდენ, გარნა რაჲთა ეკრძალ-ნენ იგინი კერპთა² კლულისაგან და სისხლი-სა ქამასა, დამშთეარსა და სიძვასა.

26. მაშინ პავლე წარიყვანნა კაცნი იგი მე-ორესა დღესა და მათ თანა განწმიდნა და შე-ვიდოდა ტაძრად მითხრობად აღსრულებასა მას დღეთა განწმედისათა, ვიდრე შეიწირა კაცად-კაცადისა მათისათჳს შესაწირავი.

(48)

27. ვითარცა აღესრულებოდეს შჯდნი იგი დღენი, რომელნი-იგი იყენეს ასიადთ ჰურიანი, იხილეს იგი ტაძარსა მას შინა, შეკრიბეს ყო-ველი იგი ერი და დაასხნეს მას ზედა კელნი მათნი

28. და ლაღადებდეს: კაცნო ისრაიტელნო, შემეწინეთ! ესე იგი კაცი არს, რომელი ერი-სა ამისთჳს და შჯულისა და ადგილისა ამის-თჳს ძვრსა ზრახავს და ყოველთავე ყოველსა ადგილსა მასვე ასწავებს. და მერმე კუალად წარმართნი შეიყვანნა ტაძრად [240] და შე-იგინა ადგილი ესე წმიდაჲ.

~ რომელნი-იგი წარმართთა შს ჰურიანი არიან და იტყვან

ვისმე] სამე. ვითარმედ] რ

გეტყვ K

განწმიდენი] განწმიდნი დაიყვზონ] იყვზონ

არა არს] არარაჲ არს

მივწეროთ და უბრძანოთ

ქამასა]— დამშთევისა და სი-ძვისა

და]—

ტაძრად] ტაძარსა

ვიდრე] ვდ. შეიწირა] შეიწყ-ნარა

მას] მის

რომელი] რ-ი-იგი

ყოველთავე] ყოველსავე მასვე] მას

¹ წარმართთა D. ² აქჳს D. ³ კერპთ D.

ღ

შ

წარმართთა შორის ჰურიანი არიან, და ეტყუ, რაჲთა არა წინა-დასცუთონ შვილთა მათთა და არცა ჩუეულებათა ვიდოდინ.

22. რაჲ უკუე არს? უეჭუელად¹ ერი შეკრებად არს, რამეთუ ესმა, ვითარმედ მოსრულ ხარ.

23. აწ უკუე ესე ყავ, რომელსა გეტყუთ შენ: არიან ჩუენ შორის კაცნი ოთხნი, რომელთა ლოცვაჲ აქუს თავისა თვისისაჲ².

24. ესენი წარიყვანენ და განწმდი მათ თანა და იტუეცე³ მათ თანა, რაჲთა დაიყუნენ თავნი მათნი და ცნან ყოველთა, ვითარმედ რომლისათჳს იგი ესმა შენთჳს, არარაჲ არს, არამედ ჰგიე შენცა და იმარხავ შჯულსა⁴.

25. ხოლო მორწმუნეთა წარმართთათჳს ჩუენ მიეწერეთ [53] და უბრძანეთ, რაჲთა არარას ეგევითარსა იმარხვიდენ იგინი, არამედ რაჲთა ეკრძაღნენ კერპთა კლულისაჲგან და სისხლისა დაშთერისა⁵ და სიძვისა.

26. მაშინ პავლე წარიყვანნა კაცნი იგი მეორესა დღესა და მათ თანა განწმიდნა. და შევიდოდა ტაძარსა მითხრობად აღსრულებასა შჯდთა მათ დღეთა განწმედისათა, ვიდრემდის შეიწირა კაცად-კაცადისა მათისათჳს შესაწირავი.

(32)

27. ვითარცა აღსრულებოდეს შჯდნი იგი დღენი⁶, რომელნი-იგრ იყვნეს ასიამთ ჰურიანი. იხილეს იგი ტაძარსა შინა, შეაშფოთეს ყოველი იგი ერი და დაასხნეს მის ზედა ჳელნი მათნი

28. და ლაღადებდეს და იტყოდეს. კაცნო ისრაიტელნო, შემეწიენით ჩუენ! ესე არს კაცი იგი, რომელი ერისა ამისთჳს და შჯულისა⁷ და ადგილისა ამისთჳს ყოველთა ყოველსა ადგილსა ასწავებს. და მერმე კუალად წარმართნიცა შეიყვანნა ტაძრად და შეაგინა ადგილი ესე წმიდაჲ.

და]-I

განწმდი] განწმდე G

მის ზედა] მას F

ამისთჳს]+ძვრსა ზრახავს და GHI ადგილსა]+მასვე F, ამას GHI

¹ უმეტულად F, უმეტულად I, უმეტულად GH. ² თვისისა HI. ³ იტუეცე FGHI. ⁴ სჯულსა FGHI. ⁵ დაშთერისა G. ⁶ დენი I. ⁷ სჯულისა FGHI.

C

4. ბიბლიოთეკა

29. რამეთუ წინაღწარვე იხილა ტროფიმე ეფესელი მის თანა, რომლისასა ჰგონებდეს, ვითარმედ ტაძრად შეიყვანა იგი პავლე.

იხილა| ეხილვა

30. აღიძრა ყოველი ქალაქი და იყო შფოთი დიდი ერისაჲ მის, და შეიპყრეს პავლე და გამოითრევედეს მას გარე ტაძრისა მისგან, და მესყუელად დაეჭვნეს კარნი.

ყოველი|+იგი

31. და ვითარცა ეგულეზობდა მოკლევად მისი, მიიწია ჰამბავი მისი ათასისთავისა მის ერისა, ვითარმედ ყოველი შეკრებულ არს იერუსალმში.

გარე| გარეშე
და|—

მისი| პავლესი

~ათასის თავისა მის მიიწია ჰამ-

ბავი მის ერისაჲ

32. ხოლო მან მესყუელად წარიყვანა ერის კაცნი¹ და ასისთავნი და მიიწია მათ ზედა. ხოლო მათ ვითარცა იხილეს ათასისთავი იგი და ერისა კაცნი, დააცადეს ცემაჲ პავლესი².

კაცი+იგი. ასისთავნი| ასის-
თავი

კაცი|+იგი

33. მაშინ მიეხლა| ათასისთავი იგი და გამოიყვანა იგი, და ბრძანა შეკრევაჲ მისი მრჩობლითა ჯაჭვთა და ჰკითხვიდა: ვინ არს ანუ რაჲ უქმნიეს?

[176]

34. სხუანი იგი სხუასა რასმე ემობდეს ერსა მას შორის. და ვითარ-იგი ვერ გულისხმაცო³ შფოთისა მისგან, ბრძანა მიყვანებაჲ მისი ბანაკად.

ვინ| ვინაჲ

იგი|—K

მას|—

მიყვანებაჲ| შემოყვანებაჲ

35. და ვითარცა მიიწია იგი აღსავალსა მას, ზე აქუნდა პავლე ერისაგანთა მათ [შ] მძლავრებისა მისთჳს ერისა,

ერისაგანთა|ერისა კაცთა. მძლავრებისა მისთჳს| სიმრავლისა მისგან

36. რამეთუ შეუდგა სიმრავლჳ იგი ერისაჲ. დაღადებდეს და იტყოდეს: აღიღე ეგე!

შეუდგა|+მას

37. და ვითარცა მიჰყვანდა იგი ბანაკად, ჰრქუა პავლე ათასისთავსა მას: ჯერ-არსა⁴, ჩემდა სიტყუაჲ შენდა მიმართ? ხოლო მან ჰრქუა: ბერძლ იცია?

სიტყუაჲ| სიტყუად

38. ანუ შენ ხარ მეგვბტელი იგი, რომელმან უწინარეს დღეთა ამათ აღსძარ და განიყვანენ უღაბნოდ ოთხასნი იგი კაცნი სიკარელთანი?

ამათ| მათ

ოთხასნი| ოთხ ათასნი K*. სიკარელნი D

¹ ერისა კაცნი DK. ² პავლესი D. ³ გულისხმაცო DK. ⁴ ჯერ-არს D.

* A-შიც „ოთხათასნი, წერებულა, მაგრამ მოფხევილია „ათ“ მარცვლი: ოთხ(ათ)ასნი.

ჟ.

ფ

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

29. რამეთუ ეხილვა წინადასწარ ტროფიმე ეფესელი მის თანა ქალაქსა შინა, რომლისასა¹ ჰკონებდეს; ვითარმედ ტაძრად შეიყვანა იგი პავლე.

30. აღიდრა ყოველი იგი ქალაქი და იყო შეკრებაჲ ერისაჲ და შფოთი დიდი, და შეიპყრეს პავლე და გამოითრევედეს გარე ტაძრისა მისგან, და მეყსეულად დაეწმენეს კარნი.

31. [x] და ვითარცა ეფულეზოდა მოკლვამ მისი, მიიწია ჰამბავი ათასისთავისა მის გუნდისა, ვითარმედ ყოველი იერუსალემი² შეკრებულ არს.

32. ხოლო მან მეყსეულად წარიყვანნა მკედარნი და ასისთავნი და მიიწია მათ ზედა. ხოლო მათ ვითარცა იხილეს ათასისთავი იგი და მკედარნი, დააცადეს ცემაჲ პავლესი.

33. მაშინ მიეახლა ათასისთავი იგი და გამოიყვანა იგი, და ბრძანა შეკრვამ მისი მრჩობლითა ჯაჭვთა და ჰკითხვიდა: ვინ არს ანუ რაჲ უქმნიეს?

34. სხუანი იგი სხუასა რასმე ვმობდეს ერსა შორის. და ვითარ-იგი ვერ გულისწამა-ყო გამოწულილვით შფოთისა მისგან, ბრძანა შეყვანებაჲ მისი ბანაკად.

35. და ვითარცა მიიწია იგი აღსავალსა მას, ზე აქუნდა პავლე მკედართა მათ სიმრავლისა მისთვის ერისა.

36. რამეთუ შეუდგა მას სიმრავლე იგი ვრისაჲ და ვმობდეს: აღილე ეგე!

37. და ვითარცა შეჰყვანდა ბანაკად, ჰრქუა პავლე ათასისთავსა მას: უკუეთუ ჯერ-არს³ რაჲსამე ჩემდა სიტყუად შენდა მიმართ? ხოლო მან ჰრქუა: ბერძლ⁴ იცია?

38. ანუ არა-მე შენ ხარა მეგვპტელი იგი, რომელმან უწინარეს დღეთა ამათ აღსძარ და განიყვანენ უდაბნოდ ოთხ ათასნი იგი კაცნი სიკარიელნი?

[49] იგი]—G

ვითარცა] ვ^რ HGI
მიიწია] მოიწია

სხუანი იგი] სხუანი უკუ^მ F

იგი]—G

შეჰყვანდა]+იგი FHG

რაჲსამე]—GHI. მომართ G

არა-მე] არა G

ოთხ ათასნი] ოთხასნი FG
სიკარიელნი GH

¹ რისსა H. ² იწლემი EGH, იწლმი F. ³ ჯერ-არსა GHI. ⁴ ბერძულ G.

ზ

ჟ.

39. ჰრქუა მას პავლე: მე კაცი ჰურიად ვარ, ტარსელი კილიკიადსაჲ,¹ არა უცნაურისა ქალაქისა მოქალაქე; გვედრებები შენ, მიზრძანე მე ერისა ამის მიმართ სიტყუად.

40. და მან ვითარცა უბრძანა მას, პავლე დგა აღსავალსა მას ზედა, კელი განუყარა ერსა მას; და ვითარ მრავალ დადუმება იყო, ეტყოდა მათ ებრაელებრითა სიტყუთა და ჰრქუა:

ქალაქისა] ქალაქისაჲ

მე]— ამის] მის

მას]—

ზედა]— ~განუყარა კელი მრავალ ჟამ დიდუმებაჲ იყო

22

1. კაცნო, ძმანო და მამანო! ისმინეთ ჩემი თქუენდა მიმართ ჩემისა ამის სიტყუს გებისაჲ.

2. მათ ვითარცა ესმა, რამეთუ ებრალებრითა სიტყუთა ეტყოდა მათ, უფროჲს დადუმებას-სცეს. და თქუა:

3. მე კაცი ვარ ჰურიად, შობილი ტარსეს² კილიკიადსასა [241] და განზრდილ ამას ქალაქსა შინა და აღზრდილ ფერჯთა თანა გამაღი-ელისთა, სწავლულ ვარ ქეშმარიტებით³ ნამულითა შჯულითა; მოშურნე ვიყავ ღმრთისათჳს, ვითარცა თქუენ ყოველნი ხართ დღეს.

4. რომელი ამასევე გზასა ვსდევნიდ ვიდრე სიკუდილდმდე⁴, შევჰკრევედ და მივსცემდი საპყრობილესა მამათა⁵ და დედათა,

5. ვითარცა-ევე ზღდეღელ მოძღუარი მეწამების მე და ყოველნი მოხუცებულნი, რომელთაგან წიგნები მომელო ძმათათჳს, და დამასკედ მივიდოდე მოყვანებად მუნ მყოფთა მათ კრულთა, რაჲთა იტანჯნენ.

6. იყო ჩემსა მას მისლვასა და მიახლებასა დამასკედ, შოვა⁶ სამხრის, მეყსეულად ზეცით გამობრწყინვიდა ნათელი დიდი ჩემ ზედა.

7. და დავვარდი ქუეყანასა და მესმა ვმად, რომელმან მრქუა მე: საულ, საულ, რად მდიენი მე?

ამის]— სიტყუს გებისათჳს

შობილი]—

მივსცემდი] მივსცემდ
საპყრობილესა] საპყრობი-
ლედ DK

მომელო] მოვიღე. და]—

და]—
დამასკედ] დამასკეს
გამობრწყინვიდა] გამობრწყინდაქუეყანასა]+ ზედა
საულ, საულ] საველე, საველე [177]

¹ კილიკიადსა D. ² ტარსის D. ³ ქეშმარიტებითა D. ⁴ სიკუდილდმდე D. ⁵ „მამათა“ მეორეჯერაც სწერია K-ში. ⁶ შოა D, შუვა K (A-შიც ასე ყოფილა, მაგრამ მოუფხვიათ 4).

ღ

ჯ ბიბლიოთეკა

39. [54] ჰრქუა მას პავლი: მე კაცი ვარ ჰუ-
რიად, ტარსელი კილიკიისაჲ, არა უცნაურისა
ქალაქისა მოქალაქე; და გვედრები შენ: მიბრ-
ძანე მე ერისა მიმართ სიტყუად.

40. და მან ვითარცა უბრძანა, დადგა პავ-
ლე აღსაფალსა მას და განუყარა გელი ერსა
მას; და ვითარ მრავალი დადუმებია იყო, ეტ-
ყოდა მათ ებრაელებრითა სიტყუთა და ჰრქუა:

ჰურიად] იუდეანი *HI*.

22

1. კაცო, ძმანო და მამანო! ისინეთ ჩემი
თქუენდა მიმართისა სიტყუს გებისათუს.

2. და ვითარცა ესმა, რამეთუ ებრაელებრი-
თა სიტყუთა ეტყოდა მათ, უფროს დადუმებ-
სცეს. და თქუა:

3. მე კაცი ვარ ჰურიად, შობილი ტარსუს¹
კილიკიისასა, აღზრდილი ამას ქალაქსა შინა
ფერჭთა თანა გამალიელისთა, განსწავლულ ზე-
დამიწვენით მამულითა შჯულითა²; მოშურნე
ვიყავ | ღმრთისათუს, ვითარცა თქუენ ყოველ-
ნი ხართ დღეს.

4. რომელი ამას გზასა ვსდევნიდ ვიდრე
სიკუდილადმდე³, შევჰკრევედ და მივსცემდ სა-
პრობილედ მამათა და დედათა,

5. ვითარცა ევე მდღელთ მოძღუარი მეწა-
მების მე და ყოველნი მოხუცებულნი, რომელ-
თაგან წიგნებიცა მოვიღე ძმათათუს, რომელ-
ნი იყვნეს დამასკეს, და მივიდოდე მოყვანებად
მუნ მყოფთა მათ კრულთა იერუსალიმდ, რად-
თა იტანჯნენ.

6. [x] იყო უკუე ჩემსა მას სლვასა და მიახ-
ლებასა დამასკისასა⁴, შუა⁵ სამზრის, მეყსეუ-
ლად ზეცით გამობრწყინდა ნათელი დიდი
ჩუენ ზედა.

7. და დავვარდი ქუეყანასა ზედა და მესმა
ჟმად, რომელმან მრქუა მე: საულ, საულ, რად-
სა მდევნი მე?

მიმართისა] მრთისა *E*, მომარ-
თისა *G*

თქუა] ჰრქუა *F*

ამას შინა ქალაქსა *G*

მამულითა შჯულითა] მამულთა
[50] სჯულთა *GHI*

მივიდოდე] მიმოვიდოდე *G*
მათ]—*F*. იწლმდ *EF*.—*HI*. კრუ-
ლთა... რა იტანჯნენ]—*G*
ჩემსა] ჟამსა *HI*. სლვასა] მისლ-
ვასა

ჩუენ] ჩემ *FGHI*

¹ ტარსუს *GHI*. ტარსუს *F*. ² სჯულითა *F*. ³ სიკუდილდმდე *FGH*. ⁴ დამასკოსა *H*, და-
მასკოსასა *GHI*. ⁵ შუვა *HI*.

C

8. მე მიუგე: ვინ ხარ, უფალო? მრქუა მე უფალმან: მე ვარ იესუ, რომელსა შენ მდევნი.

9. და რომელნი-იგი ჩემ თანა იყვნეს, ნათელი იგი იხილეს, ხოლო ვჰმად იგი არა ესმა სიტყუსად მის ჩემდაჲმო.

10. მე ვარქუ¹: და რად-მე ვყო, უფალო? ხოლო უფალმან მრქუა მე: აღდგე [ი] და შეეღ² დამასკედ, და მუნ გერქუნენ შენ, რომელი ბრძანებულ არს შენდა ყოფად.

11. და ვითარ-იგი მე არა ვხედევდ დიდებისა მისგან ნათლისა, ჯელის პყრობით³ თანა მყოფთა მათგან ჩემთა შევედ დამასკედ.

12. ანანია ვისმე ერქუა სახელი, კაცსა ღმრთის მოწიშსა მსგავსად შჯულისა, რომელსა ეწამებოდეს ყოველნი დამკვდრებულნი დამასკოს⁴ შინა ჰურიანი;

13. მოვიდა ჩემდა და ზედა მომადგა და მრქუა მე: საულ ძმაო, აღიხილენ. და მასვე ჟამსა შინა აღვიხილენ და მივხედე მას.

14. ხოლო მან თქუა: ღმერთმან მამათა ჩუენთამან გამოგირჩია შენ ცნობად ნებისა მისისა და ხილვად მართლისა მის და სმენად ჯჰად პირისაგან მისისა,

15. რამეთუ იყო მოწამე მისა ყოველთა მიმართ კაცთა, რომელი-იგი იხილე და გესმა.

16. და აწ ნურას იურვი, აღდგე და ნათელილე, და განიბანენ ცოდვანი შენნი და ჰხადოდე⁵ სახელსა მისსა.

17⁶. და იყო მოქცევასა მას ჩემსა იერუსალემდ და ლოცვასა შინა ჩემსა ტაძარსა შინა, და ვიყავ მე [242] განკურვებასა⁶ შინა

18. და ვიხილე უფალი, და მრქუა: ისწრაფე და განედ⁷. შენ იერუსალემით აღდრე, რამეთუ არა თავს-იდვან შენი წამებად ჩემთვის.

D

მრქუა] და მრქუა: მე უფალმან]—. იესუ]—. შენ]—. მდევნი]+მე

იგი]—. ჯ^ა არარად ვის ესმოდა სიტყუად მისი ჩემდა მომართ

მე] და მე. და]— უფალმან] მან

არა] არას

შევედ]+ქლქდ D, +ნე K. სახელი] სახელით

და¹]— საულ] სავლე. და]+მე შინა]—. მივხედე] მივხედენ თქუა] მრქუა

~პირისაგან მისისა] პირისა მისისაჲ

და]—. და ნათელ] ნათელ

მას]—. იერუსალემდ] ი¹ლმს შინა]—

მრქუა]+მე

¹ ვარქუ D. ² შევედ D. ³ პყრობითა D. ⁴ დამასკეს D. ⁵ ხადოდე D. ⁶ განკურვებასა D. ⁷ განვედ D.

* D-ში აქ არის თავის მისათითებელი („საკმე წ^ათა მ³ცქლთა“).

ღ

8. და მე მიუხე: ვინ ხარ, უფალო? და მრქუა მე: მე ვარ იესუ ნაზარეტელი, რომელსა შენ მღევნი.

9. და რომელნი-იგი ჩემ თანა იყვნეს, ნათელი იგი იხილეს და შიში დაეცა მათ ზედა, ხოლო ვჰაჲ იგი არა ესმა, რომელი მეტყოდა მე.

10. და მე ვარქუ: რაჲ-მე ვყო, უფალო? ხოლო უფალმან მრქუა მე: აღდეგ და შევედ¹ დამასკედ, და მუნ გეთხრას შენ ყოვლისათჳს, რომელი ბრძანებულ არს შენდა ყოფად.

11. და ვითარ-იგი მე არას ვხედვედი² დიდებისა მისგან ნათლისა მის, კელის პურობითა თანა მყოფთა მათ ჩემთაჲთა შევედ დამასკედ³.

12. ანანია ვინმე, კაცი ღმრთის მოშიში მსგავსად შჯულისა⁴, წამებული ყოველთაგან მკვდრთა დამასკისათა ჰურიითა,

13. მოვიდა ჩემდა, ზედა მომადგა და მრქუა მე: საულ ძმაო, აღიხილენ! და მე მასვე ეჰმსა აღვიხილენ და მივხედენ მას.

14. ხოლო მან მრქუა მე: ღმერთმან მამათა ჩუენთამან გამოგირჩია შენ ცნობად ნებისა მისისა და ხილვად მართლისა მის და სმენად ვჰაჲ პირისა მისისაჲ,

15. რამეთუ იყო მოწამე მისა⁵ ყოველთა მიმართ კაცთა, რომელი-იგი იხილე და გესმა.

16. [55] და აწ ნურას ეურვი, აღდეგ და ნათელ-იდე; და განიბანენ ცოდვანი შენნი და ხადოდე⁶ სახელსა მისსა.

17. ხოლო იყო მოქცევასა ჩემსა იერუსალმს და ლოცვასა ჩემსა ტაძარსა შინა, ვიყუა განკრებვასა შინა

18. და ვიხილე უფალი, და მრქუა მე: ისწრაფე და განიედ აღრე იერუსალმით, რამეთუ არა თავს-იდევან წამებაჲ შენი ჩემთჳს.

და მრქუა მე] და მან მრქუა G

არას] არარას FGHI

პურობითა] აპურობითა HI

ჩემდა]+და G

მისისა] თჯისა FGHI

ნურას] ნურარას HI. ეურვი]
იურვი FGHI

მოქცევასა]+მას G. იერუსალმს]
ილმს EG. ილმლ FHI
შინა]-G

¹ შედ G. ² ვხედვედი E. ³ დამასკოდ GHI. ⁴ სჯულისა FGHI. ⁵ მისსა GHI. ⁶ მხადოდე I.

C

19. და მე ვთქუ: უფალო, მათ თუთ იციან, რამეთუ მე ვიყავ, რომელი მიესცემდ საპურო-ბილედ და ესტანჯვედ შესაკრებელთა შორის მორწმუნეთა შენთა.

20. და რაჲმს დაათხეოდა სისხლი სტე-ფანუსი, მოწამისა შენისაჲ, მე ვიყავ ზედა-მდგომელ და მცველ სამოსლისა მომკლველ-თა მისთაჲსა.

21. და მრქუა მე: წარედ, რამეთუ მე ნა-თესავთა შორიელთა მიგავლინო შენ.

22. ისმენდეს მისსა ვიდრე ამის სიტყუსა-მდე, აღიღეს ვმად მათი და თქუეს¹: აღიღე ქუე-ყანით ეგვეითარი ეგე, რამეთუ არა ღირს არს ეგე ცხოვრებად².

23. და ვითარ ღალადებდეს იგინი, დაპყრი-დეს სამოსელსა მათსა, და მტუერსა ზე აღა-ფქურევდეს³ ჰაერთა ზე,

24. ბრძანა ათასისთავმან მიყვანებაჲ მისი ბანაკად და თქუა: ტანჯვითა⁴ განვიკითხო ეგე, რომლისა ბრალისათჳს ესრეთ⁵ ვმოზენ |მისთჳს.

25. და ვითარ წარმოჰზიდვიდეს⁶ მას საბ-ლითა, ჰრქუა პავლე ასისთავსა მას, რომელი დგა მუნ: უკუეთუ კაცისა ჰრომისაჲ [v] განუ-კითხველად ჯერ-არს თქუენდა ტანჯვაჲ?

26. ესმა რაჲ ესე ასისთავსა მას, მოვიდა, უთხრა ათასისთავსა მას და ჰრქუა: რაჲ გე-გულეების ყოფად, რამეთუ კაცი ესე ჰრომი არს?

27. მოვიდა ათასისთავი იგი და ჰრქუა პავლეს: მითხარ მე, შენ ჰრომი ხარა? ხოლო მან ჰრქუა: ჰე.

28. მიუგო ათასისთავმან მან და ჰრქუა: მე მრავლითა ქრთამითა პატივი ესე მოვი-პოვე⁷. ხოლო პავლე თქუა: მე შობილვე მას შინა ვარ.

29. მაშინ მეყსეულად განეშოვრნეს⁸ მისგან, რომელთა ეგულებოდა ტანჯვაჲ მისი, და ათა-

შესაკრებელთა| შესაკრებელსა

სამოსელსა მკლველთა მისთასა

წარედ|— მე|—

მათი| მათ. აღიღე|+ეგე

ეგე|—
ვითარი| ვა

ჰაერთა ზე| აერსა
ათასისთავმან| ასისთავმან.

მისი| პავლესი. ბანაკად|—
განვიკითხო| განვიკითხოთ
ეგე|+რა ვცნა [178]
ვითარი| ვა D. წარმოჰზიდეს K

თქუენდა| თქვან

უთხრა| და უთხრა

იგი|+პავლესსა
მე|—

ჰრქუა| თქა
და ჰრქუა: მე|—

თქუა| ჰრქუა

¹ თქუეს D. ² ცხოვრებად D. ³ აღაფქურევდეს D. ⁴ ტანჯვით D. ⁵ ესრეთ D. ⁶ წარმოზიდვი-დეს D. ⁷ მოვიპოვე D. ⁸ განეშოვრნეს DK.

ღ

19. და მე ვთქუ: უფალო, მით თუთ იციან, რამეთუ მე ვიყავ, რომელი მივსცემდ სასჯრობილედ და ესტანჯვედ შესაკრებელსა შორის მორწმუნეთა შერთა.

20. [და რაჲმს დაითხოვდა სისხლი მოწამისა შენისა სტეფანესი, მე ვიყავ ზედამდგომელ და თანა-ჯერმზინებელ მოკლევასა მისსა და მცველ სამოსელსა მკლველთა მისთასა.

21. და მრქუა მე: წარვედ, რამეთუ ნათესავთა შორიელთა მიგაველინო შენ.

22. ისმენდეს მისსა ვიღრე ამის სიტყვასმდე და აღიღეს ვნამ მათი და თქუეს: ¹ აღიღე ქუეყანით ეგვიპთოი ეგე, რამეთუ არა ღირს არს ცხოვრებად.

23. და ვითარცა ღილაღებდეს ივინი უმეტეს, და დაჰყრიდეს სამოსელსა მათსა, და მტუერსა ² ზე ³ აღაფრქუევდეს ⁴ ჰაერსა,

24. ბრძანა ათასისთავმან მან შეყვანებამ მისი ბნაკად და თქუა: ტანჯვით განვიკითხო ეგე, რათა ვცნა, რომლისა ბრალისათჳს ესრეთ ვმობენ მისთჳს.

25. [ა] და ვითარცა განართმეიდეს მას ღლეღებითა, ⁵ ჰრქუა პავლე ასისთავსა მას ზედამდგომელსა: უყუეთუ კაცისა ჰრომისა და უბრალოსამა ჯერ-არს თქუენდა ტანჯვად?

26. ესმა რად ესე ასისთავსა მას, მოვიდა და უთხრა ათასისთავსა მას და ჰრქუა: იხილე, რად გეგულეების ყოფად, რამეთუ კაცი ესე ჰრომი არს.

27. მოუვდა ათასისთავი იგი და ჰრქუა პავლეს: მითხარ მე, ჰრომი ხარა შენ? ხოლო მან ჰრქუა: ჰე.

28. მიუგო ათასისთავმან მან: მე მრავლითა საფასითა მოქალაქობამ ესე მოვიპოვე. ხოლო პავლე ჰრქუა: მე შობილვე მას შინა ვარ.

29. მაშინ შეესყუადა განეშორნეს მისგან, რომელთა-იგი ეგულეობდა ტანჯვად მისი, და

¹ თქუეს FG. ² მტუერსა GH. ³ ზე F. ⁴ აღაფრქუევდეს G, აღაფრქუევდეს H. ⁵ ღლემდებოთა FGH. ⁶ ში FGH. ⁷ მოვიპოე E.

შ

შესაკრებელსა | შესაკრებელთა
F-GHI
[51]

წარვედ | წარედ G

მისსა |—GHI. სიტყვასმდე | სიტყუადმდე F,+მისსა C

და |—F

რომლისათჳს ბრალისა GHI
~ვმობენ ესრეთ F

უბრალოსამა | უბრალოსა F.
ჯერ-არსა GH

შობილვე | შობილ F

ჯ

ჟ

სისთავსა მას შეეშინა, ვითარცა გულისხმა-
ყო¹, რამეთუ ჰრომი არს და რამეთუ მისა იყო
შევედრებულ.

მას| მასცა

[49*]

30. ხვალისაგან უნდა გულისხმის-ყოფად²
უკრძალულსად-რე³, რადსათჳს-ძი ესრ⁴თ⁵ შე-
ასმენენ მას ჰურიანი იგი. განჰჳსნა იგი და
ბრძანა შეკრებაჲ მღდელთ მოძღუართაჲ და
ყოვლისა მის კრებულისაჲ, და მოიყვანა ჰავლე
და დაადგინა შორის მათსა.

23

1. მიჰხედა⁶ ჰავლე კრებულსა მას და თქუა:
კაცნო ძმანო, ყოვლითა გონებათა კეთილითა
ვარ მე ღმრთისა მიმართ ვიდრე დღენდელად
დღემდე⁷.

კრებულსა მას| შეკრულმან
ძმანო|+მე
მე|—

2. ხოლო მღდელთ [243] მოძღუარმან ანა-
ნია უბრძანა წინაშე მდგომელთა მათ პირსა
ცემაჲ მისი.

მათ|+მისთა

3. მაშინ მიუგო ჰავლე და ჰრქუა მას: და-
გეცინ შენ ღმერთმან, კედლო განგოზილო!
და შენ ჰზი მსაჯულად მსჯავსად შჯულისა, და
თჳნიერ შჯულისა ჰბრძანებ ცემაჲ ჩემდა.

მიუგო|—. და|—D. მას|—K..
დაგეცინ| დაგცეს

4. ხოლო წინაშე მდგომელთა მათ ჰრქუეს
მას: მღდელთ მოძღუარსა ღმრთისასა აგინება?

5. ჰრქუა ჰავლე: არა ვიცოდე, ძმანო, რა-
მეთუ არს ეგე მღდელთ მოძღუარ⁸, რამეთუ
წერილ არს: მთავარსა ერისა შენისასა არა
ჰრქუა ბოროტი.

ჰრქუა|+მათ

6. ვითარცა გულისხმა-ყო⁸ ჰავლე, რამეთუ
ერთკერძოჲ იგი კრებული სადუკეველთაჲ
არს და მეორ⁹—ფარისეველთაჲ, ჳმა-ყო კრე-
ბულსა მას შოგრის და თქუა: კაცნო ძმანო, მე
ფარისეველი ვარ და ძ¹⁰ ფარისეველისაჲ, და
სასოებისათჳს და აღდგომისა მკუდართაჲსა
მე ვისაჯები.

რამეთუ| ვ¹¹დ
მეორ¹²| ერთკერძოჲ
და თქუა|—
და|—
ვისაჯები| ვიტანჯები

¹ გულისჳმა-ყო D. ² გულისჳმის-ყოფად DK. ³ უკრძალულესად-რე D. ⁴ ესრე D. ⁵ მიხედა D.
დღემდე D. ⁷ მღდელთ მოძღუარი D. ⁸ გულისჳმა-ყო D.

¹⁰ ეს-თავი D-ში არ არის გამოყოფილი, ვ. ი. არა აქვს წარწერა: „საკმე წ¹³თა მ¹⁴ცქლთა“.

ღ

ათასისთავსა მასცა შეეშინა, ცნა რამ, რამეთუ ჰრონი არს და რამეთუ მისა¹ იყო შევედრებულ.

30. ხვალისაგან უნდა გულისკმის-ყოფად უკრძალულესად-რე, რამსათჳს-ძი შეასმენენ მას ჰურიანი იგი. განჴსნა² იგი და ბრძანა შეკრებაჲ მღდელთ მოძღუართაჲ³ და ყოვლისა მის კრებულისაჲ, და მოიყვანა პავლე და დაადგინა შორის მათსა.

23 (33)

1. მიხედა⁴ პავლე შესაკრებელსა მას და თქუა: კაცნო ძმანო, მე ყოვლითა გონებითა კეთილითა ემოქალაქობდ ღმრთისა მიმართ ვიდრე აქა აღედმდე.

2. [56] ხოლო მღდელთ მოძღუარმან ანანია უბრძანა წინაშე მდგომელთა მათ მისთა პირსა ცემაჲ მისი.

3. მაშინ პავლე ჰრქუა მას: ცემაჲ შენა ეგულებს ღმერთსა, კედელი განგოზილო! და შენ ჰჳი მსაჯულად ჩემდა მსგავსად სჯულისა⁵, და უსჯულოდ⁶ ჰბრძანებ ცემად ჩემდა.

4. ხოლო წინაშე მდგომელთა მათ ჰრქუეს მას: მღდელთ მოძღუარსა ღმრთისასა იგინება?

5. ჰრქუა მათ პავლე: არა ვიცოდე, ძმანო, ვითარმედ არს ეგე მღდელთ მოძღუარ, რამეთუ წერილ არს: მთავარსა ერისა შენისასა⁷ არა ჰრქუა ბოროტი.

6. ვითარცა გულისკმა-ყო პავლე, ვითარმედ ერთკერძოდ იგი კრებული ფარისეველთაჲ არს და ერთკერძოდ—სადუკეველთაჲ, კმა-ყო კრებულსა მას შორის: კაცნო ძმანო, მე ფარისეველი ვარ და ძე ფარისეველისაჲ, და სასოებისათჳს და აღდგომისა მკუდართაჲსა მე ვისაჯები.

შ

რამეთუ] ვ^დ G
და]—GHI

ყოფად] ყოფად G
უკრძალულესად-რე] უგანკრძალულესად-რე G. რამსათჳს-ძი] რამსათჳს G. განჴსნა] და განჴსნა G

ემოქალაქობდ] ემოქალაქობ.
FGHI

მისთა]—F

[52]

ვითარმედ] რ⁷ G

გულისკმა-ყო] იხილა HI

ძმანო]—HI

და აღდგომისა] აღდგომისა G

¹ მისა FGHI ² განჴსნა FGH. ³ მღდელთ-მოძღუართა E. ⁴ მიხედა F. ⁵ სჯულისა FGHI ⁶ უსჯულოდ FGHI. ⁷ შ^რისა FH.

ზ

9.

7. ესე ვითარცა თქუა მან, იყო შფოთი სა-
ღუქმეველთაჲ და ფარისეველთაჲ და განიეთა
სიმრაველჲ ერისაჲ მის.

და ფარისეველთაჲ] —

8. რამეთუ საღუქმეველნი იტყუან: არა არს
აღდგომაჲ, [არცა ანგელოზი, არცა სული, ხო-
ლო ფარისეველნი იგი აღიარებენ ამას ყო-
ველსა.

საღუქმეველნი] + იგი
[179]
იგი] —

9. და იყო დაღადებაჲ დიდი, [v] და აღ-ვინმე-
დგეს მწიგნობართაგანნი კრებულისა მისგან
ფარისეველთაჲსა, ილაღედეს და იტყოდეს,
ვითარნედ: არარას ბოროტსა ვჰპოვებთ¹ კა-
ციისა ამის თანა, გინა სული ეტყოდა მას, გინ-
ა აუ ანგელოზი.

კრებულისაგან ფარისეველნი
არარას] არას
თუ] —

10. და ვითარ მრავალი შფოთი იყო, შეე-
შინა ათასისთავსა მას, ნუჲსკუე განიჰრეს² პაე-
ლე მათგან, და უბრძანა ერსა შთასლვად და
გამოტაცებაჲ მისი შოვრის მათსა და მოყვანე-
ბაჲ მისი ბანაკად.

და] —. შთასლვად] შთასლვაჲ
მოყვანებაჲ] მიყვანებაჲ

11. მეორესა ღამესა დაადგრა მას უფალი
და ჰრქუა: ნუ გეშინინ, რამეთუ, ვითარცა-ეგე
სწამე ჩემთვის იერუსალჲმს, ეგრევე ჯერ-არს
შენდა ჰრომესცა შინა წამებაჲ.

ეგრევე] ეგრეცა

12*. და ვითარცა განთენა,³ ყვეს კრებაჲ ჰუ-
რიათა მათ, და შეჩუენებით შეჩუენებულ ყვენს
თაენი თჳსნი და თქუეს: არა ჰამონ და არცა
სუნა, ვიდრე მოკლან პაელე.

შეჩუენებით] —
და] —

13. ხოლო იყვენს უმრაველს⁴ ორმოცისა,
რომელთა შეთქუმულებაჲ ესე ყვეს,

ესე] იგი K

14. რომელნი მოუტდეს მდღელთ მოქლუარ-
თა მათ და ხუცესთა და ჰრქუეს: შეჩუენებით
შეჩუენებულ ვყვენით თაენი თჳსნი არარაჲსა⁵
გემოჲს ხილვად, ვიდრემდე მოვ[244]კლით პაე-
ლე.

მათ] —

15. აწ თქუენ აუწყეთ ათასისთავსა კრე-
ბულითურთ,⁶ რაჲთა შთამოიყვანოს თქუენდა,
რეცა გულისხმის-ყოფად⁷ უქეშმარიტსად

უქეშმარიტსად] უქეშმარიტე-
სად-რე

¹ ვჰპოვებთ DK. ² განიჰრას D. ³ გათენა D. ⁴ უმრაველს D. ⁵ არარაჲს D. ⁶ კრებულითურთ D. ⁷ გულისხმის-ყოფად D.

* D-ს აქ მოეპოვება თავის მისათითებელი: „საქმე მ'კლთა“

ღ

8

7. ესე ვითარცა თქუა მან, იყო შფოთი სა-
დღუკეველთა და ფარისეველთად და განიელთა
სიმრავლე იგი.

8. რამეთუ სადღუკეველნი იტყუან: არა არს
აღდგომაჲ, არცა ანგელოზი, არცა სული, ხო-
ლო ფარისეველნი აღიარებენ ამას ყოველსა.

9. და იყო ღალადებად დიდი. და აღ-ვინმე-
დგეს მწიგნობარნი კრებულისაგან ფარისეველ-
თაჲსა, ილაღვიდეს და [17] იტყოდეს: არარას
ბოროტსა ვჰპოვებთ კაცისა ამის თანა, გინა
სული ეტყოდა მას, გინა ანგელოზი; ნუ
ღმროის მბრძოლ ვართ.

10. და ვითარ მრავალი შფოთი იყო, შეე-
შინა ათასისთავსა მას, ნუუკუე განიქრას პავ-
ლე მათგან, უბრძანა მვედრობასა შთასლვად
და გამოტაცებად მისი შორის მათსა და მი-
ყვანებად მისი ბანაკად.

11. ხოლო შეორესა ღამესა დაადგრა მას
უფალი და ჰრქუა: ნუ გეშინინ, პავლე, რამე-
თუ, ვითარცა-ეგე სწამე ჩემთვის იერუსალმს,
ეგრეთცა¹ ჯერ-არს შენდა ჰრომესცა შინა წა-
მებდა.

(34)

12. და ვითარცა განთენა, ყვეს ვიეთმე ჰუ-
რიათა შეთქუმულებად, შეჩუენებულ ყვენის თავ-
ნი თჳსნი და თქუეს არა ჭამად, არცა სუმად,
ვიდრემდე მოკლან პავლე.

13. ხოლო იყვენს უმრავლეს ორმოციისა,
რომელთა შეთქუმულებად ესე ყვეს,

14. რომელნი მოუტდეს მღდელთ მოძღუარ-
თა და ხუცესთა და ჰრქუეს: ² შეჩუენებით შე-
ჩუენებულ ვყვინით თავნი თჳსნი არარაჲსა გე-
მომს ხილვად, ვიდრემდე მოვკლათ პავლე.

15. აწ უკუე ³ თქუენ აუწყეთ ათასისთავსა
კრებულთურთ, რადთა ხვალე შთამოიყვანოს
იგი თქუენდა, რეცა თუ გეგულების უჭეშმა-

მისი შორის მათსა] მისი მათ-
შორის GHI

ჰრომესცა] ჰრომეს F

და თქუეს] GHI

მღდელთ მოძღუართა]+მათ GHI

შთამოიყვანოს] გამოიყვანოს GHI
უჭეშმარიტესად-რე] უცხად-
სად-რე G

¹ ეგრეთცა FGH. ² ჰრქუეს FG. ³ უაჲღ FGHI.

ლ

მისთვის, ხოლო ჩუენ ვიდრე მოახლებამდე ¹ მისა განმზადებულ ვართ მოკლვად მისა².

16. ესმა დისწულსა პავლსსა³ სიტყუაჲ ესე, მივიდა და შევიდა ბანაკსა და უთხრა ესე პავლს.

ბანაკსა | ბანაკად. ესე | —

17. ხოლო პავლე მოუწოდა ერთსა ასისტავსა და ჰრქუა: ჰაბუკი ⁴ ესე მიიყვანე ათასისთავისა, რამეთუ უკმს რამე თხრობად მას.

მას | მისსა

18. ხოლო მან წარიყვანა და მიიყვანა ათასისთავისა მის და ჰრქუა: კრულმან მან პავლე მიწოდა მე და მრქუა ჰაბუკისაჲ ⁵ ამის მიყვანებაჲ შენდა.

მის | —. კრულმან მან | კრებულსა წე კ. — და მრქუა მე

19. უპყრა ჳელი მისი ათასისთავემან მან და განიყვანა თვსაგან და ჰკითხვიდა, ვითარმედ: რაჲ არს, რაჲ გიკმს თხრობად ჩემდა?

მისი | —

20. ხოლო მან თქუა, ვითარმედ: ჰურიანი შეთაქუნეს, რადთა ითხოვონ ⁶ შენგან და პავლე შეთაიყვანონ ხვალე კრებულსა მათსა, რეცა თუ უქეშმარიტსადა-რე ⁷ განკითხვად იგი.

თქუა | ჰქუა
 ~პავლე და კ
 შთაიყვანონ | შთაიყვანო

21. ხოლო შენ ნუ ერჩი მათ, რამეთუ უმზირიან მათგანი კაცნი უმრავლსს⁸ | ორმოციისა, რომელთა [შ] შეჩუენებულ ყვნეს თავნი თვსნი, რადთა არა ჰამონ და არცა სუან, ვიდრემდე მოკლან იგი, და აწ განმზადებულ არიან და ელიან შენსა ბრძანებასა.

ხოლო | —. უმზირიან | + მას | 180 |

22. ხოლო ათასისთავემან მან განუტევა ჰაბუკი ⁴ იგი და ამცნო, რადთა არავის უთხრას, ვითარმედ: ესე მაუწყე მე.

და | —. ვიდრემდე | 50
 იგი | პავლე

(50*)

23. და მოუწოდა ორთა ვიეთმე ასისტავთა და ჰრქუა: განმზადეთ ⁹ ორასი ერისაგანი¹⁰, რადთა მივიდენ კესარიამდე¹¹, და მგედარი სამოც და ათი და ფაროსანი ორასი სამ ეამითგან ლამისაჲთ.

ვიეთმე | ვიეთ კ

მივიდენ | მივიდეს

¹ მოახლებამდე D ² მისსა D. ³ პავლსსა D. ⁴ ჰაბუკი DK. ⁵ ჰაბუკისა DK. ⁶ ითხოვონ D. ⁷ უქეშმარიტსადა-რე D. ⁸ უმრავლეს D. ⁹ განმზადეთ D. ¹⁰ ერისგანი D. ¹¹ კესარიამდე DK.
 * ამ თავის აღსანიშნავი სიტყვები („საქმე წუთა მცკლთა“) D-ს არ მოეპოვება.

ღ

8

ქართული
ბიბლიოთეკა

[53]

რიტესად-რე გულისგმის-ყოფად მისთვის, ხოლო ჩუენ ვიდრე მოახლებამდე¹ მისა² განმზადებულ ვართ მოკლვად მისა³.

16. [57] ესმა დისწულსა პავლესსა სიტყუად ესე, მივიდა და შევიდა ბანაკად და უთხრა პავლეს.

17. ხოლო პავლე მოუწოდა ასისტავსა ერთსა და ჰრქუა: კაბუკი ესე მიიყვანე ათასისტავისა, რამეთუ უნებს რამე თხრობად მისა⁴.

18. ხოლო მან წარიყვანა იგი და მიიყვანა ათასისტავისა მის და ჰრქუა: კრულმან პავლე მიწოდა და მრქუა მე კაბუკისად ამის მოყვანებად შენდა, რამეთუ აქუს რამე სიტყუად ოხრობად შენდა.

19. უპყრა ჯელი ათასისტავმან და განიყვანა თუსაგან და ჰკითხვიდა⁵, ვითარმედ: რაჲ არს, რაჲ გიგნს თხრობად ჩემდა?

20. ხოლო მან თქუა, ვითარმედ: ჰურიანი შეითქუნეს, რაჲთა ითხოონ შენგან და პავლე შთაიყვანონ ხვალე კრებულსა მათსა, რეცა თუ უქეშმარიტესად-რე კითხვად მისთვის.

21. შენ უკუე ნუ ერჩი მათ, რამეთუ უმზირიან მას მათგანი კაცნი უმრავლეს ორმოცისა, რომელთა შეიჩუნენეს⁶ თავნი თხსნი არა ჭამად, არცა სუმიად, ვიდრემდე მოკლან პავლე, და აწ განმზადებულ არიან და ელიან შენსა ბრძანებასა.

22. ხოლო ათასისტავმან განუტევა კაბუკი იგი და ამცნო, რაჲთა არავის უთხრას, ვითარმედ: ესე მაუწყე მე.

23. და მოუწოდა ორთა ვიეთმე ასისტავთა და ჰრქუა: განჰმზადეთ ორასი ერისაგანი, რაჲთა მივიდენ კესარიამდე⁷, და მკედარი სამე[ს]ოც და ათი და ფაროსანი ორასი შესამით ჟამითგან ლამისადთ.

მიწოდა| მიმიწოდა GH
მოყვანებად| მოყვანებად F. სიტყუად|—G

ათასისტავმან|+მან FGH
ჰკითხა F

თქუა| ჰრქუა FGHI. ვ'ლ|—GHI

შთაიყვანონ| შთაიყვანო F
უქეშმარიტესად-რე| უქეშმარიტესად F.

ვიდრემდე| ვიდრემდის F

~ბრძანებასა შენსა F

¹ მოახლებამდე HI. ² მისსა GHI. ³ მისსა GH. ⁴ მისსა GHI. ⁵ ჰკითხვიდ H. ⁶ შეიჩუნენეს FHI. ⁷ კესარიამდე HI.

ჯ

ქართული

24. და კარაული განჰმზადეთ, რადთა აღსუან პაულე და მიიყვანონ იგი ფილიქს მთავრისა.

ქართული]+ერთი. კარაული] ფილიქს დეთ]— ფილიქს] ფელიქს

25. და მიწერა წიგნი, რომელსა წერილ იყო სახს ესევითარი:

სახს] სახედ

26. ქებული ლუსია მვნესა ფილიქს¹ მთავარსა. სიხარული!

სიხარული] სიხარულით გიკითხავ

27. კაცი ესე შეეპყრა ჰურიათა და მოკლვად მაგისი ეგულეზოდა, ზედა მიუტედ ერთურთ² და განვარინე ეგე, გან-ლა-ვიკათხეთ ეგე, რამეთუ ჰრომი არს.

~ეგულეზოდა მოკლვად მაგისი გან-ლა-ვიკათხეთ რამეთუ] ვლ

28. და მინდა გულისხმის-ყოფად³ ბრალი იგი, რომლისათჳს აბრალეზდეს მას და შთავიყვანე კრებულსა მათსა

მას]+ჰურიანი. და]—

29. და ვპოვე⁴, ვითარმედ აბრალეზდეს მას ძიებათათჳს შჯულისა [245] მათისათა, და არად ღირსი სიკუდილისაჲ გინა კრულებისაჲ იპოვა მის თანა ბრალი.

არად] არარად

30. და ვითარცა მეუწყა მე ძვრის ზრახვად კაცისა მისთჳს, მიგიძლუანე შენ და მიბრძანებიეს შემასმენელთა მათ მაგისთა სიტყუად შენ წინაშე. და ცოცხლებით იყავ!

~ბრალი მაგის თანა მეუწყა მე] მესმა მისთჳს] მაგისთჳს მათ]— და]+შენ

(50-ვე)

31. ხოლო ერისაგანთა მათ, მსგავსად ბრძანებულისა მათისა, წარიყვანეს პაულე და მიიყვანეს ღამე ანტიპატრიტადმდე⁵.

32. და ხვალისაგან განუტევენა მჭედარნი იგი მისლვად მის თანა, და იგინი მოიქცეს ბანაკად.

33. ხოლო ესენი შევიდეს კესარიად და მისცეს წიგნი იგი მთავარსა მას და წარმოუღვინეს მას პაულეცა.

წარმოუღვინეს] წარუღვინეს

34. აღმოიკითხა იგი და იკითხა: რომლისა სოფლისაჲ ხარ? და ისწავა, ვითარმედ კილიკიელი არს. ჰრქუა მას:

იკითხა] ჰკითხა კილიკიელი] კილიკიელ ჰრქუა] და ჰრქუა. მას]—

35. ვისმინო შენი, რაჲვამს შემასმენელნიცა შენნი მოვიდენ. და უბრძანა ტაძართა მათ ჰეროდესთა დამარხვად მისი.

ტაძართა მათ] ტაძარსა მას ჰეროდესთა] ჰეროდესსა

¹ ფელიქს D. ² ერთურთ D. ³ გულისხმის-ყოფად D. ⁴ ვპოვე D. ⁵ ანტიპატრიტადმდე D, ანტიპატრიტადმდე K.

1.

8

24. და სავედარი ერთი, რადთა აღსტან პავლე და მიიყვანონ იგი ფელიქს მთავრისა.

25. და მიწერა წიგნი, რომელსა წერილ იყო სახელ¹ ესევეთარი:

26. კლავდიოს ლუსია მვნესა ფელიქს² მთავარსა გახარებ.

27. კაცი ესე შეეპყრა ჰურიათა და ეგულეზობდა მოკლვამ მაგისი, ზედა მიუჭედ მჭედრებიითურთ და განგარინე ეგე, ვცან-ლა, რამეთუ ჰრომი არს.

28. და მინდა გულისკმის-ყოფად ბრალი იგი, რომლისათჳს შეასმენდეს მის ჰურიანი, და შთავეყვანე იგი კრებულსა მათსა

29. და ეპოე³, რამეთუ აბრალეზდეს მის ძიებათათჳს შჯულისა⁴ მათისათა⁵, და არა-რად ღირსი სიკუდილისა გინა კრულეზისა ბრალი იპოა⁶ მაგის თანა.

30. და ვითარცა მეუწყა, რამეთუ უმზირდეს ჰურიანი მოკლვად კაცისა მაგის, მუნქუესვე⁷ წარმოველინე შენდა. მიბრძანებდეს შემასმენელთა მათდაცა სიტყუად მაგისა⁸ შენ წინაშე. და ცოცხლებით იყავ!

31. ხოლო სტრატიოტთა მათ მსგავსად ბრძანებულისა მათისა წარიყვანეს პავლე და მიიყვანეს ღამე ანტიპატრიადმდე⁹.

32. და ხვალისაგან განუტევენეს მკედარნი იგი მისლვად მის თანა, და ივინი მოიქცეს ბანაკად.

33. რომელნი-იგი მო-რად-ვიდეს კესარიად, მისცეს წიგნი [58] იგი მთავარსა მას და წარუდგინეს მას პავლეცა.

34. აღმოიკითხა იგი მთავარმან მან დო ჰკითხა, თუ რომლისა სამთავროსაჲ არს. და ისწავა, რამეთუ კილიკიადთ არს, და ჰრქუა:

35. ვისმინო შენი, რაჲმს შემასმენელნიცა შენნი მოვიდენ. და უბრძანა ტაძარსა მას ჰქროდესსა¹⁰ დამარხვამ მისი.

წიგნი]—E

შეეპყრა] შეიპყრეს G

მის]—G

[54]

და ცოცხლებით იყავ]—G

ღამე] პავლე F

მან]—EHI

¹ სახე EGH. ² ფელიქს G. ³ ეპოე FG. ⁴ სჯულისა FGHI. ⁵ მათისთა F. ⁶ იპოვა GHI. ⁷ მუნ-თქუესვე FGH. ⁸ მაგისსა GHI. ⁹ ანტიპატრიადმდე F. ¹⁰ ჰქროდესსა G.

ტ

24

1. შემდგომად ხუთისა დღისა შთავიდა მღვდელთ მოძღუარი ანანია ხუცესთა ვიეთმე თანა და ტერტულოს ჯადაგოასა¹ ვის თანამე, რომელთა აუწყეს მთავარსა მას პავლსთუხს².

ტერტულოს | ტერტეროს

2. და ვითარცა | ნოუწოდეს მას, იწყო [წ] ტერტულოს შესმენად მისა და თქუა:

[187]

ტერტულოს | ტერტეროს

3. მრავალსა მშუდობასა შინა ვართ შენ ძლით და განგებულეხასა, რომელ იქმნების ნათესავსა ამას შინა შენითა განზრახვითა, სადავე და ყოველთა ადგილთა შევიწყნარებთ, მვნეო ფილიქს³, ყოვლითა მადლობითა.

ამას | მას. შენითა | ყითა

4. გლოცავ, რადთა არა უფროსს დაგაშურო⁴ შენ, ისმინე ჩუენი ადრე წენითა სახიერებითა.

რომელი | და რი DK
 მიმართ | შს

5. რამეთუ ვბოვეთ კაცი ესე ბილწი, რომელი ჰყოფდა შეფოთსა ყოველთა მიმართ ჰურობათა, რომელნი არიან ყოველსა სოფელსა, წინამძღუარი გალილეველთა წვალებისაჲ,

6. რომელმან ბაგინსაცა აზმნა შეგინებად, რომელი მე-ცა-ვიპყარო, რომლისა შემძლე-ბელ ხარ შენ*...

აზმნა | აზმნო
 რომლისა | რლსა DK

7.

8.

...განკითხვად, ყოვლისა მის ცნობად, რომლისათუხს ჩუენ შეგასმენთ მას.

რომლისათუხს | რლსა. მას | მაგას

9 ეწამებოდეს სხუანიცა იგი ჰურიანი და იტყოდეს, ვითარმედ: ეგრე არს.

იგი | —

10. მიუგო პავლე წამის ყოფითა მის მთავრისაჲთა და თქუა: მრავლით წლითგან გიცოდდე შენ მსაჯულად ნათესავისა ამის, გულს-მოდგინედ თავისა ჩემისა სიტყუაჲ მიუგო.

თქუა | ჰქა

¹ ჯადაგოასა AK. ² პავლესთუხს AD. ³ ფილიქს D. ⁴ დაგაშრო D. * გბოეთ D.

* აქ ყველა ხელნაწერს აკლია მე-7 მუხლი და მე-8 მუხლის დასაწყისი, ალბათ იმიტომ, რომ გადამწერი შეცდომაში შეუყვანია „განკითხვად“ სიტყვის ქვემოთ განმეორებას (შდრ. 1 რედაქციის ტექსტს). ყველა ხელნაწერის წაკითხვა ერთი წყაროდინ უნდა მომდინარეობდეს.

24

1.* შემდგომად ხუთისა დღისა შთავიდა მდ-
 დელთ მოძღუარი ანანია ხუცესთა თანა და
 მეტყუელისა ვისმე ტერტულოჲს თანა, რომელ-
 თა აუწყეს მთავარსა მას პავლესთჲს.

(35)

2. და ვითარცა მოუწოდეს მას, იწყო ტერ-
 ტულოს შესმენად მისა¹ და თქუა:

3. მრავალსა მშუდობასა შინა ვართ შენ
 ძლით და განგებულეხასა, რომელ იქმნების ნა-
 თესავესა ამას შინა მოღუაწებითა შენითა, სა-
 დავე და ყოველთა ადგილთა შევიწყნარებთ,
 ნენო ფილიქს, ყოვლითა მადლობითა

4. ხოლო რადთა არა უმეტეს დაგაშრო²
 შენ. გლოცავ, რადთა შემოკლებულად ისმინო
 ჩუენი შენითა სახიერებითა.

5. რამეთუ ეპოეთ³ კაცთა ესე ბილწი და
 შფოთის აღმძრველი ყოველთა⁴ შორის ჰურიან-
 თა, რომელნი არიან ყოველსა სოფელსა, წი-
 ნამძღუარი გალილეველთა წველებისაჲ,

6. რომელმან ტაძარსაცა აზმნო შეგინე-
 ბად, რომელიცა შევიპყართ და მსგავსად შჯუ-
 ლისა⁵ ჩუენისა ვინებეთ განკითხვაჲ.

7. [v] ზედა მოგჯდა ლუსია ათასისთავი
 და მრავალითა იძულებითა კელთაგან ჩუენთა
 წარიყვანა და შენ წინაშე წარმოაგლინა.

8. და ბრძანა შემასმენელთაცა მისთაჲ⁶ შენ
 თანავე მოსლვად, რომლისა მიერ შეუძლო შენ
 განკითხვად და ცნობად ამის ყოვლისა, რო-
 მელსა ჩუენ ესწამებთ მაგას თანა.

9. ეწამებოდეს ჰურიანიცა და იტყოდეს,
 ვითარმედ: ესე ესრეთ არს.

10. მიუგო პავლე წამის ყოფითა მთავრი-
 სადთა და თქუა: მრავლით წლითაგან გიცოდენ
 შენ მსაჯულად ამის ნათესავისა, გულს-მოღ-
 ვინებით თავისა ჩემისათჲს სიტყუად მიუგო.

შთავიდა| შთავილოდა F

რომელ| რომელი G

ფილიქს| ფელიქს FGHI

გალილეველთა| ნაზარეველთა
GHI

თანავე| წვევი G

[55]

იტყოდეს| ეტყოდეს GHI

ნათესავისად ჩემისა G
სიტყუა-უგო GHI

¹ მისსა G. ² დაგაშროვო G. ³ ეპოვეთ G. ⁴ „ყოველთა“ ორჯერ არის F-ში. ⁵ სჯულისა FGHI.

⁶ მისთა FGHI.

* HI-ში აქედან იწყება 35-ე თავი.

ჯ

11. რომელსა შემძლებელ ხარ შენ გულის-
ხმის-ყოფად¹, რამეთუ არა უმრავლეს² არს
ჩემი [246] ათორმეტისა დღისა, ვინაჲთჳან
აღვედ მე თაყუანის-ცემად იერუსალმად³.

12. და არცა ბაგინსა შინა მპოვეს⁴ მე, ვი-
თარმედ ვეტყოდე ვისმე, გინა თუ ერის⁵ კრე-
ზასა ვპყოფდ, არცა შესაკრებელთა შორის
და არცა ქალაქსა შინა,

13. არცა აჩინონ შენ წინაშე, რომლისათჳს
აწ შემასმენენ მე.

14. ხოლო ესე აღგიარო შენ, რამეთუ გზასა
ზედა, რომელსა ეგენი იტყუან წვალეზასა. ეს-
რეთ⁶ ეგმსახურებ⁷ ზამათა ღმერთისა და მრწამს
ყოველი, რომელი წინაწარმეტყუელთა წერილ
არს.

15. სასოებაჲ მაქუს ღმრთისა მიმართ, რო-
მელსა ეგენი მოელიან, აღდგომად ყოფად არს
მართალთაჲ და ცოდვილთაჲ.

16. ამას ზედაცა მე ვშურები, დაუბრკოლე-
ბელი გონებაჲ მაქუს ღმრთისა მიმართ და
კაცთა მარადის.

17. და მრავლისა წლისა შემდგომად ქვე-
ლის საქმის⁸ ყოფად ნათესავისა ჩემისათჳს
მოსრულ ვიყავ და შესაწირავისა,

18. რომელთა შა მპოვეს⁹ მე განწმედილი
ბაგინთა შორის, არა ერთთა, არცა შფოთითა,

19. არამედ ასიიჲთ ვინმე ჰურიანი. რო-
მელთაჲ ჯერ-იყო შენ წინაშე მოსლვაჲ და შეს-
მენაჲ, რაჲ-იგი აქუს¹⁰ ჩემდა მომართ სი-
ტყუაჲ.

20. ანუ მაგათ თუთ თქუედ, რაჲ პოვეს ჩემ
თანა ბრალი, ვდეგ რაჲ-იგი კრებულსა შორის.

21. [x] ანუ ერთისა მის სიტყუსათჳს, რომელ
ღალად-ვყავ¹¹ მათ შორის, რაჲ-იგი ვდეგ,
ვითარმედ: აღდგომისათჳს მკუდართაჲსა ვისა-
ჯები მე თქუნენ მიერ.

და]— ქალაქსა ქალაქთა

რამეთუ ვდ
ეგენი ეგე

რომელსა რომელსაცა

მართალთაჲცა და ცოდვილთაჲცა

ზედაცა ზედა

რომელთა რომელსა
ბაგინთა ბაგინსა

მოსლვაჲ მოსლვად
შესმენაჲ შესმენად

[182] თქუედ თქუემად

ვისაჯები ვიტანჯები

¹ გულისხმის-ყოფად D. ² უმრავლეს DK. ³ იწლმდ D. ⁴ მპოვეს D. ⁵ ერისა D. ⁶ ესრეთ D.
⁷ ეგმსახურებ D. ⁸ საქმისა D. ⁹ მპოვეს DK. ¹⁰ აქუს D. ¹¹ ღალად-ვყავ D.

ღ

ფ

11. რამეთუ შემძლებელ ხარ შენ გულისჯმის-
 ყოფად, არა უპრაელეს არს ჩემი ათორ-
 მეტისა დღისა, ვინაჲთჳან აღვედ მე იერუსა-
 ლმშდ თაყუანის-ცემად.

12. და არცა ტაძარსა შინა მპოეს მე მე-
 ტყუელად ვის თანამე, გინა თუ ამბოხისათჳს
 ერის¹ კრებად, გინა შესაკრებელთა შორის
 ანუ თუ ქალაქსა შინა,

13. არცა ძალ-უც შენ წინაშე ჩემ ზედა
 ამისა² ჩინებად, რომლისათჳს-ესე აწ შემა-
 სმენენ მე.

14. ხოლო ამას აღვიარებ შენ, რამეთუ გზი-
 სა მისთჳს, რომელსა-გეგ იტყუან წვალებად, ეს-
 რეთ ვჰმსახურებ მამათა ღმერთსა და მრწამს
 ყოვლისა მისებრ, რომელი შჯულისა³ და წი-
 ნაწარმეტყუელთა წერილ არს.

15. [59] სასოებაჲ მაქუს ღმრთისა მიმართ,
 რომელსა ეგენიცა მოელიან, აღდგომაჲ ყოფად
 არს მკუდართაჲ, მართალთაჲცა და ცოდვილ-
 თაჲცა.

16. ამას ზედა ვილუწი, დაუბრკოლებელი
 გონებაჲ მაქუს ღმრთისა მიმართ და კაცთა
 მარადის.

17. მრავლისა წლისა შემდგომად ქეელის
 საქმისა ყოფად მოსრულ ვიყავ ნათესავისა ჩე-
 მისა და შესაწირავისა,

18. რომელსა შინა მპოეს მე განწმედილი
 ტაძარსა შინა არა ერიოთა, არცა შფოთიოთა.

19. ასიაჲთ ვინმე ჰურიოთა, რომელთაჲ
 ჯერ-იყო⁴ შენ წინაშე მოსლვაჲ და შესმე-
 ნად, რაჲ-იგი აქუს ჩემდა მომართ სიტყუაჲ.

20. ანუ მაგათ თუთ თქუმად, რაჲ პოეს⁵ ჩემ
 თანა ბრალი, ვდეგ რაჲ-იგი კრებულსა შორის.

21. ანუ ერთისა მის სიტყუსათჳს, რომელ
 კმა-ვყავ მათ შორის, რაჲ-იგი ვდეგ, ვითარმედ:
 აღდგომისათჳს მკუდართაჲსა ვისაჯები დღეს
 თქუენ მიერ.

~თაყუანის-ცემად იწმდ *FGHI*.
 იწმდს *G*

ანუ თუ| ანუ *F*
 არცა| არა *GHI*
 ჩინებად| გამოჩინებად *G*

ჩემისა| ჩუენისა *GHI*

მის|—*F*

¹ ერისა *HI*. ² ამისა *GH*. ³ სჯულსა *FI*. ⁴ ჯერი იყო *H*. ⁵ პოეს *FHI*.

ს

22. დრო-ჟყო ფილიქს¹, ჭემმარიტად იცო-
და გზისა მისთვის და თქუა: რაჟამს ლუსია
ათასისთავი მოვიდეს, მაშინ ვიკითხო თქუენ-
თვის.

23. და უბრძანა ასისთავსა მას დამარხვად
მისი და რადთა იყოს იგი უმოლხინე და ნუ
აყენებნ ვინ თვსთა მისთა მსახურებად მისა².

(51)

24. შემდგომად დღეთა რაოდენთამე მოვი-
და ფილიქს³ დროსელაჲს თანა, ცოლისა თვისი-
სა, რამეთუ იყო ჰურიად, და მოუწოდა პავ-
ლეს და ისმინა მისი ქრისტი იესუსთვის სარ-
წმუნოებისა.

25. და ვითარ ეტყოდა იგი სიმართლისათჳს
და მოთმინებისა და საშჯელისათჳს⁴ მერმისა,
შეშინდა ფილიქს⁵ და ჰრქუა პავლეს: აწ კმა-
არს, წარედ⁶, და ჟამსა მოცალესა მოგიწოდო
შენ.

26. და ამას თანა ჰგონებდა, ვითარმედ ფასი
მოიღოს მან პავლესგან⁷. ამისთვისცა ზედაჲს-
ზედა მოუწესნ და ჰრაზავენ⁸ მას.

27. და ვითარ ორი წელი აღესრულა, მო-
უტდა მსახური ფილიქს⁹ პონტიელი ფესტოს¹⁰:
უნდა [247] მომადლებად ჰურიათად ფილიქს¹¹,
და დაუტევა პავლე კრული.

25

1. ვითარცა მოვიდა ფესტოს სოფელსა მას,
შემდგომად სამისა დღისა აღვიდა კესარიადთ
იერუსალმმდ.

2. აუწყეს მდღელთ მოძღუართა მათ და
მთავართა ჰურიათა პავლესთვის¹² ევედრებო-
დეს მას

უმოლხინე] მოლხინედ. ~ნუ ვინ
აყენებნ

~რაოდენთამე დღეთა
დროსელაჲს] დროსიას
იყო]+იგი
იესუს მამართ სარწმუნოებაჲ

და]— ეტყოდა] იტყოდა
მოთმინებისა] მოთმინებისათჳს
D. საშჯელისა მის მერმისა K.
შეშინდა] შეეშინა. მოცალესა]
მოცალობისასა

და]—
ამისთვისცა] ამისთვის
მოუწესნ] მოუწოდნ

და ვითარ] ე^ა
პონტიელი] პროკიელი

და]—

~იმდ კესარიადთ

მას]—

¹ ფილიქს D. ² მისსა D. ³ ფილიქს D. ⁴ საშჯელისათჳს D. ⁵ ფილიქს D, ფილიქს K. ⁶ წარ-
ვედ D. ⁷ პავლესგან A. ⁸ ზრაზავენ D. ⁹ ფილიქს D. ¹⁰ ფესტოს D. ¹¹ ფილიქს D. ¹² პავლეს-
თვის AD.

1

22. ესმა რად ესე ფელიქს, დრო-უყო მათ, ქეშმარიტებით იცოდა გზისა მისთვის და თქუა: რაჟამს ლუსია ათასისთავი მოვიდეს, მაშინ ვცნა თქუენთვის.

23. და უბრძანა ასისტავსა მას დამარხვად პავლესი და რადთა იყოს იგი მოლზინედ და ნუვისა ყენებად თუსთა მისთა მსახურებისა ანუ შესლვად მის თანა.

24. ხოლო შემდგომად დღეთა რაოდენთა-მე მოვიდა ფელიქს [ჟ] დროსილას თანა, ცოლისა თუსისა, ჰურიისა, მოუწოდა პავლეს და ისმინა მისი იესუ ქრისტეს სარწმუნოებისათჳს.

25. და ვითარ-იგი იტყოდა სიმართლისათჳს და მოთმინებისა და სარჩელისათჳს მერმისა, შეეშინა¹ ფელიქსს და ჰრქუა პავლეს: აწ ამას ჟამსა წარვედ, და ჟამსა მოცალესა მოგიწოდო შენ.

26. და ამას თანა ჰგონებდა, ვითარმედ ფასი მოიღოს მან პავლესგან, რადთა განჰქსნას იგი. ამისთვის ზედადსზედა მოუწოდნ და ზრახვენ² მას.

(36)

27. ხოლო ვითარ ორი წელი აღესრულა, გარდაიდგინა ფელიქს და ნაცვალად მისა³ მოვიდა პორკიონი ფესტოს, და, რამეთუ ენება ფელიქსს მომადლებად ჰურიითად, დაუტევა პავლე კრულებათა შინა.

25

1. ფესტოს ვითარცა აღვიდა სამთავროსა თუსსა, შემდგომად სამისა დღისა აღვიდა იერუსალმედ⁴ კესარიადთ.

2. აუწყეს მას მდღელთ მოძღუარმან და მთავართა ჰურიითამან⁵ პავლესთვის და ევედრებოდეს მას

ნუ ვის აყენებთ *GHI*.
მისთავანსა მსახურებად *G*

[56]

სარჩელისათჳს|სასჯელისათჳს, *G*,
სასჯელისა *HI*

ვითარმედ| ვ^ა *E*
მოიღოს| მიიღოს *FGHI*

ვითარ| ვ^ა *GHI*

ენება|—

~კესარიადთ იწლმდ *GHI*

¹ შეეშენა *E*. ² ჰზრახვენ *F*, ჰზრახვენ *GHI*. ³ მისა *GHI*. ⁴ იწლმდ *E*. ⁵ ჰურიათასა *EEFGHI*.

უ

3. და ითხოვედს მადლსა მას მისთვის, რად-
 თა მოუწოდის მას იერუსალმად, და უმზირდეს
 ვზასა ზედა მოკლვად მას.

4. ხოლო ფესტოს ჰრქუა მათ, ვითარმედ:
 დამარხულ არს პავლე კესარიის. ხოლო იგი
 აღრე განსლვად იყო იერუსალმით.¹

5. და თქუა: ვინ შემძლებელ არიან თქუენ-
 განნი, ჩემ თანა მოვიდენ და, რად-იგი არს უჯე-
 რომ კაცისა მის თანა, შეასმინეთ იგი არა
 უმრავლეს².

6. იქცეოდა იგი მუნ რვისა დღისა გინა
 ათისა, და შთაჲიდა კესარიად, და დაჯდა იგი
 საყდართა ზედა, ბრძანა მოყვანებაჲ პავლსი³.

7. და ვითარცა მოვიდა პავლე, გარე მო-
 ადგეს მას იერუსალმით შთასრულნი იგი ჰუ-
 რიანი, მრავალსა და მძიმესა ბრალსა დასდებ-
 დეს, რომელსა ვერ ეძლო გამოჩინებად.

8. ხოლო პავლე სიტყუას-უგებდა, ვითარ-
 მედ: არცა შჯულსა ჰურიათისა, არცა ბავინ-
 სა, არცა კეისარსა რად შევესცოდე.

9. ხოლო ფესტოსს უნდა მომადლებდაჲ ჰუ-
 რიათაჲ, მიუგო და ჰრქუა პავლეს: გნებავს
 იერუსალმად აღსლვად და მუნ ამისთვის სა-
 შჯელი⁴ ჩემ წინაშე?

10. ჰრქუა მას პავლე: საყდართა კეისრისა-
 თა წინაშე ვდგა, სადა-იგი ჯერ-არს ჩემი გან-
 კითხვად, ჰურიათა⁵ არარაჲ შევესცოდე, ვი-
 თარცა შენ უმჯობეს⁶ იცი.

11. უკუეთუ რადმე ვცოდე და ღირსი სიკუ-
 დილისაჲ მიქმნიეს, არა ვეველტი⁷ სიკუდილ-
 ს; უკუეთუ არარაჲ მიქმნიეს, რომელსა-ესე
 შემასმენენ მე, ვერვის ველ-ეწიფების მიმად-
 ლებაჲ ჩემი მათა, კეისარსა უღალადებ.

¹ იერუ აღემით (ასეა უქარაგმოდ) D. ² უმრავლეს D. ³ პავლესი D. ⁴ სარჩელი D. ⁵ ჰური-
 თა D. ⁶ უმჯობეს D. ⁷ ველტი D.

მოუწოდის| მიუწოდოს
 მას|—

~ განსლვად იყო აღრე

თქუა| ჰრქა
 ~ უჯე რომ
 შეასმინეთ| შემასმინეთ

იგი|—
 ბრძანა| და ბრძანა

[183]

~ მიუგო პავლეს და ჰრქუა.
 გნებავს| გნებავსა. ამისთვის|
 მისთვის

სადა-იგი| სადა
 არარაჲ| არაჲ

არარაჲ| არაჲ

ღ

3. და ითხოვდეს მადლისა მისთვის, რათა მოუწოდოს მას იერუსალმში¹, და უმზირდეს გზასა ზედა მოკლავად.

4. ხოლო ფესტოს მიუგო და ჰრქუა მათ, ვითარმედ: დამარხულ არს პავლე კესარიას, და ვითარმედ: აღრე ჰნებავს მას განსლვად იერუსალმით².

5. აწ უკუე რომელნი შემძლებელ არიან თქუენგანნი, ჩემ თანა შთამოვიდენ და, რაჲ იგი არს უჯეროდ კაცისა მის თანა, შესწამონ მას.

6. [60] იქცეოდა იგი მუნ არა უმრავლეს ათისა დღისა, და შთავიდა კესარიად, და ხელისაგან დაჯდა საყდართა ზედა და ბრძანა მოყვანებაჲ პავლესი.

7. და ვითარცა მოვიდა იგი, გარე მოადგეს მას იერუსალმით შთასრულნი იგი ჰურიანი, მრავალსა და მძიმესა ბრალსა დასდებდეს პავლეს ზედა, რომლისა ვერ ეძლო გამოჩინებად.

8. რამეთუ იგი სიტყუას-უგებდა მათ, ვითარმედ: არცა შჯულსა³ ჰურიათასა, არცა ტაძარსა, არცა კეისარსა რაჲ შევსცოდე.

9. ფესტოსს უკუე უნდა მომადლებად ჰურიათაჲ, მიუგო პავლეს და ჰრქუა: გნებავსა იერუსალმში აღსლვად და მუნ ამისთვის განკითხვად ჩემ წინაშე?

10. ჰრქუა მას პავლე: საყდართა წინაშე კეისრისათა ვდგა, სადა ჯერ-არს ჩემი განკითხვად, ჰურიათა არაჲ⁴ შევსცოდე, ვითარცა შენ უმჯობეს იცი.

11. უკუეთუ რასმე ვაგნებ და ღირსი სიკუდილისაჲ მიქმნიეს, არა ვეველტი სიკუდილსა; უკუეთუ არარაჲ არს, რომელსა ესენი შემასმენენ მე, ვერვის ჯელ-ეწიფების მიმადლებად ჩემი მათა⁵, კეისარსა უღალადებ.

მადლსა GH

და] - GHI

რომლისაჲ GHI

~განკითხვად ჩემი GI
უმჯობეს] უმჯობესი E

[57]
არარაჲ არს] არაჲ არს G.
ესენი] ესე FG

¹ იერუსალმში E. ² იწლებით EFGHI. ³ სჯულსა FGHI. ⁴ არა E. ⁵ მათა HI.

C

12. მაშინ ფესტოს ზრახვა-ყო თანამზრახვალთა მისთა თანა და ჰრქუა: კეისარსა უღალადე, კეისარისა წარხვადე.

თანამზრახვალისა თვისისა თანა და თქუა: კეისარსა უღალადებ, კეისარისაცა წარხვადე

(52)

13. და ვითარ რაოდენნიმე¹ დღენი წარვდეს, აგრიპა² მეფე³ და ბერენიკე დედუფალი მოიწინეს კესარიად მოკითხვად ფესტოსისა.⁴

ვითარ] ვა დედუფალი]—

14. და ვითარ მრავალ დღე იქცეოდეს მუნ, ფესტოს უთხრა პავლს⁵ მეფესა და ჰრქუა: კაცი [248] ენმე არს დაშთომილი თილიკისგან⁶ კრული,

~მეფესა პავლესთვის
 ~დაშთომილ არს

15. რომლისათვის, ვიყავ რად იერუსალმს, მიხერეს მე მღდელთ მოძღუართა და ხუცესთა მათ ჰურიათამან და ითხოვდეს მისთვის საშჯელსა⁷.

მღდელთ მოძღუართა]+მათ მათ ჰურიათამან] ჰურიათა

16. რომელთა მიუგე და ვარქუ მე, ვითარმედ: არა არს ჩუეულებად ჰრომთად მიმადლებად ვისიმე კაცისად, ვიდრემდე, რომელსა-იგი შეასმენენ, პირსპირ⁸ აქუნდენ შემასმენელნი იგი და ადგილი სიტყუს-გებისად აქუნდეს ბრალისა მისთვის.

~მე და ვარქუ ვად

შეასმენენ] შეასმენდენ. აქუნდეს შეასმენელი

17. და ვითარცა შეკრბეს იგინი აქა, არცა ერთი რად დროდ ვყავ, ხვალისაგან დავჯედ საყდართა ზედა და ვბრძანე მოყვანებად კაცისად მის.

18. რომლისათვის წარმომიდგეს შემასმენელნი იგი და არცა ერთი რად ბრალი აჩინეს, რომელსა ვჰგონებდი⁹ მე ბოროტსა;

წარმომიდგეს] წარმოდგეს

19. ძიებად რაიმე აქუნდა თვისისა საეშმა-კოვსა მიმართ და იესუსთვის ვისმე მომკუდრისა, რომელსა იტყუს პავლემ¹⁰ ცხოველად.

ეშმაკისად მისა მიმართ და იესუსად [184] ვისთვისმე მომკუდრისა

20. და ვითარ არად ვპოვე¹⁰ მე ამის გამოძიებისათვის, ვეტყოდენ მას, უკუთუშეცა უნდა მისლვად იერუსალმდ და მუნ განკითხვად ამისთვის.

არად] არარად. მე]—

ამისთვის] მისთვის

¹ რაკდენნიმე D. ² აღრიპა D. ³ მეფე D. ⁴ ფესტოსისა D. ⁵ პავლესთვის AD. ⁶ თილიკისგან D. ⁷ სარჩელსა D. ⁸ პირსპირ D. ⁹ ვგონებთ D. ¹⁰ ვპოვ D.

12. მიწინ ფესტოს¹ ზრახვა-ყო თანამზრახველისა თვისისა თანა და თქუა: კვისარსა [V] უღალადებ, კვისარისაცა წარბზდე.
13. ¹და ვითარცა დღენი რაოდენნიმე² წარჯდეს, აღრიბა³ მეფე და ბერენიკე მიიწინეს კესარიად მოკითხვად ფესტოსასა⁴.
14. და ვითარ მრავალ დღე იქცეოდეს მუნ, ფესტოს უთხრა მეფესა პავლესთჳს და ჰრქუა: კაცი ვინმე დაშთომილ არს ფელიქსისგან კრული.
15. რომლისათჳს, ვიყავ რაჲ იერუსალმს, მითხრეს მე მღდელთ მოძღუართა და მოხუცებულთა ჰერიათა და ითხოვდეს მისთჳს საშჯელსა⁵.
16. რომელთა მიუგე და ვარქუ, ვითარმედ: არა არს⁶ ჩუეულეზა⁷ ჰრომთაჲ მიმადლებად ვისამე კაცისაჲ წარწყმედად, ვიდრემდე, რომელსა-იგი შეასვენდენ, პირისპირ აქუნდენ შემასმენელნი იგი, და აღგილი სიტყუს-გებისაჲ მიილოს ბრალისა მისთჳს.
17. და ვითარცა შემოკრბეს იგინი აქა, არცა ერთი რაჲ დროჲ ვყავ, ხვალისაგან დავჯედ საყდართა ზედა და ვბრძანე მოყვანებაჲ კაცისაჲ მის.
18. რომლისათჳს წარმოდგეს შემასმენელნი და არცა ერთი რაჲ ბრალი აჩინეს, რომელსა ვჰკონებდ მე ბოროტსა;
19. ძიებანი რაჲმე თვისისა ეშმაკეულებისანი აქუნდეს მისა⁸ მიმართ და იესუჲს ვისთჳსმე მომკედრისა, რომელსა იტყოდა პავლე ცხოველად.
20. და ვითარ ვერარას ვჰპოვებდ მე ამის ძიებისათჳს, ვეტყოდე მას, უკუეთუმცა უნდა მისლვად [61] იერუსალმდ და მუნ განკითხვად ამისთჳს.
- თანამზრახველისა... უღალადებ საგამზრახოსა შინა და ეგრეთ-ლა მიუგო: კვისარსა თანა მოიფივარ ხარ HI
- ვითარცა] ვითარ F
მიიწინეს] მოიწინეს FGHI
- ჰრქუა] თქუა F
- მე] მისთჳს G. ~ მოხუცებულ-თა და მღდელთ მოძღუარ-თა HI
- ვისსამე HI
- ბრალისა] ბრალეულისა HI
- ზედა]—F
- მისა მიმართ]—G
~ პავლე იტყოდა G
[ცხოველად] ცოცხლად G
- მისლვად] მისლვად G

¹ ფესტო F. ² რადენნიმე HI. ³ აღრიბა GHI. ⁴ ფესტოსასა GHI. ⁵ სასჯელსა FGHI. ⁶ არ F. ⁷ ჩუეულეზა FGHI. ⁸ მისსა FHI.

* HI-ში აქ არის ახალი (37-ე) თავის სათვალავი, რაც სხვა ნუსხებში 23-ე მუხლის წინაა.

ო

21. ხოლო პავლე [x] ლაღადებდა დამარხვად მისა, რადთა კეისარმან^ა აგრძნეს, და ებრძანე დამარხვად მისი, ვიდრემდე მიუძღუნო იგი კეისარსა.

22. მიუგო აგრიპა¹ და ჰრქუა ფესტოსს²: მინდა მეცა კაცისა მისგან სმენად. ხოლო მან ჰრქუა მას: ხვალე ისმინო მისი.

23. ხვალისაგან მოვიდეს აგრიპა¹ და ბერენიკე დიდითა პატივითა და მრავლითა საუცრებითა. და ვითარცა შევიდეს განსაკითხავსა მას ათასისთავებითურთ და კაცები იგი. მთავრები ქ. ლაქისაჲ, და ბრძანა ფესტოს და მოვიდა პავლე.

24. და თქუა ფესტოს: აგრიპა¹ მეფე² და ყოველნი, რომელნი ჩუენ თანა ხართ კაცნი, ჰხედავთ ა³ ამას? რომლისათჳს ყოველი სიმრავლს⁴ ჰურიათაჲ შემემთხვა მე იერუსალმს და აქაცა ლაღადებენ და იტყუან, ვითარმედ: არა ვერ-არს ეგე ცხოვრებად⁵ არლარა.

25. ხოლო მე ვითარ გულისხმა-ვყავ⁶, არა-რად ღირსი სიკუდილისა საქმს უქმნიეს მაგას; და ვითარ-ეგე უღალადებდა კეისარსა, ვსაჟე მაგისი მიძღუნებაჲ.

26. რომლისათჳს გულისთად ვერაჲ⁷ მაქუს, რად მივწერო უფლისა ჩემისა; ამისთჳს მოვიყვანე ეგე შენ წინაშე, [249] მეფე აგრიპა¹, რადთა განიკითხო ეგე; და უწყოდი, რად მივწერო.

27. რამეთუ უჯერო მიჩნს⁸ მიძღუნებაჲ⁹ პყრობილისაჲ და მისთჳს ბრალი არა უწყებდა.

კეისარმან] კეისარმანცა
ვიდრემდე] ვ¹⁰

მისი]—

მოვიდეს] მოვიდა
დიდითა პატივითა და]—
შევიდეს] შევიდა

და მოვიდა პავლე] მოყვანებაჲ
პავლესი

რომელნი] მთავარნი. კაცნი
ამას]+კაცსა

ვითარ] ვა. არარაჲ] ვ¹¹დ არა-
რად. სიკუდილისა საქმს] სი-
კუდილისაჲ. მაგას] ამას.
ეგე] იგი

შენ] თქუენ. წინაშე]+და უფ-
როდსლა შენ წ¹²

უჯეროება მიჩნს მე

26

1. ხოლო აგრიპა¹ ჰრქუა პავლეს: ბრძანებულ არს შენდა თავისა შენისა სიტყუად. მაშინ პავლე განყო ველი, მიუგებდა და თქუა:

შენისა] შენისათჳს

¹ აგრიპა D. ² ფესტოს D. ³ მეფე A. ⁴ ხედავთ D. ⁵ სიმრავლე D. ⁶ ცხოვრებად D. ⁷ გუსკემ-ვყავ D. ⁸ ვერაჲ D. ⁹ მიჩნ D. ¹⁰ მიძღუნებაჲ D.

¹¹ აქ K-ს აკლია ფურცელი (25,21—26,6).

1

8

21. ხოლო პავლე დაღაღებდა დამარხვად მისა¹, რადთა კეისარმანცა აგრძნეს, და ვბრძანე დამარხვად მისი ვიდრენდე მიუძღუნაო იგი კეისარსა.

22. მიუგო აღრიბა² და პრჭუა ფესტოსს: მინდა მეცა კაცისა მისგან სმენად. ხოლო მან პრჭუა მას: ხვალე ისმინო მისი.

(37^ა)

23. და ხვალისაგან მოვიდა აღრიბა² და ბერენიკე მრაველითა საუცრებითა³. და შევიდა განსაკითხავსა მას ათასისთავოთა თანა და კაცთა შათ, მთავართა ქალაქისათა. [და ვითარცა ბრძანა ფესტოსს, მოიყვანეს პავლე.

24. და თქუა ფესტოსს: აღრიბა² მეფე და ყოველნი კაცნი, რომელნი ჩუენ თანა ხართ, ჰხედავთა ამას? ამისთვის ყოველი სიმრავლე ჰურიათად შემემთხვა მე იერუსალმს და აქაცა დაღაღებდეს და იტყოდეს, ვითარმედ: არა ჯერ-არს ეგე ცხოვრებად ამიერითგან.

25. ხოლო მე გულისგმა-გყავე, ვითარმედ არაჲ ღირსი სიკუდილისაჲ უწინიეს ამას; და ვითარ იგი თვთ ესე უღაღაღებდა კეისარსა, ვსაჯე წარვლინებად მისი.

26. რომლისათვის განკრძალულად ვერარაჲ მაქუს, რად მივწერო უფლისა ჩემისა; ამისთვის მოვიყვანე ეგე თქუენ წინაშე და უფროდსდა შენ წინაშე, მეფე აღრიბა², რადთა განიკითხო ეგე, და უწყოდი, რად მივწერო.

27. რამეთუ უჯერო მიჩნს მე მიძღუნებაჲ პყრობილისაჲ და ბრალთაცა მისთა არა უწყებად.

ათასის თავთა] ათასის თავისა G-
 მთავართა]+თანა F [58]

და თქუა ფესტოსს]—E

ჰურიათად]—GHI

ამიერითგან ცხოვრებად GI

არაჲ] არარაჲ FGHI. ამას] მას
 GHI. იგი]+ესე I

ჩემისა] ჩნისა F

26

1. [v] ხოლო აღრიბა² პრჭუა პავლეს: ბრძანებულ არს შენდა თავისა შენისათვის სიტყუად. მაშინ პავლე განყო კელი, მიუგებდა და თქუა:

¹ მისსა GHI. ² აღრიბა GHI. ³ საუცრებითა FGHI.

* ნახე შენიშვნა მე-13 მუხლთან.

C

2. ყოვლისათჳს, რომელსა მე მამბრალებენ ჰურიანი, მეფე აგრიბა,¹ შემირაცხიეს თავი ჩემი ნეტარად, რამეთუ შენ წინაშე მეგულეების მე დღეს სიტყუს-გებად უფროას ზოლო.

3. რამეთუ მეცნიერ ხარ შენ ყოველსა მას ჰურიანთა² ჩუეულებასა და ძიებათა და იცი. ამისთჳს გევედრები, სულგრძელებით ისმინე ჩემი.

4. რამეთუ ცხოვრებაჲ³ ჩემი სიყრმით ჩემითგან, პირველითგან რომელ იყო ნათესავსა შინა ჩემსა იერუსალმს, იციან ყოველთა ჰურიანთა.

5. წინაშეწარვე მიცოდეს მე, უკუეთუ უნდეს წამების, რამეთუ მსგავსად ქეშმარიტისა მის | მსახურებისა ჩუენისაებრ ვიყოფოდე ფარისეველი.

6. და აწ სასოებისათჳს მამათა ჩუენთასა აღთქმ⁴ისა, რომელ იყო ღმრთისა მიერ, ვღგა და განვიკითხვი.

7. რომლისა მიქ⁵მართ ათორმეტი ნათესავი ჩუენი განკრძალული დღე და ღამე⁶ ჰმსახურებს⁷ და ესავს მიწვენასა, რომლისა სასოებისათჳს ვიბრალევი მე, მეფე.

8. რაჲ, ურწმუნოებად განიკითხვის თქუენ შორის, უკუეთუ ღმერთი მკუდართა აღადგინებს?

9. მე მეგონა თავით ჩემით სახელისათჳს იესუ ნაზორეველისა⁸ მრავალი ძკრი საქმედ,

10. რომელი-იგი ვყავცა იერუსალმს: რამეთუ მრავალნი წმიდანი მე საპყრობილედ მივსცენ, რამეთუ გელმწიფებაჲ მღდელთ მოძღუართაგან მომელო, შოვსრევედ მათ და მომელო რიცხვ.

11. და ყოველთა შორის შესაკრებელთა მრავალ გზის ვსტანჯევედ და ვაიძულებდი მათ გმობად, უმეტესად-ღა ვცბოდე მათ ზედა და ვსდევნიდ ვიდრე გარემო ქალაქებსა.

~მამბრალებენ მე თავი ჩემი| თავისა ჩემისა

მე|—

და ძიებათა და იცი|—

სიყრმით ჩემითგან პირველით-გან| სიყრმითგან პირველ. რომელ| რი

მე|+პირველითგან

[185] მსახურებისაებრ ჩუენისა ფარისეველი| ფარისეველ

რომელ| რი

მე მეფე| მათგან ურწმუნოებად| ურწმუნოებად

ძკრი| ძკრისა რამეთუ მრავალნი... მივსცენ|—**

მომელო| მოვიდე

და|—. შორის|—. შესაკრებელთა| შესაკრებელთაჲ და. ვაიძულებდი|ვიძულებოდე. მაჲ გმობად... ვცბოდე| და ვრბიოდე

¹ აგრიბა D. ² ჰურიანთა D. ³ ცხოვრებაჲ D. ⁴ დღე და ღამე A. ⁵ მსახურებს D. ⁶ ნაზარეველისა DK.

* აქიდან კვლავ მოიპოვება K-ს ტექსტი.

** გადამწერი გადამბტარა, რადგან დაკლებული ფრაზის დასაწყისი სიტყვა („რამეთუ“) იწვებს მომდევნოს.

ღ

შ

2. ყოველთათჳს, რომელთა მებრალებენ¹ მე ჰურიანი, მეფე აღრიბა², შემირაცხიეს თავი ჩემი ნეტარად, რამეთუ შენ წინაშე მღვლე-ბის დღეს სიტყჳს-გებად უფროჲს-ლა.

3. რამეთუ მეცნიერ ხარ შენ ყოველთა მათ ჩუეულებათა და ძიებათა ჰურიათასა. ამისთჳს გევედრები, სულგრძელებით ისინი ჩემი.

4. ცხორებაჲ უკუე³ ჩემი სიყრმითჳნ, პირველითჳნ ყოფილი ნათესაჳსა შორის ჩემსა იერუსალმს შინა, იციან ყოველთა ჰურიათა.

5. წინაჲსწარეე მიცოდეს მე პირველითჳნ, უკლეთუ უნდეს წამების, რამეთუ ქეშმარიტი-სა მისებრ მსახურებისა შჯულისა⁴ ჩუენისა ვცხოვდებოდე⁵ ფარისეველი.

6. და აწ სასოებისათჳს მამათა ჩუენთა აღ-თქუმულისა, რომელი იყო ღმრთისა მიერ, ვდგა და განვიკითხვი,

7. რომლისა მიმართ ათორმეტი ნათესავი ჩუენი განკრძალული დღე და ღამე ჰმსახუ-რებს და ესავეს მიწეენასა, რომლისა სასოები-სათჳს ვებრალევი ჰურიათაჳნ, მეფე აღრიბა².

8. რაჲ ურწმუნობაჲ არს, განიკითხეთ-ლა თქუენ შორის, უკლეთუ ღმერთი მკუდართა აღადგინებს?

9. მე უკუე³ მენება თავით ჩემით სახელისათჳს იესუ ნაზარეველისა მრავლისა ძჳრისა საქმედ.

10. რომელი ი-იგი ვყავცა იერუსალმს შინა: [62] და მრავალნი წმიდათაგანნი მე საპყრო-ბილესა შევაყენენ, რამეთუ კელმწიფებაჲ მო-ვილე მღდელთ მოძღუართაგან ჰოსრვად მათ-ლა და მომლო რიცხჳ.

11. და ყოველთა შესაქრებელთა შორის მრავალ გზის ვსტანჯევედ მათ და ვადულებდ⁶ ვმოზად, უმეტესად-ლა ებორგდ მათ ზედა და ვსდენიდი ვიდრე ვარემოთა ქალაქამდეცა.

რომლითა GHI

დღეს] მე F

სიყრმითჳნ] სიყრმით ჩემითჳნ I
შორის] შა I

ქეშმარიტისა] უმჯობესისა H
მსახურებისა შჯულისა ჩუენისა]
წვალებისა ჩუენისა მსახურ-
ბისა H

მიწეენასა] მოწეენასა F, რომ-
ლისა] რომელი F. ვებრალე-
ბი] ვებრძოლები G
განიკითხეთ-ლა] განიკითხეთ-ლა G
უკლეთუ] უკუე F.

ძჳრის F
რომელი-იგი] რომელი F

[59]

რიცხჳ] განჩინებაჲ GHI

ქალაქამდეცა] ქალაქთამდეცა
FGHI

¹ მებრალეობენ GHI. ² აღრიბა GHI. ³ უკუე GHI. ⁴ სჯულისა FGI. ⁵ ვცხოვდებოდე GI.
⁶ ვაძულებდ FGHI.

ჯ

12. რომელსა შინა მივიდოდე მე დამასკოდ¹ ჯელმწიფებითა და ბრძანებითა მღდელთ მოძღუართაჲთა.

(53*)

13. შოვა² სამხრის გზასა ზედა, მეფე[ო], ვიხილე ზეცით გარდამო უბრწყინვალესი³ მზისა, გარემო მბრწყინვიდა მე ნათელი და ჩემთანა [250] მოგზაურთა მათ.

14. და ვითარცა ჩუენ ყოველნი დავცვით ქუეყანასა, მესმა ვემაჲ, რომელმან მრქუა მე ებრაელებრითა სიტყვათა: საულ, საულ, რაჲსა მდევნი მე? ფიცხელ არს შენდა დეზისა წიხნაჲ⁴.

15. მე ვარქუე: ვინ ხარ, უფალო? ხოლო უფალმან თქუა: მე ვარ იესუ, რომელსა შენ მდევნი.

16. არამედ აღდეგ და დადეგ ფერკთა შენთა ზედა, რამეთუ ამისთჳს გეჩუენე შენ გამოყვანებად შენდა მსახურად და მოწამედ, რომელი მიხილე მე და რომელი გეჩუენე შენ.

17. განრინებად შენდა ერისაგან და ნათესაეთაგან, რომელთა მე მოგავლინო შენ.

18. აღხილვად⁵ თუალთა მათთა და მოქცევად ბნელისაგან ნათლად და ჯელმწიფებისაგან ეშმაკისა ღმრთისა მიმართ, მიღებად მათა მიტევებად ცოდვანი მათნი და ნაწილი განწმენილთა შორის სარწმუნოებითა ჩემდა მომართ.

19. რომლისათჳს, მეფე აგრიბა⁶, არა ურჩ ვექმენ ზეცისასა მას ჩუენებასა,

20. არამედ დამასკეს შინა მყოფთა პირველად და იერუსალემს და ყოველსა სოფელსა ჰურისტანისასა და წარმართთა⁷ მითხრობად სინანულისა და [γ] მოქცევად ღმრთისა მიმართ [ცხოველისა, რაჲთა ღირსი სინანულისა საქმს ქენენ.

21. ამისთჳს შემოიპყრეს მე ჰურიათა ტაძარსა შინა და აზმნობდეს მოკლვად ჩემდა.

~ვიხილე, მეფე გარემო მბრწყინვიდა გამომიბრწყინდა

საულ, საულ] საელე, საელე 1) რაჲსათჳს K.

უფალმან თქუა] მან მრქუა მე

რ^ი გეჩუენე შენ] გეჩუენო მე.

ჩუენებასა] ჩინებასა პირველად] და პირველად და¹]

სინანულისა] სინანული [186]

¹ დამასკედ D. ² შუა D, შუა K. ³ უბრწყინვალესი D. ⁴ წიხნავა D. ⁵ აღხილვად D. ⁶ აგრიბა D. ⁷ წარმართთა D.

^{*} ამ თავის მისათითებელი სიტყვები: „საქმს წ^ათა მც^აქლთა“ D-ს არ მოეპოვება.

ღ

12. რომელთა შინა მივიდოდე მე დამასკედ
 ჯელმწიფებითა და ბრძანებითა მღღელთ მო-
 ძღუართაჲთა.

13. შუა დღე¹ გზასა ზედა ვიხილე, მეფე[ო],²
 ზეცით გარდამო უბრწყინვალესი მზისაჲ, გა-
 მომიბრწყინდა მე ნათელი და ჩემ თანა ძო-
 გზაურთა მათ.

14. და ვითარცა ჩუენ ყოველნი ქუეყანად
 დაეცუვენით, მესმა ჳმად, რომელმან მრჭუა მე
 ებრაელებრითა სიტყუთა: საულ, საულ, რაჲსა
 მღღენი მე? ფიცხელ არს შენდა წიხნვაჲ³ დე-
 ზისაჲ.

15. და მე ვარქუე: შენ ვინ ხარ, უფალო?
 ხოლო მან მრჭუა მე: მე ვარ იესუ, რომელსა
 შენ მღღენი.

16. არამედ აღდეგ და დადეგ ფერჯთა შენ-
 თა ზედა, რამეთუ ამისთვის გეჩუენე შენ, რაჲ-
 თა დაგადგინო შენ მსახურად და მოწამედ,
 რომელი იხილე და რომელი გიჩუენო შენ,

17. განრინებად შენდა ერისაგან და ნათე-
 საეთაგან, რომელთა მე მიგავლინო შენ,

18. ახილვად⁴ თუალთა მათთა და მოქცე-
 ვად ბნელისაგან [ს] ნათლად და ჳელმწიფებისა-
 გან ეშმაკისა ღმრთისა⁵ მიმართ მიღებად მათ-
 და მიტევებად ცოდვათაჲ და ნაწილი განწმე-
 დილთა შორის სარწმუნოებითა ჩემდა მომართ.

რომელი—F. გიჩუენო] გეჩუენა
 GHI, გეჩუენო F

ეშმაკისა]—F

მიუთხრობდ] მითხრობად E-
 მიმართ] მიერ E

19. რომლისათჳს, მეფე აღრიბა⁶, არა ექვემდ
 ურჩ ჳეცისასა მას ჩუენებასა,

20. არამედ რომელნი იყვნეს დამასკეს ში-
 ნა პირველად და იერუსალმს შინა და ყო-
 ველსა სოფელსა ჳურიასტანისასა და წარმართ-
 თა მიუთხრობდ სინანულსა და მოქცევად
 ღმრთისა მიმართ და ღირსი სინანულისა⁷ სა-
 ქმე ქმნად.

21. ამისთვის შემბიპრეს მე ჳურიათა ტაძარ-
 სა შინა და აზნობდეს მოკლვად ჩემდა.

¹ შუა დღე HI. ² მეფე I. ³ წიხნა FG, წიხნ² HL. ⁴ უჭარაგმოდ გვგვდება E-ში. ⁵ აღ-
 ხილვად HI. ⁶ აღრიბა GHI. ⁷ სინანულისა GHI.

Ⴀ

22. გინცობითა ღმრთისა მიერ ვიდრე დღენ-
 დელად დღემდე¹ ვდგა და ვწამებ მცირესა და
 დიდსა, არარას გარეშესა ვიტყუ, რომლისათჳს
 წინაწარმეტყუელნი იტყოდეს ყოფადსა მას,
 და მოსე,
23. ვითარმედ ვნებად იყო ქრისტესა², ვი-
 თარ-იგი პირველ მკუდართა აღდგომისა ნა-
 თელი მითხრობად ერთა და ნათესავთა.
24. ვითარ-იგი იტყოდა ამას, ფესტოს დი-
 დითა ვმითა თქუა: ჰბორგი პავლე, რამეთუ
 მრავალნი წიგნნი შენნი სიციბილად მიგაქცე-
 ვენ შენ.
25. ხოლო პავლე ჰრქუა: არა ვბორგი,
 მგნეო ფესტოს³, არამედ ჰეშმარიტებისა და
 სიწმიდისა სიტყუათა ვიტყუ.
26. რამეთუ მეცნიერ არს მისთჳს მეფე⁴,
 რომლისა მიმართ კადნიერად ვიტყუ, რამეთუ
 დაფარვად მისა ამისთჳს არა ვირწმუნო, არ-
 ცა დაფარულსა აღვიღსა თქუმულ არს ესე.
27. გრწამს, მეფე აგრიბა⁵, წინაწარმე-
 ტყუელთაჲ? ვიცი, რამეთუ გრწამს.
28. ხოლო აგრიბა⁵ ჰრქუა პავლეს: მცირედ-
 ლა და დამარწმუნო მე ქრისტეანე ყოფად.
29. ხოლო პავლე ჰრქუა [251] მას: ვილო-
 ცავ ღმრთისა მიმართ ნციირეთათჳს და მრავალთა,
 არა ხოლო თუ შენთჳს, არამედ ყო-
 ველთათჳს, რომელთა ესმის ჩემი ყოფად ეს-
 რე, ვითარცა მე ვარ, თუნიერ კრულეებათა.
30. მაშინ აღდგა მეფე⁶ და მთავარნი იგი
 და ბერენიკე და მათ თანა მსხდომელნი იგი.
31. და გან-რე-ვიდეს და იტყოდეს ურთი-
 ერთას და თქუეს, ვითარმედ: არარას სასი-
 კუდინესა და კრულეებისა საქმესა იქმს კაცი
 ესე.
32. ხოლო აგრიბა⁵ ჰრქუა ფესტოსს: გან-
 ტევეებად ღირდა კაცი ესე, უკეთეთუმცა არა ღა-
 ლად-ეყო კეისრისა.

გინცობითა| სასოებითა
 ვწამებ| უწამებ
 რომლისთჳს| რომელსა
 ყოფადსა მას| ყოფად ამას

~ამას იტყოდა

სიტყუითა| სიტყუასა

მიმართ| მიმართცა

თქუმულ| ქმნულ

გრწამს| გრწამსა

პავლეს|—

და|— ყოფად| ყოფად

ესმეს

კრულეებათა|+ამათ

მსხდომელნი| მსხდომარენი

და|—

არარას| არას

¹ დღემდე D. ² ქსნა D. ³ ფესტო D. ⁴ მეფე D. ⁵ აღრიბა D. ⁶ მეფე D.

ჟ

ზ

22. შეწვენითა ღმრთისაჲთა, რომელსა ღირს ვიქმენ, ვიდრე აქა დღემდე ვდგა და უწამებ მცირესა და დიდსა, არარას გარეშესა ვიტყვ წინაწარმეტყუელთა თქუმულისასა, რომელსა ეგულებოდა ყოფად, და მოსესსა,

23. ვითარმედ ვნებად იყო ქრისტესა და ვითარმედ პირველ მკუდართა აღდგომისა ნათლისა¹ ეგულების მითხრობად ერთა და ნათესავთა.

24. და ვითარ-იგი ამას ეტყოდა, ფესტოს დიდითა ვმითა თქუა: ჰბორგი პავლე, რამეთუ მრავალნი წიგნნი შენნი სიციბილად მიგაქცევინ შენ.

25. ხოლო პავლე ჰრქუა: არა ვბორგი, მვნეო ფესტოს, არამედ კეშმარტებისა და სიწმიდისა სიტყუათა ვიტყვ.

26. [63] რამეთუ მეცნიერ არს ამისთვის ზეფე, რომლისა მიმართთა კადნიერად ვიტყვ, რამეთუ დაფარვად მისა რაჲსამე ამათგანისა არა ვირწმუნო, რამეთუ არცა დაფარულსა აღდგოსა ქმნილ არს ესე.

27. გრწამსა, მეფე აღრიბა², წინაწარმეტყუელთაჲ ვიცო, რამეთუ გრწამს.

28. ხოლო აღრიბა² ჰრქუა პავლეს: მცირედ-და და მარწმუნო მე ქრისტეანე ყოფად.

29. ხოლო პავლე ჰრქუა მას: ვილოცავ ღმრთისა მიმართ მცირეთათესცა და მრავალთა. არა ხოლო თუ შენდა, არამედ ყოველთა, რომელთა ესმის ჩემი დღეს ყოფად ესრეთ, ვითარცა მე ვარ, თვნიერ კრულებათა ამათ.

30. და ვითარცა ესე თქუი მან, აღდგა მეფე და მთავარი და ბერენიკე და მათ თანა მსხდომარენი იგი,

31. წარვიდეს და იტყოდეს ურთიერთას³, ვითარმედ: არარას სასიკუდინესა გინა კრულებათა საქმესა იქმს კაცი ესე.

32. ხოლო აღრიბა² ჰრქუა ფესტოსს: განტევებად ღირდა კაცი ესე, უკუეთუმცა არა დაღად-ეყო კეისრისა.

მოსესსა] მოსესა E
ქრისტესა] ქრისტესსა FHI

ნათესავთა] წარმართთა GHI

ეტყოდა] იტყოდა FGHI

ჰრქუა] თქუა FGHI. [60]

მისა] მისსა G, მისისა HI. რაჲსამე არარაჲსა GHI
არა] —GHI

~არა თუ ხოლო F

მათ] მის F

¹ ნათლისაჲ GHI. ² აღრიბა GHI. ³ ურთიერთარს E.

უ

27 (54)

1. და ვითარცა განაჩინეს ნავითა წარსლ-
 ვაჲ ჩუენი იტალიად, მისცეს პავლე და სხუა-
 ნი ვინმე პუროზილნი ასისტავსა მას, რომელსა სახელი ერქუა ივლიოს, გუნდისა სეპას-
 ტიელისაჲ¹.

2. შევედით ნავსა არდამუნტსასა², რომელი მიმავალ იყო ადგილთა მათ ასიამსათა, და წარვემართენით. ჩუენ თანა იყო არისტარქოს მაკედონისი, თესალონიკელი.

3. და შეორესა დღესა მივიწიენით სიდონდ. კაცთ მოყუარებაჲ აჩუენა ივლიოს პავლს³ და უბრძანა მეკობართა თუსთა მისლვად, რათა [ν] საზრდელი მიიღოს.

4. და მიერ შეესხედით და თანა-წარვლეთ კვბრე⁴, რამეთუ იყო ქარი იგი პირით კერძო.

5. მაშინ უფსკრული იგი კლიკიასაჲ⁵ განვლეთ და მივედით მირონ ქალაქად, რომელ არს ლუკიასაჲ⁶.

6. და პოვა ასისტავმან მუნ ნავი აღექსანდრიასაჲ⁷, რომელი მივიდოდა იტალიად, და შემსხნა მას.

7. ვითარ-იგი მრავალ დღე მძიმედ ვიდოდეთ, და ძნად მივიწიენით კნიდონდ, რამეთუ არა გვტევებდა ქარი იგი. და თანა-წარვლეთ კრიტი⁸ სამონსთ⁹ კერძო.

8. და ვითარ ძვრით წარვლეთ იგი, მივედით ადგილსა რასმე, რომელსა ერქუა ტმები კეთილი, რომელსა ეახლა ქალაქი ლასიაჲ¹⁰.

9. და ვითარ მრავალი ჟამი წარვდა, და იყო-და ნავის საცთომელ სლვად, რამეთუ მარხვანი წარ-ოდენ-სრულ იყვნეს, ეტყოდა პავლე

10. და ჰრქუა: კაცნო, ვხედავ, რამეთუ ქირი და ზღვევაჲ ყოფად არს არა ხოლო თუ

მაკედონელი. თესალონიკელი]—

[187]

მირონ] მკრა D, მკრონ K

და]+მუნ. მუნ] მან

ძვრით] ძლით, ძვრითა K

ნავის] ნავი

ჰრქუა]+მათ. კაცნო]+ძმანო

¹ სეპასტიელისაჲ D. ² ადრამიტუნესა D. ³ პავლს³ AD. ⁴ კვბრე AK. ⁵ კლიკიასა D.
⁶ ლუკიასა D. ⁷ კრიტი AK. ⁸ სამონეთ D. ⁹ ლასეჲ DK. ¹⁰ აღექსანდრიასა D.

27 (38)

1. და ვითარცა განაჩინეს ნავითა წარსლ-
 ვაჲ ჩუენი იტალიად, მისცეს პავლე და სხუა-
 ნი ვინმე პურობილნი ასისთავსა, სახელით იე-
 ლიოსს, გუნდისა სევასტიელისაჲ.

2. შევედით ნავსა აღრამიტუნელსა, რომე-
 ლი მიმავალ იყო ადგილთა მათ ასიაჲსათა, და,
 აღვედით რაჲ, ჩუენ თანა იყო არისტარხოს
 მაკედონელი, თესა[შ]ლონიკელი.

3. და მეორესა დღესა შთავედით სიდონდ-
 კაცთ მოყუარებაჲ აჩუენა ივლიოს პავლესთჳს
 და უბრძანა მეგობართა თჳსთა თანა მისლვად
 და მოლუაწებისა მიმთხუევეად.

4. და მიერ შევესხედით და თანა-წარვლეთ
 კჳპრე წინააღმდგომებითა ქართაჲთა.

5. მაშინ უფსკრული იგი კილიკიისაჲ¹ და
 პამფილიისაჲ² განვლეთ³ და შთავედით მჳრა
 ქალაქად ლუკიისა.

6. და მუნ პოა⁴ ასისთავმან მან ნავი აღე-
 ქსანდრიისაჲ⁵, რომელი მივიდოდა იტალიად,
 და შემსხნა ჩუენ მას შინა.

7. ხოლო მრავალთა დღეთა მძიმედ ვიდო-
 დეთ და ძნიად მივიწიენით კნიდონდ, რამეთუ
 არა გჳტევ[ებ]და ჩუენ ქარი იგი, და თანა-
 წარვლეთ⁶ კრიტი საღმონით⁷ კერძო.

8. და ვითარცა ძლით წარმოვირჩიეთ იგი,
 მოვედით ადგილსა რასმე, რომელსა ერქუა
 ტბები* კეთილი, რომელსა ეახლა ქალაქი ლა-
 სიად.

9. და ვითარცა მრავალი ჟამი წარჳდა, და იყო-
 ლანავი საცთომელ სავალად, რამეთუ მარხვანი
 წარ-ოდენ-სრულ იყვნეს, ამცნებდა მათ პავლე

10. და ეტყოდა: კაცნო ძმინო, ვხედავ,
 რამეთუ ჳირი და ზღვევად მრავალი ყოფად

თესლონიკელი]— G

და მეორესა დღესა]— G

თჳსთა] მისთა GHI. მისლვად]
 მიმავალსა GHI. და]—GHI.
 მიმთხუევეად] მიმთხუევეად GHI

მან]—GHI

წარმოვირჩიეთ] წარმოვარ- [61]
 ჩიეთ GHI. მოვედით] მივე-
 დით F

ვითარცა] ვერ G

¹ კილიკიისა F. ² პამფილიისაჲ F, პამფილიისაჲ EGH. ³ განვლეთ G. ⁴ პოვა FGH. ⁵ აღექ-
 სანდრიისაჲ HI. ⁶ წარვლეთ G. ⁷ საღმონით FGH.

* აშიაზება: «შეისწავე, სადაცა ტბა (ტბები HI) სწერია, ნავთსადგურისა ნაცვალად (ადგილ-
 სა HI) სწერია GHI (+და მეცა... G)».

Ⴀ

ტურთისა¹ და ნავისაჲ, არამედ თაენიცა ჩუენ-
 ნი წარწყმედად არიან ნავსა თანა.

თუ]—

11. ხოლო ასისტაევი იგი ნავის უფალსა
 და მენავეთ მოძღუარსა ერჩდა, ვიდრე პავლს²
 სიტყუათა.

ნავის უფალსა და მენავეთ მო-
 ძღუარსა] მენავესა მას და
 ნავისა უფალსა

12. და ვითარ-იგი უმარჯუ³ [252] იყო ტბაჲ
 იგი დასაზამთრებელად, მრავალთა მითგანთა
 დაიდევს გულსა წარსლვად მიერ, უყუეთუ-
 მცა ვითარ უძლეს მისლვად ფინიკედ და მუნ
 დაიზამთრეს ტბასა მას კრეტეჲსასა⁴, რომელი
 ჰხედვიდა⁵ ჩრდილოდ და სოფლად.

ვითარ უძლეს] შე-ვითარ-უძლეს
 და სოფლად] სოფლად AK

13. და ქროდა ქარი სამხრით და ჰგო-
 ნებდეს, ვითარმედ ნებისაებრ მათისა იყოს,
 აღდგეს ასონით და წარირჩევედეს კრეტსთ⁶.

არა] და არლა
 მას თანა]— ქარმან]+მან

14. არა მრავალი ჟამი წარჴდა და იწყო
 მას თანა ქარმან ბორბალმან, რომელსა ჰრქვან
 ვრცელ დღევა.

ვ^ა შეაბრკოლა] ვ^რ შეაცთუნა
 პირი] პირისა
 მივაქუნდით] მიმოვაქუნდით
 ქოეშე მივედით]—
 ძურით] ძლით
 ჳუამალდისა] ჳუამალდსა

15. და ვითარცა შეაბრკოლა ნავი იგი და
 ვერ ეძლო პირი მიქცევად ქარსა, მიუტევეთ
 და მივაქუნდით.

16. ჳალაკსა რასმე ქუეშე მივედით, რომელ-
 სა ჰრქვან კავ, და ძურით შეუძლეთ დაპურო-
 ბად ჳუამალდისა,

17. რომელი აღიდეს და შესაწევენელად იწუ-
 მევდეს⁷ და შემოსწებეს ნავსა. ხოლო ეში-
 ნოდა ნუჟუჟე კბოლოვანსა⁸ განცვენ, გარ-
 დაუტევეს ჳურჳერი⁹ ნავისაჲ და ესრესთ¹⁰ მი-
 მოდააქუნდა.

ნავისაჲ]— მიმოდააქუნდა] მი-
 მოაქუნდა

18. და ვითარ დიდსა ჳამთარსა შინა ვიყვე-
 ნით ჩუენ, ხვალისაგან გარდასდებდეს ტურთისა.

ჩუენ]— ხვალისაგან]—

19. და მესამესა დღესა თვისითა ჳელითა
 |ჳურჳერი⁹ [v] ნავისაჲ გარდააბნიეს.

[188]

20. არცა ვარსკულავი¹¹, არც მზს ჩნდა მრავალთა
 დღეთა, რამეთუ ჳამთარი იგი დიდი
 იყო. მიერითგან წარვიწირეთ სასოებაჲ ცხოვ-
 რებისა¹² ჩუენისაჲ.

იგი]—
 სასოებაჲ]+ყ^ი. ცხოვრებად ჩ^ნდა

¹ ტურთისა D. ² პავლეს AD. ³ უმარჯუ K, უმარჯო D. ⁴ კრეტისასა D, კრეტსასა K.
⁵ ხედვიდა D. ⁶ კრეტეთ D. ⁷ ივევედეს D. ⁸ კბოლოვანსა A. ⁹ ჳურჳელ DK. ¹⁰ ესრეთ D. ¹¹ ვას-
 კულავი D. ¹² ცხოვრებისა K.

1.

8

არს არა ხოლო თუ ტურთისა და ნავისაჲ, არამედ თავნიცა ჩუენნი წარწყმედად არიან ნავისა თანა.

11. ხოლო ასისთავი იგი მენავეთ მოძღუარსა მას და ნავის უფალსა ერჩდა უფროსს, ვიდრე-ლა [64] პავლეს სიტყუათა.

12. და ვითარ უმარჯუ იყო ნავთსადგური იგი დასახამორებულად¹, უმრავლესთა მათგანთა დაიდგეს გულსა წარსლვად მიერ, უკუეთუმცა ვითარ უძლეს მისლვად ფინიკედ და მუნ დახამორებად ტბასა მას კრიტისასა, რომელი ხედვიდა ჩრდილოდ და სოფლად.

13. და ვითარ-იგი ქროდა ქარი სამხრისაჲ, ჰგონებდეს, ვითარმედ ნებისაებრ მათისა იყოს, აღდგეს ასონით² და წარიჩევედეს კრიტით.

14. და შემდგომად არა მრავლისა ეამისა იწყო ქროლად მის თანა ქარმან მან ბორბალმან, რომელსა ჰრქვან ვრცელ ლელვა.

15. და ვითარ შეაცთუნა ნავი იგი და ვერ ეძლო პირსა მიქცევად ქარისა მის, მიუტევეთ და მიმოვაქუნდით.

16. ჭალაკსა რასმე თანა-წარვჰყვდით რაჲ, რომელსა ერქუა კლავდი, ძლით შეუძლეთ დაპურობად ჭუამალდისა³,

17. რომელი აღიღეს და შესაწყევნელად იჭუმევდეს და შემოსწყევს ნავსა. ხოლო ეშინოდა, ნუჟუჟე⁴ კბოდოანსა⁵ განცუვენ, გარდაუტევეს ჭურჭელი და ესრეთ მიმოაქუნდა.

18. და ვითარ დიდსა ზამთარსა შინა ვიყევნით, ხვალისაგან გარდასდებდეს ტურთსა.

19. და მესამესა დღესა ჭურჭელი ნავისაჲ თვისითა წელითა გარდააბნიეს.

20. ხოლო არცა მზე, არცა ვარსკულავეი ჩნდა მრავალთა დღეთა, რამეთუ ზამთარი დიდი იყო. მიერითგან წარვიწირეთ სასოებაჲ ყოველი ცხოვრებად ჩუენდა.

და]—G
არამედ] და F

ნავის] ნავისა FGH

უმარჯუ] უმარჯო H

წარსლვად] წარსლვაჲ I

ტბასა] ნავთსადგურსა F. ხედავს HI, ჰხედავს G. ჩრდილოდ] ჩრდილოდთ GHI. სოფლად] აღგილით კერძო GHI

იყოს]+და F

მანი—G

* პირსა] პირისა F
მიმოვაქუნდით] მივაქუნდით F

გარდაუტევეს ჭურჭელი] შთამოჰყვნეს აფრაჲ GHI. მიმოაქუნდა]+ნავი მათი ნელიად ცემითა ქარისაჲთა სიღრმეთა შინა G.

ყოველი]—E

¹ დასახამორებულად E. ² ასუნით F. ³ ჭუამალდისა HI. ⁴ ნუჟუჟე FGI. ⁵ კბოდოანსა F.

ჯ

9.

21. და ფრიადი უზმებად¹ იყო. მაშინ პავლე აღდგა შორის მათსა და თქუა: ჯერ-იყო, კაცნო, რადთამცა მერჩლით მე და არა წარმოხუედლით კრეტსთ² და შეიძინეთ ჳირი ესე და ზღვევამ.

წარხუედლით კრიტით

22. და აწცა გეტყჳ თქუენ, გულ-დებულ იყვენით, რამეთუ განჯუებამ სულისამ³ არცა ერთისამ იყოს თქუენგან, თჳნიერ ხოლო ნავისა.

23. რამეთუ წარმომიდგა მე ამას ღამესა ანგელოზი ღმრთისამ, რომლისამ ვარი მე და რომელსაცა ვჳმსახურებ⁴,

მე|--

24. და მრქუა მე: ნუ გეშინინ, პავლე! კეისრისა წარდგომად ხარ შენ და აჰა-ეგერა მიგმადლნა შენ ღმერთმან ყოველნი, რომელნი არიან შენ თანა ნავსა ამას.

ამას| მავას
ძმანო| კაცნო
მე|--

25. ამისთჳს გულ-დებულ იყვენით, ძმანო, რამეთუ მრწამს მე ღმრთისამ, ვითარმედ ეს-რსთ⁵ იყოს, ვითარცა-იგი მეტყოდა მე.

-იგი|--
ჩუენ|--

26. ჳალაკსა რასმე განცჳვენბად⁶ ვართ ჩუენ.

(55)

27. ვითარცა მეათოხმეტს⁷ ღამს⁸ მოიწია და მიმოდავეტაცენით ჩუენ ანდრიასა შინა, შოვა⁹ ღამეს ოდენ ჳკონებდეს ნენავენი. იგი [25ჳ] მიწვენასა რომელსამე სოფელსა.

მეათხუთმეტე
და მიმოდავეტაცენით| მიმოვე-
ტაცენით
მიწვენასა| მიწვენად

28. და გარდაუტევეს საზომი იგი და იყო ოც მჳარ. და მცირედ დაყოვნეს და კუალად ზომეს და იყო ათხუთმეტ მჳარ.

დაყოვნეს| და-რე-ყოვნეს
ზომეს| მოზომეს

29. და ეშინოდა, ნუჳუჳე კბოლოვანსა¹⁰ ადგილსა განცჳვენ, ზოლოდთ კერძო ნავისა მის გარდასთხინეს ოთხნი კაენი და ილოცვიდეს განთენებასა.

მიზეზით| მიზეზად

30. ხოლო მენავეთა მათ ეგულებოდა სიელტოლად ნავისა მისგან და გარდაუტევეს ჳუამალდი იგი ზღუად, მიზეზით რეცა თუ კავთა მათ განმარტებად.

ერისაგანთა|+მათ

31. მაშინ პავლე ჳრქუა ასისტავსა მას და ერისაგანთა: უჳუეთუ ესენი არა იყვნენ ნავსა

¹ უზმობად D. ² კრეტსთ K. ³ სულისა D. ⁴ ვმსახურებ D. ⁵ ესრე D. ⁶ განცჳვენად D. ⁷ მეათორმეტს AK ⁸ ღამე D. ⁹ შოვა DK (A-შიც „შოვა“ ყოფილა, მოუფხვკიათ 4). ¹⁰ კბოლოანსა A.

ჟ.

6

21. და ცრიადი უზმობად იყო. [ჟ] მაშინ პავ-
ლე აღდგა შორის მათსა და თქვა: ჯერ-იყო,
ჟ კაცნო, რადამეცა მერჩლით მე და არა წარ-
ხუდით¹ კრიტიით და | შეიძინეთ ქირი ესე და
ზღვევად.

[62]

22. და აწცა გეტყვ თქუნენ, გულ-დებულ
იყვენით, რამეთუ განჯუებად² სულისად³ არცა
ერთისად იყოს თქუნენგან, თვნიერ ხოლო ნა-
ვისა.

თქუნენგან] თქუნენანისად F. ნა-
ვისა] ნავისად G

23. რამეთუ წარმომიდგა მე ამას ღამესა
ანგელოზი ღმრთისად, რომლისად ვარ მე, რო-
მელსაცა ვჰმსახურებ,

მრქუა]+მე FG

24. და მრქუა: ნუ გეშინინ, პავლე! კეისრი-
სა ჯერ-არს შენდა წარდგომად და აჰა-ესე-
რა მიგმადლნა შენ ღმერთმან ყოველნი, რო-
მელნი არიან შენ თანა ნავსა მაგას.

25. ამისთჳს გულ-დებულ იყვენით, კაცნო,
რამეთუ მრწამს ღმრთისად, რამეთუ ესრეთ
იყო.ს, ვითარცა სახედ მეტყოდა მე.

26. კალაკსა რასმე განცვენებად ვართ ჩუნენ.

მეათოთხმეტე] მეათხუთმეტე F

27. ხოლო ვითარცა მეათოთხმეტე ღამე მო-
იწია და მიმოვეტაცენით ჩუნენ ანდრიასა ში-
ნა, შუა ღამეს ოდენ ჰკონებდეს მენავენი იგი
მიწივენად რომელსამე სოფელსა.

28. და გარდაუტევეს საზომი და პოვეს⁴
ოც მჯარ. და მცირედ და-რე-ყოვნეს და
კუალად მოზომეს და პოვეს⁴ ათხუთმეტი მჯარი.

29. და ეშინოდა, ნუჟკუე კბოლოანსა⁵ აღ-
ვილსა განცვენ, ბოლოდით კერძო ნავისა მის
გარდასთხინეს ოთხნი კავნი და ილოცვიდეს
განთენებასა.

30. ხოლო მენავეთა მათ ეგულებოდა სივლ-
ტოლად ნავისა მისგან და გარდაუტევეს ჳუა-
მალდი იგი ზღუად, მიზეზად რეცა თუ თავით
კერძო ნავისა მის განჰმარტებენ კავთა.

31. მაშინ პავლე ჰრქუა ასისთავსა მას და
ერის კაცთა: უკუეთუ ესენი არა იყვნენ ნავ-

¹ წარხუდით FGHI. ² განჯუებად FGHI. ³ სულისა FGHI. ⁴ პოვეს E. ⁵ კბოლოვანსა F.

ო

ამას შინა, თქუენ განრინებად ვერ გელ გეწიფების.

32. მაშინ განუკუთუნეს ერისაგანთა საბელნი იგი გუამალდისანი და მიუტევეს იგი, და წარიტაცა ლელვამან.

33. და ვითარცა განთენა, ჰლოცვიდა პავლე ყოველთა მიღებად საზრდელისა და ჰრქუა: რამეთუ მეათოთხმეტე დღე არს დღეს, ვინაჲთგან მოველით და უზმათა დაგიყოფიეს და არარაჲ მიგიღებეს.

34. ამისთჳს გლოცავ მიღებად საზრდელისა, რამეთუ ესე თქუენისა [x] ცხოვრებისათჳს¹ იქმნა, რამეთუ არავისთ თქუენგანისაჲ თმად ერთი თავისაჲ წარწყმედად არს.

35. და ვითარცა ესე თქუა, მოილო პური, ჰმადლობდა ღმერთსა წინაშე ყოველთასა, და განტეხა და იწყო ჰამად.

36. ნუგეშინის-ცემულ იქმნეს ყოველნი და მათცა მოითხოვეს² საზრდელი.

37. ვიყვენით ყოველნი კაცნი ნავსა მას შინა რიცხვთ ორას სამეოც და ათექუსმეტ.

38. და ვითარცა განძღეს საზრდელითა მით, აღუმცირებდეს³ ნავსა მას და გარდასდებდეს ნავისა მისგან იექლსა მას ზღუად⁴.

39. და ვითარცა განთენა, ქუეყანაჲ იგი ვერ იცნეს, ყურესა რომელსამე განიცდიდეს, რომლისა იყო კიდე⁵ მისი, რომელსა ეგულეზოდა, უკუეთუმცა შე-ვითარ რაჲ უძღეს, განდგინებად ნავი იგი.

40. და კავნი იგი მოჰჳსნეს⁶ და მიუტევენს ზღუად⁴, და მას თანა მიუტევენს თანა-შესაულლებელნი იგი საკეთანი, და აღიპურეს აფრად იგი მცირე ქარით კერძო, ეპურა კიდედ გამართ.

41. და ვითარცა განცვეს იგინი ადგილსა უმაფრესსა⁷, დაჰკიდეს ნავი იგი, რამეთუ თავით კერძოდ იგი უმაგრესად დგა და შეუ[254]-ძრავად, ხოლო ბოლოთ კერძოდ იგი დაირღუეოდა⁸ სიმძაფრითა მით.

ერისაგანთა]-მით

ყოველთა პავლე რამეთუ]-. მეათოთხმეტე დღე. მოველით] მოვალთ [189] საზრდელისა] საზრდელი-საჲ თქუენგანისაჲ] თქუენგანისა

ესე]-

და]- გულს-მოდგინე იქმნეს ყოველნივე

რიცხვთ]-

რომელსამე] რასმე რომლისა] რ. რომელსა] რისაჲ

თანა-შესაულლებელნი] შესაულლებელნი. იგი]-. აღიპურეს] აღიპურეს. იგი]-. ქარით] და ქარით. კიდედ გამართ] კიდითგან ვითარცა განცვეს] შეცვეს. ადგილსა]- უმაგრესად] უმაგრესად-რე.და]-. შეუძრავად] შეუძრველად. ხოლო] რ. ბოლოთ კერძოდ იგი] ბოლოთ

¹ ცხოვრებისათჳს D. ² მოითხოვეს D. ³ აღუმცირებდეს D. ⁴ ზღუად D. ⁵ კიდე D. ⁶ მოჰჳსნეს D. ⁷ უმაფრესსა D. ⁸ დაირღუეოდა DK.

ღ

ფ

სა შინა, თქუნ განრინებად [65] ვერ ჰელ-გე-
 წიფების.

32. მაშინ ერისგანთა¹ მათ განჯუენენს²
 საბელნი იგი ჭუამაღლისანი და მიუშუეს იგი
 წარტაცებად ღელვათა.

33. და ვითარცა განთენდებოდა, ჰლოცვი-
 და ყოველთა პაეღე მიღებად საზრდელისა და
 პრქუა: მეთათხმეტე დღე არს დღეს, ვინაჲთ-
 გან უზმათა დაგიყოფიეს და არარაჲ მიგი-
 ღებდეს.

34. ამისთვის გლოცავ თქუნ მიღებად საზრ-
 დელისა, რამეთუ ესე თქუნისა ცხორებისათჳს
 იქმნა, რამეთუ არავისი თქუნგანისაჲ თმაჲ ერ-
 თი თავისაჲ წარწყმედიდ არს.

35. და ესე ვითარცა თქუა, მოილო პური,
 ჰმადლობდა ღმერთსა წინაშე ყოველთასა და
 განტება და იყო ჰამად.

36. გულს-მოდგინე იქმნეს ყოველნი და
 მათცა მიიღეს საზრდელი.

37. ხოლო ვიყვენით ნავსა მას შინა ყოველ-
 ნი კაცი ორას სამეოც და ათექუსმიტი სული.

38. და ვითარცა განძღეს საზრდელითა,
 აღუმცირებდეს ნავსა მას და გარდასდებდეს
 იფქლსა ზღუად.

39. და რაჟამს განთენა³, ქუეყანაჲ იგი
 ვერ იცნეს, ყურესა რასმე განიცდიდეს, რომ-
 ლისა იყო ზღუს კიდე, სადა-იგი ეგულებოდა,
 უკუეთუმცა ვითარ შეუძღეს, განდგინებაჲ ნა-
 ვისაჲ მის.

40. მოჰჰსნნეს კავნიცა იგი და მიუტევენს
 ზღუად, და მათ თანა მიუტევენს შესაღლველ-
 ნიცა⁴ იგი საჴეთანი და აღუპურეს აფრაჲ მცი-
 რე, და ქარით კერძო ეპურა ზღუს კიდით კერძო.

41. და ვითარცა შეცვეს უმძაფრესსა აღ-
 გილსა, დაჰკიდეს ნავი იგი. [v] და, რამეთუ თა-
 ვით კერძოჲ იგი უმაგრესად დგა, ეგო უძრა-
 ვად, ხოლო ბოლოთ კერძი იგი დაირღუეო-
 და⁵ სიმძაფრითა ღელვათაჲთა.

ერისგანთა] ერის კაცთა GHI
 იგი]—G

განთენდებოდა] განთენებოდა
 HI, განთენდა G
 მეთათხმეტე] მეთათხმეტე G
 არარაჲ] არა G

იქმნა] არს GHI. არავისი F. თქუ-
 ენგანისა FG. თავისაჲ]—G.
 ~გა ესე
 ღმერთსა]—G

იქმნეს] იქმნნეს FGH

[63]

ღელვათაჲთა] ქარისაჲთა G

¹ ერისგანთა F. ² განჯუენენს FGHI. ³ განთენდა E. ⁴ შესაღლველნიცა E. ⁵ დაირღუეო-
 უდა E. დაირღუეოდა FGHI.

ო

42. და ერისაგანთა მათ იზრახეს, რადთა-
 მცა პურობილნი იგი მოწყუდნეს¹, ნუჟკუე გან-
 ვინმე-ცურდეს² და განერეს.

43. ხოლო ასისთავსა მას უნდა პავლსი³
 განრინებად და დააბრკოლნა იგინი ზრახვისა
 მისგან და უბრძანა, რომელნი-იგი შემძლებელ
 იყვნეს, ცურვით⁴ განწყვენად,

44. და სხუანი იგი განსლვად რომელნიმე
 ფიციოთა და რომელნიმე ქურჭლითა რომლი-
 თამე ნავისაჲთა.

და ესრეთ გამოვედით და განვერენით ყო-
 ველნივე და ქუეყანად გამოვგვიდით.

და] ხოლო. იზრახეს] ზრახვა-
 ყვის

იყვნეს] იყვნენ
 იგი]—
 რომლითამე] რომლითავე

გამოვედით და]—
 ქუეყანად გამოვგვიდით] გამოვე-
 დით ქუეყანად

28

1. მაშინ იცნეს, რამეთუ მელეტს⁵ ერქუა ქა-
 ლაქსა მას.

(56)

2. ხოლო წარმართთა⁶ მათ წინა-მიყვეს
 ჩუენ დიდი კაცთ მოყუარებდაჲ, რამეთუ აღა-
 გზნეს ცეცხლი და შემიწყნარნეს ჩუენ ყოველ-
 ნი წუმისა მისოჲს, რომელ იყო, და ყინელისა.

3. და ვითარ შეჰკრებდა პავლე ფრიადსა
 ქარქუეტსა და დაასხმიდა⁷ ცეცხლსა მას, იქედ-
 ნს⁸ სიტფოჲსა მისგან გამოჴდა და მოეხუა
 ჴელსა მისსა.

4. | ვითარცა იხილეს წარმართთა⁹ მათ გუე-
 ლი იგი, დამოკიდებული ჴელსა მისსა, იტყო-
 დეს [ჟ] ურთიერთას: კაცის-მკლველი იყო სა-
 მე კაცი ესე, რომელი ზღუასა ლათუ განერა, სა-
 შჯელმან ცხოვრებად¹⁰ არავე უტევა.

5. ხოლო მან განყარა და შეაგდო გუელი
 იგი ცეცხლსა, და არარად ევნო მოროტი.

6. ხოლო იგინი ჰგონებდეს, ვითარმედ გან-
 სიენეს და დაეცეს მესყეულად მკუდარი. და
 ვითარ მყოვარ¹¹ ქამ დგეს და ჰხედვიდეს¹² და

მაშინ] და გამო-რად-ვგვიდით, მა-
 შინ. მელეტს] მელიტონი

დიდი] არა მკირედი

~წუმისა მისგან და ყინელისა,
 რი იყო

ცეცხლსა]—

მისსა] პავლესსა .

[190]

~სამე იყო

არავე] არა
 მან]+ჩელი

იგინი] იგი
 მესყეულად]—

¹ მოსწყუდნეს D, მოსწყუდნეს K. ² გან-ვინმე-ცურდეს D. ³ პავლესი D. ⁴ ცურვით D. ⁵ წარ-
 მართთა D. ⁶ დასხმიდა D. ⁷ იქედნე D. ⁸ ცხოვრებად D. ⁹ მყოვარ K. ¹⁰ ხედვიდეს D.

ჟ

ზ

42. ხოლო ერის კაცთა მათ ზრახვა-ყვეს, რათა მოსწყუდნენ პერობილნი იგი, ნუჟაჟე გან-ვინმე-ცურდეს და ივლტოდის.

43. ხოლო ასისთავსა მას უნდა განრინებაჲ პავლესი და დააბრკოლნა იგინი ზრახვისა მისგან და უბრძანა, რომელნი-იგი ცურვით შემძლებელ იყვნეს, განსლვად ქუეყანად,

44. და სხუანი იგი რომელნიმე ფიქრითა და რომელნიმე ქურქლითა ნავისაჲთა რომლი-თამე.

და ესრეთ განვერენით ყოველნივე და გამოვედით ქუეყანად.

იგინი] იგი E

28

1. და გამო-რად-ვედით, მაშინ იცნეს, რამეთუ მელიტონი ერქუა კალაქსა მას.

2. ხოლო ბარბაროზთა მათ წინა-მიყვეს ჩუენ არა მცირედი კაცთ მოყუარებაჲ, რამეთუ აღაგზნეს ცეცხლი და შემოწყნარნეს ჩუენ ყოველნი წუმისა ნისგან და ყინელისა, რომელი იყო.

ჩუენ]--- GHI

3. და ვითარ შეჰკრებდა პავლე ფრიადსა ქარქუეტსა¹ და დაასხმიდა ცეცხლსა მას ზედა, იქედნე სიტფოჲსა მისგან გამოჲდა და მოეხუა ჯელსა პავლესსა.

4. ვითარცა იხილეს ბარბაროზთა მათ გუელი² იგი, დამოკიდებული ჯელსა მისსა, იტყოდეს ურთიერთას³: კაცის-მკლველი სამე არს კაცი ესე, რომელი ზღუისა ღათუ განერა, საშ[66]-ჯელმან⁴ ცხორებად არა უტევა.

არა] არავე HI

5. ხოლო მან ჯელი განყარა და შეაგდო გუელი⁵ იგი ცეცხლსა, და არარად ბოროტი ევნო მას.

6. ხოლო იგინი ჰგონებდეს, ვითარმედ განსინეს და დაეცეს მეყსეულად მკუდარი. და ვითარ-იგი მუჟარ ჟამ⁶ ჰგებდეს და ჰხედვი-

[64]

¹ ქარქუეტსა FGHI. ² გუელი GHI. ³ ურთიერთას E. ⁴ სასჯელმან FGHI. ⁵ გუელი FGHI. ⁶ მუჟარ ჟამ GHI, მუჟარ ჟამ F.

ო

არარაჲ ბოროტი იქმნა მისა, მოიქცეს და იტყოდეს, ვითარმედ: ღმერთი არს.

7. ხოლო ადგილთა მათ იყო სოფლები მთაგრისა ვისიმე მის ჭალაკისაჲ, რომელსა სახელი ერქუა პოპლიოს, რომელმან შემიწყუნარნა ჩუენ და სიყუარულით მოწლედ გვსტუმრნა.

8. და იყო მამაჲ პოპლიოდსი სიცხითა და ნაწლევითა სნეულ და მწოლარე, რომლისა შევიდა პავლე, ილოცა და დაასხნა ჳელნი მისნი და განკურნა იგი.

9. და ვითარცა ესე იყო, სხუანიცა, რომელნი იყენეს ჭალაკსა მას შინა და აქუნდა უძღურებაჲ, მოვიდოდეს და განიკურნებოდეს,

10. რომელთა მრავლითა პატივითა პატივგუცეს ჩუენ და წარსლვასა ჩუენსა აღგუაგენს საგზლითა.

11. და [255] შემდგომად სამისა დღისა შევიდით ნავსა, რომელსა დაეზამთრა მას ჭალაკსა შინა ალექსანდრიასაჲ¹, სახელით დიოსკორსი.²

12. და შთავედით სურაკოსად და დავადგერით მუნ სამ დღე³,

13. ვინაჲ-იგი მოვლეთ და მივიწყინით რშგიონდ⁴. და შემდგომად ერთისა დღისა იყო სამხრით ნიავი, და მეორესა დღესა მოვედით პეტრულუსდ,

14. სადა-იგი ვპოვენით⁵ ძმანი, და გუევედრებოდეს ჩუენ, რათა დავადგრეთ მათ თანა შუდ დღე. და ესრით⁶ მოვედით ჰრომედ.

მოიქცეს K
 არს]+ესე

გვსტუმრნა| მისტუმრნა ჩუენ

ილოცა| და ულოცა. დაასხნა|
 +მის ჳელა

ესე იყო| ესმა

განიკურნებოდეს|+ძალითა ღმ-
 თა

ჩუენ|—K

შთავედით სურაკოსად| შთავე-
 დოდა სერეკუსად

მეორესა დღისა|—

დღე|+ოდენ

¹ ალექსანდრიასა D. ² დიოსკორესი D. ³ დღე D. ⁴ რეგონდ D, რშგონდ K. ⁵ ვპოვნით D. ⁶ ესრეთ D.

ღ

შ

დეს, რამეთუ არარაჲ ბოროტი შეემთხვა მას, მოიქცეს და იტყოდეს, ვითარმედ ღმერთი არს.

7. ხოლო ადგილთა მათ იყო სოფლები მთავრისა ვისიმე მის ქალაქისაჲ, რომელსა სახელი ერქუა პოპლიოს, რომელმან შემიწყნარნა ჩუენ და სამ დღე სიყუარულით მოწლედ მისტუმრნა.

8. და იყო მამაჲ პოპლიოსის სიციხითა და ნაწლევეთა სნეულ და მწოლარე, რომლისა შევიდა პავლე და ულოცა და დაასხნა მის ზედა ქელნი მისნი და განკურნა იგი.

9. და ვითარცა ესე იქმნა, სხუანიცა, რომელნი იყენეს ქალაქსა მას შინა და აქუნდა უძღურებაჲ, მოვიდოდეს და განიკურნებოდეს ძალითა ღმრთისაჲთა,

10. რომელთაცა მრავლთა პატივეითა პატრიგუტეს ჩუენ და წარსლვასა ჩუენსა აღგუაგნეს საგზლითა.

(39)

11. და შემდგომად სანიისა თჳსა შევედით ნავსა, რომელსა დაეზამთრა მას ქალაქსა აღექსანდრიადსასა, სახელით დიოსკორესსა*.

ვისიმე] ვისმე *FGHI*და]—*GI*

რომელსა დაეზამთრა... დიოსკორესსა] ქალაქსა (*-G*) მას შინა დაეზამთრებულსა, აღექსანდრიელსა აღნიშნულსა დიოსკორეთად *GHI*

12. და შთავედით სჯრაკოსად და დავადგერიით მუნ სამ დღე.

13. ვინაჲ-იგი მოველეთ¹ და მოვიწიენით რეგონდ. და შემდგომად ერთისა დღისა იყო სამხრით ნიავი, და ორ [v] დღე მოვედით პონტიოლს²,

მოვიწიენით] მივიწიენით *GHI*ნიავი] ნავი *H*

14. სადა-იგი ეპოენით² ძმანი, და ნუგეშინის-ცემულ ვიქმნენით მათ ზედა და დავადგერიით მუნ შუდ დღე. და ესრეთ მოვედით პრომედ.

¹ მოველეთ *G*. ² პონტიოლს *FGHI*. ³ ეპოენით *GHI*.

* *HI* ხელნაწერში შენიშვნაა აწიანზე: „რამეთუ მათ ეამთა კერბთ მსახურთა ესე ჩუშულეზაჲ ჰქონდა და უფროას-და აღექსანდრიელთა, რომელ კერბთა სახელებსა დროშა-ჭყოფლიან ყოველთა საჭმართა მათთა ზედა, ამითვე მიხეზითა აღნიშნულ იყო ნავიცა ესე ორთავე ფრთეთა ზედა დიოს კერპისა სახელსა ზედა“.

C

9.

(57)

15. მიერ ძმათა ესნა ჩუენთჳს და მოვიდეს შე*მთხუევად ჩუენდა ვიდრე აბის უზნადმდე და მესამედ ღვინის საფარდულად, რომელნი იხილნა პავლე, ჰმადლობდა ღმერთსა და ნუ-გეშინის-იკა.

16. და ოდეს მოვიდა ჰრომელ, უბრძანეს პავლეს ყოფაჲ თჳსავან მცველისა მის თანა ერის კაცისა.

17. და იყო შემდგომად სამისა დღისა მოუწოდა პავლე მათ, რომელნი-იგი იყვნეს ჰურიანი, მთავარნი. და ვითარ მოკრბეს იგინი, ეტყოდა მათ: კაცნო ძმანო, მე არაარად ბოროტი [ν] ვქმენ ერისათჳს, გინა თუ შჯულისა მამულისა, | და კრული იერუსალმით მივეცი ჯელთა ჰრომთასა,

18. რომელთა განმიკითხეს მე და უნდა განტევებაჲ ჩემი ამისთჳს, რამეთუ არცა ერთი ბრაღი სიკუდილისაჲ იყო ჩემ თანა;

19. ვითარ-იგი სიტყუას-მიგებდეს მე ჰურიანი, ვიძულე¹ ღაღადის-გდებად კეისრისა, არა თუ შესმენაჲ რაჲ მედგა ნათესავეისა ჩემისაჲ.

20. ამის მიზეზისათჳს გლოცავ თქუენ, რად-თა მოჰხვდეთ² და გიხილნენ და გეტყოდნი, რამეთუ სასოებინათჳს ისრაელისა ჯაჰჳ ესე ზედა-მაც.

21. ხოლო მათ ჰრქუეს: ჩუენ არცა წიგნი მოგუჯდა³ შენთჳს ჰურიასტანით, არცა მოვიწვიდა⁴ ძმათაგანი და გუთხრა⁵, გინა თუ იტყოდა შენთჳს ბოროტსა.

22. ხოლო ამას გლოცავთ, რადთა ვისმინოთ შენგან, რასა ჰზრახავ⁶. ხოლო ვდომისა მის-თჳს უწყებულ არს ჩუენდა, რამეთუ ყოველ-თა ადგილთა ცილობაჲ ადღგომილ არს.

23. და განაჩინეს დღე და მოვიდეს მისა ვანად მრავალნი, რომელთა ასწავებდა და უწა-

აბის უზნადმდე| აბისობადმდე
 საფარდულად| საფარდულადმდე
 ჰმადლობდა| და ჰმადლობდა

პავლეს| პავლესი

იგინი]—

ერისათჳს| ერისა მის თანა. გ—
 [197] ნა თუ| გინა

ერთი| ერთი რაჲ

გდებად| გდებად

გლოცავ| გლოცევდ

შენგან| შენი
 ყლსა ადგილსა.

¹ ვიძულე D. ² მოხვდით D. ³ მოგუჯდა D. ⁴ გუთხრა D, ⁵ ზრახავ D.

⁶ ამაზე წყდება K-ს ტექსტი.

ღ

15. და მიერ ძმათა ესმა ჩუენთჳს და გავოვიდეს შემთხუევედ ჩუენდა ვიღრე აპიოფოროდმდე¹ და მესამედ ღჳნის საფარდულად, რომელნი იხილნა რაჲ პავლე, ჰმადლობდა ღმერთსა და ნუგეშინის იცა.

16. და ოდეს შევედით ჰრომედ, ასისტავემან მან მისცნა პურობილნი იგი ერის მთავარსა მას, ხოლო პავლეს ებრძანა ყოფაჲ თჳსაგან მცველისა მისისა ერის კაცისა თანა.

(4.)

17. და იყო შემდგომად სამისა დღისა მოუწოდა პავლე, რომელნი-იგი იყვნეს მუნ ჰურიანი მთავარნი. და ვითარ მოკრბეს იგინი, ეტყოდა მათ: კაცნო ძმანო, მე არაჲ ბოროტი ვქმენ ერისა მის თანა გინა შჯულისა² მამულისა³, და კრული იერუსალსმით მივეცი გელთა ჰრომთასა,

18. რომელთა განმიკითხეს მე და უნდა განტევებაჲ ჩემი, ამისთჳს რამეთუ არცა ერთი ბრალი საკუდილისაჲ იყო ჩემ თანა.

19. და ვითარ-იგი სიტყუას-უგებდეს ჰურიანი, ვიძულე ლაღადის-გდებაჲ კეისრისაჲ, არა თუ ვითარმცა შესუნნაჲ რაჲმე მელეა ნათესავისა ჩემისაჲ.

20. ამის უკუე მიზეზისათჳს გლოცევდ თქუენ, რაჲთა მოხუდეთ და გიხილნე და გეტყოდი⁴ [67] რამეთუ სასოებნისათჳს ისრაჴლისა ჯაკვესე ზედა-მაც მე.

21. ხოლო მათ ჰრქუეს მას: ჩუენ არცა წიგნი მოგვჯდა შენთჳს ჰურიასტანით, არცა მოქ-ვინ-ვიდა ძმათაგანი და გუთხრა, გინა იტყოდა შენთჳს ბოროტსა.

22. ხოლო ამას გლოცავთ, რაჲთა ვისმინოთ შენი, ვითარ ჰზრახაჲ; ხოლო ჳდომისა ამისთჳს უწყებულ არს ჩუენდა, რამეთუ ყოველსა ადგილსა ცილობაჲ აღდგომილ არს.

23. და განუჩინეს მას დღე და მოვიდეს ვანად მისა მრავალნი, რომელთა ასწავებდა და

თჳსაგან] თჳსად G

არაჲ] არარაჲ FGH

გელთა] გელსა F
მე]—G

იყო] იპოვა G
სიტყუა-უგებდეს E. ლაღადის-
[65] გდებად. კეისრისა G

გინა] ანუ F

გლოცავთ]+შენ GHI
ჳდომისა] წველებისა HI
ამისთჳს] მაგისთჳს HI

მისა] მისსა GHI

¹ აპიოფოროდმდე F. ² სჯულისა FGH. ³ მამოლისა F.

ჯ

მებდა სასუფეველსა ღმრთისასა და არწმუნებ-
და მათ იესუმსთჳს შჯულისაგან მოსსისა¹ და
წინაწარმეტყუელთა განთიადითგან მიმწუხ-
რამდე².

24. [256] და რომელნიმე ერჩიდეს სიტყუათა³
მათ და რომელნიმე არა ერჩიდეს.

25. და შეუთქუმელ იყვნეს ურთიერთას და
განვიდოდეს. თქუა პავლე ერთი სიტყუაჲ, ვი-
თარმედ: კეთილად იტყოდა სული წმიდაჲ
ესაიადს მიერ წინაწარმეტყუელისა მამათა
თქუენთათჳს

26. და თქუა: მიედ⁴ ერისა მის და არქუ მათ:
სმენით გესმოდის და არა გულისხმა-ჰყოთ⁵,
და ხედვით ჰხედვიდეთ⁶ და არა იხილოთ.

27. რამეთუ განზრქა გული ერისაჲ მის, და
ყურითა მიიმედ ისმინეს და თუალნი მათნი
დაიწუხნეს, ნუსადა იხილონ თუალითა, და
ყურითა ისმინონ და გულითა გულისხმა-ყონ⁷,
და მოიქცენ და განვკურნენ იგინი.

28. ესე უწყებულ იყავნ თქუენდა, რამეთუ
წარმართთა მოივლინა მაცხოვარებაჲ ესე, და
მათცა ისმინონ.

29.

30. ...და დაადგრა მუნ ორ წელ ყოვლად
თჳსითა სასყიდლითა და შეიწყნარებდა ყოველ-
თა, რომელნი მოვიდოდეს მისა,

31. ქადაგებდა სასუფეველსა ღმრთისასა და
ასწავებდა იესუ ქრისტესთჳს ყოვლითა გან-
ცხადებულებითა დაუბრკოლებელად.

და]—

~სიტყუაჲ ერთი

და ხედვით] ხედვით

ისმინეს] ისმინდეს

წარმართთა] წარმართათჳს

მისა] მისსა

¹ მოსესისა D. ² მიმწუხრამდე D. ³ სიტყუათა D. ⁴ მივედი D. ⁵ გულისხმა-ჰყოთ D. ⁶ ხედ-
ვიდეთ D. ⁷ გულისხმა-ყონ D.

ღ

ჯ

მიუთხრობდა სასუფეველისათჳს ღმრთისა და არწმუნებდა მათ იესუსათჳს შჯულისაგან¹ მოსესა და წინაწარმეტყუელთა განთიადითგან ვიდრე მიმწუხრადმდე².

24. და რომელნიმე ერჩიდეს სიტყუათა მათ და რომელნიმე არა ერჩიდეს.

25. და შეუთქუმელ იყვნეს ურთიერთას³ და განვიდოდეს. თქუა პავლე სიტყუად ერთი, ვითარმედ: კეთილად იტყოდა სული წმიდაჲ ესადაჲს⁴ მიერ წინაწარმეტყუელისა მამათა თქუენთა მიმართ

26. და თქუა: მივედ ერისა ამის და არქუ მათ: სმენით გესმოდის და არა გულისგმაჰყოთ, და ხედვით ხედვიდეთ⁵ და არა იხილოთ.

27. რამეთუ განზრქა⁶ გული ერისაჲ ამის, და ყურითა მძიმედ ისმინეს და თუალნი მათნი დაიწუხნეს, ნუსადა იხილონ თუალითა, და ყურითა ისმინონ და გულითა გულისგმაჰყონ, და მოიქცენ და განკურნენ იგინი.

28. [წ] საცნაურ უკუე⁷ იყავნ თქუენდა, რამეთუ წარმართთათჳს მოვიდინა მაცხოვარებაჲ ღმრთისაჲ, და მათცა ისმინონ.

29. და ესე რაჲ თქუა, წარვიდეს ჰურიანი იგი და ფრიადი გამოძიებაჲ აქუნდა თავთა შორის თჳსთა.

30. ხოლო პავლე დაადგრა მუნ ორ წელ ყოვლად თჳსითა სასყიდლითა და შეიწყნარებდა ყოველთა, რომელნი მოვიდოდეს მისა⁸.

31. ქადაგებდა სასუფეველსა ღმრთისასა და ასწავებდა უფლისა იესუ ქრისტესათჳს ყოველითა განცხადებულეებითა დაუბრკოლებელად.

მოსესა] მოსესსა *GHI*

იტყოდა სული წმ და პირითა ესაიჲ
წინაწარმეტყუელისადათა... *G*

მივედ] მივედით *H*, მიედ *G*

და ხედვით] ხედვით *FG*

ყურითა] ყურთა *E*
დაიწუხნეს] დაწუხნეს *E*

უფლისა] + ჩუენისა *G*
განცხადებულეებითა დაუბრკოლებელად] კადნიერებითა დაუყენებელად, არ *HI*

საკმე მოციქულთაჲ მუქლი 67 ად

¹ სჯულისაგან *FGHI*. ² მიმწუხრამდე *GHI*. ³ ურთიერთათჳს *G*. ⁴ ესაიჲს *FHI*. ⁵ ჰხედვიდეთ *G*. ⁶ განზრქა *GH*. ⁷ უკუე *FGHI*. ⁸ მისსა *EFGHI*.

პირველი სიტყუაჲ
საქმისათჳს მოციქულთაჲსა
და უწევებ
განწესებისათჳს თავთაჲსა*

რაოდენნიცა¹ არიან მალღისა მის და ჰეშმარიტად ღმრთისა მიმახლებელისა და ღმრთისა საყუარელისა უკუდავებისა ტრფიალნი და ღმრთიე შეუნიერისა² მის ზეტათა მოქალაქობისა მოწაფენი და მსახურნი, მათ გულის სიტყუაჲ კეთილი და სათნოდ დაუმტკიცებიეს თავთა შორის თჳსთა, მალღი და დიდებული ნეტარებაჲ³ იგი საღმრთოჲსა მის მვალობელისა დავითის მიერ თქუმული, საღმრთოთა სიტყუათათჳს წურთაჲ სჯულსა უფლისასა დღე და ღამე, და სულთა შინა თჳსთა დაუუნჯებიეს საუნჯე ესე დაუღვენელი და წმიდაჲ და ჰეშმარიტად ბრწყინვალისა ამის⁴ და სანატრელისა დღისა ნათლითა მოწყულულ არიან, და სათნოებათა მოპოვნებელისა ამის და საღმრთოჲსა ნაყოფისა გემოჲ უხილავს, იგინი ყოველსავე გონებასა მათსა ყოვლით კერძო შემოიკრებენ და ყოვლითა წადიერებითა საღმრთოჲსა მის ზოლო უკუდავებისა მიმართ ჰხედვენ.

რომელთა სიტყუსა და ბრძანებისა სათანადო არს მორჩილებად და მსახურებაჲ სარგებელისათჳს ძმათაჲსა, რადთა ვითარცა ჩუენ სხუათა მიერ მოგვსთულებს⁵ სარგებელი, ეგრეთცა ჩუენ სხუათა სარგებელ ვეყოფოდით, [ქ]უკუეთუ ოდენ⁶ ძალ-გუედეს, რომლითაცა სახითა და რადთა მკურვალედ ვივლტოდით შურისა მისგან, რომელმან-იგი დამალა ტალანტი უფლისაჲ ქუეყანასა⁷, ვითარცა იტყუს უფალი.

მე უკუე⁸ პირველ რაოდენისამე ჟამისა სამოციქულოჲ ესე წიგნი წინდისა პავლე მოციქულისაჲ თავ-თავოანად აღმოვიკითხე და აღვწერე და წარვეც ვისამე⁹ ნეტართა მამათა ჩუენთაგანისა, რომელსა-იგი ებრძანა ჩემდა ამისი ქმნად. და, ვითარცა კიცუმან უმწყამნ, გინა ყრმაჲმან უსწავლელმან, უქმი და უვალი გზად ვლე¹⁰. რამეთუ არცა ვინ მიხილუა საღმრთოთა მათ ქადაგთაგანი მუნ ჟამდმდე ამის პირისათჳს მოსწრაფე ქმნილი. რამეთუ არა ვარ ესოდენ თავწმედ, რადთანცა მოძღუართა მიერ კეთილად აღწერილი შეურაცხ-გყავ უნდოდესა მის და უსწავლელისა მეცნიერებისა ჩემისა სიუცბითა.

მაშინ უკუე⁸, ვითარცა ვთქუ, ეპისტოლენი წმინდისა პავლე მოციქულისანი აღვწერენ თავ-თავოანად და აწ კულად საქმე მოციქულოჲ შუდ¹¹ თავთა მათ კათოლიკეთა თანა და წარმოვეც შენდა. და შევრდომით და ვედრებით ორისავე მის წარძღებებისათჳს ერთბამად¹¹ შენდობასა ვითხოვ. და ყოველთავე მამათა და ძმათა ვევედრები, რომელნიცა მიემთხუნეთ^{12***} ჩემ მიერ განწესებულსა ამას თავთა რიცხუთ აღნიშნულთა, რადთა წესისა მისთჳს სიყუარულისა ერთ-

¹ რაოდენნიცა F. ² შეწიერის FG. ³ ნეტარებაჲ და ნეტარება F. ⁴ ამის მის G. ⁵ მოგვლებიეს G. ⁶ უკუთ ოდენი რაოდენ G. ⁷ ქყნსა]+შინა G. ⁸ უკუე FG. ⁹ ვისამე G. ¹⁰ ველე G. ¹¹ ერთბამად—H. ¹² მიემთხუნენ H.

* ტექსტში ხელეაწერის "უმ" ჯგუფი ყველგან გასწორებულია ძველი ორთოგრაფიის მიხედვით: "უე".

** აქიდან იწყება H [1 r].

*** აქ F-ს აკლია ერთი ფურცელი.

თობით შემდობელ მექმნენ ცთომათა ჩემთა და უსწავლელობისა ჩემისა სიტუბესა. და რაჲთა ძებრივითა სიყუარულითა უფროჲსად განჰმართონ თითოეულისა¹ თავის ცთობად, სადაცა საქმარ იყოს.

რამეთუ მაშინ მამობრივმან წამის ყოფამან კადნიერ გუქმნა შეკადრებად საქმესა უფროჲს ძალისა ჩუენისასა და აქა ძებრივმან გულითადმან სიყუარულმან მორჩილ გუყენა, ვინაჲცა კულადცა კადნიერ ვიქმნები ჯელ-ყოფად; რამეთუ ძმათა შორის და მამათა სიყუარული ყოველსავე თავს-იდებს, და არასადა შეურაცხ-ჰყოფს ერთსაცა ასოთა თვსთავანსა, რამეთუ ღმრთისა მიერ მოცემულ არს ჩუენდა სჯული ესე ძმით მოყუარებისა და სიყუარულისაჲ, რომელსა-იგი სიყუარული ჰნებაჲს და ამას გუამცნებს მარადის, ვითარ-იგი იტყჳს, ვითარმედ: სიყუარულმან დაფარის სიმრავლე ცოდვითაჲ.

ხოლო მე, ქრისტეს მოყუარეო და საწადელო ძმაო, სამართლად და ქრისტიანობით გიცი შენ თანა-ზრდილ და მოყუას და მეგობარ ღმრთივ ქებულისა მის საღმრთოთა სიტყუათა წურთისა და გულისწმის-ყოფისა, რომლისა მიერცა განჰნათლდი და ბადეთა მათ შინა მისთა შეჰყრობილმან სასურველისა მის სახელისა მისისა სენაობად საქმით მოიგე და უძილად და უკონელად წურთითა მისითა სამარადისოდა სული შენი აღაყუავე. რომლისათჳს იტყჳს ბრძენი ვინმე, ვითარმედ: წურთად წერილთაჲ არს საქმე ფრიად სარგებელი. და კჳლად ბრძენი ბრძენთაჲ ესრეთ იტყჳს, ვითარმედ: ყოვლისავე ცხორებისა კაცთაჲსა სარგებელ არს იგი. და უკუეთუ ვინმე სულმოკლე იქმნეს², მისგან ზღვევასა და დაქირვებასა არა მცირედსა მოატყუებს თავსა თჳსსა მცონარებითა თჳსითა და იჯმნის ნეტარებისა მისგან, რომელი იტყჳს, ვითარმედ: ნეტარ არს კაცი იგი, რომელი სჯულსა უფლისასა ზრახვიდეს დღე და დამე.

რამეთუ პირველითგანვე ენება ღმერთისა, რაჲთა ყოველნივე ფრთხილ იყვნენ და ღმრთის მსახურ, ამისათჳსცა ამცნებს თუთოეულსა წურთად თჳსთა მათ მცნებათა და იტყჳს: ისმინე ისრაელ, უფალი ღმერთი შენი უფალი ერთ არს, და შეიყუარო უფალი ღმერთი შენი ყოვლითა გულითა შენითა და ყოვლითა ძალითა შენითა; და იყვნენ სიტყუანი ესე, რაოდენთა³ მე დღეს ვამცნებ შენ, გულსა შინა შენსა და სულსა შინა შენსა, და ასწავლენ იგინი ძეთა შენთა და ეტყვი⁴ მათ, რაჲმს სჯდე სახლსა შინა შენსა და დაწოლასა შენსა და აღდგომასა შენსა.

ესრეთ ჰნებაჲს ღმერთსა, რაჲთა მოუწყინებელი და სამა[2**]რადისოდ სურვილი გუაქუნდეს წურთად საღმრთოთა მათ სიტყუათა. ამის საღმრთოჲსა ბრძანებისა დაცვითა კადნიერებაჲ ჰქონდა დიდსა მას წინაწარმეტყუელსა დავითს და იტყოდა ღმრთისა მიმართ, ვითარმედ: ზრახვანი გულისა ჩემისანი შენ წინაშე მარადის, უფალო მწეო ჩემო და მჯსნელო ჩემო.

და ვითარცა-იგი მოსწრაფეთა და მოსურნეთა საღმრთოთა მათ სიტყუათა წურთისათჳს უცვალებელი ნეტარებაჲ მიეცემის, ეგრეთვე მცონართა და

¹ თუთოეულისა H. ² იქმნას G. ³ რაჲდენთა H. ⁴ იტყოდი H.

* H [2]

** აქიდან კვლავ იწყება F.

დაჯნლითა ზედა უკეთურთათჳს დადებული იგი უბადრუებაჲ მივჩნეულაჲსა¹ წარუვალად და შეუნდობელად, ვითარმედ: წყეულ იყავნ ყოველი, რომელი არა დაადგრეს ყოველსა წერილსა წიგნისა ამის სჯულისასა ყოფად მითდა.

ვინაჲცა ჯერ-არს, რაჲთა ყოვლადვე არა მოვმედგრდეთ სულთა² სარგებელისა ამის წურთისაგან, რამეთუ ჩუეულების³ მოყუარე არს და შრომისა⁴ მოყუარე და სასურველ და მარადის უაღრესსა სარგებელსა მოაქუეებს⁵ შრომის მოყუარესა მას და მუშაჲსა თჳსსა, და რაოდენცა⁶ ვინ უმეტესისა სწავლისა და მეცნიერებისა ზიარ იქმნას სამ წილ და მრავალ წილ უმეტესისა და უფროდისა გული უთქუამნ და განძლომაჲ არა არნ. ვითარცა-იგი ველოვანმან⁷ რაჲ ფრთხილმან გონებთა პოვის ველოვ[ს]ნებაჲ რაჲმე წარჩინებული და მიერთგან მარადის გამოეძიებაჲ მისთჳს და წულილადსა რასმე ხედვასა მოიპოვებ⁸ და მრავლითა ღონითა სიჭმოსა გონებისა მისისასა წადიერ არნ პოვნად და თავსა სრულებისა მისისასა აღმაღლებად, ეგრეთვე სახედ არს ჩუენ თანა კითხვისა და სწავლისა ქრისტეს სწავლულისა ბუნებაჲ, რამეთუ დღითი-დღე უმახუესს ხედვად სიწლოჲსა მის მისისა აღმაღლებს სულსა მას წუ⁹რთილსა მის მიერ.

რომელი-ესე კეთილად წარგამართებებს შენ, საყუარელო და სასურველო ძმო ათანასი, რამეთუ ხარ შენ სწავლის მოყუარე და გულისგმის-მოყოფელ და მეგობარ საღმრთოთა სიტყუათა და მარადის შეიტკობ მათ სულსა შინა შენსა მოწლედ, ვითარცა ზემო ვთქუ⁸, ვინაჲცა საქმესა მას წმიდათა მოციქულთასა კათოლიკითურთ და ებისტოლეებით⁹ პავლე მოციქულისაჲთ წარკითხვად და აღწერად მიბრძანე. და ვითარცა ზედამიწვევით და გამოწულილვით გებრძანა, მასვე პირსა ზედა მოხარკე ვიქმენ აღწერად, რაოდენ უძლე.

რამეთუ პირველად აღწერენ თავნი მუტლ-მოქლად, რომელნი-იგი¹⁰ აუწყებენ ძალსა თითოეულისა თავისასა რიცხუთა მით და ვასკულავითა; კუალად ეგრეთვე კერძო განყოფასა და განზო[ვ]გებასა თავთასა. და ეგრეთვე მსგავსად განვსთესენ¹¹ რიცხუნი იგი და ნიშანი ყოველსავე წიგნსა შინა, რაჲთა ადვილიყოს პოვნად რომელსაცა ვინ სიტყუასა ეძიებდეს, დაღითუ არა განმრავლებითა თავეთაჲსა არა ფრიად გამოწულილვით გუქმნიეს ესე, გარნა გულისგმის-მოყოფელთათჳს კმა არს ესეცა შემოკლებით და სულმკირედ აღწერილი. რამეთუ შეუძლებელ იყო ჩემდა ურჩებაჲ სიწმიდისა შენისაჲ, დაღაცათუ არა უმეცარ ვიყავ სიუცბესა და უგუნურებასა ჩემსა.

ხოლო არს უმეტესი სიტყუაჲ საქმისა ამის მოციქულთაჲსა შემდგომად აღდგომისა ზეცად აღსლვისათჳს მაცხოვრისა და გარდამოსლვისათჳს სულისა წმიდისა წმიდათა მოციქულთა ზედა¹², და თუ ვითარ, ანუ სადა ქრისტეს ქადაგებაჲ მიუთხრეს და ღმრთეებაჲ მისი ქადაგეს. და რაოდენნი¹³ სასწაულნი სახელითა უფლისაჲთა აღასრულნეს, და თუ ვითარ ზეგარდამო ქრისტეს მიერიწოდა პავლე; და მიერთგან ბრწყინვალე იგი ქადაგებაჲ მისი და მიმოსლვად, და რაოდენნი¹³ დაითმინნა სახელისათჳს მაცხოვრისა მრავალნი და დიდნი გან-

¹ სულთა H. ² ჩუეულების FGH. ³ შრომის FH. ⁴ მოაქუეებს FGH. ⁵ რაოდენცა GH. ⁶ ველოვანმან F. ⁷ მოიპოვებნ F. ⁸ ვთქუთ H. ⁹ ებისტოლეებით H. ¹⁰ რომელნი F. ¹¹ განვსთესენ H. ¹² ~ზა წათა მოციქულთა F. ¹³ რაოდენნი H.

* H [3].

საცდელნი, რომელი-ესე აღწერა ნეტარმან ლუკა მახარებელმან, ვითარცა¹ თჳსი-
ცა იგი სახარებად, რომელი იყო ნათესავით ანტიოქელი, ჯელოვნებით მკურნა-
ლი და მხატვარი, რომელი დაემოწაფა პავლეს და მის თანა მავალ იქმნა და
ქადაგ ჳმა-მალალ, რომლისა ქებითა სავეს არს ყოველი სოფელი. და სახარებად
და თვთ* ყოვლად² წმიდად იგი და სამ გზის სანატრელი და სერაბინთა
მობაძავი ენად პავლესი ჳმა-მალლად ქადაგებს სიმალესა მისსა, და ყოველნი
ეკლესიანი სავეს არიან ქებითა და დიდებითა მისითა³. და ზღუად და ჳმელი
აღსავეს არს სიტკბობითა სიტყუათა მისთადათ, რომელი-იგი ვითარცა გუნ-
დი ურიცხჳ და მვედრობად ანგელოზთად მიემალდა მოციქულთა მიერ წმიდასა
პავლე მოციქულსა თანა მავალად და ქადაგებად ცხოვრებისა, რომლისა თანა
ვადიდებდეთ მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა აწ და მარადის და უკუნითი
უკუნისამდე, ამენ⁴.

სიტყუად მეორე

წიგნისა ამისთჳს, რომელ არს საქმე მოციქულთადა

საქმედ მოციქულთა წიგნსა ეწოდების, ვინაჲთჳნ წერალ არიან მას
შინა საქმენი მოციქულთანი ერთბამად. ხოლო მომთხრობელი ამითი არს ლუკა
მახარებელი⁵, რომელმან ესეცა წიგნი აღწერა, რომელი იყო ნათესავით ან-
ტიოქელი, ჯელოვნებით მკურნალი, რომელი შეუდგა მოციქულთა, და უფ-
როასად პავლეს, და ყოველივე ჳმმარიტი აღწერა, ვითარცა ეხილვა და ესმინა.

ხოლო მოგუთხრობს ამას შინა: ვითარ ანგელოზთა შეიწყნარეს, ამალლ-
და რად უფალი, და მოსლვასა [4] სულისა წმიდისასა მეერაასესა დღესა მოცი-
ქულთა ზედა და ყოველთა, რომელნი იყენეს მუნ, და დადგენასა მატათიასა
იუდაის წილ განმცემელისა, და გამორჩევასა შჯდთა დიაკონთასა, და ჩინებასა
პავლესსა და რაოდენი⁶ ევნო მას, და რაოდენი⁷ მოციქულთა საკრველთ მო-
ქმედებად აღასრულეს ლოცვითა და ქრისტეს მიმართ სარწმუნოებითა, და
დასასრულსა, ჰრომედ წარსლვასა პავლესსა.

ხოლო ათორმეტთა მათ მოციქულთა სახელები ესე არს: სიმონ, რომელ-
სა ეწოდა პეტრე, და ანდრეა, ძმად მისი, იაკობ ჳებედესი, და იოანე ძმად
მისი, ფილიპე და ბართლომე, თომა⁸ და მატთეოს მგუერე⁹, იაკობ ალფესი და
თადეოს, რომელსა ერქვა იუდა, სიმონ კანანელი და იუდა ისკარიოტელი,
რომელმანცა განსცა უფალი, არამედ იქმნა რად იგი განმცემელ და წარწყმდა,
მის წილ დაიდგინა მატათია მოციქულთა წიერ და თანა-შეერაცხა ათერთმეტ-
თა მათ მეათორმეტედ.

ხოლო მოციქულთა მიერ დადგინებულთა შჯდთა მათ დიაკონთა სახელები
ესე არს: სტეუანე, ფილიპე, პროხორო, ნიკანორ¹⁰, ტიმონა, პა¹¹რმენა და ნიკოლაოს.
და შემდგომად ამისა¹² იწოდა პავლე კური რჩეული და განვიდა¹³ ბარნაბას თანა-

¹ ვა+იგი F. ² ყოვლად]—GH. ³ მისითა]—F. ⁴ ამენ FH. ⁵ მახარებელი G. ⁶ რაოდენი GH.
⁷ თუმა F. ⁸ მუხუტრე FGH. ⁹ ნიკარონ GH. ¹⁰ ამისსა GH. ¹¹ განვიდა]—F.

* H [4].
** H [5].

მიმოსლვაჲ პავლესი

დამასკით იწყო და აღვიდა ი¹შლმდ¹, და მიერ ტანსუნდ², და მიერ ანტიოქიად, და კუალად მეორედ ი¹შლმს, და კუალად მეორედ ანტიოქიად და მიერ წარივლინა ბარნაბაჲს თანა ქადაგებად. და შთავიდა სელევკიად და მერმე კპარედ, სადა-იგი იწყო პავლედ წოდებად. და მერმე პერგედ და მერმე ანტიოქიად პისიდიისა. და მერმე იკონიად და მერმე ლუსტრაად და დერბედ ლუკაონისა. და³ მერმე პამფულიად, და მერმე პერგედ და მერმე ატალიად. და კუალად მესამედ ანტიოქიად ასურეთისა და კუალად მესამედ იერუსალემდ წინა-დაცუეთისათჳს, და კუალად მეოთხედ ანტიოქიად, და კილიკიად და მივიდა მეორედ დერბედ და ლუსტრაად, სადა-იგი ტიმოთეს წინა-დასაცვათ. და⁴ მერმე ფრიგვიად და გალატელთა სოფელსა, და მერმე მუსიად და მერ-10 მე ტროადად და მიერ ნეაპოლად და მიერ ფილიპიად მაკედონისა⁴. და მიერ განვლეს ამფიპოლი და აპოლონიაჲ და მივიდეს [6] თესალონიკედ, და მერმე ბერიად და მერმე ათინად, და მერმე კორინთედ და მერმე ეფესოდ და მერმე კესარიად, და მერმე მეორედ ანტიოქიად პისიდიისა, და მერმე გალატელთა სოფელსა და ფრიგვისასა⁵, და მერმე კუალად მეორედ ეფესოდ. და მერმე განვლო¹⁵ მაკედონიაჲ და მივიდა კუალად მეორედ ფილიპიად, და ფილიპიაჲ⁶ კუალად ტროადად, სადა-იგი ევტუქი გარდავრდომილი აღადგინა, და მერმე ასსონდ. და მერმე მიტკლინდ, და მერმე წინაშე ქიონისა⁷. და მერმე სამოდ. და მერმე მელიტონდ. და მერმე მოუწოდა ეფესელთა და ეზრახა მათ. და მერმე კონდ და მერმე როდონდ, და მიერ პატრაად და მიერ ტვრედ, და მიერ პტოლე-10 მაიდად და მიერ კესარიად. და მიერ კუალად აღვიდა მეოთხედ იერუსალემდ⁸. და მიერ წარივლინა კესარიად და მერმე კრული წარიგზავნა ჰრომედ. ესრეთ კესარიით⁹ მივიდა სიდონდ და მიერ მირონდ¹⁰ ლუკიისა და მიერ კნიდონდ¹¹, და მიერ მრავალი ევნო და მივიდეს ქალაქსა მას, სადა-იგი იქედნე მოგზუა ველსა მისსა და ეგო უენებელად. და მიერ სურაკოსად¹² და მიერ რიგიონდ და მიერ პოტიოლდ¹³, და მიერ მკვრცხლ აღვიდა ჰრომედ და მიეგებნეს მას¹⁴ ძმანი ვიდრე აპთიოფო[რ]ადმდე¹⁵ და მესამედ ღჯნის საფარდულად და მიერითგან შევიდა ჰრომედ და ასწავა მყოარ ეამ. უკუანამსკნელ მასვე თავადსა ჰრომს¹⁶ შინა იწამა.

¹ ი¹შლმს G. ² ტარსონდ G. ³ და—G. ⁴ მაკედონისა G. ⁵ ფრიგვისასა G. ⁶ ფილიპიით G. ⁷ ქიონსა G. ⁸ ი¹შლმს G. ⁹ კესარიით G. ¹⁰ მკრონდ [G. ¹¹ მიერ] მერმე G. ¹² სურაკოსად G. ¹³ პოტიოლად G. ¹⁴ მას—G. ¹⁵ აპიოფრამდე G. ¹⁶ ჰრომეს G.

განწესებამ თავთაჲ
წმიდათა მოციქულთა საქმისაჲ

ამათა და მოძღუართა სახესა და წესსა ზედა თანა-ნადებისა¹ ჭელ-ყავათ აღსრულებად და განწესებასა ამას² თავთასა აღესწერთ ჩუენ ახალნი ესე ჟამითა-ცა და სწავლითა. და შენდობასა ვითხოვთ წარმდებობისა³ ჩუენისათჳს კაცად-კაცდლისაგან, რომელნიცა მიემთხვნეთ და აღმოიკითხოთ, და გვეედრებით, რად-თა ლოცვა-ჰყოთ უნდობისა ჩუენისათჳს.

ხოლო აღესწერთ ამას უწყებისაებრ ლუკა მახარებელისა, და აღმწერე-ლისა რიცხუსა—შავითა, ხოლო თავთა—წითლითა და კერძო-თავთა—ვარსკვლავითა*.

ა. აღდგომითგან მოძღურებისათჳს ქრისტესისა და ჩუენებისა მოწაფე-თაჲსა და აღთქმისათჳს ნიქსა სულისა წმიდისაჲსა, ხილვისათჳს და სახისა ამალღებისა უფლისა და მეორედ დიდებით მოსლვისა მისისათჳს.

ბ. სიტყვს-გებაჲ პეტრესი მოწაფეთა მიმართ და განვრდომისათჳს და სი-კუდილისა იუდა განმცემელისა. და მის წილ დადგინებისათჳს მატათიასა წილ-გდებით⁴ მადლითა ღმრთისაჲთა და ლოცვითა.

გ. საღმრთოჲსა სულისა წმიდისა მოსლვისათჳს, რომელი იქმნა მორწმუნეთა ზედა დღესა მეერგასესა. და პეტრეს სწავლაჲ მისთჳსვე წინაწარმეტყუელთაგან, და ვნებისათჳს და აღდგომისა და ამალღებისა უფლისა და ნიქისათჳს სულისა წმიდისა. და სარწმუნოებისათჳს მუნ შეკრებულთაჲსა⁵ და ნათლის-ღებ-ისა მიერ ცხოვრებისათჳს მათისა. ზოგად სარგებელისა ერთობისა**თჳს და შე-ძინებისათჳს მორწმუნეთაჲსა.

დ. ქრისტეს მიერ განკურნებისათჳს შობითგან მკელობელისა და პეტრეს სწავლისათჳს მხილებითისა ნუგეზინის-ცემითისა განზრახვითისა საცხოვრებელად მათდა. და ზედა-მიდგომისათჳს მღდელთ მოძღუართაჲსა და შურისა და გან-კითხვისათჳს⁶ სასწაულისა და პეტრეს აღსარებისა⁷ ქრისტეს ძალისა და მადლისა, და თქმისათჳს მღდელთ მოძღუართაჲსა, ვითარმედ არა ჯერ-არს სწავლაჲ სახელითა იესუსითა, და განტევებისათჳს მოციქულთაჲსა. და მადლობაჲ კრე-ბულისაჲ მოციქულთა სარწმუნოჲსა მოთმინებისათჳს.

ე. ერთსულისა და ზოგადისა ზიარებისათჳს მორწმუნეთაჲსა. და ანანი-აჲსთჳს და საჰფირაჲსა⁸ და მწარისა მის აღსასრულისა მათისა.

ვ. რამეთუ მოციქულნი შეპყრობილნი საპყრობილით ანგელოზმან გამოი-ყვანნა ლამით⁹ და უბრძანა¹⁰ დაუბრკოლებელად ქრისტეს ქადაგებად. [წ] და რამე-

¹ თანა-ნადებისა G. ² ამათ G. ³ წარმდებებისა G. ⁴ წილთ-გდებით G. ⁵ შემოკრებულთა-სა G. ⁶ კითხვისათჳს GH. ⁷ აღსარებისათჳს GH. ⁸ საჰფირაჲსა GH. ⁹ ლამე GH. ¹⁰ და უბრძანა] —G

* წიგნის აწიებზე, მართლაც, თავთა სათვალავები შავი საწერლით არის დასმული, თავის დასაწყისი სიტყვის პირველი ასოები—წითელი საწერლით, ხოლო ქვე-თავებს ვარსკვლავი უხისთ (*).

** აქიდან იწყება კვლავ H [6].

თუ ზეალისაგან კუალად შეიპყრეს იგი¹ მღვდელთ მოძღვართა და რამეთუ აღმართა და რამეთუ გუგუნეს და განუტევენს. და გამალიელის განზრახვამთ სარწმუნომ მოციქულთათს ივაგითა და სახითა.

ჴ. ველთ დასხმისათს შუდთა დიაკონთათსა.

ჴ. ჰურიითა ზედა აღდგომამ² და კლის წამებამ სტეფ ნესთს და მისი სიტყუს-გებამ აბრაჰამის მიმართ აღთქუმისათს ღმრთისა და ააორმეტთა მამათ მთავართათს. და სიყმილისათს და იფქლის ფრდისა და გამოცხადებისათს ძეთა იაკობისთათსა, და შობისათს მოსესისა და მისევე მოსეს³ მიმართ ღმრთისა გამოცხადებისა მათსა ზედა⁴ სინასა. და გამოსლვისათს და ებრაელთა ქმნილისა ძეთა ისრაელისთათსა ვიდრე ეამთამდე სოლომონისთა და ტაძრისა აღშენებისა. დ[ა] აღსაარებამ ზეცათა შინა ქრისტეს დიდებისა⁵, რომელი გამოცხადდა სტეფანესს, რომლისათსცა ქვითა განიტუნა⁶ და კეთილითა სარწმუნოებითა დაიძინა.

თ. დეგნულებისათს ეკლესიითათსა და დაფლვისათს სტეფანესს⁷. და ფილიპე მოციქულისა და ვითარ-იგი მრავალნი განუკურნა სამარის შინა.

ი. სიმონ მოგვსათს და რამეთუ ჰრწმენა და ნათელ-ი[მ]ლო სხუთა მათ⁸ თანა მრავალთა⁹ და პეტრეს და იოანეს მათდა მიმართ მივლენისა¹⁰ და მოსლვისათს მათ ზედა სულისა წმიდისა, რომელთა-იგი ნათელ-ვლო.

ია. ვითარმედ არა ვეცხლითა, არცა ორგულთა, არამედ წმიდათა სარწმუნოებითა მიეცემის ზიარებამ სულისა წმიდისა. და ორგულებისათს და შერისხვისა¹¹ სიმონისა.

იბ. ვითარმედ სახიერთა და სარწმუნოთა წარმართებს ღმრთი ცხორებდასა და ცხად არს სახისა მისგან საჭურისისა.

იგ. საღმრთოთათსა წოდებისათს ზეგარდამო ქრისტესს მიერ პავლე მოციქულისა. და განკურნებისა და ნათლის-ცემისა მისისათს გამოცხადებით ანანიასს მიერ ქადაგებისა მისისათს და თხრობისათს ბარნაბასსა¹² მოციქულთა მიმართ მისთს.

იდ. ენეასთს განრლუეულისა¹³, რომელი განკურნა პეტრე ლუდიას. და ტაბითათს ქურთავთ მოყუარისა, რომელი აღადგინა პეტრე ლოცვითა მკუდროვითთ იოპეს¹⁴.

იე. კორნელიოსისთს¹⁵ და რაოდენი ჰრქუა მას ანგელოზმან, და რაოდენი პეტრეს ებრძანა ზეგარდამო წოდებისათს წარმართთათსა. და რამეთუ წოდებულ იქმნა პეტრე და მივიდა კორნელიოსისა¹⁶. და მითხრობამ კორნელიოსისი, რაოდენი-იგი ანგელოზმან მიუთხრა მას. და სწავლამ პეტრესი ქრისტესთს და მოსლვამ სულისა წმიდისა მათ ზედა, რომელთა-იგი ესმოდა და ვითარ-იგი [ქ] ნათელ-ილეს მასინ. რომელთა-იგი ჰრწმენა წარმართთათს.

ივ. ვითარ-იგი შემდგომითი-შემდგომად მოციქულთა ნუთხრა პეტრე, რამ-იგი იქმნა, რამეთუ ერიდებოდეს მას, და წარვლენამ ბარნ. ბაჲსი ანტიოქიას¹⁷ ძმათა მიმართ.

¹ შეიპყრეს იგინი GH. ² აღდგომისათს G. ³ მოსეს]-G. ⁴ ზედა]-GH. ⁵ ღმრთისა GH. ⁶ განიტუნა | დაიკოლა G. ⁷ სტეფანესსა G. მათ]-HG. ⁸ ~მრავალთა თან GH. ⁹ მოვლენ-სათს G. ¹⁰ ბარნაბასსა G. ¹¹ განრლუეულსა FG. ¹² მკუდროვითთ იოპეს | მკუდროვითთ G. ¹³ კორნელიოსისათს G. ¹⁴ კორნელიოსისა G. ¹⁵ ანტიოქად G. ¹⁶ H-ში ამაზე წყდება ტექსტი, შესავლის სხვა ნაწილი აღარ იხილება.

იზ. წინაწარმეტყუელებად აგაბოასი მსოფლიოდასა სიყმილისათჳს და საკმარისა მიძღუნებისა¹ ანტიოქიით ჰურიასტანს ძმათა მიმართ.

იშ. მოკლევად იაკობ მოციქულისაჲ, და შეპყრობად პეტრე მოციქულისაჲ ჰეროდეს მიერ და ვითარ-იგი საღმრთოთათა ბრძანებითა ანგელოზმან² გამოიყვანა³ იგი საპყრობილით და პეტრე ერჳენა⁴ ძმათა და წარვიდა. და ტანჯვისათჳს მცველთაჲსა და უღმრთოთაჲსა ჰეროდეს ბოროტად სულთა წარსლვისათჳს⁵.

ით. წარვლინებად ბარნაბაჲსი და პავლესი კჳბრედ სულისა მიერ წმიდისა და რაოდენი უყო სახელითა ქრისტესითა ელჳმას მოგუსა.

კ. პავლეს ბრწყინვალე მოძღურებაჲ ქრისტესითჳს სჯულისაგან და შემდგომითი-შემდგომად წინაწარმეტყუელთა უწყებითი და აღთქუებითი, და მხილებითი და განხრახვითი. და მიცვალებისათჳს ქადაგებისა წარმართთა მიმართ და დევნულებისათჳს მათისა და წარსლვისათჳს იკონიად⁶.

კა. ვითარ-იგი იკონიას შინა ქადაგეს ქრისტე და მრავალთა ჰრწმენა და იდევენეს მოციქულნი.

კბ. განკურნებისათჳს შობითგან მკელობელისა [9] ლუსტრას შინა, რომლისათჳსცა ღმრთად საგონებელ იქმნეს მოციქულნი მუნ მყოფთა მიერ. და პავლეს დაქოლვისათჳს ჰურიათა მიერ.

კგ. ვითარმედ არა ჯერ-არს წინა-დაცუეთაჲ⁷ წარმართთაგანთა მორწმუნეთაჲ ბრძანებითა და ბჳობითა მოციქულთაჲთა. და წარვლინებაჲ მათი წარმართთაგანთა მორწმუნეთა მიმართ, რაჲთა დაიმარხოვნ, რაჲ-იგი ჯერ-არს. და სიტყუჳს-გებაჲ პავლესი ბარნაბაჲს მიმართ მარკოზისთჳს.

კდ. სწავლისათჳს ტიმოთესა და გამოცხადებით წარსლვისათჳს პავლესისა მაკედონიად. და სარწმუნოებისათჳს და ცხობებისა ლუდიასა. და განკურნებისათჳს მვევლისა მის, რომლისა თანა იყო სული პითონი, რომლისათჳს შეპყრობილ⁸ იქმნა პავლე უფალთა მისთაგან. და მუნ აღსრულებისა მისთჳს სასწაულისა და ვითარ-იგი ჰრწმენა მესაპყრობილეთ მოძღუარსა⁹ მას და ყოვლით სახლეულითურთ მას ღამესა ნათელ-იღო. და ვითარ-იგი ვედრებულ იქმნეს მოციქულნი და განვიდეს საპყრობილით.

კე. შფოთისათჳს, რომელი იქმნა თესალონიკეს ქადაგებისათჳს და სივლტოლისა¹⁰ პავლესა¹¹ ბერიად და მიერ ათინად.

კვ. ათინას შინა ბომონთა ზედა¹² წერილისათჳს და სიბრძნით ქადაგებისათჳს და კუალად მსახურებისა პავლესა¹³.

[VI] კზ. აკლამსოჳს და პრისკილაჲსა და კორინთელთა ურჩებისა და წინადაწარმცნობელობითა ღმრთისაჲთა სათნო-ყოფისათჳს მათისა, რომელი გამოუცხადა პავლეს, და კრისპო შესაკრებელთ მთავრისა სარწმუნოებისა და ნათლისღებისა სხუათა ვიეთმე თანა. და რამეთუ ამბოხი აღიძრა კორინთეს შინა, წარვიდა მიერ პავლე და მივიდა¹⁴ ეფესოდ და ეზრახა და წარვიდა მიერ. და აპოლომსთჳს კაცისა გონიერისა და მორწმუნისა¹⁵.

¹ მიძღუნებისათჳს G. ² ანგელოზმან]—G. ³ გამოიყვანა F. ⁴ ერჳენა F. ⁵ წარსლვისა G.

⁶ წარსლვისა G. ⁷ წინა-დაცუეთაჲ FG. ⁸ პყრობილ G. ⁹ მოძღუარსა მთავარსსა G. ¹⁰ სივლტოლისათჳს G. ¹¹ პავლესსა G. ¹² ზედა] შინა G. ¹³ პავლესსა G. ¹⁴ და მივიდა]—G. ¹⁵ ~მორწმუნისა და გონიერისა G.

კმ. ნათლის-ღებვისათჳს და სულისა წმიდისა მოსლვისა ლოცვითა და ველსა დასხმითა პავლესითა ეფესოს შინა მორწმუნეთა ზედა და განკურნებისათჳს¹ ერისა. და სკევას ძეთათჳს და ვითარმედ არა ჯერ-არს, რადთა ურწმუნონი მორწმუნეთა საქმესა² ველ-ჰყოფდენ და აღსაარებისათჳს მორწმუნეთაჲსა. და ეფესოს აღძრვისათჳს შფოთისა დიმიტრი ვეცხლის მკედელისა მიერ მოცუქულთა ზედა.

კთ. მიმოსლვად პავლესი და სიკუდილი და აღდგინებდა ეცუქისი ლოცვითა ტროადას შინა და მოძღურებდა მისი ეფესოჲსა ხუცესთა მიმართ. და წარსლვად პავლესი ნავითა კესარიას პალესტინისაჲსა.

ლ. წინაწარმეტყულებდა აგაპოზსი იერუსალჴმს³ შინა მოწვევადისათჳს⁴ პავლეს ზედა.

ლა. [10] სწავლა იაკობისი პავლეს მიმართ, ვითარმედ არა ჯერ-არს ყენება ებრაელთაჲ წინა-დაცუფეთისაგან.

ლბ. იერუსალჴმს⁵ შინა პავლეს ზედა აღძრულისა უწყსოებისათჳს, და ვითარ-იგი ათასისთავმან სიმრავლისა მისგან განარინა. და სიტყუჲ-გებდა მისი თავისა თჳსისათჳს და მოციქულად დადგინებისა მისისათჳს უწყებდა⁶. და რად-იგი ანანია ჰრქუა მას დამასკეს შინა და ჩუენებისათჳს⁷ და გმისა საღმრთოჲსა, რომელი იყო მისა⁸ მიმართ ტაჲარსა შინა. და რამეთუ ეკულებოდა ამას ზედა⁹ ცემად პავლესი, ხოლო მან თქუა, ვითარმედ: ჰრომი ვარ და განტევებულ იქმნა.

ლგ. რაოდენი თქუა და რაოდენი ევნო პავლეს და რაოდენი ქმნა, შთა-რა-ვიდა კრებულსა.

ლდ. ზაკუვისათჳს ჰურიათაჲსა, რომელი განიზრახეს პავლესთჳს და მი-მცნებისათჳს¹⁰ მისისა ლუსიას მიმართ. და წარგზავნისათჳს მისისა კესარიად მთავრისა წიგნისა¹¹ და მკედართა.

ლე. ტერტულოჲს შესმენად პავლესი და სიტყუჲ-გებდა მისი წინაშე მთავრისა.

ლვ. ფელიქსის ცვალებისათჳს და ფესტოჲს დადგომისათჳს და მის წინა-შე განკითხვისათჳს პავლესისა და განტევებისა.

ლზ. ბერენიკეს და აღრიპპაჲს¹² მოსლვისათჳს და პავლესთჳს კითხვისა [უ] და პავლეს მიგებაჲ სჯულიერად მსახურებისა¹³ მისისათჳს და წოდებისა სახარე-ბად, და ვითარმედ არარას აენებს პავლე ჰურიათა, აღრიპპა¹⁴ მიუგო ფესტოსს.

ლშ. ჰრომეჲ წარსლვისათჳს პავლესა¹⁵ და ერთობითისა ღელვა-გუემულობი-სათჳს¹⁶ და მის თანა მყოფთა მიმართ სიტყუჲ-გებდა პავლესი სასოებისათჳს ცხო-რებისა. და დაქცევაჲ ნავისად და ვითარ-იგი განერნეს მელიტონ ჰალაკსა და რაოდენი სასწაული ქმნა მას შინა პავლე.

ლთ. ვითარ-იგი მელიტონით ჰრომედ მიიწია პავლე.

მ. სიტყუჲ-გებდა პავლესი ჰრომეს¹⁷ შინა ჰურიათა მიმართ.

მუჯლი რ ო ბ

¹ კურნებისათჳს G. ² საქმეთა G. ³ იჴლმს F. ⁴ მოწვევადისა G. ⁵ იჴლმს FG ⁶ უწყებდა] —G. ⁷ ჩუენებისათჳს FG. ⁸ მისსა G. ⁹ ზედაცა G. ¹⁰ გუენებისათჳს G. ¹¹ წიგნისა] +თა G. ¹² აღ-რიპპას G. ¹³ და პავლეს მიგებაჲ სჯულიერად მსახურებისა]—F. ¹⁴ აღრიპა G. ¹⁵ პავლესსა G. ¹⁶ ღელვა-გუემულობისათჳს G. ¹⁷ ჰრომს G.

სადმართობ წამებათა

განწესებად

- ა. მათე მახარებელისაჲ: იოანე ნათელ-სცემდა... (1,5*)
- ბ. ფსალმუნისაჲ¹ ძღ: იყავნ სამკდრებელი... (1,20)
- გ. იოველ წინაწარმეტყუელისაჲ და იყოს შემდგომად ამისსა იტ... (2,17—21)
- დ. ფსალმუნისაჲ¹ იე: წინამსწარ ვხედვედ უფალსა... (2,25—28)
- ე. ფსალმუნისაჲ¹ რლა: ნაყოფისაგან მუც... (2, 30)
- ვ. ფსალმუნისაჲ¹ რო: ჰრქუა უფალმან უფალსა ჩემსა... (2,34—35)
- ზ. გამოსლვათაჲ: წინაწარმეტყუელი ალგიდგინ... (II შჯ. 18,15—3,22—23)
- წ. დაბადებისაჲ: ნათესავისა შენისა მიმა... (3,25)
- თ. ფსალმუნისაჲ¹ ბ: რად აღიძრნეს წრ... (4, 25)
- ი. დაბადებისაჲ: გამოვედ² ქუეყანისაგან შენი... (7,3)
- ია. დაბადებისაჲ: ვითარმედ იყოს³ ნათესავეი⁴ შენი... (7,6)
- იბ. გამოსლვათაჲ: ვინ დაგადგინა შენ... (7,27)
- [11] იგ. გამოსლვათაჲ: მე ვარ ღმერთი მამათა... (7,32)
- იდ. გამოსლვათაჲ: განიქსნენ ჯამლნ... (7, 33)
- იე. გამოსლვათაჲ: მიქმნენ ჩუენ ღმერთნი... (7,40)
- ივ. ამოს წინაწარმეტყუელისაჲ: ნუ საკვლელები და... (7, 42)
- იზ. ფსალმუნისაჲ¹ რლა: ითხოვა ჰოვნად... (7,46)
- იძ. ანგეა წინაწარმეტყუელისაჲ: ცანი საყდარნი ჩემნი... (7,49)
- ით. ესაია წინაწარმეტყუელისაჲ: ვითარცა ცხოვარი კლვად... (8,32—33)
- იკ. მეფეთაჲ: ვპოვე დავით ძე იესე... (13,22)
- იკა. მათე მახარებელისაჲ: ვინ გგონიე მე... (13,25)
- იკბ. ფსალმუნისაჲ¹ ბ: ძე ჩემი ხარი შენ... (13,33)
- იკგ. ესაია წინაწარმეტყუელისაჲ: მიგცე თქნ წ⁵ იგი (13,34)
- იკდ. ამბაკუმ წინაწარმეტყუელისაჲ: იხილეთ შეურაცხის... (13,41)
- იკე. ესაია წინაწარმეტყუელისაჲ: დაგადგინე შენ ნათ... (13,47)
- იკვ. ამოს წინაწარმეტყუელისაჲ: შემდგომად ამისსა მოვაქ... (15,16—18)
- იკზ. არატო⁶ და ომირო⁷ [სიტყვს მოქმედთაჲ]: რომლისა ნათესავცა⁸ ვართ (17,28)
- იკს. განწესებათაგან: ნეტარ არს მიცემაჲ უფ... (20,35)
- იკთ. გამოსლვათაჲ: მთავარსა ერისა შენი... (23,5)
- იკთ. ესაია წინაწარმეტყუელისაჲ: წარვედ⁹ ერისა მი... (28,26)

¹ ფსალმუნთა G. ² გამოვედ G. ³ იყოს]—G. ⁴ ნათესავითისა G. ⁵ არატო] არისტოტელე (.
⁶ უმორი G. ⁷ რომლისაცა ნათესავ G. ⁸ წარვედ G.

* რიცხვებით ვაჩვენებთ საქმე მოციქულთას თავსა და მუხლს, რომელშიაც ციტატებია მოყვანილი.

შეჩვენებული შეცდომები

გვ.	არი ს	უნ და იყოს
14 (შენ. 6)	თქუენ] K	თქუენ]—K
16,5	უა და	უამდა
22,32	რომელი იგი	რომელი-იგი
32,36-37	ესმნეს] ესმეს	{ ზ ე მ ე ტ ი ა
	მღედღთ მოძღუართა	
38,26	მღდელთაჲ]	მღდელთაჲ მათ
42,19 {	მამათმთავარნი	მამათ მთავარნი
43,18 {		
47,31	მთავრად	მთავრად (გასწერივ კიდევ: [16])
48,4 {	ვითარცა ესე	ვითარცა-ესე
49,4 {		
48,8	რომელმან იგი	რომელმან იგი
48,33	ვითარცა იგი	ვითარცა-იგი
57,13	შენთანავე	შენ თანავე
170 (შენ.)	დღემდე D.	* დღემდე D.

«ქველი ძვრთული ენის ძეგლები»

(საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის გამოცემა)

გ ა მ ო ვ ი ლ ა

1. ხანმეტი ლექციონარი (ფოტოტიპირი რეპროდუქცია). გამოსცა და სიმფონია დაურთო ა. შანიძემ. თბილისი, 1944. 065+54 გვ.
ფასი 30 ზან.
2. ქართული ოთხთავის ორი ძველი რედაქცია სამი შატბერდული ხელნაწერის მიხედვით (897, 936 და 973 წწ.). გამოსცა ა. შანიძემ. თბილისი, 1945. 064+384 გვ., 15 ტაბულითურთ.
ფასი 120 ზან.
3. გიორგი მთაწმიდელი. ცხოვრება იოვანესი და ეფთჳნესი. გამოსაცემად დაამზადა ივ. ჯავახიშვილმა.—გ. მთაწმიდლის ენა «იოვანეს და ეფთჳნეს ცხოვრების» მიხედვით ა. შანიძისა. თბილისი, 1946. XVI+172 გვ.
ფასი 25 ზან.
4. წიგნი ძუელისა აღთქუმისანი (978 წ. ხელნაწერის მიხედვით).
ტ. I. ნაკვეთი 1: დაბადებისაჲ, გამოსლვათაჲ. გამოსცა ა. შანიძემ, თბილისი, 1947. XVI+112 გვ.
ფასი 15 ზან.
ნაკვეთი 2: ლევიტელთაჲ, მსაჯულთაჲ, რუთისი, იობისი, ესაიასი. თბილისი, 1948. VIII+80 გვ. (გვ. 113—192).
ფასი 8 ზან.
6. ი. იმნაიშვილი. ქართული ოთხთავის სიმფონია-ლექსიკონი. თბილისი, 1948—1949. 032+840 გვ.
ფასი 70 ზან.
7. საქმე მოციქულთა (ძველი ხელნაწერების მიხედვით). გამოსცა ილია აბულაძემ. 1950. 034+224 გვ.
ფასი 20 ზან.

ქართული
ლიბრარი

20/44